

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
ČETVRTA SEDNICA
DRUGOG REDOVNOG ZASEDANJA
Peti dan rada
22. novembar 2016. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDNIK: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Četvrte sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2016. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 115 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 114 narodnih poslanika i da imamo uslove za nastavak današnjeg rada.

Da li neko od predsednika ili ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa želi da zatraži obaveštenje ili objašnjenje u skladu sa članom 287. Poslovnika?

Boško Obradović. Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovane kolege narodni poslanici, pomaže bog svima, ja bih želeo pre svega da postavim pitanje predsedniku Vlade Srbije Aleksandru Vučiću u vezi sa tekućom posetom predsednika Vlade Mađarske i čitave mađarske vlade – da li je predsednik Vlade Srbije iskoristio priliku da Viktora Orbana pita kako je u Mađarskoj urađeno nešto za šta se Dveri godinama unazad zalažu, a za šta Vlada Republike Srbije nema hrabrosti da uradi u Srbiji?

Pod broj jedan, da li ga je pitao kako se zahvalio na saradnji MMF-u i proterao MMF iz Mađarske? Pod dva, da li ga je pitao kako je ukinuo sve

kredite indeksirane u stranim valutama i prebacio kredite u domaću valutu? Kako je, dakle, zaštitio građane Mađarske od pljačke na valutnim klauzulama od strane bankarskih derikova? Zatim, da li ga je pitao kako je formirao ministarstvo za brigu o porodici i kako je izdvojio najveći mogući budžet u Evropi za podršku rađanju i borbi protiv bele kuge? I, konačno da li ga je pitao kako je zaštitio bezbednost svojih građana od migrantske najezde?

Dakle, da li je Vlada Republike Srbije iskoristila priliku da na zajedničkoj sednici sa Vladom Mađarske nešto nauči od Viktora Orbana, ili je nastavila sa potpuno suprotnom politikom od one za koju se zalaže Viktor Orban?

Drugo pitanje postavljam svim nadležnim državnim institucijama, počevši od MUP-a, preko Ministarstva pravde do raznih poreskih inspektora, a tiče se poslovanja kompanija „Rističević kompani“, „Seljak Zeka kompani“, koje su u stečaju više godina unazad, duguju milione i milione za porez državi Srbiji, imaju niz krivičnih prijava za utaju poreza, što zapravo govori o tome da neko štiti narodnog poslanika Marijana Rističevića od državnih organa.

Interesuje me dokle su stigli postupci i kakav je status firmi „Rističević kompani“ i „Seljak Zeka“, koje očito imaju problem sa zakonom i sa ovom državom, ali, valjda zahvaljujući tome što Marijan Rističević, izabran na listi „Aleksandar Vučić – Srbija pobeđuje“, tako dobro i vredno napada i vređa opozicione poslanike, dobija oslobođenje ili indulgenciju (s obzirom na to da je predsednik poslaničke grupe za saradnju, odnosno prijateljstvo sa Vatikanom), dobija indulgenciju od Aleksandra Vučića i Vlade Republike Srbije da njegove firme mogu da duguju za porez i rade šta hoće u ovoj državi.

Takođe me interesuje, na osnovu kojih kvalifikacija narodni poslanik Marijan Rističević, koji je bio učesnik jednog od najsmešnijih, najmonstruoznijih i najprostačnijih rijaliti-šoua, pod nazivom „Farma“, uopšte može da bude predsednik skupštinskog Odbora za poljoprivredu? Po kojim kvalifikacijama može uopšte da bude u Odboru RFZO i tamo prima dodatnu platu? I po kom osnovu uopšte ima ikakve veze sa Grupom prijateljstva sa Vatikanom?

Dakle, ko štiti Marijana Rističevića? Da li Marijan Rističević govori ono što Aleksandar Vučić misli i želi da kaže, ali ne sme s obzirom na to da glumi tu protestantsku prepodobnost?

PREDSEDNIK: Samo mi definišite koga pitate to.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Pitam, dakle, nadležne državne organe, ministra policije, ministra pravde i ministra finansija, odnosno sve one koji su nadležni, posebno poreske inspekcije.

S obzirom na to da firme „Rističević kompani“ i „Seljak Zeka“...

PREDSEDNIK: Ne, ne, mislila sam na Grupu prijateljstva s Vatikanom, pa vas ne razumem.

BOŠKO OBRADOVIĆ: To sam za kraj sačuvao za vas.

Dakle, predsednika Narodne skupštine gospođu Maju Gojković treću nedelju zaredom pitam: kada će biti zakazane posebne sednice na aktuelne teme: bezbednosna i ekonomsko-socijalna situacija u Srbiji u vezi sa migrantskom krizom – da li pored ovih međusobnih ubijanja migranti treba da počnu da ubijaju i građane Srbije da biste vi zakazali tu sednicu na bezbednosnu temu – i međunarodni pritisci na državne organe Republike Srbije u vezi sa pregovorima i situacijom na Kosovu i Metohiji?

Dakle, po članu 209. Poslovnika Narodne skupštine, predsednik Narodne skupštine, na predlog poslaničke grupe, najmanje jedanput u toku meseca određuje dan kada će pojedini ministri u Vladi odgovarati na poslanička pitanja u vezi sa aktuelnom temom. Prošao je čitav oktobar, prošao je i čitav novembar, a vi, gospođu predsednice, izbegavate da ovde zakažete sednice na aktuelne teme, i time kršite Poslovnik, član 209.

S tim u vezi, interesuje me da li ćemo u četvrtak, pošto je ovo poslednji četvrtak u mesecu, imati sednicu na kojoj ćemo moći da postavimo Vladi poslanička pitanja ili ćete izbeći da ovaj poslednji četvrtak u mesecu možemo da postavimo pitanja, kao što ste izbegli prošli put?

PREDSEDNIK: Hvala. Nisam izbegla prošli put. Ovde je bio premijer u sali i odgovarao na pitanja.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Da, i četiri najveće opozicione grupe nisu imale prilike da mu postave pitanje. Kako se to zove? Izbegavanje.

PREDSEDNIK: Nadam se da ćemo danas moći da razgovaramo.

Molim poslanike da ne dobacuju.

Znači, bilo je pitanja po Poslovniku. Kad god imamo uslove za postavljanje pitanje, biće. Ja to ne znam, kad imamo uslove i kad nemamo, ne znam unapred.

(Vojislav Šešelj: Da se nastavi gde smo stali prošli put.)

Nastavićemo kod Gorice Gajić, pa onda poslanica Vjerica Radeta itd. Mozak mi još uvek radi, znam otprilike gde smo stali.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Nije tačno, ne znate.

PREDSEDNIK: To oko mozga možda nije tačno.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ja sam sledeći.

PREDSEDNIK: Niste, niste.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Jesam, pogledajte spisak.

PREDSEDNIK: Dobro, poslaniče.

Danas pristajem da svi budete u pravu osim mene, ali da radimo. Tako se prave kompromisi.

(Radoslav Milojević: Vratite Balšu Božovića na sednicu.)

Da li mogu da nastavim da dajem reč kolegama koje žele da rade reč i mogućnost da postavljaju pitanja?

Oko zakazivanja sednice, čim počne Parlament da funkcioniše i da se bavimo našim poslom, da raspravljamo o zakonima i o važnijim temama, učiniću sve da imamo i tu sednicu. Ne znam ni ovu kako ćemo da završimo.

Nemojte, molim vas, da mi postavljate pitanje. Nisam sama, nas ima 250 ovde. Jedna lasta ne čini proleće. Jedna lasta ne čini rad Parlamenta, nego 250 lasta.

Reč ima narodni poslanik Vojislav Šešelj.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Dame i gospodo narodni poslanici, postavljam pitanje ministru finansija – zašto još uvek nije podnet zakon o završnom računu budžeta Republike Srbije za 2015. godinu?

Mi te zakone nismo usvajali od 2002. godine, a postoji zakonska obaveza po Zakonu o budžetskom sistemu. Mi ne bismo smeli da usvajamo budžet za narednu godinu, a rasprava o njemu je tu pred nama za koji dan, ili za koju nedelju, dok prethodno ne donesemo završni račun za 2015. godinu. Tek kada dobijemo završni račun, možemo da procenjujemo koliko je Vlada bila uspešna, da li je imala deficit ili suficit u budžetu, da li je taj budžet koristila u skladu sa Zakonom o budžetu, da li su budžetske stavke poštovane, da li su izvršavane obaveze prema budžetskim korisnicima, prema dinamici koja je određena Zakonom o budžetu itd.

Zakon o budžetu sam po sebi nije kompletan budžetski opšti pravni akt; on se kompletira zakonom o završnom računu budžeta. Jer, ovaj naš budžet, ove godine, ako se sledeće godine ne donese zakon o završnom računu, nestade, ispari negde. Slušali smo onda samo prazne priče da je bilo suficita, da je bilo deficita, da je bilo ovoga, da je bilo onoga... Dajte da jednom budemo uvereni da se budžetskim sredstvima zaista raspolagalo po zakonu.

Kako sada stoje stvari, nijedan režim od 2002. godine do danas nije smatrao za potrebno da se tim pitanjem bavi. Smatrao je to, valjda, gubljenjem vremena, jer budžetom su raspolagali kako su hteli, kako su voleli, kakav im je bio interes. Istina, proteklih nekoliko godina bilo je podnošenja predloga zakona o završnom računu budžeta. To je došlo kao akt Skupštini, ali nikad nije uvršteno u dnevni red. To je onda još gora situacija, potpuno poigravanje sa ustavnim ulogom Narodne skupštine.

Evo, dvanaest godina tog zakona nismo imali i nije Narodna skupština došla u priliku da odobrava potrošnju javnih sredstava, a osnovna ustavna nadležnost Narodne skupštine je to. To je osnovni oblik kontrole izvršne vlasti i svih drugih grana vlasti od strane Narodne skupštine. Pošto taj zakon nismo donosili nikada za ovih dvanaest godina, mislim da je krajnje vreme da se upozori izvršna vlast i da tu treba poslanici svih poslaničkih grupa da budu jedinstveni.

Ovde se postavlja pitanje – hoćemo li biti civilizovana država ili ne? Ako nećemo biti civilizovana država, onda nam ne treba zakon o završnom računu budžeta, onda ćemo prepustiti izvršnoj vlasti da parama građana Srbije raspolaže po svojim prohtevima, po svojoj volji. Onda je i svaka stavka budžeta mrtvo slovo na papiru, jer piše u budžetu, ne mora da se ostvari, i niko nikada ne kontroliše da li je ostvareno.

Takva je situacija do sada. Hoćete li da menjate tu situaciju ili ćemo vam raspravu o zakonu o budžetu pretvoriti u raspravu o završnom računu budžeta za 2015. godinu? Mi ne možemo da se izjasnimo o budžetu za 2017. godinu dok ne usvojimo završni račun za 2015. godinu.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovani narodni poslanici, postavljam pitanje premijeru Republike Srbije i Vladi Republike Srbije – da li će i kada Vlada Republike Srbije ispuniti ustavnu i zakonsku obavezu da Skupštini dostavi predlog zakona o završnom računu i za kada je planirana rasprava o ovom predlogu zakona?

Zašto je ovo važno? Imali smo u prethodnim danima priliku da slušamo o rezultatima sto dana Vlade. Posle predstavljanja tih velikih i impresivnih rezultata, kako je rekao premijer, to je obeležila polemika da li imamo suficit ili deficit.

Takođe, u prvih sto dana Vlade imali smo priliku da vidimo da je premijer bezbroj puta bio besan i ljut. Ja ću navesti samo dva primera. Jedan primer je iz Niša, gde je on usred bela dana na ulici iskritikovao gradonačelnika Niša za deficit od 50 miliona. Drugi primer: on je, kako kaže, ljut sam na sebe zato što je dobijao pogrešne informacije i lažne izveštaje u vezi sa stanjem u „Srbijagasu“, „Azotari“, MSK i drugim velikim sistemima. Iskreno se bojim da premijer svakodnevno dobija neistinite i lažne izveštaje i da je to zapravo razlog njegovog nezadovoljstva radom Vlade Republike Srbije koje je pokazao prilikom podnošenja izveštaja o radu prvih sto dana Vlade.

Da se takve stvari ne bi ponavljale, očekujem da Vlada podnese izveštaj o trošenju sredstava iz prethodnog perioda, da zajedno pogledamo kakvo je realno i stvarno stanje u budžetu i kako se raspolaže sredstvima građana Republike Srbije.

Napominjem, takođe, da je ovo treći put da imamo prvih sto dana Vlade. Vučićeva vladavina je ušla već u petu godinu, a tri puta smo na ovim konferencijama i podnošenju izveštaja o radu za prvih sto dana Vlade slušali, bojim se, uglavnom iste stvari i o tome kako će nam biti bolje neke naredne godine, od 2014, preko 2015, 2016, a evo sada ulazimo u 2017. godinu. Na svakoj konferenciji povodom sto dana Vlade, odnosno svaka kampanja Srpske napredne stranke i svaka vlada se osvrtila na tri ključna stuba: jedan je borba protiv korupcije i kriminala, drugi stub je borba protiv siromaštva i treći je borba protiv nezaposlenosti.

Šta imamo u realnosti? U realnosti imamo, što se tiče borbe protiv korupcije – videli smo to i u izveštaju Evropske komisije – porast korupcije i kriminala. Od rezultata imamo akcije „Rezač“ i „Skener“, u kojima je uhapšeno 175 osoba, ali, po informacijama koje možemo čuti u javnosti, ni protiv jedne od tih osoba nije podignuta optužnica niti izrečena presuda, a sve odštetne zahteve će platiti opet građani Srbije. S druge strane, oni koji su bliski režimu i vlasti

nastavljaju da sprovode svoje korupcionaške poslove i da razvijaju svoje biznise u svim sferama, da li je to energetika, da li je poljoprivreda, da li građevina, da li IT sektor, ugostiteljstvo.

Što se tiče borbe protiv siromaštva, u Srbiji danas imamo 620.000 apsolutno siromašnih stanovnika, što je oko 9% ukupne populacije u Republici Srbiji. Od toga je 268.000 njih primilo neku vrstu socijalne pomoći; dakle, više od polovine nije dobilo nikakva sredstva. Očigledno je da ta dugo najavljivana borba protiv siromaštva ne daje nikakve rezultate. U toj kategoriji apsolutno siromašnih imamo i veliki broj penzionera, kojima je slavodobitno najavljeno da će dobiti jednokratno 5.000 dinara u decembru, pri čemu je zanemarena činjenica da se njima svakoga meseca skida 5.000 dinara od kada ste usvojili zakon da uzmete zakonom stečena prava.

I, naravno, što se tiče stope nezaposlenosti, mi smo verovatno jedina zemlja u svetu u kojoj se smanjuje nezaposlenost, a ne povećava se broj zaposlenih ljudi. Vi, jednostavno, manipulacijom i zloupotrebom statistike preko noći smanjite broj zaposlenih sa 22% na 15%. Dakle, tu nema nikakvih rezultata.

Kada sada sve to pogledamo i sagledamo, vidimo da je to što premijer pozitivno ocenjuje rezultate Vlade očigledno potkovano onim neistinitim podacima o kojima je svedočio da ih je dobijao od svojih saradnika. Zato predlažem Vladi da pod hitno dobijemo predlog zakona o završnom računu kako bismo videli kako se troše sredstva poreskih obveznika.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Goran Ćirić. Izvolite.

GORAN ĆIRIĆ: Pitanje je za premijera Vučića. Na konferenciji za štampu Vlade povodom sto dana Vlade i u nekim medijskim nastupima govorilo se o vrlo dramatičnim stvarima. Premijer je u jednom trenutku optužio Parlament i nasilje u Parlamentu kao moguću najavu krvoprolića na ulicama u Srbiji. Pitanje za premijera – ko je taj ko priprema takav monstruoan scenario? Zbog čega ovde u Skupštini nismo obavešteni o tome? Mislim da zaslužujemo da dobijemo podatke o tome. Zbog čega se posle svih bezbednosnih izazova u Srbiji ne sastaje Odbor za bezbednost?

Na toj istoj konferenciji povodom sto dana Vlade – a Vlada je, evo, u različitim oblicima suštinski ista 1.600 dana – čujemo da je kapitulirala pred zakonom time što se javno izjavljuje da Vlada i institucije ove države nisu spremne da sprovode zakon o sprečavanju bespravne gradnje u Novom Pazaru. A sećamo se i nasilja koje smo videli u Savamali i rušenja objekata bez zakonskog rešenja. Zajedničko ovom u Novom Pazaru i u Savamali jeste upravo to da se ne poštuje zakon – ne primenjuje se zakon o rušenju bespravnih objekata, a mimo zakona, bez zakonske odluke i zakonskog rešenja ruše se objekti u Savamali.

Pitanje za predsednicu Parlamenta Srbije. Ovde se u javnosti plasira teza da je u Parlamentu prisutno nasilje. Da, nasilje pojedinaca koji napadaju na ličnoj osnovi neke od poslanika, pre svega poslanike opozicije. Bili smo svedoci optužbi protiv prof. Mićunovića na konstitutivnoj sednici Parlamenta, kada je

produžio rad konstitutivne sednice za jedan dan. Videli smo kakve je scene doživljavao ovde za stolom predsedavajućeg i bio optuživan da je zbog tog odlaganja na 24 sata izvršio državni udar. Dakle, koriste se takvi termini u optužbi opozicije: „državni udar“, „krvoproliće“, a svedoci smo da iz ovih klupa čujemo samo poruke koje idu ka jednom civilizovanom dijalogu. Pitanje za predsednicu Parlamenta: zbog čega nije odgovorila na moj zahtev da zakaže Kolegijum šefova poslaničkih grupa? Ja sam to inicirao uvidevši da ovde raste atmosfera koja nije korisna ni za ovaj parlament, ni za državu, a često se ta atmosfera izliva i na ulice, vidimo svakodnevno koliko nasilja imamo na ulicama u Srbiji.

Još jednom poziv predsednici Skupštine, i moja inicijativa, a to je da zakažete Kolegijum još pre nastavka ove sednice da bi šefovi poslaničkih klubova dogovorili način na koji ćemo dalje raditi, jer je ono što se desilo na poslednjoj sednici i isključenje poslanika Balše Božovića nedopustivo i mimo Poslovnika. Dakle, potpredsednik Arsić je u pauzi, a to je dokazano i u stenogramima, dao prvu opomenu poslaniku Božoviću. Kasnije je, insistirajući na povredi Poslovnika, dobio još dve opomene od vas i automatski sa trećom opomenom, neopravdano dodeljenom, dobio isključenje sa sednice.

Pozivam vas još jednom da zakažete Kolegijum šefova poslaničkih grupa da bismo civilizovali sednice Skupštine i odgovorno nastupili u raspravama o ovako važnim zakonima. Mislim da je, pre svega, na vama najveća odgovornost, jer sam siguran da nasilje potiče upravo sa ulice, a ne iz ove sale.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem na pitanju. Pitanje je konkretno bilo, naspram svega ovog što ste opisali, situacije u poslednjih deset meseci ili koliko već radimo, pokušavamo da radimo, pitanje je bilo samo kada ću zakazati Kolegijum. To je konkretno pitanje bilo.

Pokušavam da zakažem Kolegijum. Hoću Kolegijum takav da budu svi šefovi poslaničkih grupa na njemu, tako kako piše po Poslovniku. Znači, neću nikakve zamenike, izaslanike itd., nego šefove poslaničkih grupa. Tražili ste Kolegijum i predložili i zaključak tog kolegijuma, da osudimo ponašanje jednog poslanika. Neću da zakazujem takav Kolegijum jer znam kako bi to završilo, atmosfera od petka prenela bi se samo na manji forum. Sedelo bi nas nekoliko, jer nisu svi šefovi poslaničkih klubova bili prisutni u popodnevnom delu sednice u petak. Znači, hoću da budu tu i šefovi poslaničkih grupa SRS, SPS, SDPS, NS, hoću da ovde budu svi šefovi poslaničkih grupa i da razgovaramo o tome, da ne osuđujemo ponašanje jednog pojedinca; drugi bi osudili ponašanje drugog pojedinca itd. To nije način ako ćemo da nađemo rešenje za nastavak daljeg rada. Tako da ću oceniti kada se steknu uslovi za rad i kada budu svi šefovi poslaničkih grupa raspoloženi da pričamo o tome kako Parlament treba da izgleda i šta je osnovna uloga Parlamenta u Srbiji.

To ćemo sve na našem kolegijumu. A temu koju ste vi želeli da nametnete pre onih događaja neću da zakazujem da bismo osuđivali jednog poslanika, jer tu se vidi da svako opet gura samo svoju priču, a niko ne želi da se

dogovorimo zajedno šta ćemo da radimo, a šta nećemo da radimo u ovom parlamentu.

Ja sam uzela pauzu od pet dana, ali i dalje razmišljam čemu sve ovo vodi. Znači, moj proces razmišljanja nije prestao jutros.

Što da ne, ako je to rešenje.

Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

MILIJIA MILETIĆ: Zahvaljujem, uvažena predsednice. Poštovane kolege poslanici, građani Srbije, postavio bih nekoliko pitanja Vladi i našem premijeru. Mogu da podsetim sve da je juče, na „crveno slovo“, na Svetog Arandela, u Nišu bila još jedna sednica Vlade Republike Srbije zajedno sa Vladom Republike Mađarske, na čelu sa našim premijerom Vlade gospodinom Vučićem i mađarskim premijerom gospodinom Orbanom.

Mislim da je to za Nišavski okrug, za jugoistok Srbije veoma bitno zato što su tamo bili prisutni ne samo ministri, i naši srpski i mađarski, već i veliki broj privrednih subjekata iz Mađarske koji su želeli da kod nas u Srbiji, na jugoistoku Srbije investiraju. Bio je biznis-forum srpskih i mađarskih privrednika i na tom forumu razmenjen je veliki broj ugovora, predugovora, poznanstava. Jedan od tih su i investicije koje će biti na jugoistoku Srbije, a to će biti i u Svrlljigu.

Zbog toga sam hteo da postavim pitanje Vladi i nadležnom ministru privrede – da li su postignuti dogovori privrednih subjekata u Nišu, na jugoistoku Srbije sa mađarskim privrednicima? Konačno, ja znam za najmanje pet privrednih subjekata koji su iz Mađarske došli u Srbiju, u Niš, i napravili predugovor da tamo radi drvopraerađivačka industrija, mesna industrija.

Što se tiče poljoprivrede, postavio bih isto pitanje ministru poljoprivrede – da li su napravljeni i neki ugovori između privrednih subjekata, vezano za razvoj poljoprivrede? Razgovaralo se o branju lekovitog bilja, ulaganju u zdravu životnu sredinu i kako da pomognu nama na jugoistoku Srbije, opštinama kao što su Svrlljig, Bela Palanka, Gadžin Han, da se tamo investira u firme koje će raditi sa lekovitim biljem.

Pitanje nadležnom Ministarstvu poljoprivrede: da li se razgovaralo o zadrugarstvu – to je vrlo bitna grana za jugoistok Srbije i, normalno, za celokupnu poljoprivredu – jer svi znamo da mađarska privreda i mađarska poljoprivreda idu uzlaznom putanjom?

Ja se stvarno zahvaljujem još jednom našem premijeru gospodinu Vučiću, našoj vladi, Vladi Mađarske zato što su u Nišu, centru jugoistočne Srbije, još jednom imali sednicu dve vlade. To je nešto vrlo bitno za jugoistok Srbije, gde će se raditi u narednom periodu na završetku krakova auto-puta prema Sofiji, čemu smo bili svedoci. Pitanje za nadležnog ministra saobraćaja: kada će završiti put koji ide prema Sofiji? U utorak, odnosno juče, na „crveno slovo“, obišli smo i deo auto-puta kod Proseka, tamo je sada završeno blizu deset kilometara. Kada će to biti završeno? Da li će biti u toku naredne godine završen i put prema Solunu, odnosno auto-put prema Grčkoj koji ide preko Niša?

Još nešto bi hteo da pitam Ministarstvo poljoprivrede – kada će i da li će naknada za rešavanje vodosnabdevanja, to je naknada koja se daje „Srbijavodama“, biti naplaćena našim ljudima? Koliko znam, u 2014. godini bila je ta naknada; za to ide od 100 do 500 dinara po gazdinstvu. Tu će se tražiti naknada za sve one koji imaju poljoprivredno zemljište. Pitanje je – da li će to biti u ovoj godini, ili će biti jedan deo u ovoj godini, a drugi deo u sledećoj godini? Znam da je veliki problem rešavanje vodosnabdevanja.

I, još jedno pitanje „Srbijavodama“ – kada će se u Svrljigu rešiti vodotok Timoka, leva i desna strana, zato što imamo oko 1.400 metara bedema koji nije rešen? Tu je bila poplava i 2011, i 2010. godine, a to je nadležnost „Srbijavoda“.

Tako da mislim da sa ovim naknadama, ukoliko sada to bude došlo do naših zemljoradnika, poljoprivrednika... da te naknade, ako postoji mogućnost, da se podele. Hvala još jednom.

PREDSEDNIK: Vreme, zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Muamer Bačevac.

MUAMER BAČEVAC: Uvažena predsednice, cenjene kolege narodni poslanici, na početku želim da pohvalim grad Novi Pazar, rukovodstvo grada Novog Pazara zbog zaista kvalitetnih i na vreme preduzetih preventivnih mera odbrane protiv poplava, koje su u zadnjem poplavnom talasu sačuvale grad Novi Pazar.

Naime, odgovorna gradska vlast, čiju okosnicu čini Sandžačka demokratska partija, zaista se ozbiljno odnosi prema imovini građana, prema svojim građanima. Moram da kažem da smo u svom mandatu rešili krucijalna pitanja. Pre svega, četrdesetogodišnji problem vodosnabdevanja rešen je jednim ozbiljnim pristupom koji imamo. Asfaltirane su skoro sve ulice u gradu.

Nakon lošeg iskustva iz ranijih godina i nakon ozbiljnih šteta koje su nanosile bujične vode u gradu Novom Pazaru, mi smo napravili ozbiljan program i uz pomoć evropskih prijatelja, pre svega Progres, od 2014. godine započeli izgradnju mini-brana. Tada smo sa 400.000 evra uspeali da napravimo pet mini-brana, a sada gradimo još četiri mini-brane. Verujte mi, jedini grad u Sandžaku koji nije doživeo potop je grad Novi Pazar. Videli ste šta se desilo u Sjenici, Tutinu, šta je pretilo Prijepolju, nizvodno od samog Prijepolja, Brodarevo i drugi delovi su bili poplavljani.

Želim da pozovem „Srbijavode“ da svojom inicijativom, planskim rešenjima, stalnim kontrolama daju početne impulse upravama ovih opština i da, poučeni jednim dobrim iskustvom koje smo u Novom Pazaru izgradili, zaista sprečimo na ovaj način divljanje bujičnih voda, jer vidimo da se klima menja, i da sačuvamo imovinu građana koji su izabrali nas da ih zastupamo na tim poljima. Toliko.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima Danijela Stojadinović.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajuća. Poštovane kolege narodni poslanici, prethodnih dana usvojili smo Zakon o plovidbi i lukama na unutrašnjim vodama. Glavna tema u većini diskusija kolega poslanika jeste Dunav kao naša najveća i najduža plovna reka, plovni put sa međunarodnim značajem. Danas bih u tom kontekstu želela da postavim poslaničko pitanje ministarki saobraćaja upravo u vezi sa Dunavom kao međunarodnim plovnim putem.

Dunav je najduža reka u EU i druga najduža reka u Evropi nakon Volge, dugačka oko 2.850 kilometara, i predstavlja veoma važan transportni koridor, Panevropski koridor 7. To je jedini unutrašnji plovni put od deset panevropskih koridora.

Kroz Srbiju, Dunav teče u dužini od 588 kilometara, od Bezdana do Timoka. Od toga 137,6 km predstavlja zajednički sektor sa Hrvatskom, a 299,35 km sa Rumunijom. Međutim, Dunav ima jedan problem koji ne omogućava optimalno korišćenje ovog vodnog puta. Radi se o ogromnom broju potonulih brodova, od kojih su mnogi još iz Drugog svetskog rata. Samo na teritoriji Srbije u slivovima sve tri plovne reke, nezvanično se procenjuje, ima oko 650 potonulih brodova. To svakako utiče na bezbednost plovidbe, koja nije ugrožena ali je neophodno imati u vidu da se jedan deo tih potopljenih brodova nalazi na ivici plovnog puta. Potopljeni brodovi predstavljaju ekološki, bezbedonosni i plovidbeni problem na Dunavu. U pojedinim olupinama se nalazi velika količina neeksplozivnih mina i druge ratne tehnike, što izaziva dodatnu zabrinutost.

S druge strane, jedan od prioriteta Dunavske strategije koju je Evropska unija usvojila 2011. godine jeste upravo izvlačenje olupina brodova iz Dunava. Za ovu namenu su budžetom EU za period 2014–2020. godine obezbeđena sredstva kojima je obuhvaćena i naša država. Kao jedan od značajnih učesnika u izradi strategije, i Srbija je identifikovala svoje prioritete za tok Dunava koji protiče kroz njenu teritoriju. Osim samog Dunava, obuhvaćeno je i čišćenje rečnih kanala, melioracija, uređenje plovnog puta i očuvanje domaćeg kulturnog nasleđa. Pilot-projekat čišćenja Dunava od potonulih brodova koji je Srbija predložila odobrila je i Evropska komisija, a naša vlada usvojila.

Znamo da posao čišćenja Dunava nije lak niti potpuno bezbedan, jer osim olupina brodova ima i neeksplozivnih sredstava, što zahteva posebnu mehanizaciju i obučenosnost kadrova koji bi na tome radili. Upravo polazeći od ozbiljnosti i težine ovog posla, koji kao potpisnica Dunavske strategije moramo da obavimo, ovom prilikom želim da pitam ministarku saobraćaja – šta naša država preduzima na sprovođenju ovih zadataka, na kakve probleme nailazi i da li je ovaj posao nekome poveren? Hvala.

PRESEDNİK: Hvala. Saša Radulović, izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala. Dame i gospodo, poštovani građani Republike Srbije, prvo pitanje je za predsednika Vlade Republike Srbije. Rudi Đulijani, bivši gradonačelnik Njujorka, koji je bio ovde 2012. godine, učestvovao je u kampanji Aleksandra Vučića za gradonačelnika, u intervjuu za Si-En-En

rekao je da je bio u Beogradu 2012. godine po ugovoru sa londonskom kompanijom, koja je platila sve troškove. Pitanje za Aleksandra Vučića je – kakve veze Srpska napredna stranka i on sam imaju sa tom londonskom kompanijom i zašto bi neka londonska kompanija plaćala troškove Rudija Đulijanija da učestvuje u predizbornoj kampanji u Srbiji?

Drugo pitanje za premijera. Dao je intervju i par izjava na konferencijama za medije, a ja ću citirati šta je rekao: „Sve je krenulo pre tri dana kada se u Skupštini dogodilo nešto što nikada nije, a bilo je i svađa i tuča i da se okrznete u prolazu, ali nije bilo da cela poslanička grupa dođe do druge i hoće da se obračuna, kao da hoće da se tuku ili da dobiju batine. Niko u srpskoj javnosti nije smeo da postavi pitanje – šta vi radite tu?, imate svoje mesto u sali, šta radite kod poslaničke grupe koja je deset puta veća od vas?“

Ono što se u petak desilo u Skupštini bilo je verbalno nasilje nad poslanicima opozicije, Poslaničke grupe DJB, kada smo brutalno vređani i nismo dobijali reč. Znači, nismo mogli ni da odgovorimo, ni da repliciramo, ni da ukažemo na povredu Poslovnika.

Predsedavajući je pet puta zaredom davao reč većini, odnosno poslanicima Srpske napredne stranke, koji su nastavili sa vređanjem. Mi smo zbog toga, iz protesta, krenuli da izađemo iz sale. Iz protesta smo krenuli da izađemo na vrata koja su nasuprot nas.

Kretanje, odnosno izlazak na bilo koja vrata u Skupštini je dozvoljeno. Slobodno kretanje u celoj Republici Srbiji je dozvoljeno. Onda smo fizički sprečeni da izađemo.

Postoje dva člana Krivičnog zakonika koja govore o ovome – član 132, koji kaže: „Ko drugog protivpravno zatvori, drži zatvorenog ili mu na drugi način protivpravno oduzme ili ograniči slobodu kretanja, kazniće se zatvorom do tri godine“, i član 133. koji govori nešto slično.

Zbog čega premijer, odnosno predsednik Vlade Republike Srbije govori ove stvari kada je vrlo jasno da je incident izazvan time što smo fizički sprečeni, zadržani, ograničena nam je sloboda kretanja, da izađemo iz sale Skupštine? Da se to nije desilo, mi bismo izašli za 30 sekundi.

Zatim, iz istog intervjuja, kaže: „Jedna njihova poslanica je pljunula Rističevića. Toga nikada nije bilo. Bilo je polivanje, ali pljuvanje ne, barem se ja ne sećam. Zatim su mu psovali majku nepokretnu“, navodi premijer. Ovo citiram iz izveštaja medija.

Zatim, Vučić ističe da su svi rekli da je reč o sukobu poslanika te i te grupe, misli se na grupu Dosta je bilo, i naprednjaka Marijana Rističevića, a Rističević je žrtva brutalnog napada.

Pitanje za predsednika Vlada je da nam da jedan dokaz da je bilo ko iz Poslaničke grupe DJB bilo koga vređao, bilo koga pljuvao i bilo kome, citiram, „psovao majku nepokretnu“. Ovo se jednostavno nije desilo i potpuno je neprimereno da predsednik Vlade Republike Srbije izriče ovakve konstatacije.

Ovo je takođe kažnjivo i po Krivičnom zakoniku za uvredu, a takođe su moguće tužbe za štetu. Ja te tužbe i najavljujem.

Zatim, pitanje za predsednicu Narodne skupštine. Uvođenje reda u Narodnoj skupštini je vrlo jednostavno. To uvođenje reda se poziva na Poslovnik. Svi instrumenti su tu, u Poslovniku. Kada neko vređa, dobija opomenu; kada kaže: „poznati kriminalac“, „lopov“, „lažov“, ima mnogo toga što izgovara Poslanička grupa SNS, vrlo lako je zaustaviti to. Predsednica Skupštine ne samo da to ne radi, nego dozvoljava tako nešto, podiže tenziju u sali, a onda nakon toga, kada dođe do fizičkog nasilja i pokušaja da se spreči poslanička grupa da izađe iz sale, to potpuno ignoriše i izriče opomene.

Da podsetim predsednicu Narodne skupštine, kazati nekome samo „izreknuta vam je opomena zbog ometanja“ bilo bi slično kao kada bi vam policajac na ulici kazao „dajem vam kaznu zato što ometate javni red“, a kada pitate „a kako ga ometam“, kaže „evo vam druga kazna“. Znači, obrazloženje mora da postoji. Biće i ustavnih žalbi i svih drugih pravnih lekova protiv takvog ponašanja. Takve opomene, za vreme pauza i bez ikakvog obrazloženja, ne mogu se davati.

Podsećam predsednicu Skupštine na stav 4. člana 287. koji kaže da ne može usmeno da odgovara, već ...

PREDSEDNIK: Hvala. Vreme.

Kako nisam dobila nijedno pitanje nego konstatovanje, opis i podsećanje, ne mogu da odgovorim na ove rečenice. Nije bilo ništa u formi pitanja, pogotovo ne u skladu sa članom 287.

Premijeru ćemo proslediti pitanje.

Marko Parezanović.

MARKO PAREZANOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovana predsednice, poštovane kolege, pitanje upućujem Regulatornom telu za elektronske medije, Nezavisnom udruženju novinara Srbije i Udruženju novinara Srbije.

Pitanje se odnosi na brutalno širenje mržnje i stvaranje atmosfere linča, koje pojedini mediji sprovode prema Srpskoj naprednoj stranci i njenim poslanicima. Naime, već duže vreme opozicija, na čelu sa Demokratskom strankom, najočiglednije zloupotrebljava decu u političke svrhe tako što optužuje Srpska napredna stranka da je odgovorna zato što, eto, nema dovoljno novca za lečenje dece, iako je u prvih deset meseci ove godine Srbija poslala deset puta više dece u inostranstvo na lečenje nego 2012. godine. Stvara se atmosfera da je Srpska napredna stranka kriva kada neko dete umre.

Ide se čak do toga da se pominje da SNS otima novac bebama. Jedan poslanik je svojevremeno rekao da je SNS, odnosno Vlada Republike Srbije odgovorna za to što su usled tragičnih okolnosti u Aleksandrovcu dve devojke poginule usled udara groma.

Sve je to sa ciljem da se isprovocira reakcija sa suprotne strane. Dakle, imamo konstantnu težnju da se deca koriste u političke svrhe. To se dešava permanentno u poslednjih nekoliko meseci.

Narodni poslanik Marijan Rističević je napravio grešku, govorio je o nečemu o čemu nikako ne treba da se govori, ali je isto tako pokazao spremnost da svoju grešku prihvati i da uputi izvinjenje. Ipak, već danima se vodi medijska kampanja koja ima za cilj da predstavi SNS kao najveće zlo u Srbiji. To rade isti oni ljudi koji su propustili da reaguju i osude, koji su ćutali na medijske napise kada je Aleksandar Vučić optužen da seksualno opšti sa svojim sinom.

U ovoj skupštini Bojan Pajtić je u negativnom kontekstu govorio o sinu Aleksandra Vučića. Nije bilo osude ni kada je Goran Ješić najbrutalnije vređao predsednicu Narodne skupštine. Da ne govorim tačno šta je rekao, ali svi su čuli.

To, naravno, nije jedini primer licemerja. Navešću vam jedan najočigledniji: pre samo godinu dana aktuelni odbornik Dveri iz Čačka na svom Fejsbuk profilu nazvao je glasače SNS „degenima koji su svuda oko nas“, „maloumnici sa tri zuba u vilici, koji ostavljaju za sobom sluzav trag“. To možete videti ovde. Nijedan medij, niti jedno udruženje se nije oglasilo ovim povodom i osudilo ovakav govor mržnje. Više puta smo pozivali Boška Obradovića da se od ovoga ogradi i uputi izvinjenje. To izvinjenje je izostalo.

I, šta ćemo sada, poštovana gospodo? Glasači Srpske napredne stranke nisu bitni, bitno je samo kada treba da se satanizuju narodni poslanici i funkcioneri Srpske napredne stranke. Da li imate isti odnos prema svim građanima Srbije ili ćemo samo da osuđujemo jedne, a na druge stvari da zažmurimo?

Drugo pitanje koje želim da postavim postaviću Zaštitniku građana Saši Jankoviću. Pitanje je – da li ga je sramota njegovog poslednjeg medijskog istupa? Slučajno, baš u ovom političkom trenutku, Zaštitnik građana je izjavio da mere štednje ugrožavaju decu u Srbiji. Dakle, baš u ovom političkom trenutku. Pretpostavljam da mu je to slučajno palo na pamet. Saša Janković je Zaštitnik građana od 2007. godine. U prvih pet godina svog mandata nikada nije postavio pitanje ugroženosti dece, nikada se nije zapitao da li su prava dece ugrožena ekonomskim posrtanjem i pljačkanjem države. Danas, kada imamo privredni rast, postavlja se pitanje ugroženosti dece. Kada smo godinama imali recesiju privrede, nije bilo bitno da se to pitanje postavi. Koliko jadan mora da bude Saša Janković da koristi decu za svoju političku promociju? Postavlja se, zaista, pitanje do kada će građani Srbije morati da plaćaju bahatost i bezobrazluk Zaštitnika građana? A podsetiću sve da on danas ima tri puta veću platu nego predsednik države i premijer. Toliko, hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Borisav Kovačević. Izvolite.

BORISAV KOVAČEVIĆ: Gospođo predsedavajuća, upućujem pitanje vama, predsednici Skupštine: kada će biti nastavljena priprema predloga kodeksa ponašanja poslanika, da bi bio što pre usvojen?

Poslednji događaji ovo pitanje, po meni, izuzetno aktuelizuju, do te mere da smo došli do situacije da smo juče u medijima mogli čitati izjavu jednoga od nas, iz ove sale, nije važno ime, nebitno da pominjem, da poslanici smrde. Neću ovakav komentar da komentarišem, ovakvu izjavu. Mislim da to dovoljno govori o potrebi da se kodeks što pre donese. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Hvala. Kodeks ponašanja je u prošlom sazivu radio Administrativni odbor Parlamenta Republike Srbije, nisam ja. Ne znam dokle se došlo sa tim radom. Ne učestvujem u tome, niti hoću da učestvujem u izradi kodeksa ponašanja, mislim da je to stvar šefova poslaničkih grupa, ako ćemo da donesemo kodeks ponašanja koji će zadovoljiti sve. A molim i potpredsednike Parlamenta da učestvuju u tome. Volela bih da ih više vidam ovde, da rade zajedno sa mnom i da snose svoj deo odgovornosti za funkcionisanje ovog parlamenta, a ne samo jedna osoba i ne samo predsednik Parlamenta. Lepo je biti potpredsednik Parlamenta, a još lepše je biti na stubu srama i odgovarati za sve ovo što se dešava u Parlamentu, te ne želim da tu odgovornost preuzimam samo ja.

Dakle, Administrativni odbor, kada bude bio spreman da nastavi rad na tom aktu, neka nastavi i neka me obavesti, pa ćemo razgovarati o tome, ako treba i na plenumu. Ali nama neće pomoći nijedno pisano pravilo ako sami ne počnemo da razmišljamo o tome kako treba da se ponašamo a kako ne treba da se ponašamo. Ne zbog nas; mi privatno možemo da se ponašamo kako hoćemo.

Obaveštavam vas da su sprečeni da sednici prisustvuju poslanici Žarko Obradović i Marko Đurišić.

Nastavljamo tamo gde smo stali u petak.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O SPREČAVANJU NASILJA U PORODICI (pojednostavljeni – nastavak).

Na član 15. amandman je podnela Gorica Gajić.

Reč ima narodni poslanik Gorica Gajić. Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Hvala, gospođo predsednice. Pa, evo, mi treći dan ulazimo u raspravu o Predlogu zakona o sprečavanju nasilja u porodici. Iskreno bih volela da današnji dan po diskusiji ne liči nimalo na četvrtak i petak, pogotovo ne na petak večer. Bojim se da smo svi ovih dana imali priliku da čujemo da smo poslali jako ružnu, ja bih rekla i opasnu, poruku onima o kojima raspravljamo ovih dana, a to su potencijalni učinioci nasilja u porodici, da se prosto jednog momenta ne zapitaju – pa zar će ovakvi poslanici u Skupštini nama da određuju kako ćemo se mi ponašati u svojoj porodici? Tako da iskreno molim poslanike da nastavimo ovu diskusiju u nekom normalnom i demokratskom tonu.

Što se tiče člana 15. Predloga zakona o sprečavanju nasilja u porodici, mi smo amandmanom samo pokušali da ovaj prvi stav u kome se kaže

da procena rizika treba da se donese u što kraćem roku... Smatrali smo da je ta definicija ili formulacija „u što kraćem roku“ relativna, pa za nekog nadležnog policijskog službenika koji procenjuje rizik i na osnovu procene rizika naredbom donosi ove hitne mere mogu da budu dva sata dovoljna, za nekog pet, za nekog ceo dan.

U situacijama kada je potencijalno nasilje prijavljeno, bitno je da se reaguje brzo. To „brzo“, mislimo da bi trebalo da se oroči. Zato smo mi rekli – šest sati, smatrajući da je sasvim dovoljno da se u roku od šest sati prikupе neophodna obaveštenja i informacije da bi se procenio rizik i eventualno izrekla hitna mera.

Isto tako, stav 3. smo samo dopunili rekavši da „svaki državni organ u kome se imenuju osobe koje su specijalizovane“, ili obučene, „za postupanje u slučajevima nasilja dužni su da procene rizik, u skladu sa opštim i posebnim protokolom“.

Svi znate da su i Ministarstvo unutrašnjih poslova, i Ministarstvo za rad i socijalnu politiku i Ministarstvo pravde doneli u svoje vreme opšte i posebne protokole i po njima se ponašaju već sedam-osam godina. Verujem da bi trebalo podsetiti da te protokole ne treba da izostavimo kada se dogovara i kada se preduzimaju mere u sklopu svih ovih nadležnih institucija. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 15. amandman je podneo narodni poslanik Borisav Kovačević.

Želite reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Borisav Kovačević. Izvolite.

BORISAV KOVAČEVIĆ: Gospođo predsedavajuća, predložio sam, gospođo ministarka, da se dve stvari u drugom stavu člana 15. unesu kao takođe važne.

Razumeo sam u vašem obrazloženju da ovde nisu nabrajane sve stvari zbog kojih se vrši procena, ali mislim da su, s obzirom na, ako bismo gledali statistički, broj učinjenih dela koja su inspirisana, u stvari krivac za izvršenje dela, da su sigurno na značajnom mestu i da bi ih trebalo navesti – materijalno-finansijska pitanja. Posebno su izražena kod nasilja nad starim osobama i penzionerima.

Druga stvar kojoj smo svedoci... Evo, da navedemo samo (je l' beše u Vojvodini?), pre par meseci je čovek više lica ranio i ubio zbog ljubomore. Mislim da drugo pitanje koje je važno, posebno u braku, jeste da treba procenjivati da li postoji bračno neverstvo i sumnja u to, i ljubomora. Mislim da su ubistva iz ljubomore izuzetno izražena, statistički, u broju žrtava nasilja u porodici.

Zbog toga sam predložio te dve stvari. Bez obzira na to što se ne navode sva pitanja, mislim da su među ovim važnijim koje obuhvata termin koji je na početku rečenice dat („naročito“) bitna i ova dva pitanja.

Druga stvar koju sam u svom amandmanu potencirao: u odnosu na treći i četvrti stav, imao sam u vidu da bi bilo potrebno, ako već može, da se

skrati tekst. Predložio sam da se četvrti stav briše, ali samo pod uslovom, kako sam predložio, ako bi se u trećem stavu u prvoj rečenici: „Nadležni policijski službenik odmah dostavlja sva dostupna obaveštenja o nasilju u porodici ili neposrednoj opasnosti...“, brisala samo reč „neposrednoj“, a ostalo „opasnosti“, što bi podrazumevalo, naravno, i neposrednu opasnost. Sve ostalo je isto. Onda ne bi bilo potrebe da ostane ovaj stav 4. To je razlog zbog čega sam to predložio.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nataša Jovanović, Vjerica Radeta i Zoran Krasić.

Reč ima Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Da podsetimo da govorimo o Predlogu zakona o sprečavanju nasilja u porodici i da se u članu 15. govori o proceni rizika ko su eventualni, mogući počinioci tog nasilja.

Između ostalog, u vladinom predlogu stoji da naročito treba voditi računa da bi eventualni, mogući učinilac nasilja u porodici moglo biti i lice koje zloupotrebljava psihoaktivne supstance.

Mi smo predložili da umesto „zloupotrebljava“ treba da stoji „lice koje koristi psihoaktivne supstance“, zato što ako kažemo da ih neko zloupotrebljava, onda se podrazumeva da je potpuno normalno i dozvoljeno da ih koristi.

Vi u obrazloženju kažete da ne možete da prihvatite amandman zato što se legalno koriste psihoaktivne kontrolisane supstance, npr. lekovi. Ovo je obmanjivanje, jer jedno su kontrolisane supstance, odnosno lekovi, a drugo su psihoaktivne supstance, koje u državi Srbiji nisu dozvoljene, ni lake, ni teške, ni bilo kakve. Zato ne može da stoji da ih neko „zloupotrebljava“, jer samom činjenicom da ih koristi, on ih zloupotrebljava.

Kada su u pitanju, sami ste napomenuli, lekovi, odnosno neke vrste lekova, u kontekstu ovog člana i ovog zakona, govorili smo o mnogim razlozima, uzrocima zbog čega se dešava nasilje u porodici, ali svaki put moramo da skrenemo pažnju na odgovornost države, na odgovornost nadležnih u državi. U ovom konkretnom slučaju želim da kažem da se, nažalost, u Srbiji svakodnevno šetaju potpuno slobodni psihijatrijski bolesnici, da ih puštaju iz zatvorenih ustanova na vikend ili na duži period, a da im se ne obezbede lekovi. Dakle, ne sme se desiti da neko ko je potencijalno opasan po okolinu, ne samo po svoju porodicu, nego uopšte po okolinu, bude pušten iz ustanove zatvorenog tipa, a da prethodno ne bude ili zalečen (ako ne može biti izlečen), ili da mu se obavezno daju odgovarajući lekovi kada napušta tu ustanovu. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Da li neko želi da diskutuje? (Ne.)

Na član 16. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Zoran Živković i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Demokratska stranka.

Izvolite. Reč ima narodni poslanik Radoslav Milojević.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Hvala, uvažena predsednice.

Predlažemo amandman i nadam se da ćete ga prihvatiti. Ako ustanovi neposrednu opasnost od nasilja u porodici, a zamenik tužioca ne naloži mere koje shodno zakonu treba da naloži (Zakoniku o krivičnom postupku), nadležni policijski službenik donosi naređenje kojim izriče hitnu meru učinio (član 14. stav 1). Hitne mere su: mera privremenog udaljenja iz stana, mera privremene zabrane kontaktiranja i mera zabrane prilaska žrtvi. Hitne mere ne mogu biti izrečene maloletnom licu.

Nažalost, dok smo mi raspravljali u petak o nekim važnim stvarima, imali smo situaciju da se juče u Kraljevu desio slučaj gde je žena pretučena do smrti. U Srbiji se to desi, nažalost, na svakih deset dana.

Demokratska stranka je početkom rasprave istakla želju da amandmanima popravi ovaj zakon. Dobro je što se ovaj zakon donosi, nećemo nikada biti protiv zakona koji su u interesu naših građana, ali moramo znati da ne postoji samo nasilje u porodici, da postoji političko nasilje, da postoji pravno nasilje. Upravo je Srpska napredna stranka dokaz kako se vrši političko nasilje nad pripadnicima Demokratske stranke. Protiv takvog nasilja će se Demokratska stranka uvek boriti i zalagati. Mi se 26 godina zalažemo za vladavinu prava, vladavinu institucija, poštovanje različitosti. I dalje ćemo se zalagati za takve vrednosti. A ono što se desilo u petak, što su videli građani Srbije, služi na čast vama prekoputa. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospođo predsednice. Vrlo ću kratko. Pozivam da se amandman ne prihvati iz jednostavnog razloga što očigledno ni sam predlagač nije previše zainteresovan za njega. To se moglo primetiti iz diskusije koju smo slušali sada. Dakle, pošto ove amandmane neki, izgleda, i dalje doživljavaju pre svega kao priliku da sebi obezbede malo prostora da pred kamerama pričaju o Srpskoj naprednoj stranci, nekakvom političkom nasilju i tako dalje ...

(Predsednik: Poslaniče, molim vas, o amandmanu.)

U isto vreme bih želeo da kažem da je to neprihvatljivo kao princip, pa u tom smislu, kad god se dešava ovako nešto, mi reagujemo na jedini mogući način, zgražavanjem sa svoje strane i da ne prihvatamo ovako tužne izgovore za nastup poslanika. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Gorica Gajić. Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Član 16. Predloga zakona je jedan od ključnih članova ovog predloga zato što definiše izricanje hitnih mera i vrstu hitnih mera. U Predlogu zakona su predviđene samo dve hitne mere – mera privremenog udaljenja mogućeg učinio nasilja i mera zabrane kontaktiranja i prilaženja žrtvi.

Mi smo ovim amandmanom pokušali da skrenemo pažnju da mislimo da samo ove dve mere koje su predviđene nekako baš u praksi i ne mogu

da budu delotvorne. Prosto smo vam dali da bi trebalo da budu još dve mere: mera sklanjanja žrtve ili potencijalne žrtve na neko sigurno mesto, na adresi koja je nepoznata za potencijalnog učinioca, i mera sklanjanja potencijalnog učinioca takođe na neko drugo mesto.

Znate šta, ako se desi da u toku noći dođe žrtva i žali se da ne sme da se vrati u svoj stan ili kuću u kojoj živi sa suprugom, a desi se da u tom istom stanu ili kući žive i roditelji supruge, ova mera privremenog udaljenja počinioca znači skloniti ga negde. U zakonu nije predviđeno gde ga skloniti za ovih 48 sati kada mu se izrekne mera, a pogotovo nije predviđeno gde ga skloniti za 30 dana, ako mu se produži mera, kako potencijalnu žrtvu vratiti u kuću nasilnika u kojoj žive i njegovi srodnici, koliko je ona bezbedna da se ponovo vrati u tu istu kuću i koliko eventualno može da doživi neku vrstu, najblaže rečeno, verbalnog nasilja od strane roditelja supruge koji je negde.

Dalje kažete da se hitna mera izriče potencijalnom učiniocu koji je doveden u policiju. Šta ako potencijalni učinilac nije doveden u policiju? Kako se njemu izriče hitna mera? Kako mu se uručuje, jer mu mera teče od momenta uručivanja pa nadalje? Šta ako je on u bekstvu? Kako je žrtva sigurna da je on negde udaljen ako ni policija ni žrtva ne znaju gde se potencijalni učinilac nalazi?

Dalje, mi smo dopunili stav 4. time da u naređenju koje se izriče potencijalnom učiniocu treba da se navede koje su posledice njegovog nejavljivanja policiji po isticanju ovih hitnih mera. Jer, znate šta, do 60 dana zatvora, prekršajna prijava, verujte mi, i nije neka kazna za one okorele nasilnike kojima nije strano da se vraćaju nasilju.

Na kraju, dobro je da je u nekom amandmanu prihvaćeno da i žrtva treba da bude obavestena o izrečenoj hitnoj meri.

PREDSEDNIK: Vreme. Inače, vi imate samo dva minuta po amandmanu.

Reč ima Ljubiša Stojmirović.

LJUBIŠA STOJMIROVIĆ: Poštovane kolegice i kolege, mogu da se složim sa kolegicom da bi trebalo da bude više hitnih mera, ali, neko će reći dve su malo, četiri, da li su četiri dovoljne, tu je problem. Ja mislim da je to ipak nešto što dolazi tek na kraju; znači, mi sad lečimo posledice, a ne gledamo šta je uzrok. Da bismo ovaj problem koliko-toliko rešili, odnosno da bismo ga sveli na najmanju meru, moramo da krenemo od najranijeg detinjstva naše dece. Moramo da ih vaspitavamo kod kuće i kroz njihovo obrazovanje da ne budu nasilna i da je to nešto što ne valja.

Pretpostavljam da ovde svi imaju decu, unučad ili rođake koji imaju decu, pogledajte kakvi su obrazovni programi na televizijama, odnosno pogledajte samo crtane filmove, crtani filmovi uče decu da budu nasilna, da se biju, da ubijaju, da prave neki lom i kaos. Da li je onda čudo što kasnije ta deca izrastu u nasilnike? Nije. Znači, moramo da krenemo od najranijih dana, od najranijeg detinjstva da vaspitavamo tu decu da ne budu nasilna. Mislim da će to dati mnogo više efekta nego da li ima dve, četiri ili više hitnih mera. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodna poslanica Olivera Ognjanović.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Poštovana predsedavajuća, uvažena ministarka i pomoćnici, dame i gospodo poslanici, predlažem da se odbije amandman na član 16. predloženog zakona o sprečavanju nasilja u porodici.

Prvo, u članu 7. predloženog zakona je navedeno da rukovodilac područne policijske uprave određuje policijske službenike koji su završili specijalizovanu obuku da bi sprečavali nasilje u porodici i pružali zaštitu žrtvama, koji su obeleženi kao „nadležni policijski službenik“, a u čl. 13. i 14. navedenog zakona je opisan postupak od obaveštavanja nadležnog policijskog službenika do momenta procene rizika neposredne opasnosti od nasilja u porodici i izricanje hitne mere za sprečavanje nasilja, tako da je promena reči „nadležan“ u „specijalizovan“ potpuno nepotrebna.

Što se tiče ostalih izmena vezanih za proširenje broja hitnih mera, smatram da ovaj predlog zakona podrazumeva sasvim dovoljan broj hitnih mera – privremeno udaljenje učinioca iz stana i privremenu zabranu kontaktiranja žrtve nasilja. Ono što do sada nismo imali u Srbiji jeste mogućnost da se problematična ili preteća situacija odmah prijavi i privremeno sanira, a time omogućiti privremeno rešavanje problema.

Iz priloženog se vidi da je cilj Predloga zakona u stvari uspostavljanje standarda da nasilnik ne sme da ostane kod kuće ne samo kada je krivično delo učinjeno, već i kada postoji neposredna opasnost od nastanka bilo kog oblika nasilja, a u skladu sa principom tzv. nulte tolerancije na nasilje. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Nedo Jovanović. Izvolite.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice. Uvažena ministarko, poštovani narodni poslanici, motiv podnošenja ovog amandmana je više nego jasan. Radi se o tome kome prevashodno uručiti naređenje prilikom dovođenja potencijalnog nasilnika u policijsku stanicu i, s druge strane, šta to naređenje treba da sadrži. Ako to naređenje ne sadrži osnovne podatke o žrtvi nasilja, onda mi se čini da to naređenje nema potpuni smisao, niti potpunu formu.

Ako krivična prijava ili, ranije, rešenje o sprovođenju istrage, a sada naredba o sprovođenju javnotužilačke istrage, sadrži osnovne podatke o oštećenom, ovde imamo žrtvu nasilja, zašto ti podaci ne bi bili sadržani u naređenju, jer se upravo odnosi na žrtvu nasilja? Ovde žrtvu nasilja u naređenju nemamo nigde, a, po meni, takvi podaci bi trebalo da stoje, jer i krivično zakonodavstvo i sudska praksa ukazuju na to da oštećeni, u konkretnom slučaju žrtva nasilja, svoju legitimaciju mora da doživi i da ima u odgovarajućem pravnom aktu. Ovde je to naređenje.

Dalje, ja sam, zajedno sa mojim kolegama narodnim poslanicima, bio u dilemi da li i upozorenje nasilniku ili potencijalnom nasilniku treba da bude sadržano u naređenju, upozorenje šta će se desiti i kakve će posledice pretrpeti ukoliko ne postupi po hitnoj meri. Nama se čini da to upozorenje ima karakter

prevencije – kada vidi šta ga čeka ukoliko prekrši hitnu meru ili ne postupi po hitnoj meri, da će to delotvorno uticati na njega da ne počini akt nasilja.

To je, u principu, nešto što prevenira bilo šta što može da se desi imajući u vidu da su pojedine kolege narodni poslanici primedbovali na neki način – šta ukoliko u ovom vremenskom periodu kada hitna mera stane na snagu on ode negde, kako je rečeno, u kafanu, napije se, vrati se kući, pretuče ženu, ubije, ne daj bože, itd. Meni se čini da bi to upozorenje moglo delotvorno da deluje i da u svakom slučaju prevenira bilo šta što može da se desi kao katastrofalna ili tragična posledica.

Kome uručiti naređenje? Naređenje je, po mom dubokom ubeđenju i ubeđenju svih nas narodnih poslanika Socijalističke partije Srbije, neophodno, pored ostalih koje ste, uvažena ministarko, s razlogom naveli, uputiti odnosno dostaviti i žrtvi nasilja. Zašto? Postoji više razloga. Prvi razlog je da žrtva nasilja mora biti obaveštena o svakoj fazi procesa koji se odvija radi prevencije nasilja, ali baš bukvalno o svakoj fazi, svakom detalju, svakom elementu tog procesa.

Drugi razlog – ako je žrtva nasilja obaveštena da je potencijalni nasilnik priveden na osam časova, da mu je izrečena hitna mera, da ta hitna mera podrazumeva jednu od ove dve koje su predložene zakonom o kome raspravljamo, u toj situaciji već dolazimo do smirivanja žrtve nasilja, smanjuje se tenzija, smanjuje se njen strah; stepen ili intenzitet njenog straha će svakako biti manji, jer je svesna da je država stupila i počela da deluje, da više nasilnik ne može da se ponaša onako kako se ponaša. Na neki način, kako sam to napisao u amandmanu, dolazi do tzv. psihosocijalne stabilizacije žrtve nasilja, jer ona od tog trenutka shvata da je zaštićena, ili da se mere zaštite preduzimaju. Zašto onda u toj situaciji ne dostaviti naređenje i žrtvi nasilja?

Jer, ako se dostavljaju, analogno ovom mom stavu, sudski akti oštećenom u toku trajanja krivičnog postupka do podizanja optužnice ili započinjanja glavnog pretresa, onda i žrtva nasilja ima puno pravo da kroz dostavljanje naređenja ili bilo kog drugog akta bude obaveštena, s jedne strane, a s druge strane, da se smiri, da zna šta joj je činiti dalje, da je svesna da država sa svojim mehanizmima, preko svojih institucija, stupa na scenu, pejorativno rečeno, i počinje da deluje u cilju zaštite žrtve nasilja.

To je bio smisao i motiv ovog našeg amandmana. Molim vas da još jednom razmotrite mogućnost da se ovaj amandman prihvati, jer bi bio jako delotvoran u praktičnoj primeni ovog zakona, tim pre što nismo pribegli, i tu vas potpuno podržavamo, austrijskom modelu zaštite žrtve nasilja, jer nemamo uslove za tako nešto. Nemamo uslove, još uvek, da obezbedimo potpunu izolaciju potencijalnog nasilnika od žrtve. Ali zato imamo mehanizme sadržane u Porodičnom zakonu i mehanizme koji su nesporno sadržani u Zakoniku o krivičnom postupku, koji omogućavaju delovanje prema osumnjičenom, okrivljenom kako se ne bi vratio žrtvi i kako ne bi počinio krivično delo, što bi bilo sa tragičnim posledicama. U tom smislu, imate podršku, samo vas molim da još jednom razmislite o ovom našem amandmanu. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem. Reč ima ministar.

NELA KUBUROVIĆ: Uvažena predsednice, dame i gospodo narodni poslanici, samo da obavestim kolegu Neđu Jovanovića da je već prihvaćen jedan od amandmana gde je bilo predloženo da se žrtva obavesti o izricanju hitne mere, tako da je to jedan od razloga zašto ovaj amandman nije prihvaćen.

Moram samo da se osvrnem i na prethodne komentare kada je u pitanju isti član s obzirom na to da je poslanik Gorica Gajić pominjala uvođenje još dodatnih hitnih mera. Vaš amandman sadrži predlog da se uvede i pritvor. Odbor za ustavna pitanja je taj amandman odbacio upravo iz razloga neustavnosti s obzirom na to da pritvor može da određuje samo sud, a ne policijski službenik. Zato ne možemo ni da raspravljamo o ovom amandmanu s obzirom na to da sadrži i meru izricanja pritvora. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala. Mogu da vam dam reč po amandmanu. Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice. Sada koristim vreme ovlašćenog predstavnika Poslaničke grupe SPS.

Zahvaljujem, uvažena ministarko, na objašnjenju. Žao mi je što se u jednom delu ovaj naš amandman poklopio ili faktički identifikovao sa amandmanom koji ste usvojili. Onda ostaje samo jedna vrsta pravne praznine kada je u pitanju forma naređenja, gde mi zaista smatramo da legitimacija žrtve nasilja mora da postoji u formi naređenja i, eventualno, da bi ovo upozorenje, za koje smatramo da je isključivo preventivnog karaktera i da zaista u nekom praktičnom smislu reči može ostvariti tu svrhu prevencije, moglo imati nekog smisla u nekim kasnijim izmenama i dopunama ovog zakona. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 16. amandman je podneo poslanik Borisav Kovačević.

Želite li reč? Izvolite.

BORISAV KOVAČEVIĆ: Gospođo predsedavajuća, prihvatom obrazloženje za deo mog amandmana koji se odnosi na drugi deo ovog člana 16, ali – evo, i do sada smo razgovarali sve vreme dok smo govorili o prethodnim amandmanima na ovaj isti član – i dalje nismo razjasnili šta ćemo uraditi sa mogućim počiniocem i izvršiocem nasilja u porodici ako ga nećemo staviti u pritvor. Jasno mi je da policija ne može da mu odredi pritvor, ali može li da preduzme sve mere preko suda da se donese hitna odluka o pritvoru?

Ja to ovde vidim, i iz svega što je diskutovano pre mene, kao najsigurniju meru da se obezbedi moguća žrtva tog nasilja i da se obezbedi da mogući počilac ne izvrši nameru, jer u ovom članu stoji jedna vrlo snažna i upozoravajuća stvar – da se to mora uraditi da sutra ni policajac ni sud ne bi bili krivi što se to desilo. A to je, gospodo, ovde navedeno; nije to – uručivanje naređenja i završena stvar, nego je kod uručivanja naređenja jasno i direktno lice odbilo da primi naređenje. Molim vas, ja to ne gledam nikako drugačije nego njegovu nameru da odbija da ne izvrši ono što je naumio.

U takvoj situaciji, čini mi se da su nedovoljne mere predviđene ovim predlogom, jer mi puštamo to lice sa velikom verovatnoćom da će ono da prekrši izrečene hitne mere i da će uraditi, pogotovo frustrirano svim tim što se događalo i tako dalje... Doći će u porodicu, uzmite da je noć, nema gde, on ide u kuću i u kući treba da nastane haos, pokolj, ne znam šta.

Dajte da predložimo drugi način da obezbedimo bar tih prvih 48 sati na bilo koji način, da lice o kome se radi, mogući počinitelj nasilja, ne dođe uopšte u situaciju da može to da uradi. Ovako, ako ga pustimo, ostavljamo apsolutno njemu na volju hoće li to da uradi ili neće, a videli smo iz mnogobrojnih primera, samo ono što smo imali u medijima, kakvih ludaka sve ima, slobodno da tako kažem. Onaj u Žitištu maltene bi pobio sve koji su bili tamo da je imao još mogućnosti.

Prema tome, ja ne plediram da je ovaj moj predlog najbolji i da ga treba prihvatiti, ali apelujem, gospođo ministarka, na vas da još jednom pogledate i da se to pitanje razreši, jer meni je to ključno pitanje u svemu ovome. Neko je to i rekao na početku, čini mi se gospođa Gajić, da je ovo jedan od ključnih članova u ovom zakonu zbog toga što organi reda, pravosuđa neće na ovaj način izvršiti sve ono što je potrebno da onemoguće nasilje i, ne daj bože, ubistvo ili višestruko ubistvo. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 16. amandman su zajedno podneli poslanici Nataša Mihailović Vacić, Jasmina Karanac i dr Ivan Bauer.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? Reč ima Nataša Mihailović Vacić.

NATAŠA MIHAILOVIĆ VACIĆ: Hvala, predsednice. Uvažena ministarko, zahvaljujem što je Vlada Srbije prepoznala značaj ovog amandmana na član 16. Predloga zakona o sprečavanju nasilja u porodici, koji se odnosi na obaveštavanje žrtve nasilja o izrečenoj hitnoj meri, upravo ono o čemu je kolega Jovanović pre mene govorio.

Dve godine nakon što je stupila na snagu Istanbulska konvencija Saveta Evrope o sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici, naša država usklađuje zakonodavni okvir sa tom konvencijom i donosi poseban zakon o sprečavanju nasilja u porodici.

Jedan od osnovnih ciljeva ovog zakona, a to je sprečavanje nasilja, zaštita žrtve i podrška žrtvi, sadržan je upravo u članu 16, koji uređuje hitne mere, ko ih i kako sprovodi, propisuje sadržaj naredbe, rokove itd. Ono što je bio nedostatak u tom ključnom članu koji predstavlja okosnicu zakona, bilo je upravo obaveštavanje žrtve o hitnoj meri koju sprovodi nadležni državni organ. Drago mi je, zato, da je Vlada Srbije uvidela značaj amandmana i prihvatila da se

i žrtva nasilja uključi u suštinski važno obaveštavanje o izrečenoj meri protiv nasilnika.

Zašto je to važno? Upravo je o tome govorio i kolega Jovanović – žrtva nasilja mora biti obavještena o svakoj fazi postupka zato što je bilo kakvo obavještenje, a u ovom slučaju prvo obavještenje o izricanju i sprovođenju hitne mere, prvi predah koji žrtva ima i prvo njeno smirivanje, to je pod jedan. Pod dva, svakako se smanjuje stepen i intenzitet straha koji nedvosmisleno ima žrtva nasilja. Treće, to je početak, zapravo, oporavka žrtve, to je uvod u ono što se u zakonu zove psihosocijalna stabilizacija žrtve.

Budući da je Vlada usvojila ovaj amandman i da je on postao sastavni deo zakona, ovim završavam svoje izlaganje. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Obrazloženje amandmana koji smo podneli je u duhu toga da je dosadašnja praksa ukazala da funkcionisanje sličnih grupa za koordinaciju i saradnju nije davalo željene rezultate i da ih otuda ne treba ni formirati.

Ovde imamo dva problema. Prvi je – kada neko želi da sakrije neki problem ili da izbegne pravo rešavanje tog problema, onda formira razne komisije, koordinacije, saradnje. To je u Srbiji uvek bio najbolji način da se problem ne rešava. Još od čuvene udarne radne grupe za borbu protiv korupcije koju je formirao Aleksandar Vučić kada je došao na vlast, od koje, kao što vidimo danas, nema ništa, tako se i u ovom slučaju to prebacuje nekako u koordinaciju i saradnju.

Upravo u obrazloženju zašto je odbijen jedan drugi amandman Vlada i sama kaže da često dolazi do prenormiranja određenih zakona, pa ću da citiram taj deo: „Prihvatanje amandmana učinilo bi zakon nedovoljno jasnim i prenormiranim. Predlagač zakona je na stanovištu da je bolje ostaviti slobodan prostor za saradnju nego propisati rigidna pravila koja su po svojoj prirodi takva da mogu da dovedu do nesporazuma u praksi. Prema koncepciji zakona, nadležni policijski službenik i javni tužilac“, amandman se odnosi na to, „jesu stalno u vezi i mogu se o donošenju hitne mere konsultovati pre nego što ona bude izrečena.“

Dakle, na jednom mestu imamo prenormiranje i tražimo grupe za saradnju i koordinaciju, tražimo nešto što oni po prirodi svog posla već treba da rade i niko ih ne sprečava u tome da budu u saradnji i koordinaciji, ali mi donosimo zakon kojim ih teramo da budu u saradnji i koordinaciji.

Odnosno, ovde se vraćamo na onu načelnu primedbu koju su Dveri imale u vezi sa čitavim ovim zakonom – da li je ovo zakon koji samo tera državne organe da budu u saradnji i koordinaciji, a oni su i bez ovog zakona morali biti u saradnji i koordinaciji? Da li je ovo prenormiranje zakonske norme?

U tom smislu, da li je Vlada kontradiktorna, u zavisnosti od toga kako joj odgovara? Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić. Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala lepo. Pozivam da se ne prihvati, između ostalog, zato što Vlada apsolutno nije kontradiktorna, nego je poslanik, pošto je u odgovoru Vlade upućenom da se malo konsultuje odgovor na neki drugi amandman pročitao pogrešno obrazloženje. Da je pročitao pravo obrazloženje, odnosno na amandman istih predlagača na član 15, video bi da tamo lepo piše da su ove grupe predviđene sa dobrim razlogom, zato što je pred njima jedan važan zadatak, a to je da se bave individualnim planom zaštite. Dakle, to je odgovor, a ne ono što je on pročitao.

Mada, ovaj nedostatak pažnje ne treba shvatiti doslovno, on je svakako – kao još nešto što smo imali prilike da vidimo danas, nadam se samo, dva puta i nikada više tokom ove današnje rasprave, jer ona to ne zaslužuje – pokušaj da se malo iskoristi vreme. Treba to razumeti, nekima je neophodno da iskoriste svaku sekundu u TV prenosu s obzirom na to da im je, izgleda, propala kandidatura za zajedničkog predstavnika opozicije.

(Predsednik: Poslaniče, hoćete biti ljubazni, o amandmanu.)

Da, da, ja sam upravo završio. Dakle, oni koji imaju potrebu da se malo reklamiraju...

PREDSEDNIK: Znači, samo o amandmanu. Ako imate neke argumente, imate; ako nemate, nemate.

Na član 16. amandman su zajedno podneli poslanici Poslaničke grupe Liga socijaldemokrata Vojvodine – Zelena stranka.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Marinika Tepić. Izvolite.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsednice. Odmah na početku današnje rasprave želim da izrazim zadovoljstvo, u ime LSV, zbog toga što je predlagač ovog predloga zakona za sprečavanje nasilja u porodici uvažio dva amandmana Lige socijaldemokrata Vojvodine. Za nas je, bez obzira na ostale neusvojene amandmane, neupitna potreba za usvajanjem jednog ovakvog zakona i naročito izražena namera i cilj koji želi da se postigne iako je potpuno jasno da svakako ne možemo konačno završiti sa ovim problemom, već da ovo jeste, zaista, tek prvi iskorak.

Međutim, to nije slučaj i sa ovim amandmanom na član 16. Ja bih zamolila ministarku Kuburović da još jednom obrati pažnju na naš predlog amandmanske intervencije, u nadi da će ga ipak uzeti u obzir, jer ovo jeste, kao što su i moji prethodnici rekli, suštinski član, koji se zapravo bavi postupanjem svih nadležnih organa kada se steknu uslovi za izricanje hitne mere, ili hitnih mera, pošto mogu i obe biti istovremeno izrečene.

Naime, mi smo predložili da se dodaju nova tri stava u okviru ovog člana, stavovi 6, 7. i 8. Prvi bi glasio: „Ukoliko je izrečena mera privremenog udaljenja iz stana, u naređenju se konstatuje da su od lica kome se izriče mera

uzeti ključevi od stana koji će biti vraćeni nakon isteka mere, da je licu omogućeno da uzme svoje lične stvari i da je lice obavešteno o mogućnostima privremenog smeštaja ukoliko nema gde da boravi tokom trajanja mere“.

Jedan deo obrazloženja koje smo dobili povodom odbijanja ovog amandmana jeste da je u praksi ovaj problem rešiv tako što se mogu zameniti brave na vratima. Međutim, mi ne smatramo da treba žrtvu ili potencijalnu žrtvu prepustiti snalaženju oko promene brave, naročito kada je vremenski ovo vrlo problematično s obzirom na to da je prvih 48 sati najteskobnije, što se podudara sa onim drugim obrazloženjem kada Ministarstvo kaže da je to period kada je žrtvi potreban predah. U tom smislu, smatramo da ključevi, kao simbol vlasništva nad stanom, jesu jedna od mera koje ipak treba da se uzmu u obzir i da se to normira zakonom umesto da ostavljamo na snalaženje žrtvi da li će promeniti bravu ili neće promeniti bravu.

Stav 7, koji predlažemo da se propiše zakonom, odnosi se na prethodni stav, a glasi: „Ukoliko lice kome je izrečena mera privremenog udaljenja iz stana odbija da preda ključeve od stana, to će se smatrati kršenjem mere iz člana 35. stav 1. ovog zakona“. Mislim da je potpuno jasno zbog čega je ovaj stav predložen.

Poslednji stav koji predlažemo, a delimično je uzet u obzir od kolega iz SDPS, to je: „Nadležni policijski službenik je dužan da o izrečenoj meri odmah obavesti žrtvu nasilja, omogućujući joj da dobije kopiju naređenja...“. Ono što razlikuje naš predlog od prethodnog koji je usvojen i postao sastavni deo Predloga zakona jeste dodatak: „... i predoči joj broj telefona na koji će moći da bez odlaganja prijavi svako kršenje mere od strane lica kome je hitna mera izrečena.“

Smatramo da je, pored obaveštenja žrtve da je mera izrečena kako bi uopšte znala da prijavi kršenje mere ukoliko do nje dođe, potrebno ipak uputiti žrtvu kome može da se obrati; naravno, kome može da prijavi kršenje mere, ali kome može da se obrati i za pomoć.

U skladu s tim, apelujem, kao što sam rekla na početku, na ministarku Kuburović i njen tim da još jednom uzmu u obzir ovaj naš predloženi amandman da ne bismo u praksi došli do problema da ne znajući šta se dešava sa nasilnikom ili potencijalnim nasilnikom nakon izricanja hitnih mera... da koliko-toliko, koliko je u našoj mogućnosti, ipak to normiramo zakonom s obzirom da nemamo nikakav mehanizam nadzora ili praćenja nasilnika nakon izricanja mere. A, takođe, ne možemo biti sigurni da će on savesno postupiti pa se sam prijaviti, onako kako predlog zakona predviđa, nakon 48 sati da bi čuo, video, saznao koja je odluka potom doneta. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Vlado Babić.

VLADO BABIĆ: Hvala, gospođo predsedavajuća. Predlažem da se ovaj amandman ne prihvati zato što ceo zakon kao svoju temeljnu pretpostavku uzima da počinitelj nasilja nije izvršio nikakvo krivično delo, pa je zbog toga uloga javnog tužioca i policajca jako važna u ovom slučaju. Ako je učinjeno

neko krivično delo, onda se postupa po drugom zakonu, odnosno po Krivičnom zakoniku.

Uzimajući u obzir da je tokom prošle godine usled nasilja stradalo oko 120 žena, jednostavno, monstruoznim činovima lišeno je života, što je celokupnu javnost ostavilo u šoku... Ove godine nasilnici su nastavili sa istim radnjama, tako da je do danas ubijeno oko 35 žena, a broj onih nad kojima je izvršen bilo kakav oblik nasilja drastično je veći. Veliki deo se i ne prijavljuje da bi se nastavilo dalje procesuiranje i počinioci izveli pred lice zakona. Zbog svega toga, borba za ravnopravnost polova mora biti zajednička, jer ona predstavlja ne samo jedan civilizacijski iskorak, već je utemeljena u našem Ustavu i zakonskim aktima.

Postavlja se pitanje, koliko mi kao civilizovano društvo, preko institucija koje se bave ovom problematikom, možemo pre svega zaustaviti ovaj požar nasilja koji uzima sve više maha, koji ima karakteristike širenja i povećavanja broja slučajeva nasilja nad ženama i porodičnog nasilja?

Tokom prošle godine postavljena je jedna sistemska osnova da se ovi nemili događaji smanje, jer je Ministarstvo pravde načinilo jednu platformu za rešavanje ovog problema. Odnosno, ovakva sistemska osnova predviđa borbu po dva osnova, i to: borbu protiv krivičnog dela protiv polne slobode i krivičnih dela protiv braka i porodice. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala. Samo ministar da odgovori, pa ću vam dati dalje.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Što se tiče vašeg predloga koji ste naveli, a tiče se mera koje se odnose na oduzimanje ključeva, mislim da bi ovde došlo do prenormiranja i ne bismo mogli da uredimo svaku moguću situaciju koja može da se predvidi.

S druge strane, treba imati u vidu upravo specifičnost ovog postupka, da nije reč ni o krivičnom postupku, ni o postupku po tužbi za nasilje u porodici koji se vodi u parničnom postupku, gde mogu da budu izrečene mere zaštite. Došli bismo u situaciju da hitnim merama budu znatno više ograničena prava učinioca, odnosno potencijalnog učinioca, nego lica koje bi bilo i krivično odgovorno.

Takođe, vi navodite mogućnost da se učinilac ponovo odvede u stan da uzme svoje lične stvari. Na taj način se omogućava kontakt žrtve upravo u onom kratkom periodu kada treba da dođe do njihovog razdvajanja. Smatram da ova pitanja ipak treba ostaviti praksi da ih reguliše.

Kada je reč o promeni brave, ne smatram da to mora da uradi sama žrtva, već i policija može da izvrši zamenu brave, u zavisnosti od konkretne situacije koja je u pitanju.

PREDSEDNIK: Izvolite. Reč ima narodna poslanica Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem. Mi ćemo ipak zamoliti da još jednom, dok traje rasprava, uzmete u obzir, jer mere koje smo predložili kroz ove

naše predloge idu u prvom redu u pravcu zaštite žrtve i, zapravo, dodatnog ohrabrenja žrtvama da prijavljuju ovakve slučajeve.

Ako žrtva, polazeći od iskustva koje ovako normiran zakon predviđa, pomisli, na primer: „zašto bih ja uopšte prijavila nasilje kada će on u bilo kom trenutku, slobodno šetajući, da uskoči kroz prozor i usmrati me“, ne znam koliko joj ovakve odrednice ulivaju poverenje da ima smisla da prijavljuje nasilje, a sve ide u pravcu toga da podstaknemo žrtve da prijavljuju.

Vama je sigurno poznat podatak da je nasilje u porodici najređe prijavljivano nasilje. Procena nevladinih organizacija, sigurna sam da vi raspolazete i konkretnijim podacima, jeste da na jedno prijavljeno nasilje imamo 15–16 neprijavljenih nasilja.

Ovakve odredbe takođe, u smislu zaštite žrtve, podstiču žrtve da prijave nasilje jer osećaju sigurnost kroz zakonsko normiranje. A naročito ako imamo u vidu da svako nasilje nad ženom, u konkretnom slučaju kada je nasilje nad ženama u pitanju, između dva partnera, bračna druga, vanbračna, kako god, uvek je i nasilje nad decom ukoliko ih u porodici ima. Kada su deca u porodici postojeća, imamo uvek višestruko nasilje, najmanje dvostruko, a vrlo često višestruko nasilje, s obzirom na to da se pretežno radi o porodicama, odnosno partnerskim odnosima, koje su u teškoj ekonomskoj situaciji, sa više dece.

Zbog toga vas molim molim da, izlazeći u susret žrtvama i radi dodatnog podsticaja da se ovakvi slučajevi prijavljuju – a jedinu sigurnost potencijalne žrtve imaju kroz ovakvo zakonsko utemeljenje i normiranje – ipak to uzmete u obzir. Bez obzira na to što povratak nije povratak, po uzimanje ličnih stvari, i to bi bilo pod nadzorom, odnosno uz pomoć policije koja se ovim slučajem bavi, tako da bi to zaista bilo pod apsolutnim nadzorom, ja mislim, kao i moje kolege iz LSV, da je bolje to odrediti nego ostaviti otvoren prostor. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 16. amandman je podneo poslanik Dušan Pavlović.

Reč ima narodni poslanik Dušan Pavlović.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Zahvaljujem. Podneo sam amandman kojim se reguliše situacija u kojoj nadležno lice izbegava ili ne želi da primi prijavu kada žrtva nasilja podnese prijavu.

Ovde se utvrđuje u članu 16. da je policajac taj koji treba da reaguje i izrekne hitnu meru. Šta se dešava u slučaju ako policajac to ne želi da uradi?

Zašto to govorim? Pa, zato što smo u poslednjih nekoliko godina mnogo puta od ljudi koji se bave ovom problematikom u praksi ili od samih žrtava nasilja čuli primere, realne primere iz prakse da policija ne želi da reaguje na ovakve vrste prijave. Naravno, sada će to biti malo umanjeno činjenicom da su uvedene kazne za odbijanje prihvatanja prijave, dakle, onaj ko ne želi da sluša šta ima žrtva da kaže biće kažnjen, tako da će verovatno da se smanji nivo izbegavanja odgovornosti, međutim, šta ako se ipak to desi?

Nažalost, mi ovde nemamo nikakvih podataka o tome koliko takvih slučajeva ima. Nemamo zapravo nikakvih podataka, iako ova tema može da se veoma egzaktno pokrije podacima. Mislim da je velika zamerka što sada raspravljamo o ovom zakon bez adekvatnih podataka.

Ja sam predložio ovim amandmanom da u slučaju da policija ne želi da reaguje... Ponavljam još jedanput, to su primeri iz prakse, ništa ne izmišljam. Ako policija ne želi da reaguje, onda žrtva, ukoliko želi da prijavi slučaj nasilja, može da se obrati centru za socijalni rad, koji onda može da aktivira policiju, koja bi onda trebalo da reaguje, onda bi već imali nekakve pisane tragove o tome šta se desilo.

Žao mi je, Vlada je odbila ovaj amandman. Predlažem, ako je moguće, da imamo neke podatke o ovakvim stvarima i da pokušamo da razmislimo još jednom o ovome. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Mislim da vaše obrazlaganje nije bilo u kontekstu člana o kome sada raspravljamo, jer vi govorite o nepostupanju policijskog službenika po prijavi; mi ovde govorimo o hitnim merama.

Ukoliko ne postupi po prijavi, svakako postoji mogućnost disciplinske odgovornosti koju smo predvideli ovim zakonom.

Ukoliko pogledamo ono što ste napisali, predložili amandmanom, nije u saglasnosti sa onim što ste nam pričali sada ovde. Vi ste naveli: „Ukoliko policijski službenik posle prvog zahteva žrtve ne donese naređenje...“, što znači da on ipak postupa po toj prijavi, samo nije smatrao za shodno da u konkretnom slučaju postoje osnovi za izricanje hitne mere. Znači da nije reč o nepostupanju policijskog službenika, jer upravo procenjujući opasnost i stepen rizika može da utvrdi da li može da izrekne hitnu meru, ili ne.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajuća. Gospođa ministar je već objasnila deo toga što sam i ja hteo da prokomentarišem, vezano za ovaj amandman.

Smatram da ovaj amandman ne treba podržati jer u sebi sadrži jednu ozbiljnu opasnost, a to je da poremetimo nekakav, uslovno da kažem, hijerarhijski redosled i da postavimo iznad, u naredbodavnu funkciju centar za socijalni rad (koji ima sasvim drugu funkciju u ovom postupku, u ovom zakonu i uopšte u svom radu i delovanju) u odnosu na policijske službenike. Mislim da bi usvajanje ovakvog amandmana moglo da proizvede ozbiljne probleme u daljem funkcionisanju i radu drugih državnih organa čiji je rad bio već potpuno definisan.

Mislim da je i ovo jedan od amandmana koji bi doveli do toga da prekoračimo crtu, koja je ovde jako tanka, između posebnog dela Krivičnog zakonika o sprečavanju nasilja u porodici i Predloga zakona o sprečavanju nasilja

u porodici. Bojim se da bismo sa ovakvim, kao i sa prethodnim amandmanima, ukoliko bi bili usvojeni, jednostavno pisali novi krivični zakonik, za koji ovog trenutka niti ima mesta, niti ima mogućnosti, a ni potrebe. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 16. amandman je podnela poslanica Branka Stamenković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman su zajedno podneli poslanici Milorad Mirčić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić.

Reč ima narodna poslanica Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Kada se pročitaju neke od odredaba predloga ovog zakona, nekako bi se mogao steći utisak da kod nas i ne postoji neki ozbiljan strah od nasilja u porodici.

Nažalost, nije tako. Nasilje u porodici, tzv. vršnjačko nasilje u školi, nasilje na ulici, nasilje na poslu u obliku mobinga, nasilje na svakom mestu – sve više je toga, sve više je prisutno, ali rekla bih da se nadležni organi ne snalaze najbolje u pokušaju sprečavanja takvih negativnih pojava.

Jedan od tih članova na osnovu koji bi se reklo da ne moramo mnogo da brinemo jeste i ovaj član 16. o kojem trenutno govorimo.

Vi predviđate kao hitnu privremenu meru udaljenja učinioca nasilja iz stana, s tim da žrtva ostane u stanu kada se desi neki, nazovimo ga, incident ili nasilje u porodici. Ovo, verujte, ne znači ništa. Mi smo predložili da umesto toga postoji obaveza da se žrtva nasilja zbrine u odgovarajućoj ustanovi socijalne zaštite sve dok se ne utvrdi da ne postoji opasnost od daljeg nasilja u porodici.

Policijski službenik konstatuje da se desilo nasilje, odvede nasilnika, ostavi žrtvu u stanu; pitanje je s kim, u kakvim su odnosima ostali članovi porodice sa žrtvom, a u kakvim su odnosima sa nasilnikom, na čiju će stranu stati. Šta će se desiti kada se taj nasilnik ili ta nasilnica u neko skoro vreme vrati u stan? Šta će se tek tada desiti sa žrtvom nasilja?

Ne može zakon da se ponaša kao da se ne zna šta se stvarno u životu dešava. Vi dobro znate, gospođo ministar, da se dešavaju takve stvari da kada se odstrani eventualno izvršilac nasilja, kada se posle kratkog vremena vrati u stan, onda žrtva prolazi gore nego što joj se desilo i što je prošla pre nego što je prijavila nasilje (sama žrtva ili neko iz porodice, neko iz komšiluka, odakle god).

Dali ste ovde ovlašćenje službeniku policije. Neko to mora da radi, razumemo; ne možemo i ne želimo da apriori osuđujemo i da tvrdimo – ni ovaj neće da radi svoj posao, ni onaj neće da radi svoj posao, ali, nažalost, skoro da je tako.

Evo, sasvim slučajno, u kraju gde živim, u porodičnoj zgradi ovih dana je bilo nekoliko napada, očigledno maloletnih lica, usred belog dana, na žene ispred ulaznih vrata njihovih stanova. Jedna je završila u bolnici zato što joj je pokidao lanac pa je vukao po stepeništu, imala je operaciju itd., nimalo bezazleno. Drugoj je, maltene, izvučeno uvo zato što su je povukli za mindušu. Šta se desilo kad su prijavile policiji to što im se desilo? Dežurni policajac koji je

došao, a posle i dežurni inspektor kod kojeg su bile, rekao je – znate, gospođo, ne dešava se to samo vama; nažalost, to je svakodnevna pojava.

To ne može biti odgovor nekoga ko je nadležan organ da to sprečava. Nikako to ne sme da se desi.

Kao što ne sme da se desi da centri za socijalni rad zanemaruju svoje štićenike. Svi smo verovatno bili zgroženi informacijom koja se pojavila u medijima pre dva dana da je u selu kod Lebana devojčica od 12 godina silovana nekoliko sati, nekoliko dana, nekoliko meseci, nekoliko godina, još ne znamo koliko, da su to radila najpre petorica, pa su sad uhapšena, odnosno zadržana u pritvoru valjda trojica muškaraca, koji po godinama mogu dede da joj budu. Šta je sad ovde falinka rada centra za socijalni rad? Članovi te porodice su štićenici centra za socijalni rad; ta devojčica i njena dva brata su deca sa posebnim potrebama. Centar za socijalni rad mesečno odvoji par hiljada dinara, poštar odnese ili odu u poštu da uzmu te pare, i centar je završio priču sa takvim porodicama.

Centar za socijalni rad mora da vodi računa o svakoj porodici koja je štićenik centra. Da se to radi, onda se sigurno takve jezive stvari ne bi dešavale. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. stavovi 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18 časova zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese zakone iz dnevnog reda ove sednice.

Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Evo, samo kratko zašto je bitno da grupa za koordinaciju radi i da imaju ovlašćenja koja su predložena ovim predlogom – to je upravo zato da ukoliko grupa za koordinaciju proceni, ona može da predloži da se žrtva zbrine u odgovarajuću ustanovu. To su upravo ona ovlašćenja koja su im data ovim zakonom.

Smatram da ne treba da bude predloženo kao obavezna mera u svakom slučaju u kojem bi policijski službenik to izricao s obzirom na to da se onda postavlja pitanje čemu hitna mera zabrane prilaska stanu, odnosno udaljavanje iz stana ukoliko će već žrtva biti smeštena na neko drugo mesto?

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Ipak mislim da treba prihvatiti naš amandman, ponavljam, gospođo Kuburović, pre svega na osnovu onoga što se dešava u praksi.

Gotovo da je nemoguće da neki nasilnik bude toliko fin i toliko miran da se posle izvesnog vremena vrati u stan, a da žrtva neće imati i dalje status žrtve, da neće imati problema. Vidite šta se dešava, da neko koga udaljite iz stana sačeka ženu ispred kioska gde radi, ispred radnog mesta i, nažalost, prebije je do smrti. Dešavaju se takve stvari da država mora biti rigoroznija u odnosu na izvršioca i mnogo pažljivija u odnosu na žrtvu.

Samo puko pisanje zakona i usvajanje zakona sa nekim od ovih normi neće doprineti onome što, verujem, jeste namera, i vaša kao zakonopisca i onih koji će glasati za ovaj zakon, kao zakonodavca. Verujte, ništa vas ne košta da prihvatite ovaj amandman, a učinićete mnogo sigurnijom svaku žrtvu. Neće prijaviti nasilnika nijedna žrtva koja zna da će joj se on vratiti u stan posle osam sati, još se ni otreznio nije (ili, ni otreznila nije, pošto se dešava nasilje i od strane muškarca i od strane žene i od strane drugih članova porodice, i u odnosu na decu itd.).

Ako želite iskreno da se nešto postigne u ovoj oblasti i ako želite da se zaista zaštite te žrtve, prihvatite ovaj amandman. Ne može da smeta, može mnogo da pomogne. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Amandmane, u istovetnom tekstu, kojima se posle člana 16. dodaje naziv člana i član 16a podneli su: narodni poslanik Zoran Živković i zajedno narodni poslanici Goran Ćirić, Radoslav Milojević, Maja Videnović, Balša Božović, Gordana Čomić, Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Vesna Marjanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić. Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem. Našim amandmanom želimo da potpuno pojasnimo situaciju da je izašao specijalizovani policijski službenik, napravljena je procena rizika i nije izrečena hitna mera. Dakle, to nedostaje u osnovnom tekstu zakona.

Amandman koji ću sada obrazložiti nije prihvaćen, sa obrazloženjem da se procena rizika svakako dostavlja javnom tužiocu, što mi ne sporimo. Ili mi nismo dobro napisali amandman, ili ga vi niste dobro čitali. Moguće je da je rubrum pogrešan. Znači, rubrum koji predlažemo je „Postupanje u slučaju neizricanja hitne mere“. Bilo bi bolje da smo napisali „Postupanje sa obavljenom procenom rizika“. To bi, pretpostavljam, bilo jasno.

Naime, o čemu se radi? Šta kada je specijalizovani nadležni policijski službenik napravio procenu rizika, prosledio je naravno tužilaštvu, nije izrekao hitnu meru? Šta se sa tim dešava dalje? Apsolutno ništa. Naš predlog je da ostavite javnom tužiocu mogućnost da on može da naredi. Samo mu ostavljate mogućnost.

Zašto je ovaj amandman... Ja bih volela (mi ga možda nismo jasno napisali) da bar u ovom dijalogu razjasnimo tačno šta želimo, koju situaciju iz života vidimo, pa da onda ili prihvatanjem amandmana ili da vi nađete ko će da vam piše amandman... Prosto, da imamo u vidu da imate realne situacije dogovora postupajućeg službenika i žrtve i nasilnika – to je prosto realna situacija – da se ne izreknu hitne mere. Imate realnu situaciju korupcije između nasilnika i postupajućeg službenika. Imate život u koji će specijalizovanog

policijskog službenika da dovede stvaranje, pisanje procene rizika o tome da li ima osnova da se izrekne hitna mera ili ne.

Da ne biste dovodili u sumnju da se desilo zbog korupcije, zbog dogovora, zbog eventualno loše procene, što se isto dešava, onda kažete – pošto procene rizika i ovako i onako idu kod javnog tužioca, on može... Da li će ili neće, to je sada... Ne mešam tužilaštvo u ovaj zakon, to neka oni reše svojim protokolima, ili vi sa njima zajedno. Ali, time omeđavate jedan prostor da onaj ko radi procenu rizika zna da nije pitanje samo disciplinskih prekršaja, gledanja kvaliteta njegovog rada po protokolima unutar same službe, nego, prosto, da mogu da budu i drugačije posledice jer je on ili previdom, ne izričući hitnu meru, ili dogovorom, kršeći etička pravila, ili korupcijom, praveći krivično delo, odlučio da ne izrekne.

To je bila ideja našeg amandmana. Mi imamo svest o tome da je procena rizika dostavljena tužilaštvu, ali znamo kako to izgleda u životu.

Dakle, ja bih volela da... Sad proceduralno nije moguće da mi menjamo tekst amandmana, da menjam rubrum, da se vidi da se radi o postupanju sa obavljenom procenom rizika, da bude potpuno jasno šta se sa tim dešava. Bez obzira na to da li prihvatate naš amandman, da li bude načina da matični odbor predloži nešto slično u dogovoru sa Vladom, meni ne trebaju naša imena tu, meni je važno da onaj ko bude u situaciji da uradi procenu rizika zna da ona nosi odgovornost u svakom slučaju – i ako izrekne hitnu meru i ako ne izrekne hitnu meru, i da postoji neko ko je objektivan, ko nije na licu mesta, ko ne skuplja podatke tu gde se nasilje dešava, ili ne, da bi se pravila procena rizika, dakle, neko neutralan ko može da postupa.

Ne želim da spominjem, mada je to atraktivno za govor, najgoru vrstu primera – da je obavljena procena rizika, da nije izrečena hitna mera i da se četiri dana, tri dana kasnije u toj istoj kući desilo ubistvo. Znam da policajac može da kaže „da, ali ja sam pravio procenu u odnosu na ono što sam zatekao“ i znam da neće biti kriv, ali prosto mislim da ostavljanjem mogućnosti tužiocu da reaguje, ako hoće, u krajnjoj liniji činimo uslugu onima koji su na prvoj liniji borbe protiv nasilja, a to su specijalizovani službenici policije. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović. Izvolite.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Ne sporeći motiv za podnošenje ovakvog amandmana u cilju poboljšanja kvaliteta zakona, ipak smatram da je predlagač morao drugačije da formuliše amandman, jer sama formulacija amandmana nije u praktičnom smislu reči primenjiva iz dva razloga.

Prvi razlog, shodno odredbama Zakonika o krivičnom postupku, komunikacija policijskih službenika i javnog tužioca je kontinuirana i razmena informacija i podataka uvek je prisutna. Šta to znači? To znači da u slučaju da kroz tu razmenu podataka između policijskog službenika i javnog tužioca dođe do novih okolnosti (mi pravnici kažemo *beneficium novorum*), ne postoji

ograničenje za policijskog službenika da donese naređenje i izrekne hitnu meru. Ne postoji ograničenje, nema smetnji, to je pod jedan.

Pod dva, ovim zakonom je predviđen rok. Doduše, po nama, iskreni da budemo, rok je kratak, 24 časa, ali u tom roku od 24 časa nadležni tužilac, kažemo specijalizovani tužilac, dužan je da prikupi odgovarajuća obaveštenja, činjenice, podatke koji se vezuju za konkretnu situaciju u kojoj se iziskuje potreba za izricanjem hitne mere ili eventualno neizricanjem hitne mere. Upravo u tom roku od 24 časa, kada tužilac prikupi odgovarajuće podatke i sam proceni da ti podaci imaju relevantnost, on će ih, shodno odredbama ZKP-a, dati policijskoj upravi, nadležnom policijskom službeniku, koji čak ne mora da bude specijalizovan, koji mora po tim podacima postupiti.

Već u zakonu, uvažena ministarko, postoji obaveza specijalizovanih policijskih službenika da prate situaciju u kontinuitetu. Ovde nema vremenskog diskontinuiteta, kada je on oslobođen praćenja situacije, kada on više ne mora da vodi računa o žrtvi. On mora da vodi računa o žrtvi kontinuirano, neprekidno, u svakom sekundu.

Zbog toga mi se čini da sama formulacija amandmana nije prihvatljiva da bi se u praktičnom smislu reči ostvario rezultat koji se želi ostvariti podnošenjem amandmana. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić. Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zakon valja da se raspravlja kada gledamo kako se svaki član odnosi na osobu ili na sektor.

Dakle, kuća Marije i Marka Marića – na poziv njihove šesnaestogodišnje ćerke, izašla je policija. Specijalizovani službenik je napravio procenu rizika. Procena rizika, hipotetički, dakle, procena rizika kaže – nema potrebe za izricanjem hitnih mera. Ta obavljena procena rizika ide tužilaštvu. Sa njom, kolega, više ništa ne može da se desi po ovom zakonu. Do nove prijave da se nasilje dešava, sa njom više ništa ne može da se desi.

Potpuno svesni koliko je zakon na ivici između onoga što je uobičajen pravni sistem, gde vam je Krivični zakon, Zakonik o krivičnom postupku, Zakon o javnom redu i miru, Porodični zakon, sve ostalo, potpuno svesni koliko je dobra ideja da ga donesemo, naš je predlog samo da kažemo da u roku kada u MUP obavljena procena rizika dođe na sto... Jer, vi ste u pravu kada kažete – obavljena procena rizika mora kod tužioca na sto. Pa mora, ja samo kažem – pustite mu da može da postupa. Ne tražim da se ovim zakonom propiše kako će tužilac da postupa, ali da može da postupa.

Inače se bojim da ćemo imati, i procentualno i nominalno, mnogo više slučajeva gde je urađena procena rizika, a da hitna mera nije izrečena, i biće – nikom ništa. Dakle, samo da imamo u vidu da je nasilje realan život, da se dešava u porodicama i da pokušamo odredbama zakona najviše zaštititi to najopasnije mesto za žrtvu, što je porodica, što je dom, i obezbediti da nema tumačenja zakona i da nema praznog hoda koji bi omogućio da u suštini svi

imamo priču o tome kako smo doneli novi propis, a da se u realnom životu menja premalo.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Podržavam vašu ideju i sada, kako ste obrazložili, razumem šta je bila suština, samo što sadržina amandmana u potpunosti tome ne odgovara. Prvi stav predloženog amandmana već je, na neki način, sadržan u članu 15, ali drugi stav ima sporan deo gde govori da javni tužilac može da naredi. S obzirom na to da nije reč o krivičnom postupku i primeni ZKP-a koji može da da ta ovlašćenja javnom tužiocu, ovaj deo je bio i te kako sporan i zbog toga amandman nije usvojen.

Nadam se da kroz podzakonske akte, koje treba da donesu zajedno MUP i Ministarstvo pravde, mogu pojedina pitanja da se regulišu i da se međusobna saradnja i koordinacija propiše i na taj način. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? Ne.

Amandman kojim se posle člana 16. dodaje novi član 16a podneli su poslanici Čedomir Jovanović, Enis Imamović, Nataša Mičić, dr Žarko Korać, Nenad Milić i Bajro Gegić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Nataša Mičić. Izvolite.

NATAŠA MIČIĆ: Hvala, predsedavajući. Amandman je vrlo sličan prethodnom amandmanu. Naravno, ne umanjujući važnost ovog zakona u kojem su prvi put sistematizovane odredbe kojima se normira sprečavanje nasilja u porodici, na nama svima ovde, i na poslanicima i na predstavnicima Vlade, jeste da doprinesemo što efikasnijoj primeni, što boljoj primeni ovog zakona u praksi.

Jedna od najslabijih karika jeste procena rizika. Zato smo, o tome sam govorila, podneli amandman na član 15. kojim smo tražili da se definiše sam postupak procene rizika. Ovim amandmanom kojim se dodaje novi član 16a zapravo definišemo situaciju u kojoj specijalizovani policijski službenik odluči da nema osnova za izricanje hitne mere i predviđamo obavezu da o tome obavesti zamenika javnog tužioca, socijalni rad, koordinaciono telo, mogućeg učinioca i žrtvu. Takođe, predlažemo stav 2. u kome dajemo ovlašćenje javnom tužiocu da naredi policijskom službeniku da ponovo razmotri slučaj.

Dakle, na ovaj način se preciznije definiše situacija u kojoj policijski službenik može da izvrši lošu procenu, odnosno da odluči da nema hitnih mera. U tom slučaju dajemo ovlašćenje javnom tužiocu da se ta moguća greška, propust ispravi.

Ne vidim razlog zašto to ne bi bilo podignuto na viši nivo, na zakonski nivo. Ali, ministarka je rekla, u slučaju da se amandman ne prihvati, ovaj ili neki sličan, jako je važno da ovo u podzakonskim aktima regulišete i da imate u vidu kako ne bi došlo u praksi do jednog vakuuma, što bi moglo da bude kobno i da dovede do novih žrtava.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? Ne.

Amandman kojim se posle člana 16. dodaje novi član 16a podnela je narodni poslanik Gorica Gajić.

Da li neko želi reč? Reč ima narodni poslanik Gorica Gajić. Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Gospodine predsedavajući, bitno je ovo, očigledno, pošto se većina, odnosno deo nas koji smo podneli sličan ili prilično sličan amandman, posle člana 16. član 16a... jeste upravo to šta se dešava kada policijski službenik... A, uvažena gospođice ministar, ako ste pratili diskusiju kolege Neđa i koleginice Gordane Čomić, videli ste da su vrlo često upotrebili ili gotovo uvek rekli „specijalizovani policajac“, „specijalizovan policijski službenik“ ili „specijalizovani javni tužilac“. Eto zašto je bio jedan od predloga da se u ovo zakonu umesto: „nadležni“, stavi: „specijalizovani“. Vidite da je to već zaživelo u našim diskusijama.

Da, bitno je da znamo šta se dešava ako policijski službenik, nadležni, specijalizovani, ne izrekne hitnu meru. Znači, prvo, da ne ponavljam u diskusiji, tu se završava situacija kod prijavljenog nasilja, nema hitne mere, policajac je tako procenio, niste predvideli koga obaveštava.

Da, u članu 15. zadnjim stavom ste predvideli da kada proceni rizik i vidi da nema osnova, obaveštava i centar za socijalni rad i osnovno tužilaštvo. Ovde, kada ne izrekne hitnu meru (ili me ispravite ako jeste), nije predviđeno koga obaveštava. Znači, treba da obavesti, isto tako, osnovno tužilaštvo, da obavesti centar za socijalni rad, da obavesti potencijalnog učinioca da mu nije izrečena mera i da obavesti žrtvu.

Ako ste usvojili amandman da žrtva jeste obaveštena kada je izrečena mera, treba da bude obaveštena i kada mera nije izrečena, jer, svakako, žrtva će drugačije da se ponaša, a bogami i potencijalni učinilac, ako zna i ako je obaveštena da hitna mera nije izrečena.

(Predsedavajući: Privodite kraju, molim vas.)

Ako već niste prihvatili ove amandmane koleginice Nataše i koleginice Čomić, gde piše da osnovno tužilaštvo može da naredi policiji, zašto ne prihvatite ovaj gde se kaže da zahteva? To je neka blaža formulacija i u tom slučaju bi bilo prihvatljivo.

PREDSEDAVALJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? Ne.

Na član 17. amandman je podnela narodni poslanik Gorica Gajić.

Da li neko želi reč? Ne.

Na član 17. amandman je podnela narodni poslanik Ljupka Mihajlovska.

Da li neko želi reč? Da.

Reč ima narodni poslanik Ljupka Mihajlovska. Izvolite.

LJUPKA MIHAJLOVSKA: Hvala. Ideja ovog amandmana je bila da se u članu 17. doda stav 4. koji bi glasio: „Ministarstvo pravde i Ministarstvo

unutrašnjih poslova u saradnji sa Republičkim javnim tužilaštvom će doneti Pravilnik o proceni i vrednovanju procene rizika u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona“.

Ovaj amandman je odbijen. U obrazloženju Vlade stoji da „Vlada ne prihvata amandman zbog toga što je pitanje procene rizika takvo da izmiče strogom propisivanju prava i obaveza“.

Nismo mislili da bude restriktivan i da ne predviđa ono što tim pravilnikom ne bi bilo predviđeno, ali vi u članu 15. u stavu 2. već imate neke indikatore koje navodite, na osnovu kojih policajac može da izvrši procenu, a u članu 17. kažete da „tužilac proučava obaveštenja i vrednuje procenu rizika“. Na osnovu čega je vrednuje?

Ne vidim zbog čega ovo ne bi moglo da bude sadržano u zakonu, posebno zbog toga što je već postala praksa da nakon donošenja određenog zakona imamo vodič za primenu zakona, pa vodič za primenu vodiča za primenu zakona i onda se troše neka silna sredstva da se crtaju strelice, kružići i raznorazna uputstva kako se to primenjuje. Mislim da bi to svakako umnogome pomoglo nadležnom policijskom službeniku. Ne vidim zbog čega ovo ne bi bilo sadržano u zakonu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 18. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanik Zoran Živković i zajedno narodni poslanici Goran Ćirić, Radoslav Milojičić, Maja Videnović, Balša Božović, Gordana Čomić, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Vesna Marjanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 18. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 18. amandman je podnela narodni poslanik Gorica Gajić.

Da li neko želi reč? Reč ima narodni poslanik Gorica Gajić.

Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Poštovani predsedavajući, član 18. Predloga zakona predviđa postupanje suda u prvom stepenu, odnosno postupanje suda u procesu produženja hitnih mera koje je policijski službenik izrekao.

Prosto smo našli za shodno da malo preuredimo, da tako kažem, ovaj član, pa smo precizirali da sud rešenjem produžava meru. Vi kažete da je to prenormirano. Mi mislimo da ako sistematizujemo kako sud postupa, to prosto nije prenormirano.

Dalje, novim stavom 4. precizirali smo da će sud, isto tako, rešenjem odbiti predlog osnovnog tužioca ako proceni da nema osnova da produži hitnu meru. Novim stavom 5. preciziramo kome se dostavlja rešenje.

Znači, nije precizirano kome se dostavlja sudsko rešenje o produženju ili neproduženju hitne mere. To rešenje treba da ima i policijska stanica i centar za socijalni rad, treba da se dostavi i učiniocu i, naravno, treba i žrtva da ima to rešenje, da zna da li je hitna mera produžena ili nije produžena.

Prevashodno, ko uručuje rešenje o produženju ili neproduženju hitne mere potencijalnom učiniocu? Da li je to... Mi smo ovde predvideli da to bude policijska stanica i da ona potvrdom vrati obaveštenje sudu da je on to rešenje primio.

Znate, mnogo je bitno da sve nadležne institucije imaju to rešenje. Mi danas imamo u praksi da mnoga rešenja iz suda koja se donesu u postupcima izricanja zaštitnih mera protiv nasilja u porodici ne stignu blagovremeno centru za socijalni rad, a pretpostavljam ni policijskoj stanici.

Sve ovo mora da postoji i da se na vreme obavestimo, da bismo kasnije kroz član 31. imali to u evidenciji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč?

Na član 18. amandman je podneo narodni poslanik Borisav Kovačević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Borislav Kovačević.

BORISAV KOVAČEVIĆ: Gospodine predsedavajući, samo ću reći da sam na ono što sam mislio reći povodom amandmana dobio odgovor iz izlaganja gospođe ministarke Kuburović o prethodnim pitanjima u raspravi, pa nemam šta dalje. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč?

Na član 18. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Velimir Stanojević i Dubravka Filipovski.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Dubravka Filipovski.

DUBRAVKA FILIPOVSKI: Uvažena ministarka, moj kolega Stanojević i ja smatrali smo da zbog preciznosti ovog zakona u članu 18. posle stava 3. treba dodati novi stav koji glasi: „Rešenje o predlogu dostavlja se nadležnom policijskom službeniku koji je doneo naređenje o izricanju hitne mere, koji ga bez odlaganja uručuje licu kome je hitna mera izrečena. Ako ono odbije prijem rešenja, nadležni policijski službenik sastavlja o tome belešku, čime se smatra da je rešenje uručeno“.

Zašto smo podneli ovaj amandman? Smatramo da u Predlogu zakona nije definisano kome i na koji način prvostepeni sud dostavlja rešenje, odnosno kako se prevazilazi situacija u kojoj se učinilac nasilja ne javlja sudu i zbog toga mu nije moguće uručiti rešenje.

Duh ovog zakona je koordinacija svih institucija, odnosno sinhronizovano delovanje suda i nadležnog policijskog službenika

specijalizovanog za postupanje u materiji porodičnog nasilja. Za uručivanje rešenja suda iskorišćena je analogija sa načinom uručivanja naređenja iz člana 16. Predloga zakona, kao i činjenica da učinilac nasilja svakako ima obavezu da se javi nadležnom policijskom službeniku, što se može iskoristiti za uručivanje sudskog rešenja.

Vaše obrazloženje je bilo da amandman nije prihvaćen iz istog razloga kao i amandman na član 9. Smatrate da su situacije koje uređuje zakon ovim članom 18. u praksi nesporne, da neće izazivati probleme, bezrazložno isključujući pri tome analogiju kao način tumačenja prava.

Smatram da je praksa pokazala da je preciznost zakona veoma važna i smatram da ovaj član treba usvojiti.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Reč ima ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Tačno je, kako ste već i sami naveli, da postoji analogija sa članom 16, ali moram da dodam da smo prihvatili amandman da se naređenje dostavlja žrtvi, a samim tim postoji analogija da se i ovo rešenje dostavlja žrtvi. A vaš amandman ne sadrži takvu odredbu, tako da je to još jedan od razloga zašto ne bi mogao da se prihvati.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 18. amandman je podneo narodni poslanik Nedo Jovanović.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Čedomir Jovanović, Enis Imamović, Nataša Mičić, dr Žarko Korać, Nenad Milić i Bajro Gegić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Živković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Goran Ćirić, Radoslav Milojević, Maja Videnović, Balša Božović, Gordana Čomić, Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Vesna Marjanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Nedo Jovanović i, sa ispravkom, Branka Stamenković.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Nedo Jovanović. Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Iskoristio bih priliku da izrazim, u ime Poslaničke grupe SPS, zahvalnost za uvažavanje razloga i, naravno, prihvatanje ovog amandmana, imajući u vidu da se radi o jednoj klasičnoj procesnopravnoj situaciji, odnosno legitimaciji onoga ko je ovlašćen da izjavi žalbu višem sudu.

U konkretnom slučaju, u predloženom tekstu zakona to je trebalo da bude viši tužilac. Naravno da viši tužilac nije učesnik u postupku. Zbog toga je i podnet ovaj amandman i zato hvala što ste prihvatili da se ispravi jedna procesna greška. Samo osnovni tužilac to može učiniti, on ima ta ovlašćenja i te nadležnosti, a ne viši tužilac. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Od devet amandmana koje sam podnela, ovo je jedini koji je prihvaćen, očigledno zato što je napravljena gruba omaška u pisanju zakona, kao što je to kolega Jovanović upravo objasnio.

Samo ne znam zašto se vi zahvaljujete zbog prihvatanja amandmana; valjda oni treba nama da se zahvale što smo im ispravili grešku.

Do greške je došlo zato što je zakon pisan na brzinu, zbrčkan, usvajamo ga po hitnom postupku, pun je nedorečenosti i grešaka. Čak sam i ja napravila grešku pa sam morala da šaljem ispravku, jer sam u brzini pisala amandman. Ko zna koliko još grešaka ovde ima, koje bismo, da smo radili nekim normalnim tempom... Prvo, u samom Predlogu zakona bilo bi ih mnogo manje, a da smo mi imali dovoljno vremena da se koncentrišemo na taj zakon, sigurno bismo ga još više popravili. U tom smislu, moram još jednom da izrazim razočaranje zbog toga što se ovo radi na brzinu, što usvajamo jedan zakon koji očigledno ima puno nedostataka i koji će vrlo brzo dolaziti na izmene i dopune.

Amandman koji sam podnela na član 16, koji zahteva da se i žrtva obavesti, to je još jedan primer ove brzine o kojoj pričam, a to je da se zaboravilo na žrtvu. Činjenica da je nas pet-šest, ne znam koliko, poslanika to uočilo, samo je još jedna potvrda da ovako ne treba da radimo u budućnosti.

Molim vas da više ne radimo po hitnim postupcima, nego da radimo valjano, zbog građana Srbije i zbog primene ovih zakona koja sutra treba u praksi da se desi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

NEĐO JOVANOVIĆ: Uvaženi predsedavajući, ovo je replika zato što sam pomenut.

Naime, Poslanička grupa SPS nikada, pa ni sada kada je Predlog zakona na dnevnom redu, između opstrukcije i konstrukcije neće izabrati opstrukciju, već će krajnje konstruktivno delovati kako bi se kvalitet zakona poboljšao na što efikasniji način. U tom smislu ćemo uvek pružiti zahvalnost predlagачu što uvažava stavove Poslaničke grupe SPS, imajući u vidu da kao deo vlasti odgovorno i posvećeno pristupamo svemu onome što se ovde radi, pa i

parlamentarnom životu, za razliku od onih drugih koji između opstrukcije i konstrukcije ne izaberu ni jedno ni drugo nego izaberu destrukciju, što je najgore.

Inače, ono što ovde treba istaći zarad istine i zarad građana jeste činjenica da ovaj zakon nije od juče u javnoj raspravi, nije od juče u pogledu stručnih opservacija, kada je predlog ili nacrt ovog zakona u pitanju; izuzetno dugo vreme je proteklo, u kojem se ovim zakonom neko bavi i u kojem se za ovaj zakon interesuje javnost. Javnost onda treba da zna istinu, a istina je da smo se mnogo posvetili i uvek ćemo se posvećivati, ne samo ovom već svim onim zakonima koji doprinose da se otklone sve opasnosti, pa i one najrizičnije koje se u ovom zakonu pojavljuju. Zato vam još jednom zahvaljujemo na usvajanju amandmana.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Reč ima ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem se poslaniku gospodinu Jovanoviću što je skrenuo pažnju da se zakon radio dugo, da nije zbrčkan, kako neki kažu, s obzirom na to da je od početka godine radna grupa vredno radila i Nacrt zakona je bio blagovremeno objavljen, tako da je svako mogao da učestvuje i dostavi blagovremeno sugestije i mišljenja.

Tačno je da zakon ide po hitnom postupku ovde pred narodnim poslanicima, ali zakon je i pre početka rasprave bio 15 dana u skupštinskoj proceduri, tako da ste imali dovoljno vremena da se pripremite i da dostavite odgovarajuće amandmane.

Moram samo da ukažem na to da je većinu ovih amandmana radio upravo Autonomni ženski centar, koji je istovetne amandmane dostavio i Ministarstvu pravde, tako da onda ne morate da se pozivate na to da ste vi pravili greške i propuste, jer su amandmani identični i različite poslaničke grupe su koristile upravo te amandmane i podnele ih.

Nije bila greška Ministarstva pravde kada je u članu 19. napisalo da je reč o višem javnom tužiocu koji podnosi žalbu s obzirom na to da smo se rukovodili nadležnostima Zakona o javnom tužilaštvu gde se izričito propisuje nadležnost gde koji tužilac može da postupa – pred višim sudom tu nadležnost ima viši javni tužilac. Imajući u vidu obrazloženje koje nam je dostavljeno za predložene amandmane, smatrali smo da je racionalnije da prihvatimo predloženi amandman i zbog toga je umesto višeg javnog tužioca sada osnovni javni tužilac taj koji je nadležan da podnosi žalbu. Upravo je racionalizacija, i obrazloženje koje nam je dostavljeno, razlog zašto je to prihvaćeno, a ne greška predlagača. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Saša Radulović. Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Ja sam se javio po replici gospodinu Neđi Jovanoviću.

(Predsedavajući: Ni u jednom trenutku vas nije spomenuo, niti poslaničku grupu.)

Njemu ste dozvolili repliku, a on je za našu poslaničku grupu rekao da se bavimo opstrukcijom i destrukcijom.

(Predsedavajući: Nije vas ni spomenuo.)

Isto kao što je replicirao Branki Stamenković...

PRESEDAVAJUĆI: Da li se još neko javlja po ovom amandmanu? (Ne.)

Na član 19. amandman je podnela narodni poslanik Gorica Gajić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanik Zoran Živković i zajedno narodni poslanici Goran Ćirić, Radoslav Milojević, Maja Videnović, Balša Božović, Gordana Čomić, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Vesna Marjanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Vlado Babić.

VLADO BABIĆ: Hvala, predsedavajući. Predlažem da se ovaj amandman ne prihvati jer je neprecizan, nisu dovoljno jasno precizirane obaveze koje se odnose na ovlašćena lica, misli se na zdravstvenu, vaspitnu i obrazovnu delatnost.

Treba istaći da žena obično negira bilo kakvo postojanje nasilja nad njom, da li iz straha da se ono ne ponovi, da li iz stida da je društvo ne osudi, pa tu postoji jedan kulturološki obrazac – tukao me je moj muž, da li iz bojazni da će joj se porodica raspasti, da li iz straha za sigurnost dece. Ali, činjenica je da 97% žena, bez obzira na uzrast, obrazovanje, visinu intelekta, neće priznati, već će reći jednu od onih klasičnih, već viđenih rečenica – okliznula sam se niz stepenice, pala sam u kadi i sl. Zbog toga bi lekari, koji prvi dođu u kontakt sa zlostavljenom i povređenom ženom, ženom nad kojom je izvršeno nasilje, trebalo istog momenta da to prijave i pozovu policiju, koja će slučaj dalje procesuirati.

No, nisu samo žene žrtve porodičnog nasilja; u manjoj meri su zastupljena i deca i muškarci.

Lekar... Najčešće su to povrede lica, vrata i glave; to su obično specijalisti uha, grla i nosa, neurohirurzi, „maksilofacijalci“, moraju prvi pružiti, osim zdravstvene pomoći, podršku toj zlostavljanoj ženi. On treba da bude prva linija ohrabrenja da žrtva više ne čuti, već da prijavljuje postupke zlostavljanja. On bi trebalo da ohrabri i policiju da bez obzira na težinu nanete povrede, da li je ona lakša ili teža, policija, tužilaštvo, sudija i socijalni radnici moraju stati uz lekare, jer samo jednim sveobuhvatnim pristupom svih navedenih segmenata, koji moraju biti sastavni deo jednog tima, uspeha u smanjivanju broja zlostavljanih žena mora biti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanik Neđo Jovanović i zajedno narodni poslanici Nenad Čanak, Marinika Tepić, Olena Papuga i Nada Lazić i zajedno narodni poslanici Branimir Jovanović, dr Predrag Jelenković i Milena Bićanin.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima narodni poslanik Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem. Želim da u ime Lige socijaldemokrata Vojvodine još jednom izrazim zadovoljstvo što je predlagač zakona, odnosno Ministarstvo, prihvatio ovaj amandman.

Govorim samo radi dodatnog pojašnjenja za one koji ni do ovog trenutka nisu uspeli da razumeju da se ovim zakonom ne izriče mera pritvora, odnosno zadržavanja. Tačnije, mi smo ovim amandmanom tražili da se obriše poslednji stav člana 20. koji kaže: „Vreme provedeno u pritvoru i svako drugo lišenje slobode uračunava se u trajanje hitne mere“.

U obrazloženju smo naveli da je rešenje preuzeto iz Porodičnog zakona, ali da ovakva odredba nije primenjiva zbog toga što hitne mere koje bi se izdavale u ovim situacijama nisu situacije koje predviđaju određenje zadržavanja ili pritvora i, prema tome, ova odredba ne bi bila primenjiva. Ali ovim bismo odagnali svaku sumnju ili spekulaciju onih koji bi tretirali da kroz hitne mere one podrazumevaju pritvor za nasilnika, odnosno potencijalnog nasilnika. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, pre nego što nastavimo rad dozvolite mi da u vaše i u svoje ime pozdravim studente predstavnike Inicijative mladih Voždovac, koji trenutno prate deo današnje sednice sa galerije Velike sale. Molim vas da ih pozdravite.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Nakon komentara kolegice Tepić nema potrebe reći bilo šta drugo što se tiče samog obrazloženja amandmana.

Međutim, čini mi se da je važno istaći da je veliki broj amandmana koji su podneti, koje ste vi, uvažena ministarko, i prihvatili, identičan sa amandmanima koje je faktički promovisao Autonomni ženski centar i bilo bi jako grubo, čak i nekorektno, upravo prema Autonomnom ženskom centru, prećutati činjenicu da se veliki broj amandmana gotovo identifikuje kroz amandmane koje smo mi podnosili. Zašto? Dobro je da smo prepoznali na isti način, i Autonomni ženski centar i mi kao narodni poslanici, neuralgične tačke oko kojih smo napravili saglasnost i, naravno, doprineli da se poboljša kvalitet ovog zakona, ali imajući u vidu da su žene u fokusu nasilja, imajući u vidu da se

one u najvećem broju slučajeva pojavljuju kao žrtve i da su posledice koje trpe uglavnom tragične, onda je korektno podržati Autonomni ženski centar u nastojanjima da se zajedno sa nama izbori, ne samo kroz amandmane, nego na svaki drugi način, za kvalitet ovog zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milena Bićanin.

MILENA BIĆANIN: Hvala, predsedavajući. Ministarka, zaista nam je jako drago da ste imali razumevanja u prihvatanju amandmana. Evo, moje kolege su već obrazložile, a ja samo hoću da kažem sa kog aspekta mi to razmatramo, pridružujući se argumentaciji mojih kolega.

Pre svega, ovo je nov zakon. Hitna mera je prva mera koja se izriče u trenutku nakon prijave nasilja, procene rizika i svih ostalih procedura. Ona je najniža moguća mera. Ona treba da razdvoji dvoje u sukobu i da dovede do smirenja. Da li će ta mera biti produžena, to je nešto drugo. U trenutku kada je izrečena hitna mera, mi to ne znamo. To ne zna žrtva, bez obzira na to ko je žrtva. Toj žrtvi je potrebno dati vremena da razmisli šta može, od trenutka kada je obavestena o tome, da učini sa svojim boravkom u tom prostoru gde se nasilje dogodilo, da li želi da čeka nekoga i šta u tom smislu želi da preduzme kao sopstvenu procenu rizika, na koju, naravno, ima pravo.

Zato mislim da je ova mera jako dobra. Naravno da će praksa dati dovoljno ozbiljnih rezultata, odnosno odvešće nas na put razmišljanja da li to treba da bude više, da li treba da bude kraće, ali za početak mislim da je ovo jako dobro i hvala vam zbog toga.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandman je podnela narodni poslanik Gorica Gajić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman je podnela narodni poslanik Branka Stamenković.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala. Član 21. ovog predloga zakona kaže da je lice koje ima saznanja o izvršenom krivičnom delu dužno da to prijavi, tačka. U ovome vidim veliku nedorečenost, kao što sam malopre pričala, jer nije jasno koje lice. Moj amandman tražio je da se jasno definiše da su u obavezi i dužni da nasilje prijave upravo zaposleni u onim državnim organima i organima koji vrše javna ovlašćenja gde je najveća šansa da se sa posledicama nasilja i suoče, a to su zdravstvene, vaspitne i obrazovne ustanove.

Ovaj amandman je odbijen iz meni nepoznatog razloga. U obrazloženju se kaže da je to iz istog razloga zbog koga je odbijen i moj amandman na član 12, u kome sam tražila istu stvar, a to je da se jasno obavežu zaposleni u državnim organima, posebno onim koji će najpre doći u kontakt s posledicama nasilja (znači, zdravstvene ustanove, vrtići, škole) da se propiše pravilnik po kojem će njima biti jasno da su dužni da to nasilje prijave.

Ovako kako stoji u ovom predlogu zakona, ako nije zbog brzine, što ministarka tvrdi da nije... Ne znam zbog čega je onda, valjda zbog toga da bi se ostavila sloboda da se neko optuži što nije prijavio, a neko drugi oslobodi što nije prijavio i da se kreativno tumači i primenjuje ovaj stav. Šta to znači – lice? Koje lice? Moramo mnogo jasnije definisati. Vrlo sam nezadovoljna što ovo nije prihvaćeno kao dodatak zakonu i ispravka zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Da bismo govorili o članu 21, treba da vidimo i naslov koji stoji iznad tog člana, a to je: „Posebne odredbe o krivičnom postupku“.

Na samom početku Predloga zakona govorimo o tome da se u pojedinim postupcima koji se vode protiv krivičnih dela protiv polne slobode ili porodičnog nasilja primenjuju pojedine odredbe ovog zakona. Upravo su to odredbe koje se odnose na to, a ne odnose se samo na prijavljivanje nasilja.

S obzirom na to da svako lice ima obavezu da prijavi krivično delo na koje zakon poziva, smatram da je ovo pre svega suvišno; s druge strane, nemaju svi organi koje ste naveli u vašem amandmanu ulogu u sprečavanju nasilja u porodici. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković, po amandmanu.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Ne, nego replika.

PRESEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Nemojte mi računati ovo vreme.
Replika.

PRESEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku. Ako želite da diskutujete o amandmanu, nemam ništa protiv.

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Belačić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Vlada Republike Srbije je predlaganjem ovog zakona htela, u suštini, neku veliku medijsku pažnju – mislim da je i dobila tu pažnju – i pokušava da predstavi da će ovim zakonom biti rešeni svi mogući problemi u okviru sprečavanja nasilja u porodici.

Vi dobro znate da to nije tako. Mnogo toga što je predviđeno u ovom zakonu apsolutno je suvišno. Imamo mi i službe, imamo i nadležne organe, i zaposlene ljude, i Krivični zakonik itd., imamo mi, imali smo i do sada, uslove da se ozbiljnije bavimo ovim problemom, odnosno sprečavanjem nasilja u porodici i, naglašavam, nasilja uopšte, jer nije jedino nasilje u porodici to koje je danas svakodnevnica u našem društvu i našoj državi (nažalost, ali to jeste tako). Dakle, ne trebaju nikakvi specijalisti, nikakvi specijalci, nikakve grupe itd., treba samo da oni koji su već zaposleni uzmu zakon u ruke, da rade suštinski svoj posao, a ne samo da se prošetaju na radnom mestu.

Jedan od članova koje, po mišljenju SRS, treba brisati iz ovog zakona jeste član 23. koji predviđa lica određena za vezu. To su sad neka lica koja bi trebalo da budu veza između policijske uprave, javnog tužioca, predsednika suda, rukovodioca centra za socijalni rad. Dakle, s jedne strane, apsolutno nepotrebno, suvišno, ništa neće doneti ni u boljoj primeni ovog zakona, ni u smanjenju nasilja u porodici. S druge strane, pogotovo kada su u pitanju sudovi i sudije, ovo je apsolutno neprihvatljivo. Ovo je, morate da se složite, neustavna odredba zato što ne sme da postoji nikakva veza, nikakva lica koja bi trebalo da budu veza između sudija, sudova zato što bi to dovelo u pitanje samostalnost i nezavisnost sudija.

Šta to znači da će svakodnevno ta lica određena za vezu da komuniciraju sa sudijama, tužiocima itd.? Nema ništa od toga. Nema ništa od toga zato što je, nažalost, realnost u Srbiji danas da je, recimo, veliki broj policajaca u vezi sa sitnim narko-dilerima, da se u skoro svakoj policijskoj stanici precizno zna ko su ti mladi, pogotovo mladi, narkomani, ali se ne preduzima ništa. Tek kada se desi tragedija, saznajemo koliko dugo je to neko znao, ko je to prikrijavao itd.

Dakle, nema potrebe da se prenormira ovaj zakon. Ako ste ga već donosili... Mada, rekli smo u početku da je bio dovoljan Krivični zakonik, ali nemamo ništa protiv da i ovaj donesete, ali odredba 23. predloga ovog zakona ne treba da postoji u zakonu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović. Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući. U obrazloženju zašto treba brisati tri stava u ovom članu zakona naveli smo da gorenavedeni stavovi samo opterećuju zakon nepotrebним organizacionim pitanjima. Ko će biti zadužen za vezu među državnim organima, ko rukovodilac, ne predstavlja zakonsku materiju, već unutrašnje organizaciono pitanje Ministarstva i njegove međusobne koordinacije rada. Ti oblici saradnje mogu biti daleko razuđeniji od predloženih u ovom zakonu. Ova pitanja se, po prirodi stvari, mogu normirati podzakonskim propisima.

Dakle, mi smo ovde postavili jedno principijelno pitanje – da li ovaj zakon zapravo priznaje da naša ministarstva nemaju nikakvu koordinaciju i komunikaciju između sebe i unutar sebe? Da li je ovaj zakon morao doći zapravo kao jedan veliki dokaz sloma državne uprave koja ne radi svoj posao? Da li vi, gospodo naprednjaci, ovim zakonom priznajete da je kompletna državna uprava loša, da između nje nema nikakve koordinacije, da unutar ministarstava nema koordinacije, da vi morate da donesete poseban zakon kojim ćete ljude naterati da saraduju, koordiniraju, da imaju zajednički nastup po pojedinim pitanjima?

Ne verujem da je naša državna uprava toliko loša i toliko nekoordinirana. Smatram da je ovakva stvar mogla da se reši, kao što se kaže u obrazloženju, određenim podzakonskim aktima. Zašto biste zakonom uređivali funkcionisanje unutar ministarstva ili između ministarstava, definisali način njihovih veza, kontaktiranja, saradnje i svega ostalog?

Dakle, nisam razumeo, gospođo ministar, da li su naša ministarstva loše radila do sada, da li su imala totalno katastrofalnu koordinaciju pa vi morate zakonima da je rešavate? Ili, ako to nije slučaj, zašto niste to rešili podzakonskim rešenjima, zašto niste lepo određenim uredbama i drugim aktima rešili to bolje funkcionisanje?

U ovih pet godina koliko ste na vlasti... Vi jeste nov ministar, ali stranka iz koje dolazite odavno je na vlasti u Srbiji i nikako da ponese odgovornost za to.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marija Obradović.

MARIJA OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Nisam se javljala do sada, mislila sam da će poslanici opozicije da prestanu sa ovim smešnim spinovanjem i obrazlaganjem amandmana. Jer, ako su se već par puta pozvali na veoma važne organizacije u okviru nevladinog sektora, koje su i pisale značajne amandmane za ovaj zakon, koji su delom usvojeni, očekivala sam da se konsultuju i oko ovih spinovanih amandmana.

Ovo što smo čuli u toku današnjeg dana, da određene stvari ne treba da budu u ovom zakonu jer već drugi zakoni to određuju, oko funkcionisanja lokalne samouprave, bilo bi slično, zapravo isto kao da ja kažem – čemu zakon o sprečavanju nasilja u porodici, zar dvoje ljudi iz ljubavi ne stupaju u nešto, nema razloga da mi uređujemo nasilje među njima, ovo je sasvim nepotreban zakon.

Takav način razmišljanja zaista ne koristi nijednoj žrtvi. Ja sam već ranije zamolila da razmišljaju o tome da sve to što govore govore u oči jednoj žrtvi nasilja. Da li bi ovakve stvari govorili?

O koordinaciji unutar naših ministarstava bilo je mnogo reči u prethodnom periodu. Zapravo, ova situacija, nasilje u porodici u našoj zemlji, i jeste donekle posledica toga što nisu dovoljno sarađivale nadležne institucije. Nije bilo dovoljno saradnje između tužilaštva, policije, centara za socijalni rad. To je alfa i omega, dakle, onaj početak u priči o nasilju. Svi znaju da je to apsolutno tako.

Nema razloga da ovde dovodimo u pitanje grupu za koordinaciju. Znači, to je nešto što je nužno. Uočili smo taj propust i to mora da se koriguje ovim zakonom. Da ne bih rekla neku ružniju, grublju reč, kažem da je to neophodno i da je najružnija vrsta spinovanja ovo o čemu smo danas slušali.

Slično je i sa pričom, da se ne vraćam na te amandmane, da li će ovaj zakon da popravi situaciju sa nasiljem u porodici ili ne.

Zaista ovo govorim kao neko ko najiskrenije želi da se bavi ovom pričom, ne kao poslanica Srpske napredne stranke, govorim kao bilo koji

aktivista za ženska prava i neko ko se bori protiv nasilja u porodici. Ovaj zakon može mnogo da popravi – ne može sve, ali može mnogo – ali nam je potrebno da kasnije u implementaciji svi damo maksimum, i mi kao kontrolna uloga u Parlamentu i, naravno, na prvom mestu institucije koje treba da primenjuju u svom radu ovaj zakon. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku, gospodine Obradoviću. Povreda Poslovnika? Izvolite.

(Branka Stamenković: Poslovnik.)

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala. Povreda člana 107. stav 2 – vređanje. Molim vas, poslanici opozicije ovde pokušavaju da poprave svojim konstruktivnim predlozima jedan na brzinu pisan i nedorečen zakon. Nema smisla da se, zbog tog konstruktivnog nastupa s naše strane, prozivamo smešnim i optužujemo za spinovanje.

Molila bih kolege poslanike iz vladajuće većine da se naviknu malo na to da će opozicija uvek biti više kritički nastrojena i da je to prirodno. Ali, molim vas, cenite to da mi nikog ne vređamo i da nikada ne nastupamo kao što to, recimo, radi šef vaše poslaničke grupe – vređanjem.

PRESEDAVAJUĆI: Razumeo sam.

(Branka Stamenković: Nisam završila.)

Koleginice Stamenković, razumeo sam, nema potrebe više.

(Branka Stamenković: Imam dva minuta.)

Dame i gospodo poslanici, ne razumem čemu... Šta imate još?

(Boško Obradović: Ima dva minuta za povredu Poslovnika.)

Do dva minuta. Nemojte da zloupotrebljavate pravo na reklamiranje povrede Poslovnika.

(Branka Stamenković: Uključite mi mikrofon.)

Ne, neću vam uključiti mikrofon i neću vam dati reč. Dozvolite mi da vam odgovorim na povredu člana 107. Poslovnika o radu Narodne skupštine.

Dakle, kao što su amandmani smešni ili je to spinovanje, tako je i nesposobna Vlada, i ne vidim gde je taj kriterijum prekršen.

(Branka Stamenković: Ko je rekao da je nesposobna?)

Kolega koji je podneo amandman.

(Branka Stamenković: Nije.)

Jeste. I nemojte sad vi mene da ispravljate i da me terate da ne radim svoj posao. Ja radim svoj posao.

Kolega Radulović maše Poslovnikom. Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Povreda Poslovnika. Povredili ste pravo poslanice da da povredu Poslovnika. Radi se o članu 103. Ne možete usred njenog govora da je prekinete i kažete – ja sam razumeo. Ona ima dva minuta da to kaže.

Ovo što ste sad ispričali, ako je neko rekao, odnosno uvredio, kažete, Vladu, onda treba reagovati po članu 103. Međutim, nije primereno odgovarati time da neko spinuje i da je smešan, jer time unižavamo diskusiju

Skupštine. Držimo se teme. Vaš posao je da o tome vodite računa, a ne da prekidate mene nakon 39, 40 sekundi ... (Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Znači, kada je neko nesposoban, to nije uvreda, a kada kažete da je neko smešan, gospodine Raduloviću, onda kažete da je to uvreda.

(Saša Radulović: I na kraju uzimate reč. Ovo je nasilje u Skupštini.)

Ja mislim da nema ovde nasilja, osim prema predsedavajućima, nasilja prema njihovoj inteligenciji.

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović, povreda Poslovnika.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Član 27: „Predsednik Narodne skupštine stara se o primeni ovog poslovnika.“ Zaista, znam da vi imate mogućnost da prekinete onog ko izlaže, ali ne verujem da iko u ovoj skupštini, od nas 250, može da ima mogućnost da proceni ko je koliko inteligentan. Dakle, nama treba možda malo duže da shvatimo koleginicu. Zašto je prekidate, ja možda nisam dovoljno inteligentan...

PRESEDAVAJUĆI: Evo, to je vaš problem. Ja u to neću da zalazim, ali bitno je da ja razumem u čemu je povreda Poslovnika, a ne vi, jer ja kršim Poslovnik a ne vi.

Da li je u redu?

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković, po Poslovniku.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Povreda Poslovnika. Član 109 – opomena se izriče narodnom poslaniku ako drugim postupcima narušava red na sednici ili postupa protivno odredbama ovog poslovnika.

Molim vas, predsedavajući, da po ovom članu sami sebi izreknete opomenu pošto vi najviše narušavate red na ovoj sednici; ne dopuštate konstruktivnu diskusiju, oduzimate reč... Molim vas, imam dva minuta, nemojte slučajno da mi isključite mikrofoni.

Ako hoću, mogu da pričam i o povredi člana 299, koji ne postoji, ali bi trebalo da postoji, u kome bi trebalo da piše da predsedavajući moraju malo da odgovaraju za svoje postupke, a ne ko papa – da ovde imaju bezgrešnost i potpuno pravo da zavode zakon jačeg, na koji su navikli. To je nasilje koje ova poslanička grupa i druge poslaničke grupe opozicije od 3. juna ove godine trpe.

Ne želimo da dozvolimo više da taj zakon jačeg prevlada zato što su nas ovde građani birali da zastupamo njihove interese. Ako je većina građana glasala za vas, nisu svi građani glasali za vas. Neki građani su glasali za nas i mi njih zastupamo. Poštujte to, ovo nije skupština Srpske napredne stranke, ovo je Narodna skupština, a narod je birao različite predstavnike u Skupštini. I, molim vas, naučite da poštujete pravo drugog da kaže suprotno mišljenje. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Kolegнице Stamenković, evo, ja ću vam odmah posle sledećih izbora dati priliku da mi izreknete opomenu. Samo ćete prvo morati da pobedite na tim izborima.

(Saša Radulović: I hoćemo.)

To je prva stvar. Druga stvar

Kolege, ja sam ćutao.

Zaboravili ste jednu drugu, malu sitnicu, da ja mnogo dobro znam kako to izgleda biti narodni poslanik opozicije, kako je to biti narodni poslanik kada vas u poslaničkoj grupi ima samo dvadesetak. Mnogo dobro znam kako izgleda kada policija ulazi da se fizički obračunava sa vama u sali, i to nikad ne primenjujem, za razliku od vašeg društva u kome se nalazite.

(Saša Radulović: Povreda Poslovnika.)

(Boško Obradović: Poslovnik.)

Nema više povrede...

Hoćete povredu Poslovnika? Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Predsedavajući, prekršili ste član 100. Poslovnika. Ako želite da izrazite svoje mišljenje i da komentarišete, treba da siđete u klupe, zajedno sa ostalim narodnim poslanicima, da se uredno javite za reč i da iznesete svoje mišljenje.

Lekcije nam nisu potrebne...

PRESEDAVAJUĆI: Vama treba lekcija jer još uvek niste naučili, kada idete na povredu Poslovnika, da se meni obraćate. I ja sam dužan da vam odgovorim. Očigledno to niste naučili. Zato što piše u tom članu na osnovu koga dobijate reč da sam dužan da vam obrazložim zašto sam nešto uradio.

Ako niste zadovoljni, možete da tražite da se u danu za glasanje Narodna skupština izjasni o tome jesam li ja prekršio Poslovnik ili nisam.

(Saša Radulović: Povreda Poslovnika.)

Hoćete novu povredu Poslovnika? Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Znači, ponovo ste me prekinuli. Ovo je član 103. Nije pitanje da vi obrazložite vaše postupke, nego što ulazite u replike, objašnjavate opoziciji šta treba da radi, kada će da pobedi na izborima, to nikakve veze nema sa povredom Poslovnika. Isto tako... (Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Raduloviću, ako vaš poslanik meni kaže da sam sebi izrekнем opomenu, očekujete da se drugačije ponašam?

(Saša Radulović: Ponovo ste mi uzeli reč. Uzeli ste mi reč po povredi Poslovnika.)

Hoćete da se o povredi Poslovnika Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

(Saša Radulović: Uzeli ste mi reč. Tražim reč po povredi Poslovnika.)

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Znači, ponovo član 103. Ja razumem da je možda vama jasno, međutim, u danu za glasanje svi narodni poslanici glasaju o povredi Poslovnika, tako da treba svi da čuju cela dva minuta, koliko svaki narodni poslanik ima pravo po Poslovniku.

Problemi u Skupštini nastaju isključivo kada ne poštuјete Poslovnik, kada dozvolјavate vredenјe, kada sa te stolice zloupotreblјavate vašu

poziciju. Umesto da, po članu 100, sidete u skupštinske klupe i odatle iznosite svoje mišljenje, vi to radite kao predsedavajući.

Jedino na šta imate pravo kada vam se ukaže na povredu Poslovnika jeste da kažete zašto mislite da je povređen ili nije povređen Poslovnik. Na kraju će poslanici o tome glasati.

Inače, oduzimanjem reči, a to ste mi ovde uradili dva puta, pre toga poslanici Stamenković takođe... To vam je verbalno nasilje u Skupštini, gde vi držite reč i ne date nikom drugom da govori.

Znači, svi narodni poslanici imaju pravo na povredu Poslovnika. Haos u Skupštini nastupa kada ne radite svoj posao, kada se ne držite pravila, kada imate različite aršine za sve.

Da vas podsetim još jednom, po članu 100, ako želite da govorite, komentarišete opoziciju, morate da sidete u skupštinske klupe. U replici...

(Predsedavajući: Gde je član 103?)

Rekao sam, po članu 100. U replici se obraćate drugim narodnim poslanicima, a ne da zloupotrebljavate poziciju koju imate kao predsedavajući. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Mislim da je trebalo da kolege poslanici pristanu na seminar, ali to je njihov problem. Ja tu ne mogu da im pomognem.

Dame i gospodo narodni poslanici, molim Narodnu skupštinu da se u danu za glasanje izjasni da li su reči „smešni“ i „spinovanje“ uvredljivi za nekog od vas. Zahvaljujem lepo.

Idemo dalje po amandmanu.

(Boško Obradović: Povreda Poslovnika.)

Nema više povreda Poslovnika, završili smo sa povredama poslovnika.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

(Boško Obradović: Gospodine Arsiću, pa nisam se nijedanput javio.)

Pa ne mogu toliko puta da povredim Poslovnik.

(Boško Obradović: Zašto ja ne mogu, a drugi mogu?)

ĐORĐE KOMLENSKI: Poštovani predsedavajući, vezano za amandman...

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinite, Komlenski.

Znači, po vama, gospodine Obradoviću, zato što su se neki drugi javljali, morate i vi? Pa nije baš tako.

Nastavite.

(Boško Obradović dobacuje.)

ĐORĐE KOMLENSKI: Predsedavajući, molim da mi vratite vreme pošto je bilo nemoguće...

(Boško Obradović: Koje vreme? O čemu se radi? Hajde svi da se pravimo ljudi.)

PRESEDAVAJUĆI: Obračunaćemo drugačije. Zatražite ponovo reč.

DORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem. Vezano za amandman na član 23. koji je predložila grupacija Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, Ivan Kostić, Zoran Radojičić, smatram da ovaj amandman ne treba prihvatiti iz jednog prostog razloga – jer bi ovaj amandman doveo u pitanje sprovođenje celokupnog zakona.

Samo mogu da postavim sledeće pitanje sebi, glasno – da li je ovakav amandman pisan da bi se stvorio prostor i ružno govorilo o dosadašnjem radu pojedinih delova ove države kada je u pitanju zaštita od nasilja u porodici, ili neko zaista želi da stvori poziciju da ovaj zakon bude neprimenjiv u praksi?

Član 23. je upravo definisan na način na koji je to nužno, neophodno i dovoljno jasno govori da se moraju imenovati lica koja su završila specijalizovanu obuku, lica koja će biti ovlašćena za vezu, sa jasno i precizno definisanim pravima i obavezama.

Ukoliko bi se ovakav amandman prihvatio i to ostavilo na podzakonskim aktima, koja ne mogu da regulišu ni na koji način da se ove obaveze ispune i da imaju svoju svrhu, to je razlog da se ovaj amandman odbije na način kako je to Vlada i predložila. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Elvira Kovač.

ELVIRA KOVAČ: Zahvaljujem. Poštovani predsedavajući, predsedništvo, gospođo ministarko, saradnici, dame i gospodo narodni poslanici, poštovane kolege, ja bih apelovala na sve nas da se vratimo na temu dnevnog reda. U okviru amandmana, govorila bih o koordinaciji različitih državnih organa.

Koristiću vreme ovlašćenog predstavnika Poslaničke grupe SVM – Partija za demokratsko delovanje.

Kada smo pričali u načelu o zakonu, govorila sam o tome da se, nažalost, nasilje u porodici dešava, da to nije nešto novo i da su upravo prepoznate slabe tačke trenutnog sistema i zakonodavnog okvira i da je ovaj predlog zakona predlog kako ih treba rešiti.

Jedan od osnovnih problema je nedostatak koordinacije državnih organa i institucija. Najviše smo razgovarali o centru za socijalni rad, tužilaštvu, sudstvu i, naravno, o policiji. Ovde se u okviru ove rasprave postavilo pitanje da li mi priznajemo da to ne funkcioniše, a ja bih da se mi zapravo vratimo na osnovni cilj. Osnovni cilj je zaštita žrtve i omogućavanje pristupa pravdi žrtvama. Odnosno, da krenem nekoliko koraka unazad, osnovni cilj svih nas je da osnažimo žene (nažalost, ogroman broj njih se svaki dan suočava sa ovim problemom), da one budu osnažene da krenu da traže pomoć institucija, jer još uvek nemaju dovoljno poverenja u te institucije.

Konkretan odgovor na pitanje kolege (ne bih nikoga da prozivam, da ne otvaram prostor za replike) jeste – postoje dobri modeli. Jedan od dobrih

modela je tzv. zrenjaninski model. Ja sam narodna poslanica koja dolazi iz Zrenjanina. Zrenjanin je poznat po tome da ove institucije koje treba da pomognu žrtvi dobro saraduju, sve zahvaljujući dobroj inicijativi pojedinaca.

Danas je potpuno normalno da u Zrenjaninu, čini mi se ponedeljkom ili jednom nedeljno, predstavnici svih tih institucija sednu i pogledaju kakve su slučajeve imali u prethodnih nedelju, dve, prodiskutuju. Tačno se prati svaki slučaj – to je i suština ovog zakona – od prve prijave pa do samog kraja. Nažalost, opet se u okolini Zrenjanina desilo to što se desilo. Znači, ni ovo nije dovoljno.

Ja bih samo podsetila sve vas da zaista postoje već i opšti i posebni protokoli o postupanju i saradnji institucija sistema pomoći i podrške ženama koje trpe nasilje u porodici i partnerskom odnosu. Eto, postoje i dobri primeri, ali, nažalost, u mnogim opštinama, gradovima situacija nije takva.

Mi, naravno, ne znamo kako će to funkcionisati u praksi, ali smatramo da je ovo dobar predlog. Te institucije moraju da budu povezane i da saraduju, ali zaista na prvom mestu treba da bude pomoć žrtvi i zaštita žrtve.

Osnovna stvar je izbegavanje tzv. višestruke viktimizacije, jer zaista je teško navesti žene da pričaju o tome. Njima je izuzetno teško obratiti se i prijateljicama i porodici, a kamoli institucijama. Možda su nevladine organizacije te koje ih još više ojačavaju, a svi mi treba da saradujemo sa njima. Zamislite koliko je teško kada se ta žena jedva osnaži, prepriča svoju bolnu istinu i to što se dešava prvo policiji ili centru za socijalni rad, a ukoliko oni nisu povezani, ona nekoliko puta mora da preživljava ceo taj bolan proces, tzv. proces viktimizacije.

Zbog toga smatramo da je ovaj predlog dobar.

Jedna od prethodnih govornica je govorila o tome da su nepotrebne obuke, da nije značajno da budu određene tačke ili specijalizovane osobe u okviru određenih institucija. Smatram da su obuke izuzetno značajne. Sada govorim ne samo kao narodna poslanica, već kao neko ko intenzivno saraduje sa organizacijom „SOS Vojvodina“, ko je prošao nekoliko obuka. Vidim koliko su one značajne i za predstavnike institucija, jer bez obzira na to što ovaj problem postoji, mentalitet je takav kakav je. Nažalost, pre svega nekoliko godina, a moguće i sada, u određenim opštinama žrtve se suočavaju sa predstavnicima institucija koji im ne pomažu jer jednostavno nisu senzibilisani za ovaj problem.

Zbog toga je izuzetno značajno što se posle dana za glasanje i usvajanja ovog zakonskog predloga kreće u izradu podzakonskih akata i neophodnih specijalizovanih obuka, da zaista svi koji učestvuju u ovom procesu budu potpuno senzibilisani za ovaj problem i da se žrtve ne suočavaju sa ovakvim problemima.

Ono na šta bih takođe želela da ukažem vrlo kratko, da pazimo na to – ovo je izuzetno teška tema i jako veliki broj žena se suočava sa ovim kod kuće, njima je to izuzetno bolno. Zbog toga bih molila da svi spustimo loptu i da bar ovde, u visokom domu Narodne skupštine Republike Srbije ne delimo predrasude. Jedna od najvećih predrasuda je da se ovo dešava samo nižim

socijalnim slojevima. Nažalost, nasilje u porodici se dešava svima, i visokoobrazovanim ženama, i u dobrostojećim porodicama, samo se bolje prikriva i slabije se priča o tome. Sledeća predrasuda je da nasilnici možda koriste psihoaktivne supstance, da su pod dejstvom alkohola itd. To je takođe predrasuda. Nažalost, nasilje se dešava i bez alkohola i bez psihoaktivnih supstanci, to je planska akcija. Suština svega je da na ovaj način nasilnik zapravo želi da pokaže svoju moć, da kontroliše ženu i porodicu.

Zaista bih apelovala na sve kolege da bar mi ne širimo pogrešne predrasude ovde, sada, tokom ove rasprave. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta. Izvolite.

VJERICA RADETA: Mi srpski radikali imamo drugačiji odnos prema parlamentarnoj demokratiji. Nama ne smeta da poslanici drugih poslaničkih grupa kažu sve što misle da treba da kažu, jer mi se i zalažemo za apsolutnu slobodu govora u ovom parlamentu. Ne smeta nam ni da neko kaže da spinujemo amandmane, ne smeta nam ni da neko kaže da su nam amandmani smešni. Zato se nismo javljali i ne javljamo se u ovakvim situacijama po Poslovniku.

Ali, ja sam se javila za repliku a vi ste me potpuno ignorisali. Replika je način komunikacije u Narodnoj skupštini – replika između narodnih poslanika, replike između narodnih poslanika i predstavnika Vlade. Takve stvari treba da dozvoljavate da bismo, jednostavno, odgovorili argumentovano na neargumentovanu kritiku.

Bilo je očigledno na čije se sve amandmane odnosila ona prethodna, „prethodna“ zapravo, diskusija. Trebalo je da svakom ko je želeo da suprotstavi argumente neargumentovanoj polemici to i dozvolite. Ako neko kaže da se najiskrenije bavi ovom problematikom, odnosno problemima nasilja u porodici, onda morate da dozvolite i nama drugima da kažemo da smo i mi potpuno iskreni kada stavljamo primedbe i kada želimo da na neki način popravimo zakon.

Ako neko kaže, bez ikakvog argumenta, da, otprilike, ne bi trebalo podnositi amandmane... Nije izričito tako rečeno, ali je bilo očigledno da je to bila intencija, kao da mi nemamo pravo na podnošenje amandmana. Poslanici Srpske radikalne stranke amandmane pišu i obrazlažu izuzetno stručno. O ovim amandmanima, evo već drugi dan, govore isključivo diplomirani pravnici, sa argumentima koji mogu nekom da se dopadnu ili ne, argumentima koje neko može da usvoji ili ne.

Čulo se ovde i da opozicija na ovom zakonu skuplja političke poene. Pa, svi smo mi političari, svi se bavimo politikom; valjda sve što kažemo upućujemo građanima Srbije. Zar to ne rade i oni koji su trenutno većina u Narodnoj skupštini?

Ali, nije se čuo nijedan argument za bilo koji od amandmana zbog čega ga ne treba prihvatiti. Zato što je spinovan, zato što je smešan – izvinite, to nisu argumenti.

Meni je žao, sigurna sam da svaki pravnik u ovoj sali odlično razume naše amandmane. Razume i svaki pravnik iz vladajuće koalicije. Razume i gospođa Kuburović. Ne prihvata zato što imaju drugačije političke stavove, što je nama takođe prihvatljivo. Ali, znate, ako neko kaže „dok mi ovde gubimo vreme i raspravljamo o amandmanima, tamo neko trpi nasilje u porodici“, dozvolite, meni to zvuči kao čitanje vesti na lokalnoj televiziji.

(Boško Obradović: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Sada imate vi repliku? Nije kolegunica Radeta dobila repliku, dobila je reč.

(Boško Obradović: Povreda Poslovnika, da li može to?)

Povreda Poslovnika? Hajde, povredite Poslovnik.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Bio sam strpljiv i dočekao svoja dva minuta da ukažem na povredu Poslovnika. Član 107: „Govornik na sednici Narodne skupštine dužan je da poštuje dostojanstvo Narodne skupštine.“ Pretpostavljam da to, gospodine predsedavajući, važi i za vas kao predsedavajućeg Narodne skupštine.

Vidite šta su osnovni uzroci svih naših incidenata, kako ih vi nazivate, koji se neprestano dešavaju u Narodnoj skupštini – to su dvostruki aršini: jedan aršin prema narodnim poslanicima vlasti, drugi aršin prema narodnim poslanicima opozicije. Zamislite kako se oseća narodni poslanik opozicije kome usred govora isključite mikrofon. Na osnovu kog prava, da li ste ga upozorili da nešto ne govori kako treba, da je nešto prekršio, da mu ukažete na određenu radnju koju ne radi kako treba? Ali, da ga bukvalno isključite pre isteka vremena koje mu sleduje da govori, recimo o povredi Poslovnika, to zaista ruši dostojanstvo Narodne skupštine. Morate poštovati na isti način poslanika opozicije kao i poslanika vlasti.

Mogu da razumem i da vam tolerišem da malo više naginjete poslanicima vlasti jer pripadate vlasti, ali da u potpunosti negirate mogućnost opozicije da ovako razumno, razložno i normalno diskutuje, kao što to ja sada činim, to ne mogu da razumem. Ne mogu da razumem da čak i u redovima opozicije imate dvostruke aršine, jer mnogo lakše date repliku ili reč poslanicima Srpske radikalne stranke, što ne znam da li ima veze sa nekim vašim dogovorom sa njima, nego bilo kom drugom poslaniku opozicije. Hajde, recite nam koja je to veza vašeg ljubavnog ili ne znam kog drugog odnosa prema Srpskoj radikalnoj stranci, da i mi vidimo da li možemo da se uklopimo u taj vaš poslovnik o radu Narodne skupštine, pa da i mi dobijemo neku repliku ili povredu Poslovnika lakše.

Ne sporim ja da je Srpska radikalna stranka opozicija, ali mi se čini da je malo, što bi rekli, „jednakija“ ili vama draža opozicija nego neka druga opozicija u Narodnoj skupštini.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Obradoviću, malo ste me nasmejali dok ste reklamirali član 107. Poslovnika, ali moraću da vam odgovorim.

Kada isključim narodnom poslaniku mikrofon, to je samo iz jednog razloga, a vi sada sami cenite da li to treba da radim ili treba da uradim ovaj drugi razlog, koji bi išao tada u primenu, a to je, po članu 103 – ukoliko se izađe iz okvira reklamiranja Poslovnika, dužan sam da izreknem opomenu narodnom poslaniku i da dva minuta oduzmem od vremena poslaničke grupe. Da li želite da pustim narodnog poslanika koji očigledno hoće da isprovocira druge poslanike i da uđemo u debatu o Poslovniku, a ne o zakonu, jer o zakonu treba da debatujemo?

Znači, na vama je izbor. Ako smatrate da je bolje da izreknem opomenu i oduzmem vreme od poslaničke grupe, ili da samo jednostavno isključim mikrofon, da ne bi ispalo da neka diktatura postoji u Srbiji... Izaberite sami, meni je apsolutno svejedno, ako želite tako. Ali, budite sigurni, ako krenemo u tako rigoroznu primenu Poslovnika, biće sasvim, sasvim, jako neprijatno za vas.

Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić, povreda Poslovnika.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Reklamiram povredu člana 103. Poslovnika, stav 3, jer malopre niste dali reč po Poslovniku poslanicima koji su tražili reč, i člana 108, vezano za staranje o redu na sednici Narodne skupštine Republike Srbije.

Gospodine Arsiću, vi ste iz jedne mirne, konstruktivne rasprave koja je tekla tokom današnjeg dana dozvolili da dotična poslanica iz Srpske napredne stranke isprovocira opoziciju time što je rekla da su amandmani koje predlažu poslanici opozicije spinovani ili smešni. Dakle, to je nedopustivo, i da na taj način...

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas, gospodine Aleksiću, da li želite da nastavite tako?

Želite.

Izvolite. Zatražite samo reč.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Poslanica je na taj način uvredila ne samo poslanike opozicije, već i poslanike vlasti i predlagača zakona zato što je značajan broj amandmana opozicije predlagač prihvatio.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Aleksiću, u skladu sa članom 109, izričem vam opomenu.

(Miroslav Aleksić: Na osnovu čega?)

PRESEDAVAJUĆI: I dva minuta vam oduzimam od vremena vaše poslaničke grupe zato što ste hteli da nastavite sa opstrukcijom rada Parlamenta, jer smo tu priču o diskusiji kolegkinice Marije Obradović završili.

(Miroslav Aleksić: Da ste mi dali povredu Poslovnika kada sam tražio...)

Još tada je bilo završeno.

Pa, na jednu diskusiju hoćete deset povreda?

(Miroslav Aleksić: Član 108. Molim vas da mi date reč.)

Član 108? Hoćete da nastavite dalje?

Izvolite, zatražite reč.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Dakle, molim vas, zaista, da se ubuduće starate i da se ne koristite dvostrukim aršinima kada govore poslanici opozicije ili poslanici vlasti, da ne bismo dolazili u situaciju u koju smo došli u petak. Ista poslanica je i u petak izazvala kaos i nered koji je tada nastao u Skupštini. Danas se dešava ista stvar. Iz jednog mirnog tona, normalnog rada, dozvolili ste, i niste je prekinuli, da napravi situaciju koju je trenutno napravila ovde u Skupštini.

Molim vas da se ubuduće starate o radu i da ne kršite članove Poslovnika, ni 103. ni 108. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Već sam obrazložio. Da li želite da se u danu za glasanje Narodna skupština izjasni o povredi Poslovnika? (Da.)

Po Poslovniku i vi, gospodine Milojičiću?

Da li još neko želi po Poslovniku?

Prvo Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Bilo je ovde mnogo ponašanja koje je zaista zahtevalo da se podsetimo sadržaja Poslovnika. Ja razumem sve teškoće,...

(Predsedavajući: Navedite član samo.)

... Hteo sam ovom prilikom da pozovem na član 112, da čisto obratimo pažnju na njega, ovo shvatite kao svojevrstan predlog, jer očigledno je atmosfera došla do tačke da neko želi samo da uzurpira sednicu, da zloupotrebljava pravo na povredu Poslovnika, na reklamiranje istog i da iznova i iznova priča nešto što samo njega zanima, što nikakve veze sa dnevnim redom nema, ni sa onim što se na sednici dešava, niti ima razloga za bilo kakvu reakciju ove vrste.

Neki ljudi se očigledno javljaju samo zato što ne mogu da odole da se pridruže raspravi kada se dešava. Eto, jednostavno tako. I kada neko razgovara sa nekim drugim, osećaju strašnu potrebu da podignu Poslovnik da bi i oni, eto, kazali nešto.

Primetio sam, gospodine predsedavajući, da ste se u jednom trenutku nasmejali. S pravom.

Ovakvo ponašanje je mene podsetilo na jednu scenu iz popularnog programa, mislim da se krajem osamdesetih davao na Televiziji Sarajevo, reč je o emisiji „Top lista nadrealista“. Bila je tu jedna čuvena replika koja glasi: „Bojim se da te nisam ništa pitao“. Ne znam zašto mi je to palo na pamet kada sam primetio da se neki javljaju kako se javljaju.

Možda ne bi bilo loše da odmorimo par sekundi, pa da radimo. Ne tražim da glasamo, nego prosto da radimo. Ima nas kojima se radi, nismo svi ovde Obradović, ima ovde i narodnih poslanika. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Orliću, okolnost predviđena članom 112. Poslovnika nastupila je još u petak. Očigledno da drugim poslanicima to nije pomoglo, pa ćemo da koristimo okolnosti predviđene članom 109. Poslovnika.

Po Poslovniku, reč ima narodni poslanik Radoslav Milojević.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala, predsedavajući. Reklamiram član 108 – o redu na sednici stara se predsedavajući, tj. vi. Ja vas molim da vratite sednicu u normalan tok, jer ste ispustili konce.

Ako se ponašate jednako prema svim poslanicima, gospodin Martinović je trebalo da za izrečeno o Demokratskoj stranci završi u zatvoru.

Onda imamo situaciju od petka, kada ste poslaniku Balši Božoviću dali opomenu u pauzi.

Dajte, molim vas, budite jednaki prema svima, ako je to moguće. Ako nije moguće, mi zaista ne znamo kako na jedan kulturni, umeren, fin i civilizovan način da vas ubedimo u to.

Mi nećemo biti glineni golubovi o kojima će poslanici SNS govoriti razne neistine, razne budalaštine i pritom ćutati. Zaista, molim vas, uvedite red na sednici. Nemojte dozvoliti da većina maltretira, pogotovo poslanike Demokratske stranke, jer mi sigurno nećemo ćuteći odgovoriti na to. A ne znamo koji drugi način, da bude kulturni, fin, civilizovan, da uzmemo u svoju zaštitu i svoju odbranu.

Imate opoziciju, bili ste opozicija i znajte da sigurno opozicija koja se zove DS neće ćutati, pogotovo na ovakve optužbe kakve dolaze od strane SNS, od gospodina Martinovića i gospođe Obradović. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Milojeviću, ja upravo pokušavam da sednicu Skupštine održim u skladu sa Poslovníkom i da ono što je predviđeno Poslovníkom funkcioniše u ovoj sali, a to je da vodimo diskusiju o zakonu i o amandmanima.

Ovde neko želi, zahvaljujući institutu povrede Poslovníka, da pravi nered, kaos – nisam rekao da to vi želite – da se sednica prekine i da se izvrši opstrukcija rada Parlamenta. Pokušali smo sa tolerancijom. Što smo bili tolerantniji, situacija je postajala sve gora. Neki poslanici jednostavno smatraju da treba da vode diskusiju o Poslovníku, a ne o zakonu. Poslovník je usvojen, čini mi se, 2010. godine i ta diskusija je završena.

Evo, već jedan kolega, ničim izazvan, ponovo reklamira Poslovník. Evo, daću mu reč sada.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala. Član 107. Vi ne možete znati šta ko misli i zbog čega se poziva na povredu Poslovníka. Takođe, recimo, mi možemo vama da kažemo da je razlog zbog koga vodite sednicu na ovakav način to što želite da napravite kaos. To nije način diskusije u Narodnoj skupštini. Vi pojma

nemate o tome šta mi želimo ili ne želimo. Pozivamo se na povredu Poslovnika onda kada smatramo da je prekršen Poslovnik, to obrazložimo i na vama je da date odgovor, ne da komentarišete, nego da date odgovor na ono što tražimo i nakon toga vodite raspravu u skladu sa Poslovnikom.

Ovi komentari o tome ko kakvu nameru ima zaista ne pristojе predsedniku, predsedavajućem Narodnoj skupštini. Mi nikakvu nameru nemamo za haosom, želimo red u ovoj skupštini, želimo da se poštuje Poslovnik. Molim vas da više ne govorite na takav način o poslanicima. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Raduloviću, zaista vas sada nisam razumeo. Ako vi to zaista tako želite, odajem vam priznanje. Evo, za početak vam verujem, a videćemo kako će da izađe na kraju.

Reč ima narodni poslanik Marija Obradović.

MARIJA OBRADOVIĆ: Hvala.

Tačno, odavno nisam govorila. Neko je dobacio sad sa strane. Neću da se osvrćem na ovo. Mislim da je jasno gledaocima ko sprovodi torturu nad kim.

Želim da postavim jedno, možda retoričko, pitanje, dakle, ne zahteva odgovor: da li nada mnom neko ovde sprovodi nasilje? Ova me tema jako zanima. Od 10 do 13 časova, nešto pre 13 časova, nisam se javljala jer sam pretpostavila da će svi da skoče, kao što su upravo skočili u prethodnih 45 minuta. Ja se osećam tako – da ne smem da iznesem nijedan svoj stav o amandmanima povodom ovog zakona. Jer, šta god ja kažem u ta dva minuta, to izazove salve reakcija i uvreda na moj račun, iz svih opozicionih stranaka. Možda bi najbolje bilo da neko objasni zbog čega ne želi da priča o zakonu, nego želi da vredi, isključivo poslanike Srpske napredne stranke?

Pogledajte koliko puta, kroz različite vidove, kroz povrede Poslovnika, kroz neke druge reakcije, isključivo miniraju rad u Parlamentu. Za mene je miniranje rada u Parlamentu ukoliko se ne bavimo zakonom koji je na dnevnom redu. Nešto što može da bude malo odstupanje, jer je potrebno rešiti neku nepravilnost u radu, mi možemo time da se bavimo, ali do ove mere, da mi ne možemo nikako... Ja ne čuh nijednog poslanika opozicije koji traži, koji nas poziva da se vratimo na zakon. Znam da to misle neki koji su ovde, ali jednostavno sede i ćute, kao što sam ja ćutala prva tri sata. Neka kažu, neka naprave konferenciju za štampu i kažu – poslanici vladajuće većine imaju obavezu da ćute i trpe ono što mi govorimo kada govorimo da zakon ne valja, da je rađen na brzinu.

Ali, oni prenebregavaju jednu činjenicu – da je bio ozbiljan rad na ovom zakonu, da su ozbiljni ljudi bili u radnoj grupi koja je ovo pripremala. Kada kažem ozbiljni ljudi, mislim na institucije i stručnjake organizacija koje se godinama, decenijama bave ovom problematikom.

Zbog toga sam rekla da je nešto smešno i da je spin. Smešno je ako znate da je praksa i da su eksperti rekli da je to pogrešno, a vi i dalje insistirate na tome. I, spin je kada vam se ne dopada odgovor, a vi uporno diskutujete

usmeravate u drugom smeru, jer vam se ne dopada ono što treba da kažete, što je istina, što je činjenica. Zbog toga sam govorila o smešnim i o spinovima.

Nema uopšte problema da mi po ceo dan ovde pričamo o kršenju Poslovnika, ali još jednom pozivam da se vratimo na zakone.

Slobodno vi mene vređajte, slobodno vršite nasilje nada mnom, da ja ne smem ništa da izgovorim, jer čim izgovorim, odmah krenu. Imam li ja prava nešto da kažem, a da se iza toga ne reaguje?

(Predsedavajući: Koleginice Obradović, ja vas molim da se vratite na temu.)

Nemam pravo očigledno. A mi moramo da čutimo kada vi reagujete na taj način.

Vi sprovodite nasilje. Evo, ustanite pa recite da to nije tačno.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Branka Stamenković.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Da bih mogla da navedem tačno član koji je povređen, morala bih da znam po kom osnovu je uopšte koleginica Obradović govorila. Ako je replika bila u pitanju, to je bilo pre dva amandmana. Ako je o amandmanu reč, ako se ona javila po amandmanu i ispričala sve ovo, onda imamo čistu, kao suza, povredu člana 106, pričanje van teme. Reči jedne o amandmanu nismo čuli. Znači...

(Marija Obradović: Pa, znači, ne smem ništa da kažem? Ja ne smem nikad ništa da kažem.)

Pa, pričate po amandmanu. Tri minuta ste pričali. Ako ste hteli repliku, trebalo je da se javite neposredno nakon što ste bili spomenuti. Ako ste hteli po Poslovniku, niste mogli tri minuta, nego dva. Ako ste hteli po amandmanu, trebalo je da pričate po amandmanu.

Znači, ponovo, razlog zbog koga Poslanička grupa DJB iznova insistira na poštovanju Poslovnika nije da bismo otišli od diskusije o suštinskim temama, nego vi ne možete da pričate kvalitetno o suštinskim temama ukoliko nemate jasna pravila unutar kojih to možete da radite, a da to dosad nismo imali.

Ako se budemo držali Poslovnika, diskusija će biti mnogo kvalitetnija. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Pavlović, da li i vi po Poslovniku, ili po amandmanu?

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Neka bude po amandmanu. Ako ovo znači da smo izašli iz kruga upornog reklamiranja Poslovnika, pozdravljam sa svoje strane.

Dakle, ako se neko u ovoj sali još seća o čemu je bilo reči, amandmanom je predloženo da se izbrišu neka tri stava. Međutim, istim amandmanom je ostavljen 4. stav u predloženom članu zakona. To je odlična prilika da uočimo razliku u odnosu prema radu između onih koji uporno pričaju da bi pričali i onih koje zanima šta je sadržaj zakona, kojima je stalo da taj zakon

bude dobar i kojima nije teško da čitaju. Nekima je teško da čitaju ne zakon, nego jedan Poslovnik ovde pola godine. No, ko što kaže mudrost, lenjost je gora od bolesti. Treba to imati na umu.

Nije to dobro, iz više razloga. Ne može neko da predloži brisanje tri stava, a da ostavi 4. stav u kome se pojmovi koje hoće da obriše i dalje zadržavaju. Tako se ne prave zakoni. Tako se ne pravi sistem. To nema veze ni sa državom ni sa bilo čim uređenim. Ali ne čudi, dame i gospodo, zato što dolazi od onih koji ni „p“ od politike nemaju, koje su podržavali svi oni koji su se s njima zdušno javljali da reklamiraju Poslovnik da bi se malo za direktan prenos slikali.

Ako pitate koji, mislim da je to više nego jasno. Svi oni koji sada, sa krupnim očima, čekaju priliku na repliku. Ali, taj film nećete gledati. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenada Konstantinović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Da.)

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Poštovana ministarko, dame i gospodo narodni poslanici, amandman koji smo predložili odnosi se na član 23, odnosno lica određena za vezu. Tu je predviđeno da se imenuju određena lica u policijskoj upravi, osnovnom javnom tužilaštvu, osnovnom i višem sudu i centru za socijalni rad. Međutim, s obzirom na to da je tu predviđena i specijalizovana obuka za ta lica i da primena zakona počinje tek 1. juna naredne godine, odnosno za nešto više od sedam meseci od danas, naš amandman se odnosi na to da se odrede lica, koja će odrediti rukovodioci ovim nadležnim institucijama, koja će te poslove obavljati i pre nego što se završi specijalizovana obuka.

Dakle, u članu 23. posle stava 2. predložili smo amandman koji kaže: „Izuzetno od stava 2. ovog člana, do završetka specijalizovane obuke lica određeno za vezu imenuje se iz reda nadležnih policijskih službenika, zamenika javnih tužilaca i sudija“.

Dakle, predlog ovog amandmana je u vezi sa amandmanima na čl. 7, 8. i 9. On bi praktično omogućio primenu zakona, na neki način, i pre nego što on stupi na snagu. S obzirom na činjenicu da, na osnovu statističkih podataka, u Srbiji imamo jednu žrtvu porodičnog nasilja na nedeljnom nivou, bilo bi jako važno da već počnemo sa primenom nekih od predloženih mera koje predviđa zakon koji ste predložili. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 24. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović. Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Dakle, ovo je još jedan primer onoga što Srpska napredna stranka nije uradila za pet godina svoje vlasti. Kada ovo kažem, nadam se da nije zabranjeno u Narodnoj skupštini pomenuti SNS i kritički se odnositi prema onome što su radili prethodnih pet godina. Ako je to eventualno zabranjeno, molimo vas da nas o tome obavestite, da je to nova odredba Poslovnika o radu Narodne skupštine.

Zašto ovo govorim? Mislim da je i moja draga prezimenjakinja, gospođa Obradović, sama priznala nešto o čemu sam ja u prethodnom javljanju jasno rekao da nije bilo potrebe pisati ove zakonske napomene o koordinaciji ili formiranju grupa za koordinaciju i saradnju da je Srpska napredna stranka još pre pet godina uvidela potrebu za koordinacijom i podzakonskim aktima dala postojećim policijskim službenicima, centrima za socijalni rad, sudovima, tužiocima nalog da koordiniraju, između sebe, aktivnost. Dakle, iz svega ovoga, mi jasno postavljamo sledeću dilemu: ili ste pet godina bili van teme i niste shvatili šta treba uraditi po pitanju sprečavanja nasilja u porodici, pa ste se posle pet godina probudili i shvatili da to treba zakonom da rešite, što jasno govori o vašoj neodgovornosti i nesposobnosti da vršite vlast; ili ste, zapravo, sve ovo mogli da rešite i sada podzakonskim aktima koji bi dali naloge da se formiraju grupe za koordinaciju.

Ko zabranjuje ministarstvima da budu u koordinaciji? Ko brani sudovima, centrima za socijalni rad, tužiocima i policiji da budu u koordinaciji, da naprave grupu za koordinaciju, da saraduju međusobno? Ko im je branio po postojećim zakonima to pet godina? Ko je onda odgovoran za to što određeno nasilje u porodici nije sprečeno u ovih pet godina? Pa, Srpska napredna stranka.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Obradoviću. Lepo što ste me podsetili, pre pet godina sam bio poslanik opozicije i čekao da konačno budžet uđe u proceduru.

Reč ima ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući. Dame i gospodo narodni poslanici, drago mi da smo se vratili na temu o amandmanima pa imam mogućnost da kažem, i u odnosu na prethodni amandman, s obzirom na to da je istaknuto da je ovo kolaps državne uprave i da smo nesposobni da rešimo problem. Ovaj zakon upravo je i predložen zato što smo svesni da postoje određeni problemi u koordinaciji nadležnih organa da postupaju kada je u pitanju nasilje u porodici. Upravo je ova vlada prva koja je izašla sa sistemskim rešenjem.

Ono što je bitno, mi smo vrlo svesni da ovaj zakon neće u potpunosti da iskoreni nasilje u porodici, ali nadamo se da će dati barem pozitivne efekte i da će dovesti do smanjenja nasilja.

Ono što je bitno, a što se potencira već nekoliko puta, jeste da smo nedovoljno koordinisali, i da smo mogli to da rešimo podzakonskim aktima da smo hteli. Moram da kažem da ni sudovi ni tužilaštva nisu deo sistema državne uprave pa ne možemo podzakonskim aktom da naložimo nešto ni javnom

tužiocu, a tek sudu. Upravo je ovo osnov da damo obavezu i sudovima i javnim tužilaštvima da postupaju na način kako je ovde predviđeno, a samo organi državne uprave mogu da regulišu svoj rad u skladu sa podzakonskim aktima.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući, pominjanje stranke. Opet slušamo raznorazne rasprave u kojima se pominje SNS, u kojima se nešto kritikuje umesto da se obrazlaže ono što se predložilo. Naravno, jasno, jedan od razloga je to što nema šta da se kaže. Kad neko predloži da se obriše član 24, a posle ne može da pronađe ništa sporno u sadržaju člana 24, jasno je šta je uopšte predstavljalo podnošenje amandmana – priliku da se ovde dva minuta opet malo priča o Srpskoj naprednoj stranci.

Stručni osvrt na ovaj amandman dala je ministarka i tu zaista nemam šta da dodam. Želim samo da još jednom skrenem pažnju svih koji sve ovo gledaju preko direktnog prenosa – kakva je razlika između onih koji se ovim poslom bave diletantski i onih kojima je do nečega stalo i koje sadržaj zanima? Razlika se npr. ogleda u tome što mi nikada nećemo, kao oni kojima je opsesija da pominju SNS, da predložimo da se nešto izbaci, a da onda ovde obrazložimo kako je to dobro, ali problem je – šta? Što Srpska napredna stranka to nije uradila juče. Znači, dobro je, ali hoće da ga izbaci. Ako ćemo iskreno, taj čovek ni sam ne zna šta hoće.

To što je dobro predlaže Srpska napredna stranka. To što je dobro, potpuno je u duhu svega drugog dobrog što je uradila u ovoj sali, ali ne samo u ovoj sali, Srpska napredna stranka. To što je dobro, Srpska napredna stranka će izglasati za neki dan.

A oni koji imaju problem sa tim što očigledno neće uspeti da budu zajednički kandidati opozicije na nekim izborima koji ih sada najviše zanimaju, žalim slučaj, ali mislim da bi trebalo da tu frustraciju rešavaju na nekom drugom mestu. Ipak je ovo Narodna skupština. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Boško Obradović: Replika.)

Mislim da nemate osnova, kolega.

Vi ste frustrirani?

Šta sve kolege poslanici neće da urade da bi došli do dva minuta!

Reč ima narodni poslanik Vlado Babić.

VLADO BABIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Predlažem da se ovaj amandman ne prihvati zato što se članom 24. Predloga zakona uređuju sva pitanja koja su veoma bitna za prevenciju nasilja, kao i za pružanje zaštite i podrške žrtvi.

Ako postoji zlostavljanje nad ženom, koje se često dešava, svaki grad bi trebalo da ima sigurnu kuću gde bi se žena i deca trenutno smestili, jer mnogi nemaju ni materijalne mogućnosti a ni stambenog prostora gde bi se mogli izolovati, da bi se na taj način rehabilitovale za, eventualno, samostalan život.

Kažem, eventualno, jer većina njih se, iz ko zna kojih razloga, vraća u sredinu gde su doživele nasilje. Žene u sigurnoj kući treba da ostanu sve dok se ne završe sve pravne mogućnosti za kažnjavanje onoga ko je izvršio akt nasilja, odnosno akt agresije.

Imajući u vidu sprovođenje postupaka mirovne kulture, u Somboru, gradu iz kog dolazim, 2012. godine otvorena je Sigurna kuća, koja se nalazi u sistemu socijalne zaštite, kao lokalna usluga, jer grad Sombor je njen osnivač, on finansira zaposlene, a podršku u radu daju joj specijalizovani voditelji. Do sada je zbrinuto 60 žena, a samo prošle godine 26. Ostalim sigurnim kućama upravljaju nevladine organizacije. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 24. amandman je podnela narodni poslanik Branka Stamenković.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala. Amandmanom na ovaj član predložila sam da se grupe za koordinaciju i saradnju koje postoje na lokalnom nivou, i na terenu se direktno suočavaju sa merama koje treba da spreče nasilje, obavežu da redovno, kvartalno dostavljaju izveštaje o svom radu vrhovnom koordinacionom telu, Savetu za suzbijanje nasilja u porodici.

Vlada je odbacila ovaj moj amandman sa obrazloženjem da im nije jasno zašto se nameće obaveza „za čijom se potrebom ne vidi jasan razlog“.

Evo, da objasnim: Istanbulska konvencija, čiji smo potpisnici od 2013. godine i zbog koje i donosimo ovaj zakon, da bismo se usaglasili sa njom, između ostalog zahteva da imamo vrhovno koordinaciono telo. U ovom predlogu zakona to je Savet za suzbijanje nasilja u porodici.

U ovom predlogu zakona tri stava jednog člana posvećena su nadležnostima ovog saveta. Ja imam još amandmana koji se odnose na savet. Nije jasno šta će on da radi i zašto postoji, hoće li on postojati samo da bi postojao i da bi neko primao honorare ili da bi koordinisao rad na terenu lokalnih grupa za koordinaciju.

U tom smislu, molim da se još jednom razmisli jer izveštaji koji dolaze sa terena koordinacionom telu treba da poboljšaju sveukupni rad u okviru cele Republike. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Ljupka Mihajlovska. Izvolite.

LJUPKA MIHAJLOVSKA: Ja sam u svom amandmanu predložila da se u članu 24. doda da na zahtev žrtve...

PRESEDAVAJUĆI: Poslanice, vaš amandman još nije pročitao. Reč je o amandmanu kolegice Stanković. Sačekajte samo malo.

Da li se još neko javlja po amandmanu na član 24. kolegice Branke Stamenković? (Ne.)

Na član 24. amandman je podnela narodni poslanik Ljupka Mihajlovska.

Da li neko želi reč? Izvolite.

LjUPKA MIHAJLOVSKA: Izvinjavam se zbog nesporazuma.

Dakle, dopuna člana 24, koja bi glasila da sastancima grupe za koordinaciju može prisustvovati osoba koja dobro poznaje žrtvu, naravno na predlog žrtve, tzv. lice od poverenja.

Meni je Vlada odbila ovaj amandman i obrazložila to time da se to može postići i bez usvajanja ovog amandmana.

Tačno je da se u članu 24. među brojnim predstavnicima, odnosno potencijalnim učesnicima u toj grupi za koordinaciju navode i druga pravna lica i udruženja i pojedinci, međutim, ovde nije navedeno da je to na zahtev žrtve.

Verovali ili ne, ovo nisam ja izmislila, ovo je dobra praksa koju prepoznaje Pravilnik o dodatnoj podršci učenicima i deci po kome radi interesorna komisija kada procenjuje dodatnu podršku za učenike sa teškoćama u razvoju.

Da ste imali vremena i da je bolja intersektorska saradnja, mogli ste da konsultujete Grupu za socijalnu inkluziju pri Ministarstvu prosvete, koja bi vam rekla koliko je zapravo ova praksa značajna, posebno kada su u pitanju grupe koje nisu dovoljno ni socijalno ni psihološki osnažene. Za njih je veoma važno da pozovu neku osobu koja je dovoljno stručna, a u koju oni imaju poverenja, da zastupa njihove interese. U suprotnom, dolazimo u situaciju da neko drugi pretpostavljeno može da zna šta je za žrtvu bolje od nje same, tako da mislim da bi trebalo da razmislite još jednom o ovome i da usvojite ovaj amandman.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li se još neko javlja po ovom amandmanu? (Ne.)

U skladu sa članom 87. Poslovnika Narodne skupštine, određujem pauzu u trajanju od jednog sata.

Sa radom nastavljamo u 15 sati.

(Posle pauze – 15.05)

PREDSEDAVAJUĆI: Nastavljamo dalje sa radom.

Na član 25. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Mi smo, naravno, kao i u prethodna dva slučaja, intervenisali smatrajući da su ovakve stvari odavno mogle biti uređene i urađene i bez ovog zakonskog rešenja. Ako je to zakonsko rešenje došlo tek sada, to je samo dokaz koliko treba Srpskoj naprednoj stranci, a to je pet godina, da bi uradila bilo šta.

Evo šta kaže taj član 25, za koji se mi inače zalažemo da se briše u svom prvom stavu: „Grupu za koordinaciju i saradnju čine predstavnici osnovnih javnih tužilaštava, policijskih uprava i centara za socijalni rad, sa područja za koje se grupa obrazuje“.

Postavlja se pitanje, zašto pre pet godina nije bilo moguće napraviti grupu za koordinaciju koju čine predstavnici osnovnih javnih tužilaštava, policijskih uprava i centara za socijalni rad? Ili, zašto se određenim podzakonskim aktima ovakva stvar nije mogla definisati i urediti ta međuresorna saradnja?

Ja sam čuo odgovor od ministarke, pažljivo pratim njena izlaganja. Poznato je da podržavam nju kao jedno novo lice na srpskoj političkoj sceni i u Vladi Republike Srbije, jer kada je uporedite, recimo, sa Vulinom ili Rasimom Ljajićem, ona je zaista jedno osvežavajuće i novo lice. Međutim, ono što nisam razumeo – ili bih možda čak mogao da je podržim ako sam je dobro razumeo – to je da ova vlada sada rešava taj problem jer nije moglo da se podzakonskim aktima to reši. To znači da ona smatra da je ovo Vlada koja je stara samo 100 dana. Ali, ova vlada je stara pet godina, ova vlada je u petom mandatu.

Znači, vi ste sada, gospođo ministre, direktno optužili bivšeg ministra pravde Nikolu Selakovića da nije radio svoj posao, da nije predložio ovaj zakon u prethodnih pet godina, da je mogao sve ovo da uradi, sve ovo što ste vi sada smislili, a nije uradio. E, to je poenta onoga što Dveri kažu – kada ste već znali, kada ste tako pametni, što niste uradili pre pet godina? To bi značilo za sprečavanje nasilja u porodici u Srbiji.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, Vladimir Orlić. Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Pa da, kao i malopre, šteta što pauze ne utiču onako kako bi trebalo da utiču na narodne poslanike. Opet mi slušamo o Srpskoj naprednoj stranci od strane onoga ko bi trebalo da obrazloži svoj amandman, i opet taj koji obrazlaže svoj amandman predlaže da se nešto obriše, a onda u obrazloženju kaže – mada, to je dobro, samo nas zanima zašto nije ranije. Sve u svemu, kada se podvuče crta, opet, kao i pre ove pauze, kao i, sada je već teško izbrojati koliko puta u ovoj sali, jedan nastup u stilu – živ mi Todor, da se čuje govor.

Zašto neko ima potrebu da priča toliko o Srpskoj naprednoj stranci, mislim da je više nego jasno. Zato što se nada da će tako biti nešto važniji, nešto interesantniji, da će privući pažnju javnosti. Ali, to su sve pogrešni načini. Ako neko želi da zavredi pažnju sa razlogom, sa osnovom, treba da predloži nešto dobro, nešto korisno, nešto što će konstruktivno doprineti zakonu. Ako ima potrebu samo da kritikuje da bi se za njega čulo, pa da od toga posle pravi neke video-klipove i da ih reklamira po društvenim mrežama (možda ste to čak i videli, plaćaju sada reklame dan i noć), da bi se sam sebi divio, to je neka potreba koju treba da rešava interno, sam sa sobom, možda kod kuće kada vežba nastupe pred ogledalom. To nije nešto što treba da radi na osnovu minutaže dobijene u

Narodnoj skupštini, to nije nešto što treba da radi na osnovu bilo kakvog poverenja dobijenog za rad u Narodnoj skupštini.

To je, dame i gospodo, jedan jeftini populizam u pokušaju. Kažem, u pokušaju zato što mu ne uspeva da deluje popularno, uspeva mu da deluje beskonačno jeftino.

I, mnogo sreće na onim izborima koje tako željno očekuje. Iako se nudi ostalima, praktično ko na tacni, govorio je da se stavlja na raspolaganje, bojim se da od svega toga – mrka kapa. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Gospodine Obradoviću, nije vas nijednom spomenuo.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Prepoznao sam se.

PREDSEDAVAJUĆI: A, prepoznali ste se? Da li po tome da se nudite, ili da vežbate, ili klipovi ...?

BOŠKO OBRADOVIĆ: Sve.

PREDSEDAVAJUĆI: Sve. Dobro.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala pre svega vama zato što ste korektni, jer zaista mislim da ima smisla dati repliku i kada se ne pomene ime poslaničke grupe ili pojedinac, iz prostog razloga što je jasno iz prethodnog izlaganja da se to odnosi na prethodno izlaganje.

Dakle, ja samo želim da vrlo kratko napomenem jednu stvar. Ne mogu da razumem u ponašanju pojedinih poslanika Srpske napredne stranke taj osećaj nervoze kada se i najmanja kritika uputi Vladi Republike Srbije i Aleksandru Vučiću. Dakle, Aleksandar Vučić nije nikakvo božanstvo, veoma je podložan kritici. Vlada Republike Srbije je vlada u demokratskoj državi u kojoj opozicija kao glavni zadatak ima kritiku vlade. Mi bismo izgubili smisao našeg postojanja u Narodnoj skupštini ako ne bismo radili svoj opozicioni posao zbog koga smo ovde izabrani.

Ne vidim šta je sporno da se mi, kada predložimo amandmane, kritikujemo ili raspravljamo u načelu ili pojedinostima, kritički osvrćemo prema vladajućoj stranci. Ne mogu da razumem. Ako vi mislite da budete na vlasti, a da vas niko ne kritikuje, to tek nije logično. Mi ionako imamo manje vremena od vas, dvadeset puta manje vremena od vas. I to malo vremena što imamo vas nekako boli, jer vi biste voleli da ni to malo vremena nema opozicija i da opozicije nema uopšte.

Dakle, ja samo apelujem da shvatite da je ovo ozbiljniji saziv Narodne skupštine, da je opozicija mnogo bolje organizovana i žešća nego što je pre bila, da ne možete lako da izađete na kraj sa opozicijom, ali da ne možete ni da je ukinete. A mi ćemo nastaviti da kritikujemo Srpsku naprednu stranku u svim našim govorima zato što ste vi na vlasti, a to je naš posao.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Naravno, opet pominjanje stranke. To je vrlo jasan, razumljiv osnov, proističe iz

Poslovnika. Kada ja ne pomenem niti stranku niti ime, iz prostog razloga što ih smatram potpuno politički irelevantnim, pa dobiju priliku da govore, nemam ništa protiv. Mi smo davno rekli, što više bude prilike za neke ljude da govore ovde, biće jasnije koliko šta imaju, odnosno koliko šta nemaju da ponude.

Što se nas tiče, nama apsolutno odgovara svaka sekunda koju dobiju. Samo je šteta, ne zbog nas ili njih, nego zbog ove zemlje i zbog ovih građana, da troše to vreme na besmislene rasprave, koje im neće koristiti. Naprotiv, kao što rekoh, njima štode. No, svako nek koristi svoje vreme kako ume.

To što kaže da ga ima malo, to je prosto posledica nekog rezultata na nekim izborima. Na to može da se ljuti svako sam na sebe, ako će da se ljuti. Tragedija je što to vreme, koliko god ga imali, ne umeju da iskoriste – kada to kažem, mislim na dobar, konstruktivan, kvalitetan način – nego ga koriste za bezuspešne pokušaje reklame.

Pominjali smo i one video-klipove, sećate se toga. Mislim da je jedan od bolje finansiranih u tom reklamiranju klip u kome neko sam sebe naziva virusom. Bio sam u sali kada se to dogodilo i to sam pozdravio, rekao sam da nemam ništa protiv, slobodno neka određeni kvalifikuju sami sebe na taj način. Samo, da ne bude nikakvih nedoumica, iako neki sebe doživljavaju kao neki strašan i opasan virus, možda kao neku ebolu ili nešto slično, činjenica je da je plafon domašaja nekih ljudi stomačni virus, neprijatnost koja ne traži medikamente, već samo traži da se vodi računa o higijeni. Mislim da je i to određeni zaključak. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodna poslanica Sonja Vlahović.

SONJA VLAHOVIĆ: Hvala. Poštovani predsedavajući, javljam se po amandmanu koji su podnele kolege, da se ovaj član zakona briše. Dok sam čitala obrazloženje, koje se već dva-tri puta ponavlja, pitala sam se da li kolege znaju zbog čega mi donosimo ovaj novi zakon, prvi put u Srbiji ovakav jedan zakon.

Drage kolege, zato što državni organi i ustanove koje se bore protiv pojave nasilja u porodici nisu bili dovoljno organizovani, a pravni okvir po kome su radili nije bio jedinstven. Zato ovaj zakon donosi specijalizovanu policiju i tužilaštvo i osnažen centar za socijalni rad, posebno koordinaciju svih državnih organa i ustanova, a sve u cilju sprečavanja nasilja u porodici.

Ja neću glasati za ovaj amandman u danu za glasanje. Takođe, volela bih da vidim kolege podnosiocce amandmana da budu ovde prisutni, jer, građani Srbije ne znaju razlog, uvek se govori da se amandmani podnose da se poboljšaju zakoni, ali ja nikada nisam videla u danu za glasanje borbu za glasanje za svoj amandman, a to bih volela da vidim. Nikada nisu prisutni u sali. Znači, razlog nije poboljšanje zakona...

(Predsedavajući: Molim vas, vratite se na svoj amandman.)

... Nego, prosto, ona dva minuta krupnog kadra. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem. Članom 25. Predloga zakona jasno i decidno je definisan sastav grupe za koordinaciju i saradnju.

Predlagač amandmana traži da se član 25. u celosti briše. Naravno, amandman ne treba da bude prihvaćen, pre svega zato što grupa za koordinaciju i saradnju ima pre svega preventivni karakter i preventivno delovanje u odnosu na žrtvu porodičnog nasilja.

Ono što se zamagljuje, ono što odvlači od suštine, populističke priče koje se ovde čuju u stvari su samo populističke priče, a suština je da ova vlada, kao odgovorna vlada, prvi put donosi zakon o sprečavanju nasilja u porodici. Prvi put se omogućava nadležnim policijskim službenicima da izreknu hitnu meru zadržavanja od 48 sati koju sud može da produži na 30 dana. Do sada, u našem pravnom zakonodavstvu niti je ta ovlašćenja policija imala, niti je na ovako zakonom uređen način bila definisana grupa za koordinaciju i saradnju, sastav grupe i, naravno, podzakonski akt koji će se doneti u cilju što boljeg i efikasnijeg rada grupe za koordinaciju i saradnju.

Sve su ovo razlozi zbog čega je brisanje člana 25. neprihvatljivo za sve one koji se zalažu, a SNS se zalaže, za to da se uspostavi novi standard, a to je nulta tolerancija za nasilje. Ovaj amandman je neprihvatljiv. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč?

Na član 25. amandman je podnela narodni poslanik Gorica Gajić.

Da li neko želi reč?

Na član 26. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovane kolege, ovo je za nas izuzetno važan amandman, jer želimo da ukažemo na još jednu nepreciznost u funkcionisanju Vlade Republike Srbije kojoj smo intenzivno, u procesu formiranja ove treće vlade Aleksandra Vučića, sugerisali da je neophodno da se formira ministarstvo za brigu o porodici.

Naravno da to ministarstvo nije formirano i naravno da je ponovo zaboravljena jedna od najvažnijih i najprioritetnijih tema u Srbiji danas, a to je porodična tematika, to je borba protiv bele kuge, to je zaštita porodičnih vrednosti. Ali upravo u ovom zakonu vi to po prvi put pominjete, tako da to mogu zaista da pohvalim kao veliki iskorak, da je Srpska napredna stranka posle pet godina vlasti shvatila značaj porodične zaštite u našem društvu.

Međutim, mi smo morali da vas ispravimo jer, kako kaže ovaj član 26, u koordinaciju treba da uđe i ministar koji je nadležan za poslove porodične

zaštite. Vidite, mi tog ministra nemamo. Naime, mi nemamo ministarstvo za porodicu i nemamo ministra za porodičnu zaštitu.

Vi ćete mi, naravno, gospođo ministre, reći kako ja ne znam dovoljno o tome i kako u našoj, da kažem, sistematizaciji ministarstava postoji ministarstvo za rad, socijalna pitanja, borbu protiv siromaštva i društvene isključenosti i kako bi ono trebalo da se bavi porodičnom zaštitom. Zašto onda ta porodična zaštita ne uđe u naziv tog ministarstva? Toliko je vama bitna porodična zaštita da ste zaboravili da je stavite u naziv ministarstva koje se bavi porodičnom zaštitom.

Dakle, hoću samo da vam kažem da ne budete neprecizni, a da ne budete ni licemeri. Vi ministra za porodičnu zaštitu nemate. Da je vama ta tema bila bitna, vi biste imali posebno ministarstvo ili biste u nazivu postojećeg ministarstva istakli reči „porodična zaštita“. Vi, dakle, i ovim dokazujete da vama porodica nije na prvom mestu i da ne razumete značaj porodične politike u 21. veku, i to je ono zbog čega se mi neprestano sporimo sa vama. Porodica zaista mora da postane glavna tema u Srbiji danas. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Samo da podsetim poslanike da amandman glasi da se brišu reči: „minister nadležan za poslove porodične zaštite“. To je predlagač tražio.

Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Da, opet stranka. Ovo već postaje nešto konstruktivnije nego što je bilo, pa ću da prilagodim reakciju u tom smislu. Dakle, lepo je što se neke stvari pohvaljuju, jer zaslužuju da budu pohvaljene. S te strane, u redu.

Konstantan problem sa matematikom u brojanju nekih godina, brojanju mandata, ajde, to ćemo i da oprostimo. Umeli smo mi ovde da pokažemo širinu i toleranciju i za mnogo veće propuste. Koliko neko dobro računa, neka ostane samo na njemu.

Sve što je ovde sada kazano nema baš nikakve veze sa odnosom prema pitanjima porodične zaštite, apsolutno nikakve. To je opet prilika da se malo široko priča, ali šteta je što ne bude bar malo potkrepljena nekim znanjem, nečim što stoji iza toga, nečim što može da to potkrepi.

Kada je obrazlagao ovaj amandman pismeno, predlagač je naveo da mu nije jasno o kom je ministarstvu tu uopšte reč. Naveo je da je to neko ministarstvo koje izgleda uopšte ne postoji, pa zato planira da ga izbacila iz teksta zakona. Danas nam govori da možda ima neku ideju, ali zamera na imenu.

Da se razumemo, pitanje porodične zaštite jeste regulisano kroz Zakon o ministarstvima, ali, baš kao i Poslovník, poslanike treba da ne mrzi da se bave svojim poslom, treba da ne mrzi nekoga da uzme i da pročita neke zakone, npr. baš Zakon o ministarstvima. Samo mala pomoć sa moje strane, mislim da se u članu 16. upravo nalazi termin „porodičnopravna zaštita“. Koje ministarstvo je tretirano u tom članu, ostaviću onima koji imaju hroničnu potrebu da budu glasni da istraže sami. Hvala lepo.

(Boško Obradović: Replika.)

PREDSEDAVALAČI: Na osnovu čega replika?

(Boško Obradović: Pogrešno tumačenje.)

Pogrešno tumačenje? Nema. Polako.

Reč ima narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

MILANKA JEVTIČIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem. Amandman koji se odnosi na član 26, naravno, ne treba prihvatiti upravo zato što je Zakonom o ministarstvima jasno i decidno precizirano da su poslovi porodičnopravne zaštite u resoru Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Međutim, hoću da skrenem pažnju na nešto drugo. Predlagači ovog amandmana traže ispravku člana 26. Mislim da je to licemerno s obzirom na to da oni traže brisanje čl. 25. i 24. Član 26, u skladu sa metodologijom izrade pravnih propisa, direktno proizilazi iz prethodna dva člana zakona. Prema tome, postavlja se pitanje dobre namere predlagača ovog amandmana da unapredi ovaj zakon. Svakako da ona ne stoji.

Što se tiče Srpske napredne stranke, Srpska napredna stranka je i te kako zainteresovana za porodicu, i te kako je zainteresovana za očuvanje porodice, i te kako je zainteresovana za funkcionalne porodice, i te kako je zainteresovana za psihičko i fizičko zdravlje porodice. Upravo predlogom ovog zakona Vlada pokazuje da je svemu ovome što sam navela, a tiče se porodice, privržena. Zahvaljujem.

PREDSEDAVALAČI: Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ako sam dobro razumeo, Vladu Srbije treba apsolutno pohvaliti zato što je posle pet godina vladavine shvatila da treba da se donese ovaj zakon. Ako to treba pohvaliti, onda definišite, da to i pohvalimo, da je posle pet godina intenzivne vlasti Srpska napredna stranka shvatila značaj porodice, značaj sprečavanja nasilja u porodici i konačno donela taj zakon. To bi već bila tačna i precizna formulacija, koju bismo mi iz opozicije mogli da prihvatimo i podržimo, ali nemojte pričati da je ovo donela nova vlada kada je ovo stara vlada, koja traje već punih pet godina.

Ono što je problem u ovom članu jeste ono što smo već u više navrata osporavali, a to je uloga koja se daje Pravosudnoj akademiji. Mi smatramo da je čitav koncept specijalističkih obuka koji je predlagač zakona predvideo na neki način izmišljen, jer mi već imamo ustanove i stručnjake koji se veoma ozbiljno bave problematikom nasilja u porodici. Dakle, mi te institucije već imamo. Opet se postavlja pitanje, da li te institucije do sada nisu radile svoj posao pa je potreban zakon da bi oni počeli da se bave specijalnim obukama? Ne

vidim ko ih je do sada sprečavao da se bave specijalnim obukama i da sprečavaju nasilje u porodici. Dakle, da li je potreban zakon da bi bilo šta u Srbiji od postojećih zakona i ministarstava počelo da radi?

Od sada, uvek kada Srpska napredna stranka nešto ne radi ili su njihovi kadrovi za nešto nesposobni, treba uvesti poseban zakon kojim se oni mole da počnu da rade svoj posao i da primenjuju svoje zakone.

Pri tom, postoje li pravni fakulteti u ovoj državi? Zar nisu pravni fakulteti, naši najistaknutiji profesori na pravnim fakultetima u Srbiji mnogo stručniji od Pravosudne akademije da pruže podršku i da se prilagode ovim novonastalim okolnostima i različitim pojavnim oblicima nasilja u porodici?

Znači, mi smatramo da su sporne kompetencije Pravosudne akademije za sprovođenje navedenih obuka i zbog toga smo uložili ovaj amandman.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući. Dame i gospodo narodni poslanici, kada je reč o specijalizovanoj obuci, volela bih da kolega Obradović ima u vidu i Zakon o sudijama i Zakon o javnim tužilaštvima, koji precizno navode i propisuju ko može da sprovodi obuku kada su u pitanju sudije i javni tužioci. Upravo je Pravosudna akademija ta koja je isključivo nadležna da to radi. To ne znači da u radu Pravosudne akademije i sprovođenju obuka ne mogu da učestvuju i profesori pravnog fakulteta, koji najčešće i učestvuju u sprovođenju obuka, ali upravo je to institucija koja je isključivo nadležna za sprovođenje obuke.

Da li je potrebna obuka ili ne? Smatram da je u savremenom društvu neophodno da se svi stalno usavršavamo, pa makar to bile sudije i javni tužioci, naročito imajući u vidu da se u poslednje vreme često donose propisi i regulišu oblasti sa kojima oni nisu imali do sada iskustvo u svom radu i prosto je neophodno da i oni imaju odgovarajuću obuku. Zakoni koji regulišu njihov status i položaj i te kako predviđaju da je neophodno da imaju stalnu, odnosno kontinuiranu obuku, ali i specijalizovane obuke kada su u pitanju posebni zakoni koji se donose. Jedan od takvih zakona je i Predlog zakona o sprečavanju nasilja u porodici, koji svakako podrazumeva da sudije moraju biti obučene kada je u pitanju primena ovih odredaba.

Ovo nije prvi put da se uvodi specijalizovana obuka. Imate i Porodični zakon, koji predviđa obavezu da sudije koje postupaju u porodičnim odnosima moraju da imaju specijalizovanu obuku, za sudije koje postupaju u krivičnim postupcima sa maloletnicima takođe je neophodna posebna obuka (ne samo za sudije, i za tužioce), tako da je ovo samo jedan kontinuitet onoga što u praksi postoji već više od deset godina. Sada je to Pravosudna akademija, ranije je to bio Pravosudni centar.

Da ne ostanem dužna, mogla bih da prihvatim kritiku što mi tek sada donosimo zakon da problem sa porodičnim nasiljem imamo u poslednjih pet godina, pa da smo mi krivci zašto nismo ranije reagovali. Ovo je problem sa

kojim se ovo društvo mnogo duže suočava. Moram da skrenem pažnju da iako nasilje i te kako postoji već dugi niz godina ovde, ono što je uočljivo i vidljivo, a statistika ne može baš toliko da nas prevari, jeste da je upravo u poslednje dve godine pojačano prijavljivanje nasilja, što pokazuje da su se i žrtve osmelile pa je broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici tri-četiri hiljade veći nego što je bio 2010. ili 2011. godine.

Još nešto, pošto ste pomenuli mog prethodnika, kolegu Nikolu Selakovića, koliko zasluga za to što je ovaj zakon predložen pripada Ministarstvu u sadašnjem sastavu, moram da kažem da je upravo gospodin Nikola Selaković formirao radnu grupu i da je ona veliki deo posla završila za vreme njegovog mandata, tako da je ovo rezultat zajedničkog rada sadašnjeg ministarstva i ministarstva koje je radilo do 11. avgusta.

PRESEDAVAJUĆI: Po kom osnovu, gospodine Obradoviću?

Ali šta je loše rečeno o vašem ...?

(Boško Obradović: Po amandmanu, kao ovlašćeni.)

Po amandmanu želite reč? Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala. Hvala, poštovane kolege, što me podržavate u mom nastupu.

Dakle, meni je izuzetna čast i zadovoljstvo da čujem, gospođo ministre, da vi podržavate jednu od najvažnijih tekovina vlasti Demokratske stranke i njene pravosudne reforme, a to je Pravosudna akademija. Meni je drago da sam na još jednom primeru dokazao da vi niste ništa drugo nego obični nastavljači politike Demokratske stranke i da u svemu sledite tekovine dosovskih reformi od 5. oktobra 2000. do danas.

Dakle, dobra je Pravosudna akademija? Pa, što ne kažete onda – dobra je i vladavina Demokratske stranke? Da li je dobra vladavina Demokratske stranke? Pa, ja kažem da nije dobra vladavina Demokratske stranke. Ali, vi zadržavate kadrove Demokratske stranke i zadržavate institucije koje je napravila Demokratska stranka, a mi kažemo da su loše. Znači, mi smo prava, istinska opozicija, a vi ste kontinuitet vladavine Demokratske stranke. Vi ste kontinuitet DOS-a. Vi ste vrhunac DOS-a!

U kolikoj ste konfuziji, najbolje govori to što ste rekli da sad niste ni vi sigurni da li će ih obučavati profesori sa pravnog fakulteta ili će ih obučavati Pravosudna akademija.

Da li je ministar za porodičnu zaštitu Vulin i Ministarstvo za rad, ili je to ministarka bez portfelja gospođa Slavica Đukić Dejanović? Vi, ljudi, ne znate ni šta hoćete. Vi ne znate ni koji vam je ministar za šta zadužen. Vi ne znate ni ko vam se bavi specijalnim obukama.

Jedino što znate jeste da nastavite politiku Demokratske stranke. E, to Srbiji nije potrebno. Srbija je, kada je glasala za Srpsku naprednu stranku, glasala da bi se promenila politika Demokratske stranke. Niko nije tada glasao za SNS da bi se nastavila politika Demokratske stranke. Vi ste prevarili birače.

Dobro, posle toga ste oteli medije, preuzeli svu vlast, pa ste na silu nastavili da vladate. To znamo, taj deo dalje.

Hoću da vam kažem jednu važnu i preciznu stvar: pohvalite nešto što je bilo dobro u vreme Demokratske stranke kada to već lepo koristite i podržavate. Ako ništa nije bilo dobro, nemojte onda da vam Pravosudna akademija vrši specijalizovane obuke, jer je Pravosudna akademija loša stvar iz vremena reforme pravosuđa Demokratske stranke.

Mislim da sam bio vrlo precizan. Da li ste vi novi „žuti“ ili ste u nečemu različiti od starih „žutih“? Recite – mi smo nova Demokratska stranka, mi bolje vodimo Srbiju na putu u EU, mi bolje radimo za interese Brisela, Vašingtona, Berlina, MMF-a, Svetske banke, nego što je Demokratska stranka ikada umela. Onda će Boris Tadić da ispadne za vas ozbiljan patriota. A Boris Tadić pritom više i nije Demokratska stranka; to je sada već problem, da kažem, u raspadu Demokratske stranke.

Ono što je ovde vaš problem jeste konfuzija institucija koje uvodite ili nasleđujete od Demokratske stranke. Hoće li, na kraju, specijalizovane obuke vršiti profesori pravnog fakulteta ili Pravosudne akademije? Hoće li ministar zadužen za porodičnu zaštitu biti ministar Vulin ili Slavica Đukić Dejanović? Da li ste bilo šta od toga razrešili? Da li imate bilo kakav jasan plan ili vam treba još pet godina vladavine Srpske napredne stranke da biste razrešili ove dileme? Eto, to je poenta priče. Dakle, vama je pet godina trebalo da shvatite šta treba uraditi po pitanju sprečavanja nasilja u porodici. To govori o vašoj nesposobnosti.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić. Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Da, ponovo replika. Zanimljiva scena. Nisam hteo da intervenišem, dozvolili smo mi da onaj ko je imao žarku želju da nešto ovde kaže iskoristi to vreme koje ima. Kao što smo rekli, nije loše da priča, da ga ljudi čuju, da se ljudi malo i zabave. Ne mora atmosfera iz Skupštine da bude samo sumorna (poput one kakvu smo, nažalost, imali u petak), može malo gledalac da da sebi oduška, na primer, kada sluša nešto poput onoga malopre.

Pominjala se Srpska napredna stranka i uz nju još kojekakve druge stranke, stranke bivšeg režima, bar u dve varijante, i neki DOS i neki bivši predsednik. Nije baš načisto sam sa sobom onaj ko ih je pominjao šta je hteo da kaže. Nešto ih je, kao, kritikovao, pokušavajući da ih poveže sa Srpskom naprednom strankom, a onda ih je hvalio, onda je pričao – pa, pohvalite dobre i lepe stvari. Zašto? Mislim da je više nego jasno, mi ovde imamo jednu tešku krizu identiteta: neko ko želi da bude kritičar svih režima od 2000. do 2012. godine, a danas da kritikuje SNS, ima problem kako da objasni sam sebi da kritikuje te DOS-ove i neke druge stranke i bivše predsednike, koji su ga napravili, čiji je politički relikv.

I, onaj problem, ona konfuzija sa tih pet godina koje stalno pominje, sad mi je jasno – otprilike u to vreme stigao je neki novac da se napravi

neka stranka od nečega što je nekada bio pokret časnih ljudi, a što je jedan čovek potpuno personalizovao da bi imao kroz šta i sa kim da se divi sam sebi.

E, taj čovek kog je napravila ta stranka koju je pominjao malopre i taj čovek kog je napravio taj bivši predsednik Republike kojeg je pominjao malopre, tada je, otprilike pre pet godina od današnjeg dana, dobio prvi veliki novac, prvi štampani materijal da ga kači po Beogradu. Tada, sećamo se svi dobro toga, nije smeo ni rečju da ih pomene. Danas sa njima deli neke bine, ali danas neće dobiti njihovu podršku ni za šta, zbog čega žalim. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala vam, poslaniče. Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice. Naravno, po amandmanu. Hajde da budemo potpuno otvoreni i iskreni kada je u pitanju predlagač i motiv predlagača za ovakav amandman. On je prevashodno političke prirode i nema apsolutno nikakve dimenzije dodira sa samim zakonom. Zašto? Zbog toga što bi bilo krajnje besmisleno, bio bi pravnički nonsens kada bi se član 27. izbacio iz zakona. Izbacujemo krucijalni, stožerni deo zakona, a to je obuka, odnosno specijalizacija. Uz to, predlagač amandmana, osim toga što traži da se član briše, ne daje alternativu ko će drugi da sprovede edukaciju ili specijalizaciju ili bilo kakvu vrstu osposobljavanja osim postojećih institucija.

Drugo, ono što smo uočili još u uvodnom izlaganju ovlašćenih predstavnika, koliko se sećam, kada smo u načelu raspravljali o ovom zakonu, jedina primedba je bila finansiranje Pravosudne akademije, ko je finansira i iz kojih pobuda je navodno Pravosudna akademija ustrojena.

Zamolio bih i predlagača amandmana i sve poslanike da strogo vode računa prevashodno o polaznicima Pravosudne akademije i da ih ne vređaju. Zašto? Zbog toga što se degradacija ili pokušaj degradacije polaznika Pravosudne akademije na ovaj način čini veoma drsko, na način koji je apsolutno neprimeren, zbog toga što je upis na Pravosudnu akademiju veoma, veoma težak, u smislu polaganja prijemnog ispita, proces stručnog osposobljavanja na Pravosudnoj akademiji je jedan složen proces, koji zahteva visok nivo ili visok kvantum znanja, a svršeni polaznici Pravosudne akademije imaju respektabilan nivo znanja.

Očigledno je da predlagač amandmana ne poznaje sistem rada Pravosudne akademije, ko su predavači, ko prenosi to znanje.

Stara kineska mudrost kaže: „Nije znanje znanje znati, već je znanje znanje dati“. Ako je tako, onda smo na dobrom putu da upravo kroz onu specijalizaciju koja je moguća, a moguća je preko Pravosudne akademije, dobijemo specijalizovane, odnosno stručno osposobljene subjekte ili lica koja će praktičnom primenom ovog zakona omogućiti da on postane što efikasniji u smislu zaštite žrtve nasilja. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković, po amandmanu.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, gospođo predsedavajuća. Dame i gospodo narodni poslanici, apsolutno neprihvatljiv amandman. Dakle, amandman na član 27. glasi – briše se. Dakle, tipski amandman, tipsko obrazloženje, tipska priča.

Drago mi je što je predlagač amandmana potvrdio sve ono što je malopre gospodin Orlić izneo. To je jedna te ista priča – pet godina ovo, pet godina ono, Srpska napredna stranka je pet godina radila ovo, pet godina nije radila nešto... Valjda misle da će time neistina postati istina. E pa neće. Neistina nikada neće postati istina.

Pre pet godina, dakle 22. novembra 2011. godine, Srpska napredna stranka nije bila na vlasti. Pre pet godina, 22. novembra 2011. godine, premijer je bio Mirko Cvetković, ili je bar glumio da je premijer. Pre pet godina, 22. novembra 2011. godine, predsednik je bio Boris Tadić. Kakve to veze ima sa Srpskom naprednom strankom? Apsolutno nikakve. Srpska napredna stranka nije bila na vlasti pet godina.

Dakle, ja vas molim, gospođo predsedavajuća, da još jednom skrenete pažnju predlagaču amandmana da se informiše pre nego što ovde spočitava nešto.

Samo još nešto, u raspravi se čula opaska – valjda je želeo da time da sebi na značaju – kako je sada, u ovom mandatu ozbiljnija situacija, odnosno da je opozicija ozbiljnija nego što je bila u prethodnom mandatu. Pa, samo delovanje predlagača ovog amandmana demantuje takvu tvrdnju.

(Predsednik: Dobro, to nema veze sa amandmanom.)

Zahvaljujem. Predlažem da se odbije ovaj amandman.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milovan Bojić, Miljan Damjanović i Zoran Krasić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Amandmanom na član 27. hteli smo da usaglasimo nešto što već postoji u postojećim zakonima. To je član koji reguliše obuku, specijalističku obuku, izdavanje sertifikata.

Sada, Pravosudna akademija vrši obuku na osnovu svog programa. Mi smatramo da Kriminalističko-policijska akademija to treba da radi na osnovu svog programa. Iako su one vrlo specifične visokoškolske institucije, moram da vas podsetim da je Policijska akademija postojala i pre DOS-a. I, ima razloga što se one zovu akademije, a ne univerziteti ili fakulteti. Ali, bez obzira na to što su pod direktnim patronatom države, one imaju odgovarajući stepen autonomije, a autonomija se ogleda pre svega u tome što imaju svoje programe. Kompatibilnost programa verovatno treba da postoji, ali svakako da policijska obuka ima neku svoju specifičnost i neke veštine koje treba da se nauče, sigurno nisu one veštine koje treba da budu prisutne na Pravosudnoj akademiji. Zbog toga smo podneli

ovaj amandman, da bismo jednostavno ispravili ono što smatramo da ste propustili.

Mi ne sporimo sličnost ta dva programa, ali smatramo da svaka od tih akademija samostalno treba da propisuje program, a vi kao Vlada, kao predlagač, koji ipak imate patronat nad celokupnim procesom, možete da obezbedite i to usaglašavanje.

Međutim, pošto je ovo poslednji amandman Srpske radikalne stranke na ovaj predlog zakona, iskoristio bih, ako mi dozvoljavate, i ovo vreme ovlašćenog predstavnika povodom ove tačke dnevnog reda da se osvrnem na ovaj amandman i na neke prethodne amandmane.

Smatram da mi možda imamo dobru nameru, ali da ovim zakonom nećemo rešiti probleme. Brojni su problemi. U osnovi se nalazi loš koncept, pogrešno polazište. Polazište je ono što je u Istanbulu potpisano, to nas obavezuje. Kako je to napisano, tako treba da ga tresnemo ovde u pravni sistem Republike Srbije, i to je to. Ovo je jedan od propisa kojima se dokazuje da Srbija čvrsto korača prema Evropskoj uniji, ali propis koji neće da omogući baš one rezultate koje svi želimo.

Moram da vam skrenem pažnju da je 2003. godine donet jedan zakon o sprečavanju nasilja na sportskim manifestacijama. I tada smo mi iz Srpske radikalne stranke upozoravali da je loš koncept, da neće ništa dobro da se desi i, nažalost, eto, posle 13 godina konstatujemo svi da se taj problem nije rešio. Sličnu sudbinu će imati i ovaj zakon.

Moram da konstatujem da je poprilično jednostran prikaz ili pristup ovoj materiji bio tokom ove naše rasprave, i uopšte, zato što smo unapred definisali ko je žrtva i ko je mogući učinilac akta nasilja. Ja želim da potenciram da mogući učinilac akta nasilja može biti svako ko je obuhvaćen ovim propisom kao član porodičnog domaćinstva u širem smislu reči i da svako od njih može biti žrtva bez obzira na godine života, imovno stanje, pol itd.

Moram da vam skrenem pažnju na još jednu činjenicu. Veliki broj postupaka za nasilje u porodici vodi se protiv pripadnika policije. Morate da znate da ćete teško naći u policijskim stanicama ljude koji će biti voljni da prođu ovu obuku da bi primenjivali ovaj zakon. Zašto? Zato što ljudi koji su imali prilike da u rukama drže predmete nasilja u porodici, bez obzira na to da li po zakonu o porodičnim odnosima ili Krivičnom zakoniku... Evo, ja imam jedan od takvih predmeta; to su predmeti koji su najodvratniji za čitanje. Zašto? Zato što izlazi najintimniji prljavi veš bračnih drugova. Vrlo je teško da nešto što u osnovi ima emociju... Vremenom se ta emocija izgubi, onda dođu neki interesi i pojave se neki drugi elementi, i mi to realno ne možemo da rešimo.

Morate da znate da je veliki broj tužilaca razveden, veliki broj sudija je razveden, pa bi možda bilo malo bezobrazno da smo kojim slučajem pisali amandman da će se osposobljavati i raditi na ovim predmetima samo tužioci i sudije koji imaju stabilan brak, jer ćemo sad doći u situaciju da vispren advokat može da dezavuiše kompletan zakon, apsolutno kompletan zakon.

Moram da vam skrenem pažnju da niste rešili osnovnu stvar, a to je što posle svakog ovakvog predmeta neminovno ide razvod braka i otvaranje pitanja vaspitanja, obrazovanja, nege, imovine itd. Ovaj zakon će da podstakne takva pitanja.

Bez namere da prejudiciram, bez namere da me neko loše shvati, svako nasilje je kažnjivo, društveno je osuđeno, odavno – nasilje u porodici postoji od kada postoji porodica, sankcije za nasilje u porodici su moderna tekovina, to se sprovodi preko dvesta godina, i u našem postojećem pravnom sistemu postoji odgovarajući instrument – ali na ovaj način, sa ovako nedorečenim propisom, mi nećemo učiniti dobro. Jer, akt ekonomskog nasilja može da bude kada suprug kaže supruzi – izvini, molim te, nisam primio platu, ne mogu da ti dam toliko i toliko para za neke stvari. Dođe u policiju, prijavi čoveka, i šta će da se desi sa tim čovekom?

Ili, kao što mi se javila jedna gospođa – zbog jedne obične porodične, bračne svađe, ona je onako nervozna otišla u policiju da ga prijavi; policajci nisu hteli da postupe jer su videli da to nema baš neke, bog zna šta, veze. Oni su posle deset dana došli, čoveka priveli i oduzeli mu pištolj, jer je imao dozvolu za držanje pištolja u svojoj kući. Posle se žena izvinjavala suprugu da ona to nije mislila itd.

Da vam objasnim, neću sada zbog imena i prezimena, kroz koji pakao prolazi jedan čovek, koji živi na Zvezdari, zato što je olako ušao u neki bračni odnos rukovođen pre svega nekim emocijama.

Budite oprezni, ljudi. Budite oprezni, ovaj predlog zakona ima više mana nego dobrih rešenja. Ovaj predlog zakona ima samo plebiscitarno zalaganje za prava, i ništa drugo. Nema nijedne garancije da će to da se sprovede na način kako svi mi želimo. U praksi će biti opasno, zapamtite.

Postoje organizovane grupe ljudi u našem društvu koje žive od toga što žele da rade na procesima evrointegracija i žele da žive na tome što nameću priču o nasilju u porodici. Budite sigurni u to.

Namerno nisam otvorio pitanje imovine i nečije dedovine. Sada postavljam pitanje bilo kome od prisutnih ovde: ako bi se primenio ovaj zakon, kako bi se rešilo pitanje kirije, plaćanja struje i drugih stvari? Da ne pričam o vlasništvu.

To ne treba da deluje kao podsticaj nasilnicima, nasilnike treba suzbijati na svakom koraku, ali ovakav predlog zakona nudi mnogo nedorečenih rešenja za mogućnosti zloupotreba.

Zapamtite, nađite koliko je sudija razvedeno, nađite koliko je tužilaca razvedeno, nađite koliko je policajaca razvedeno. Nađite koliko se postupaka za nasilje u porodici vodi protiv sudija, protiv tužilaca, a pogotovo protiv policajaca. U nekim mestima kažu, pola policajaca je u nekom postupku nasilja u porodici. Došle supruge, pa ih prijavile. Da li je to akt nasilja ili nije, ko to živi zna? Da li će ovi ljudi koji su ovlašćeni da procenjuju biti u stanju to da procene? Sumnjam. Sumnjam.

Mislim da je najbolji način za ovo da se ovo vrati na jednu dobru doradu, ovaj predlog zakona.

A što se tiče dokaza da smo ispunili uslove na tom putu ka EU, zaboravite to. Zaboravite to, od toga nema ništa.

PREDSEDNIK: Na član 28. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDPS.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima Jasmina Karanac.

JASMINA KARANAC: Zahvaljujem, predsedavajuća. Poštovana ministarka, kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije, želim najpre da izrazim zadovoljstvo zbog toga što je prihvaćen amandman Poslaničke grupe SDPS na član 28. Predloga zakona o sprečavanju nasilja u porodici, jer se na ovaj način žrtvama nasilja omogućava da u prvom kontaktu sa državnim organima ili ustanovama nadležnim za primenu ovog zakona dobiju sva potrebna obaveštenja na način i na jeziku koji žrtva razume. Naglašavam, na način i na jeziku koji je razumljiv žrtvama.

Smatramo da je važno što će ovo postati sastavni deo zakona zato što žrtve nasilja neretko dolaze s drugog govornog područja. Nažalost, to su i deca i lica ometena u razvoju, te je za njih od velikog značaja da razumeju na koji način mogu da dobiju potrebnu podršku i zaštitu.

Smatram da nije loše što se o ovom zakonu raspravlja nekoliko dana. Dobro je što je ova tema poslednjih dana prisutna u medijima da bi građani Srbije dobili što više informacija o novinama koje donosi ovaj zakon, da bi se nasilje u porodici svelo na najmanju moguću meru.

Takođe, moram da naglasim da smo mi iz Poslaničke grupe SDPS zadovoljni što su četiri naša amandmana na predlog ovog zakona prihvaćena, što govori da postoji obostrana volja i namera da se popravi jedan od najvažnijih zakona u oblasti pravosuđa. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 28. amandman je podnela Gorica Gajić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 28. amandman je podneo Dušan Pavlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

DUŠAN PAVLOVIĆ: Podneo sam ovaj amandman na član 28. gde se utvrđuje obaveza da se žrtvi nasilja koja dolazi da prijavljuje nasilje pruži osnovna informacija o tome šta može da uradi. Onda sam specifikovao da su državni organi koji treba da pruže te osnovne informacije policijska uprava, tužilaštvo, sudovi opšte nadležnosti, prekršajni sudovi i centri za socijalnu zaštitu.

Vlada je odbacila ovaj amandman sa obrazloženjem da već postoji u članu 28. stav koji kaže da prvi s kim žrtva stupi u kontakt treba da je informiše o njenim pravima.

Moje pitanje i briga je sledeća: s obzirom na to da će postojati neka obuka za ljude koji se budu bavili ovim, da li će svi ljudi koji se budu nalazili kao zaposleni u ovim državnim organima znati da upute žrtvu na informacije koje su joj neophodne? Recimo, ako žrtva uđe u policijsku stanicu, naleti na prvog policajca koga vidi, da li će on zaista biti kadar da je uputi šta treba da radi? Možda, recimo, neće znati da kaže kome treba da se obrati. Možda će je prebacivati na nekog drugog službenika, na neki drugi organ, neku drugu instituciju.

Zato sam predložio da se posebnom odlukom najvišeg u toj instituciji tačno odrede ličnosti koje će biti zadužene za tu dužnost, da bi se tačno znalo ko treba u svakoj od ovih institucija da upućuje žrtve na ostvarivanje njihovih prava.

Molio bih samo razjašnjenje da li će to biti moguće iako se to ne specifikuje posebnom odlukom najvišeg organa. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 28. amandman su zajedno podneli poslanici Velimir Stanojević i Dubravka Filipovski.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 29. amandman je podnela poslanica Ljupka Mihajlovska.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 29. amandman je podneo Dušan Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 30. amandman je podnela poslanica Ljupka Mihajlovska.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima Ljupka Mihajlovska.

LJUPKA MIHAJLOVSKA: Član 24. Posle stava 5. dodaje se stav 6. tako da glasi: „Na zahtev žrtve, sastancima grupe za koordinaciju može da prisustvuje lice...“. Pardon, ja se izvinjavam. Reč je o tome da se briše deo – ako žrtva nije psihički ili fizički sposobna da učestvuje u izradi individualnog plana zaštite, zato što postoji diskreciono pravo, praktično, da neko odlučuje o tome da li je žrtva sposobna ili ne.

Moja ideja je bila da se ostavi – ako to žrtva želi. A svakako da nju niko neće prisiliti, ali, prosto, da izbegnemo tu mogućnost koja se često dešava i sa osobama koje su eventualno lišene poslovne sposobnosti ili tako nešto, da im se dodeljuje neko ko u njihovo ime zapravo odlučuje o nivou podrške koja je potrebna. Dakle, da se izbriše ovaj deo – ukoliko je osoba psihički ili fizički sposobna da učestvuje u radu.

PREDSEDNIK: Reč ima narodna poslanica Ljubica Mrdaković Todorović. Izvolite.

LjUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Hvala, predsednice. Potpuno sam saglasna sa stavom Vlade da predloženi amandman treba odbiti, zato što je stav 2. člana 30. Predloga zakona nekako kompletan.

Šta hoću time da kažem? Hoću da kažem da smo svi mi različiti ljudi, različiti mentalni sklopovi i različito reagujemo u određenim životnim situacijama. Učešće žrtve u izradi individualnog plana zaštite i podrške može biti i kontraproduktivno po žrtvu nasilja zbog emocionalnog stanja, jer proživljeno nasilje izaziva šok, stres i traumu i odražava se na njeno psihosomatsko zdravlje, koje može da se pogorša u situacijama ponavljanja slika nasilja.

Već je rečeno u članu ovog predloga zakona da su u rad grupe za koordinaciju uključeni kompetentni i stručni ljudi, koji će proceniti uticaj ponavljanja slika nasilja na emocionalno stanje žrtve i na taj način odlučiti o učešću žrtve u izradi plana individualne zaštite.

PREDSEDNIK: Hvala Na član 30. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Pavlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Dušan Pavlović. Izvolite.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Ovde se radi o amandmanu koji predlaže privremenu novčanu pomoć za žrtve nasilja, pogotovo u onim slučajevima u kojima su one razdvojene od nasilnika. Razlog je u tome što u velikom broju slučajeva (ovo su istraživanja iz nekih zapadnih zemalja koja sam imao prilike da vidim) žrtve ne žele da prijave nasilnika zbog toga što su uplašene za buduće materijalno stanje. To je jedan od osnovnih razloga zbog čega retko dolazi do prijavljivanja.

Bilo bi dobro, pošto je Ministarstvo dugo i temeljno radilo na ovom zakonu, kako kaže ministarka, da je, recimo, izvršilo jedno istraživanje; postoje sociolozi, statističari, kriminolozi u ovoj zemlji koji su mogli da izvrše istraživanje, da vide u kojoj meri je to moguće kod nas, recimo, da se vidi u kojoj meri žrtve teško pristaju da prijave nasilnika zbog toga što su uplašene za svoju materijalnu budućnost.

Ja sam predložio da postoji jedna gradacija, tako da sve žrtve nasilja koje su razdvojene od nasilnika za neko duže vreme dobijaju socijalnu pomoć, u zavisnosti od toga da li imaju ili nemaju dece.

Ovaj amandman je odbijen, zamislite, zbog toga što nije specifikovan izvor iz koga bi se ta novčana pomoć dala žrtvama nasilja. Pretpostavljam da je amandman načelno bio okej, ali sam ja zaboravio da stavim da je to budžet Republike Srbije, odakle se inače isplaćuje materijalna pomoć svim ovakvim sličnim slučajevima, pa je zbog toga amandman odbijen.

PREDSEDNIK: Reč ima Milanka Jevtović Vukojičić. Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem. Amandman na član 30, u kome se posle stava 5. dodaju novi stavovi 6. i 7. treba odbiti iz sledećeg razloga.

Najpre želim da kažem da je član 30. jedan od suštinski gotovo najvažnijih što se tiče zaštite žrtava porodičnog nasilja, a odnosi se na individualni plan zaštite i podrške žrtvi.

Zašto amandman treba odbiti? Treba ga odbiti pre svega zato što predlagač amandmana traži da se u st. 6. i 7. reguliše безусловna novčana pomoć.

Moram da kažem jednu drugu stvar: individualni plan podrške i zaštite žrtvi nije recept koji se daje svim žrtvama. Individualni plan podrške i zaštite žrtvi je strogo personalizovan i strogo konkretizovan. On zavisi od mnogih životnih okolnosti u kojima se žrtva nalazi. To je jedan razlog zbog čega je ovaj amandman neprihvatljiv.

Drugi razlog zbog čega je amandman neprihvatljiv jeste taj što sva istraživanja... Mada, u najmanju ruku, ja mislim da je tek sada moguće raditi istraživanje, kada ovaj zakon bude stupio na snagu i kada bude postojala centralizovana baza podataka. Na osnovu relevantnih podataka, tek tada će moći da se radi istraživanje.

Hoću da kažem da profil žrtve koji je do sada rađen, na osnovu dosadašnjih istraživanja, kazuje da žrtva nema direktnu vezu sa socijalno-materijalnim statusom, da žrtva može biti svako, bez obzira na pol, bez obzira na prihode, bez obzira na obrazovanje, bez obzira na socijalni status. To su razlozi zbog čega je ovaj amandman neprihvatljiv.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Saša Radulović. Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala. Ako sam dobro razumeo poslanicu iz SNS-a, razlog zašto nije prihvaćen amandman kojim treba da garantujemo socijalnu pomoć ženama koje su žrtve nasilja, a koje ne mogu da izdržavaju svoju porodicu i decu, jeste to što istraživanje nije urađeno, a istraživanje će možda jednom biti urađeno. I pošto ne znamo ništa o tome, a moguće je da postoje žrtve koje su i dobrostojeće, usled svega toga ne treba odobriti socijalnu pomoć ženama koje su žrtve nasilja i koje ne mogu dalje da prežive, ni one same, a ni deca koju odgajaju. To je suština, kako se nama čini, onoga što je poslanica rekla. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Samo da preciziram, s obzirom na to da je već rečeno da ne mora svaka žrtva da bude i ekonomski ugrožena, ne može biti zakonom predviđeno da neko ima безусловnu novčanu pomoć ukoliko mu ona ne treba.

Koordinacione grupe mogu u svoj rad da uključe i Nacionalnu službu za zapošljavanje, pa ukoliko postoji potreba za zapošljavanjem žrtve, to je jedan od načina da joj se omogući i ekonomska zaštita.

S druge strane, kriterijum da li neko ima dete ili ne, da bude uslov za određivanje iznosa novčane pomoći, mislim da je neprihvatljivo, naročito što žrtva može biti i starije lice, pa se onda postavlja pitanje kako neko ko ima punoletnu decu ili mnogo stariju uopšte može da dođe u takvu situaciju da mu se na osnovu broja dece utvrđuje iznos pomoći koju će da prima, naročito ukoliko

imamo u vidu da u tom slučaju može da postoji i zakonska obaveza dece izdržavanja prema roditeljima.

Ovako predložen amandman nikako nismo mogli da prihvatimo upravo iz ovih razloga koje sam vam navela. A naročito apostrofiram da broj dece koliko jedno lice ima svakako ne može biti odlučujući faktor za iznos novčane naknade koji će žrtva da primi.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Saša Radulović. Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala. Znači, ponovila je ministarka sličnu argumentaciju. Zato što postoje osobe koje su žrtve nasilja, a koje su starije, nemaju decu, zato što postoje dobrostojeći, ništa u zakonu niste predvideli po ovom pitanju.

Poslanik Pavlović je jasno kazao da imamo ozbiljan problem oko toga da žrtve nasilja ne prijavljuju nasilje zato što se boje za svoju egzistenciju, zato što ne mogu da izdržavaju decu i svoju porodicu. Pošto je zakon zaista na brzinu donet i po hitnom postupku se donosi, ono što smo uspeli da stavimo u zakon jeste jedna jednostavna mera. Vi ste mogli tu meru da popravite.

Naravno, ništa o tome niste kazali, nego pronalazite razloge da opravdate to što niste predvideli da u zakonu stoji pomoć onima koji su žrtve nasilja, a koji ne mogu da izdržavaju svoju porodicu. Mislimo da je ovo jako slab argument i da govori o tome da niste razmišljali o svim stvarima o kojima je moralo da se razmišlja kada je zakon predložen. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 31. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanik Zoran Živković i zajedno poslanici Poslaničke grupe DS.

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo. Cilj amandmana je da se naprave tačne evidencije, koje će se voditi u nadležnoj policijskoj upravi, u tužilaštvu, u centru za socijalni rad, sa preciznim navođenjem šta sve treba da stoji u tim evidencijama, a sve da bi se napravio jedan katalog nasilnika, kao preventivna mera. Kad neko pomisli, sama mu se digne ruka, odnosno ima nameru da nekom nanese bol, bilo da je to fizički ili verbalno, da pomisli da će biti deo jedne evidencije i da će za ceo život ime da mu stoji u toj evidenciji, da će svi znati i da nema šanse da se to popravi bilo kad. To se zove preventiva.

Vrlo je ozbiljno pitanje nasilništva. Mislim da moramo to da shvatimo najozbiljnije moguće.

Zamislite jednu prosečnu porodicu: imate ženu koja se zove, recimo, Srbijanka, imate nekog ludaka koji je svaki dan maltretira, preti, kaže – razbiću te ko Savamalu, oboriću te ko helikopter, uništiću te ko penzije, rasturiću ti sve živo! Zamislite, četiri godine, ne pet godina, četiri godine da vam neko svaki dan tako nešto priča! A to se dešava, kaže – pa, ja radim 25 sati dnevno, a ti

meni tako; pa kaže – ja propado' ovde, pa ja sam najpošteniji; ovi moji što me prate, oni su najbolji mogući. Zamislite da imate to svaki dan, četiri godine! Ja mislim da je... Pa kažu – ima da klekneš ko novinarka, pa – ima da dobacuješ kao Krasić. Zamislite da imate takvo stanje u svojoj kući...

PREDSJEDNIK: Hvala puno, potrošili ste vaše vreme.

(Zoran Živković: A mojih pet minuta?)

Kao što znate, amandman obrazlažete dve minute.

(Zoran Živković: Što?)

Pa, ne znam, tako ste vi odlučili kad ste pravili Poslovnik. I ja se pitam što, pogotovo kad neko lepo diskutuje o temi, onda je milina slušati. Žao mi je što su prošla dva minuta.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić. Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem. Amandman se odnosi na evidenciju koju će da radi policijska uprava. Dakle, Predlog zakona, kako je Vlada predložila, podrazumeva da se prikupljaju podaci, da se pravi evidencija kako o svakom pojedinačnom slučaju, tako i o primeni zakona.

Naš amandman podrazumeva vrlo detaljno koje sve podatke treba da sadrži ta evidencija. Obrazloženje za neprihvatanje amandmana je pozivanje na Zakon o zaštiti podataka o ličnosti. Vi po Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti svakako morate imati rukovaoce podacima, bez obzira na to da li uzimate jedne podatke definisane u Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti ili sve podatke koje možete imati u Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti. Vi morate imati ovlašćeno lice za rukovanje podacima o ličnosti. Tako da to obrazloženje ne stoji.

Mogu da razumem da predlagač kaže – ove podatke hoću da skupim, njih smatram optimalnim, korisnim, mogućim za dobro rukovanje, ali i u ovom slučaju takođe se radi o podacima o ličnosti, za koje morate imati ovlašćeno lice koje će tim podacima rukovati.

Podaci o nama, bez obzira na to da li se radi o ovako osetljivom sektoru u kome neko uzima naše lične podatke ili se radi o bilo kom, jako su osetljiva tema, bez obzira na to da li se radi o vašem jedinstvenom matičnom broju kao jednom od podataka, vašem potpisu ili bilo kom podatku koji nešto govori o vama. Naš predlog je da skupimo na jedno mesto sve moguće podatke. Zbog toga je prošireno u odnosu na detaljan opis šta sadrži evidencija policijske uprave, šta sadrži evidencija osnovnog javnog tužilaštva, šta sadrži evidencija centra za socijalni rad.

Bez obzira na to da li ćemo se na kraju dogovoriti o prihvatanju ovog amandmana ili ne, skoro sve od podataka koje smo vam u amandmanu ponudili da prikupljamo negde na ova tri mesta će morati biti prikupljeno. To je iskustvo koje imaju zemlje koje su slične zakone, kao što je ovaj, već koristile.

Zašto je ovaj član važan? Zato što će podaci da se skupljaju u različitom kontekstu, u različitom vremenu, u različitim situacijama, od strane različitih službi. Jednu vrstu podataka će prikupiti javno tužilaštvo, drugu vrstu podataka će prikupiti centar za socijalni rad, treća je ona koju radi policijska

uprava. Na sva tri mesta morate da imate ljude koji su ovlašćeni da rukuju našim podacima, ako smo direktni učesnici čina nasilja u porodici.

Manipulacija tim podacima, trgovina podacima, nezakonito rukovanje podacima o ličnosti – već imate kao primer i kao praksu. Do tog zakona niko nije obraćao pažnju da ne može da se govori o mom zdravstvenom kartonu, da ne može da se govori o ugovorima koje ja sklapam ako nisu javni, da ne može da se govori o adresi koju imam ako je ona podatak koji je povezan za ličnošću. Dakle, menja se način na koji zakonodavstvo gleda na podatke. S obzirom na osetljivost te teme, jako je važno da prikupimo sve moguće podatke.

Nemam ništa protiv toga da glasam za zakon u celini. Ja sam obećala u raspravi u načelu da ću ministarki kazati, kada odmerim, da li ću glasati znajući da neke stvari neće biti primenjene, zato što je to etička stvar, ili neću glasati zato što ne želim da osećam odgovornost da za nešto kažete „ja sam za“ i da onda nemate ni mehanizam ni moć da pratite kako se ne primenjuje i kako ljudi ne osećaju ono što je dobro u ideji zakona i ono što su članovi i odredbe koje direktno treba da menjaju kvalitet života i nasilnika i žrtve nasilja u porodici.

Dakle, moj glas za ovaj zakon imate. A moja sugestija je da vrlo pažljivo, ako nećemo da menjamo u ovom članu zakona, to uradimo što pre u podzakonskim aktima, da se povede računa o podacima o ličnosti, pogotovo što se radi o maloletnim licima, i o sijaset drugih podataka koji onda treba da prate tu porodicu, bez obzira na to da li je ostala na okupu ili je bila podignuta krivična prijava ili je neko iz te porodice ko je izvršio krivično delo nasilja u porodici kroz krivični postupak optužen i pravosnažno osuđen. To su podaci koji ostaju, oni govore o nama, govore o toj porodici i onima koji apsolutno nikakvu krivicu nemaju za nasilje koje se u porodici dešavalo.

Deo amandmana koji nisam uvrstila zajedno sa kolegama iz poslaničkog kluba DS u ovaj tekst jeste o odgovornosti lica u posebnim centrima gde se prikupljaju podaci, smatrajući da Zakon o zaštiti podataka o ličnosti to treba sam za sebe i onaj ko vrši nadzor primene zakona da zna. Ali, savesti svoje radi i zbog etičke dileme koju imam, s obzirom na to da znam kako se rukuje podacima o nama i kakvih zloupotreba sve ima, od fotografija do dokumenata iz zdravstva, iz vojske, iz policije, koji se dele novinarima zato što je zabavno biti nasilan sa tuđim podacima, smatram da treba da se u protokolima koje budete imali, kada se bude razrađivao ovaj član, povede računa da u sistemu kontrole budu i lica koja nisu direktno u policijskoj upravi, a jesu u centru za socijalni rad, odnosno u tužilaštvu.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Razlog zbog kog nije prihvaćen amandman je pre svega to što smatramo da je ono što je predloženo u samom Predlogu zakona obuhvaćeno ovim evidencijama koje vi predviđate, s tim što ste ono što je u Predlogu zakona u jednoj tački vi razdvojili u dve.

Moram da istaknem da smo u prvom nacrtu zakona, koji smo poslali na mišljenje relevantnim organima, imali širu i sveobuhvatniju evidenciju, međutim, od Poverenika za informacije od javnog značaja smo dobili negativno mišljenje. Skrenuli su nam pažnju da moramo da vodimo računa o podacima koji se obrađuju i da evidencije ne treba da sadrže podatke koji se odnose na žrtve, njihovo zdravstveno stanje, primanje socijalne pomoći, tako da je ta evidencija, u skladu sa tim primedbama, sužena.

Samo da se nadovežem, pošto sada niste istakli to, u pogledu trajanja evidencije – imali ste primedbu u toku načelne rasprave da ta evidencija ne bi trebalo da bude ograničena na pet godina; neko je već imao primedbe da treba da bude trajnog karaktera. I to je bila jedna od primedaba Poverenika, zato je nemoguće da ima trajni karakter, ali smo usvojili jedan od amandmana pa je ta evidencija umesto na pet produžena na deset godina. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 31. amandman je podnela poslanica Gorica Gajević... Gorica Gajić, izvinite.

GORICA GAJIĆ: Molim vas sve, gospođicu ministar – Gajić, nije Gajević. Hvala.

Na kraju Predloga zakona o zaštiti od nasilja u porodici je i evidencija podataka o prijavljenim slučajevima nasilja u porodici. Ne bih ponavljala, pošto su koleginica Čomić i kolega Živković uglavnom imali sličan amandman kao i mi iz Demokratske stranke Srbije, gde smo precizirali šta sve treba da sadrže evidencije svih nadležnih organa, odnosno institucija koje su dužne i koje smo ovim zakonom odredili kao stubove koji će nositi najveći deo posla u sprečavanju nasilja u porodici.

Ali, mislim da podaci o ranije preduzetim merama iz nadležnosti policije, tužilaštva, suda i centra za socijalni rad treba da budu u evidenciji svih ovih institucija. Pretpostavljam da ste mislili, kada ste suzili ovo (čula sam vaše obrazloženje vezano za zaštitu podataka o ličnosti), da će taj centralni registar sadržati sve te podatke pojedinačno iz svih ovih evidencija i da će lice koje ima zaštićenu šifru ulaskom u centralni registar imati sve ove podatke koje smo mi sada dopunili amandmanom.

Ovaj amandman je zgodan da se još jednom osvrnemo na sve ove institucije koje sam malopre pomenula, koje će biti glavni nosioci posla u sprečavanju nasilja u porodici. Da li ste vi iz Ministarstva, gospođice ministar, analizirali koliko su naše nadležne institucije kadrovski spremne, odnosno da li imaju dovoljan broj zaposlenih? Uglavnom na terenu čujem da imaju vrlo mali broj zaposlenih (i tužilaštva, i sudovi, i policija i centri za socijalni rad), da su preopterećeni poslovima iz svoje nadležnosti i da će biti veliki problem da na neki način izdvoje službenike koji će završiti specijalizovanu obuku i koji će se kasnije pomno i iscrpno baviti ovim problemom. To će biti deo zaposlenih koje ćemo izuzeti iz do sada redovnih aktivnosti ovih institucija, tako da će i to biti jedan jako veliki problem. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 31. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Liga socijaldemokrata Vojvodine i Zeleni Srbije.

Reč ima narodna poslanica Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsednice. Ovim našim amandmanom smo pokušali da utičemo na član 31. zakona koji uređuje resornu, odnosno centralnu evidenciju. Smatrali smo da sadržaj evidencija treba da bude dopunjen, kako smo i naveli.

Stav 1. glasi: „Nadležna policijska uprava vodi evidenciju o prijavljenim slučajevima nasilja u porodici i o izricanju i izvršenju hitnih mera i izvršenju mera zaštite od nasilja u porodici.“ Mi smatramo da sadržaj treba dopuniti i sledećim rečima: „i o svim preduzetim merama iz nadležnosti policije“.

Ono što smo u vašem obrazloženju za odbijanje amandmana dobili kazuje da smatrate da bi ovo bio previše širok sadržaj evidencija. Da, jeste namera narodnih poslanika Lige socijaldemokrata Vojvodine da prošire sadržaj tih evidencija upravo stoga što ovi podaci za koje tražimo da budu sadržaj evidencija, mislim konkretno na policijske podatke, jesu izuzetno značajni prilikom utvrđivanja neposredne opasnosti od ponavljanja nasilja s obzirom na to da su nasilnici povratnici nešto što je, rekla bih, garantovana ili gotovo redovna pojava.

U tom smislu, zbog onih ljudi i službenika koji će procenjivati rizik, naročito od ponavljanja nasilja, smatramo da treba dopuniti i ovim sadržajem evidencije. Apelujem na vas da ipak uzmete u obzir ono što smo predložili.

Drugi deo amandmana odnosi se na nešto o čemu smo ovde već, neposredno pre mog izlaganja, govorili, a to je produženje roka trajanja evidencije. Govorim o centralnoj evidenciji, koja je predviđena Predlogom zakona u trajanju od pet godina, a mi smo predložili produženje na dvadeset godina. Malopre smo čuli od vas, a u obrazloženju i videli, da je prihvaćen amandman kolege Petra Petrovića da se centralne evidencije čuvaju deset godina.

U raspravi u načelu obrazlagali ste zašto ste se rukovodili petogodišnjim rokom, pozivajući se na neke druge zakone i na preporuku, odnosno zaključke Poverenika za informacije od javnog značaja. Tada ste nam rekli da je taj petogodišnji rok čuvanja evidencije nešto što ste vi, na osnovu preporuka Poverenika, procenili da je primereno da bude u Predlogu zakona.

Drago nam je da je kakvo-takvo produženje prihvaćeno, pa makar i kolega iz neke druge poslaničke grupe. Apelovali bismo na vas da to ne bude trajno tako i da u svakoj prilici, kada bude moguće, produženje ovog roka ipak uzmete u obzir zato što je dvadeset godina za nasilnike takođe mali rok za čuvanje evidencija, pošto neki od svog punoletstva do kraja života uspevaju da ostanu u nameri da budu izvršiocima nasilja. Ovu meru prvom prilikom, u okviru nekog drugog propisa, uzmete u obzir. Deset godina je u ovom trenutku nešto što

je prihvatljivo, jer je korekcija ipak na mestu, ako ne dvadeset godina ili trajno, a prilikom nekog sledećeg uzimanja u obzir imajte to u vidu. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar.

NELA KUBUROVIĆ: Samo jedno preciziranje, Poverenik nam nije ograničio na koji rok treba da predvidimo čuvanje evidencije. Rekao je da je termin „trajno“ nedopustiv i da moramo sami da propišemo rok. Znači, nije nas obaveza u pogledu pet godina. U načelnoj raspravi rekla sam da smo se rukovodili rokovima koji se tiču brisanja krivične osude koji su predviđeni Krivičnim zakonikom. Rokove koji su tamo predviđeni pokušali smo da upodobimo, ali s obzirom na raspravu koju smo imali u Skupštini, smatrali smo da je prihvatljivije rešenje da umesto pet bude deset godina.

S obzirom na to da amandman možemo da prihvatamo u celosti, a ne u pojedinostima, to je jedan od razloga zašto ne možemo vaš amandman da prihvatimo.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 31. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Velimir Stanojević i Dubravka Filipovski.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 31. amandman je podnela narodna poslanica Branka Stamenković. Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala. Ovaj član, kao što je do sada postalo jasno, bavi se evidencijama koje zasebno vode policijske uprave, osnovni sudovi, javna tužilaštva, centri za socijalni rad; onda se svi ti podaci slivaju u Republičko javno tužilaštvo koje je zaduženo, ovim članom zakona, da vodi centralnu evidenciju.

Amandmanom sam predložila da zakon propiše da Republičko javno tužilaštvo ima obavezu da jednom godišnje izradi izveštaj na osnovu podataka iz ove centralne evidencije i da zbirne podatke o tome koliko je bilo naređenja o hitnoj meri, koliko je bilo slučajeva nasilja u porodici itd. u okviru tog izveštaja mora na godišnjem nivou da šalje Savetu za sprečavanje nasilja.

Savet je koordinaciono telo koje treba da se stara o primeni ovog zakona. Kako će to telo da se stara o primeni ovog zakona ako nema podatke o tome kako ta primena teče u praksi, da li nasilje raste ili se smanjuje?

Ovaj predlog amandmana Vlada je odbila sa obrazloženjem da „suviše kruto propisuje obavezu Republičkog javnog tužilaštva“. Molim vas, kako treba da je propiše, labavo? Ili je najbolje da je ne propiše uopšte?

Tako da mi praktično nemamo nikakve podatke. Niti taj Savet za sprečavanje nasilja u porodici ima bilo kakve nadležnosti, nego postoji da bi postojao i da bi se ispunilo nešto što Istanbulska konvencija zahteva, ali čisto na papiru, bez ikakvog uticaja u praksi. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Samo da preciziram, s obzirom na to da Republičko javno tužilaštvo vodi centralnu evidenciju, ne

možemo tužilaštvu da propišemo obavezu da dostavlja podatke privremenom telu Vlade.

Ono što je bitno jeste da će Savet svakako moći da traži, ali obaveza tužilaštva prema Vladi ovim zakonom ne može biti ustanovljena.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Saša Radulović.

SAŠA RADULOVIĆ: Samo reći da ne možete da ustanovite zakonom zaista nije dovoljno. Zašto ne bismo mogli da ustanovimo zakonom? Zakon treba da propiše obaveze svim državnim organima koji su zaduženi za sprovođenje ovog zakona. Ne postoji nijedan razlog zašto tužilaštvo ne bi imalo obavezu da tu evidenciju koju vodi pripremi u formi izveštaja i to dostavi Savetu. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 31. amandman je podneo poslanik Petar Petrović.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima narodni poslanik Ivan Kostić.

IVAN KOSTIĆ: Poštovana ministarka, predsedavajući, narodni poslanici, smatramo, kao predlagači amandmana na čl. 34, da Savet samo stvara jednu novu vrstu birokratije u državnom aparatu...

PREDSEDNIK: Sačekajte, to je sledeći amandman. Daću vam reč.

Na član 34. amandman su zajedno podneli poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, Dragan Vesović, Marija Janjušević, Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Izvolite sada.

IVAN KOSTIĆ: Još jednom, poštovana ministarka, predsedavajući, narodni poslanici, smatramo da je postojanje ovoga saveta bespotrebno zato što se stvara još jedna institucija u okviru državnog aparata, a već postoje nadležne institucije koje treba da se bave ovim problemom.

Kao otac troje dece apsolutno sam zainteresovan za to da se ovaj zakon u praksi primeni. Međutim, bojim se da će ovaj zakon postati samo mrtvo slovo na papiru zato što celokupni sistem vrednosti koji se promovise u proteklih 15 godina stvara jednu atmosferu koja podstiče nasilje u porodici. Mi ćemo, nažalost, uskoro moći da se uverimo da li je ovaj zakon dao rezultate, da li se smanjio broj nasilnika i da li su ti nasilnici sprovedeni kroz zakonodavne organe, da je prema njima izvršena određena kazna. Međutim, mi do sada imamo primer da se to u praksi nije pokazalo.

Ono što bi trebalo ova vlada da uradi, to je da se promovišu one vrednosti i one stvari koje će ljudima dati argumente zašto porodica treba da se očuva.

Vi danas imate u medijima, čak i među članovima vaših poslaničkih grupa, ljude koji su učestvovali u rijaliti-šouima, gde su se promovisale te vrednosti. Zato apelujem i na Vladu i na predlagača ovog zakona da se što više novca, sredstava i energije uloži u promovisanje, kako bismo uspeali da sačuvamo porodicu.

Ja bih voleo da ovaj zakon nađe primenu. Još jednom ponavljam, ne postoji nijedan normalan porodični čovek koji bi bio protiv ovog zakona, ali bojim se da će ovaj zakon imati samo deklarativnu svrhu, a da pravo rešenje problema neće proizvesti. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Boško Obradović. Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: I na ovom članu zakona dobijamo novu potvrdu o kašnjenju Srpske napredne stranke u realizaciji ključnih zakona u ovoj državi. Naime, član 34. kaže: „Vlada obrazuje Savet za suzbijanje nasilja u porodici...“. Kao da prethodnih pet godina nije bilo mogućnosti da Vlada obrazuje ovaj savet. Ako je tom trustu mozgova Srpske napredne stranke bilo potrebno pet godina da se obrazuje jedan ovakav savet, koliko godina će vam trebati da izvršite bilo kakav pomak u sprečavanju nasilja u porodici?

Da se razumemo samo oko jedne stvari, ovo je peta godina vašeg mandata na vlasti. Vi možete da izbegavate tu činjenicu, i znam da vas boli, jer ta reč „pet“ već deluje krupno i običan građanin u Srbiji se pita – pa, zar su toliko na vlasti, a ništa nisu uradili? Zato vas toliko boli kad neko kaže da ste pet godina na vlasti. Znači, nemoguće je da za pet godina na vlasti, odnosno u petoj godini mandata, u kojoj se trenutno nalazite, niste ranije mogli da formirate savet koji bi se na nivou Vlade bavio sprečavanjem nasilja u porodici. Prosto, to je neobjašnjivo. Ako je to toliko veliki problem, zašto ovo nije formirano pre pet godina kada ste došli na vlast? Ili ovo nije toliko veliki problem? Ili vi niste pet godina primetili da je ovo ovako veliki problem?

Dakle, ne možete pobeći od sopstvene odgovornosti. Morate priznati – da, nismo na vreme ovo shvatili; da, nismo pridali značaj koji je bio potreban; da, propustili smo pet godina da formiramo ovaj savet pri Vladi; da, doneli smo zakon sa pet godina zakašnjenja; da, Aleksandar Vučić je na vlasti pet godina, a evo tek sada donosimo ovaj zakon. I svi bismo rekli – u redu, priznali ste jednom svoju odgovornost i propuste koje ste napravili, evo, svaka čast, to je napredak, da Srpska napredna stranka prizna da je negde pogrešila i napravila propust i da je odgovorna za nešto što je štetno.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski. Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajuća. Naravno da ovaj amandman treba odbiti, jer amandman koji je ovako suptilan i u kojem piše – član 34. zakona briše se, zaista je trebalo osmisliti. Trebalo ga je osmisliti u cilju da se obesmisli celokupan ovaj zakon, jer je potpuno jasno da Savet za suzbijanje nasilja u porodici jeste jedan od bitnijih faktora i elemenata

spvodljivosti i sprovođenja ovog zakona. Ovaj amandman zaista nema nikakav smisao, osim da se dobiju još dva beskorisna minuta u ovoj debati. Hvala.

PREDSEDNIK: Šta kažete?

Mi se konsultujemo.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović. Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodin Boško Obradović ima pogled na svet kafanskog pevača sa Ibarske magistrale.

(Poslanici Poslaničke grupe Dosta je bilo negoduju.)

On je naučio nekoliko floskula, jedna od tih floskula je – Srpska napredna stranka je na vlasti pet godina i zašto u prvoj godini vlasti Srpske napredne stranke... Evo, viču ovi što opet, izgleda, imaju performans, Saše Radulovića. Kaže – zašto vi u toj prvoj godini vaše vlasti niste rešili sve probleme sa kojima se Srbija suočava pedeset, sto, sto pedeset, dvesta, pa i više godina; između ostalog, zašto vi već 2012. godine niste rešili problem porodičnog nasilja?

Porodično nasilje u Srbiji traje vekovima. To je pojava koja, na kraju krajeva, nije ograničena ni vremenskim a ni državnim granicama. To je jedan univerzalan društveni problem u svim zemljama sveta. I sad, na jednoj tako važnoj temi, hajde malo da ispolitizujemo celu stvar pa da kažemo – a zašto vi iz Srpske napredne stranke niste već 2012. godine suzbili porodično nasilje? Kad bi to bilo moguće, onda porodičnog nasilja ne bi bilo, ne u Srbiji, ne bi ga bilo nigde u svetu. Da je to tako benigna pojava i tako jednostavna, onda mi o ovome danas ne bismo ni raspravljali, ne bi bilo potrebe da donosimo Predlog zakona o sprečavanju nasilja u porodici da se porodično nasilje može sprečiti za godinu dana ili za šest meseci.

Ovde je stalno bilo govora o tome kako mi iz Srpske napredne stranke ne znamo ništa, kako smo glupi. Evo, i Marko Parezanović je jutros citirao nekoga iz Dveri ko je rekao da za Srpsku naprednu stranku glasaju ljudi koji imaju tri zuba u vilici.

Gospodine Obradoviću, vi ste, koliko čujem, profesor...

(Predsednik: Poslaniče, ne može replika, niste tražili repliku. Molim vas, po amandmanu govorite, jednako kako je i Obradović govorio po amandmanu.)

Predmet amandmana nije bila ni Srpska napredna stranka, pa je Boško Obradović...

(Predsednik: Znam, samo nemojte lično obraćanje.)

Dobro, neću lično obraćanje.

Čudi me, gospođo Gojković, da neko ko je profesor srpskog jezika i književnosti, bar sam tako pročitao da jeste, ne ume da akcentuje reči. Ne kaže se – *idémō*, ne kaže se – *borímō*, ne kaže se – *bežítē*, kaže se malo drugačije. Dakle, neka gospodin najpre nauči srpski jezik i književnost, neka vidi koji je službeni jezik u upotrebi u Republici Srbiji, pa kada nauči zvaničan jezik, onda

neka nam drži lekcije, i o porodičnom nasilju i o svemu ostalom. Ali mora malo da se udalji sa te Ibarske magistrale, jezik je tamo po tim kafanama malo iskvaren, mora da se koristi zvanični jezik u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

(Boško Obradović: Replika.)

PREDSEDNIK: Po Poslovniku, Saša Radulović, pa onda vi.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala, predsedavajuća. Član 107. Mislim da je zaista neprimereno poslanike nazivati kafanskim pevačima na Ibarskoj magistrali.

Do sada smo imali diskusiju koja se držala teme. Naravno, možemo da se ne slažemo, ali način na koji Skupština upada u kaos jeste kada, uglavnom, poslanik Martinović krene da vređa druge poslanike, pa bih vas zamolio da se to onemogućí i da se držimo teme.

U redu je imati razliku u mišljenju, u redu je napadati i braniti stavove Vlade, ali nazvati druge poslanike kafanskim pevačima sa Ibarske magistrale, nije u redu. Ja se nadam da se slažemo oko toga. Hvala.

PREDSEDNIK: Slažem se, samo nisam prekinula pošto mi se zamera da prekidam poslanike kada iznose svoju argumentaciju. Poslanike opozicije.

Ne. Ne, govorim o njemu.

Pa, nemojte dobacivati, stvarno. Muka mi je od ovoga.

I poslanik Boško Obradović je imao argumentaciju „taj trust mozgova“ itd., što je, pretpostavljam, vrlo lepo rečeno, je l' tako? Da, da je to lepo. Kada poslanik vladajuće većine počne da odgovara sličnim rečnikom, onda smo svi jako senzitivni, pa mi recite šta da radim.

(Poslanici dobacuju s mesta.)

Hoću, kako da ne, to kada birači budu tražili.

Tako je. Onda će manjina imati predsednika Parlamenta.

To je jedna retorička dilema, ne pitam baš ništa.

Znači, predsednik Parlamenta je ovde da radi samo kome šta padne na pamet. Razmisliću, eto, i o tome.

Neću da kažnjavam. Onda me čekaju ispred sale i mole me da povučem kazne. Pa sada vi vidite kako je biti predsednik Parlamenta – doneseš odluku, ne valja; ne doneseš odluku, ne valja. Nisu iskreni da kažu ovde u sali – sada smo je molili. A nikom nije palo na pamet, možda, da se izvini javno za sve ono što sam ja u petak doživela, pa da možda i ja učinim ovu drugu stranu. To nikom nije palo na pamet u ovoj sali, pogotovo ne onima što me sačekuju u hodnicima da me mole da povučem kaznu, tajno.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović, replika.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, gospođo predsedavajuća. Smatram da vi upravo u ovom času dobro vodite kada dozvoljavate pravo na repliku. Pritom, ne vidim šta je sporno, u krajnjem, sa kafanskim pevačima na Ibarskoj magistrali. Veliki je broj ljudi koji tako zarađuju za život, ili rade drugi posao,

time što pevaju po kafanama jer ne mogu da obezbede egzistenciju na svom poslu. U tom smislu, imamo čak i ministre koji se bave pevanjem po kafanama pa im nikada gospodin Martinović ništa nije zamerio iako sa njima sedi u Vladi. Istina, to su ministri koji znaju samo jednu pesmu, ali dobro.

U svakom slučaju, ovde je jedna druga stvar bitnija: bitnije je to što, kada uhvatimo Srpsku naprednu stranku u problemu, da se pet godina nije bavila jednom tematikom, a da pri tom to uradimo na krajnje kulturni način, kažemo da trust mozgova Srpske napredne stranke, što u prevodu kaže – rezervoar najboljih mislilaca i umova koje ima SNS, ne vidim šta je tu uvredljivo... Problem je što je tom trustu mozgova trebalo pet godina da smisli Savet za sprečavanje nasilja u porodici.

Sada, odjednom, kada vas mi suočimo sa tom informacijom da vaš trust mozgova i nije baš tako velik i jak trust, odnosno dao je svoj maksimum, za pet godina je to smislio... To je realna snaga Srpske napredne stranke, ništa nije sporno, samo to konstatujem. Znači, vama, jednostavno, treba pet godina da biste se zagrejali, da biste shvatili da niste opozicija, da ste vlast, da biste nešto uradili, da izađete iz tog političkog futura u kome neprestano živite – da, evo, samo što nije bolje u Srbiji, pa kad vi dođete na vlast, pa kad vi budete na vlasti pet godina, pa kada vi budete na vlasti deset godina, biće to još bolje, biće to savršeno.

Dakle, mi samo ukazujemo na to da ste vi imali neka predizborna obećanja, da predizborna obećanja niste ispunili i da, u ovom smislu, onim čime se sada hvalite, ne bi trebalo da se hvalite, jer vi pet godina niste ovaj posao uradili. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala. Prošlo je vreme.

Dva minuta pauza.

Znači, nećemo ponavljati situaciju od petka. Polako ulazimo u haos. Dva minuta pauza, odmorite se, pa ćemo nastaviti. Odmorite se samo.

(Posle pauze.)

PRESEDAVAJUĆI (Konstantin Arsenović): Nastavljamo sa radom, dame i gospodo.

Na član 34. amandman je podnela narodni poslanik Branka Stamenković.

Da li želite reč?

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković, izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala. Ovim članom 34. propisuje se Savet za suzbijanje nasilja u porodici kao telo za praćenje primene zakona.

Taj član kaže da Vlada obrazuje Savet, da članove Saveta čine predstavnici državnih organa i da Savet može, po potrebi, da uključi i predstavnike nevladinog sektora ili nekih drugih organa. Ali, niti propisuje koliko članova taj savet treba da ima, niti propisuje šta taj savet treba da radi, koje su mu obaveze, u kojim rokovima treba te obaveze da ima, šta je njegov cilj. Ako je suditi po Istanbulske konvenciji, cilj mu je da koordiniše rad ovih grupa

za koordinaciju za suzbijanje nasilja koje su okružno postavljene. S obzirom na to da je sve to nedovoljno precizno definisano, moj amandman je predložio broj članova koje Savet treba da ima, od čega jedna trećina treba da dolazi iz nevladinog sektora.

Da se razumemo, sve što je u poslednje dve i po decenije napravljeno na sprečavanju nasilja kod nas, napravio je civilni sektor. Oni imaju ogromno iskustvo sa terena. Ja ne mogu da razumem da je ijedan njihov amandman ikad odbijen, zato što oni znaju gde će doći do problema u primeni. Znači, ne znam kako ovaj savet može da radi bez pripadnika koji znaju gde su problemi na terenu.

Takođe, ovim amandmanom predložila sam da ovaj savet ne formira Vlada, već Narodna skupština, znači, da se nadležnost nad ovim savetom „iščupa“ od Vlade i prebaci na Narodnu skupštinu, kojoj će onda taj savet i da polaže račune.

Jasno je propisano i šta su obaveze Saveta, čak u pet tačaka.

Vlada je odbacila ovaj predlog uz obrazloženje – bolje je da Vlada obrazuje ovaj savet, pošto on treba operativno i dinamički da vrši vlast. Stvarno ne razumem, to je koordinaciono telo koje treba da koordinira, a ne da operativno vrši vlast. Operativno na terenu rade grupe za koordinaciju za suzbijanje nasilja formirane od policije, okružnog javnog tužioca, centra za socijalni rad. Oni šalju izveštaje Savetu, Savet potom prati primenu zakona, gleda gde imamo bolje rezultate, gde imamo lošije, šta u zakonu treba izmeniti da bismo imali još bolje rezultate u praksi itd.

Znači, nije mi jasno zašto je odbijena ideja da se posao tog koordinacionog tela definiše mnogo jasnije i mnogo konkretnije nego u dva i po pasusa. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić, po amandmanu. Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Biće kratko. Dakle, pozivam da se ne usvoji zato što je ovo apsolutno nezadovoljavajućeg kvaliteta kao predlog, i zbog tehničkih grešaka, kojih ima poprilično, ali i zbog logičkih problema kojih, nažalost, takođe ima više, prosto je teško početi. Da li ovaj predlog podrazumeva da ovaj savet ima predsednika ili predstavnika, iz ovog predloga apsolutno nije jasno. Dalje, imaju neku ulogu državni organi i udruženja „čija je delatnost povezana sa nasiljem“. Nije povezana delatnost s nasiljem, nego sa sprečavanjem nasilja.

Nije to najveći problem. Državni organi i ta udruženja – ukupno devet članova, po predlogu sa zajedničke, dakle zbirne liste, devet imena; a onda se kaže da ta udruženja daju predloge lista sa po dva imena i na kraju imamo ukupno devet ispred državnih organa.

Možda ne bi bilo loše s više pažnje praviti predloge amandmana, a, u principu, i raditi sve što se radi u Narodnoj skupštini. Ovo je, na moju veliku žalost, potpuno neupotrebljivo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Reč ima Nela Kuburović, po amandmanu. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Samo još jedno preciziranje: nije detaljno regulisan rad Saveta s obzirom na to da je Zakonom o Vladi propisano da Vlada može da formira povremena tela. Na osnovu odluke Vlade, može da se utvrdi onda sastav. Upravo to će Vlada i da uradi, u skladu sa ovim predlogom.

Logičnije je da predlagač koji predlaže zakon prati efekte primene zakona, pa ukoliko uvidi da ima pojedinih nedostataka, reaguje, za razliku od skupštinskog tela koje, mislim, ipak nema nadležnost kakvu ima Vlada kao predlagač zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Reč ima narodni poslanik Saša Radulović, po amandmanu.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Ja se zahvaljujem poslaniku Orliću, koji ne prestaje da vređa opoziciju i da deli neke lekcije iz logike. Zaista bi trebalo prestati s tim. Odakle potreba da se dele takve lekcije, zaista ne razumem. To je uglavnom znak slabosti. Valja se držati teme i komentarisati konkretno ono što je u samom amandmanu, a ne deliti lekcije bilo kome i nazivati bilo kakvim imenom.

(Predsedavajući: Molim vas, Raduloviću.)

Logika u amandmanu postoji. Jasne stvari su predložene. Mi razumemo da se neko ne slaže sa tim, da iznese drugačije mišljenje, ali da popuje i drže predavanje o logici, e, to nećemo prihvatiti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Ja vas molim, gospodine Raduloviću, vi ste se po amandmanu javili, ali nemojte sada zloupotrebljavati tu situaciju. Sada izazivate nepotrebnu repliku. Stvarno ne vidim ništa šta je bilo. Nećemo voditi raspravu.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić, po amandmanu.

GORDANA ČOMIĆ: Koristim vreme Poslaničke grupe DS.

Nije rasprava o tome kako staviti Savet ni beznačajna ni nevažna, i zbog istorijata kako smo gradili savete, od Saveta za borbu protiv korupcije, preko Saveta za regionalni razvoj, Saveta za manjine. Postoji čitava lista saveta koje je Vlada formirala, a da, sem u izuzecima, nije bilo pravih rezultata. Zato mislim da bi trebalo pažljivo čitati predlog koleginice Branke Stamenković jer je to unekoliko različito od onoga što je ideja Vlade Republike Srbije.

Mislim da nam je zajednički cilj, kako god Savet bio formiran, ko god predlagao članove Saveta, šta god mu bile nadležnosti, da li će imati svoju poziciju u budžetu ili ne, da je zajednički interes Narodne skupštine i Vlade da taj savet zaista prati primenu zakona i koordinira među onima koji direktno primenjuju zakon.

Ako budemo podrazumevali, pošto će to Vlada da oformi, da će zaista i da radi, susrešćemo se sa problemom u funkcionisanju, od toga ko će, na koji način, da li kroz kadrovske komisije Vlade ili kako, biti imenovan u Savet,

preko toga kome se oni u stvari obraćaju sa primedbama, manjkavostima, o onome gde nije bilo progressa, ili je bilo, u primeni zakona.

Dakle, mislim da su ravnopravne ideje, ali da bi trebalo vrlo pažljivo slušati ideju koja je ponuđena amandmanom, bez obzira na to da li će se na kraju prihvatiti amandman ili ne, zato što se lako može desiti, kao što je bilo sa nekim savetima, da se jedne godine potpuno odbije amandmanska ideja, a da se za manje od godinu dana donose izmene i dopune zakona koje upravo taj amandman imaju uvršten među članovima koji se menjaju i dopunjuju.

Svima bi pomoglo da prestanemo da vodimo raspravu o tome ko piše amandman, nego da vodimo raspravu o tome šta piše u amandmanu. Mislim da imamo retku priliku da članica Vlade s nama razgovara tačno o tome što piše u amandmanu. Ne dešava se to nama često, tako da moramo da pohvalimo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić, replika na Radulovićevu izlaganje.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Pošto sam vama obećao da će biti kratko, daću svoj maksimum da tako i bude.

Na temu pominjanja mene lično i nekih uvreda, šta li, što sam pominjao logičke probleme – ja to zaista mislim; ako nekog vređa, moram samo da napomenem, onda bi trebalo da vodi više računa o tome šta piše i šta nam ovde predlaže.

Sada ću da obrazložim. U predlogu amandmana kaže predlagač – Savet ima devet članova; oni se utvrđuju na osnovu liste kandidata koju daju državni organi i udruženja, pa onda nabraja listu od devet organa i udruženja. Znači, jedna zajednička lista. A onda kažu – udruženja daju predlog liste sa dva predloga. Šta je sad to? Već totalna konfuzija i veliki problemi. Da bi nakon svega toga rekao – i onda se bira devet, na predlog državnih organa.

Devet u totalu, devet predložimo, a i dva predložimo u isto vreme. Dve različite strane predlažu, na kraju samo jedna daje predlog za svih devet. Ako ovo nije logički problem za nekoga, mislim da je tek to onda veliki problem. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

(Saša Radulović: Replika.)

Nema replike.

(Saša Radulović: Moram da objasnim. Dozvolite, imam pravo, predsedavajući, član 104.)

Saslušajte vi mene. Sedite, molim vas. Nemate pravo na repliku. Hvala lepo.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Velimir Stanojević i Dubravka Filipovski.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Dubravka Filipovski. Izvolite.

DUBRAVKA FILIPOVSKI: Veoma je važan rad Saveta za suzbijanje nasilja u porodici. Mi smo, po mom mišljenju, ovim predlogom

amandmana u članu 34. st. 1. dali precizniju formulaciju rada Saveta od predlagača zakona.

Zašto je rad Saveta veoma važan? Zato što mnogi saveti do sada nisu ispunili ulogu koja se od njih očekivala, zato što Savet prati zakon i koordinira primenu zakona.

Mi smo predložili da se u članu 34. stav 1. menja i glasi: „Vlada obrazuje Savet za suzbijanje nasilja u porodici (u daljem tekstu: Savet), koji prati primenu ovog zakona, poboljšava koordinaciju između nadležnih organa, ustanova i drugih pravnih i fizičkih lica i udruženja iz člana 6. ovog zakona i doprinosi delotvornijem sprečavanju nasilja u porodici i efikasnijoj zaštiti od nasilja u porodici.“

Dakle, još jednom ću ponoviti, smatram da naš predlog preciznije definiše ulogu Saveta za suzbijanje nasilja u porodici kao novog tela koje obrazuje Vlada. Formulacija u integralnom tekstu Predloga zakona: „poboljšava koordinisanje i delotvornost sprečavanja nasilja u porodici i zaštitu od nasilja u porodici“, po mom mišljenju nije potpuno jasna, dok se na amandmanom predloženi način precizno definiše između kojih organa i ustanova, kao i delova civilnog društva Savet ima ulogu da doprinese boljoj koordinaciji, odnosno usklađenom delovanju, a sve u cilju sprečavanja nasilja u porodici.

Vaše obrazloženje je bilo da je predloženi član zakona dovoljno precizan i širok, sa čime se ja ne slažem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Marinka Tepić, Olena Papuga i Nada Lazić.

Reč ima narodni poslanik Marinka Tepić. Izvolite.

MARINIKAI TEPIĆ: Marinika. Zahvaljujem, predsedavajući.

Za nas nije sporno uspostavljanje ovog saveta. U prvom redu ga vidimo kao savetodavno telo, kako ga i sam naziv karakteriše, a manje kao koordinaciono telo, pošto ste vi definisali ovde da mu je jedan od zadataka da poboljšava koordinisanje, što ne znači da koordinira. Tako da mislim da i u tom smislu, leksičkom, treba da prepoznamo razliku. Za nas to nije sporno.

Potpuno je jasno da se radi o vladinom telu i da će Vlada, kao u poslednjem stavu, utvrditi sastav, način rada i odlučivanje Saveta, odnosno bliže ga urediti, kako se, uostalom, postupa i kada su drugi saveti u pitanju.

Međutim, ono što je za nas sporno, ja bih molila da imate to u vidu i da još jednom razmislite, jeste deo u ovom predlogu kojim se predviđa da Savet po potrebi može uključiti u rad i predstavnike naučnih i drugih stručnih institucija i udruženja čija je delatnost povezana sa zaštitom od nasilja u porodici. Mi smatramo da u Savet moraju biti uključeni predstavnici reprezentativnih organizacija civilnog društva, odnosno nevladinih udruženja. Između ostalog, mislim da je i rasprava ukazala dovoljno na to – nije bilo kolega poslanika, niti

iz pozicije niti iz opozicije, koji nisu pomenuli u jednom trenutku bar Autonomni ženski centar.

Potpuno je jasno da ne možete u zakonu napisati da je to Autonomni ženski centar, ali postoje načini na koje možete prepoznati koja su to reprezentativna udruženja, odnosno reprezentativno udruženje, bar jedno. Ti načini postoje, primenjuju se i kada je reč o nekim drugim oblastima. Naprosto, delegira se, na vaš poziv, tema, odnosno poziv organizacijama civilnog društva koje kao svoju glavnu misiju imaju sprečavanje nasilja u porodici da predlože svoje predstavnike, odnosno predstavnika ispred tog reprezentativnog udruženja, koji može da sublimira, odnosno zbirno da predstavlja, i treba da predstavlja, druga udruženja.

Zašto mislimo, takođe, da je bitno da mora biti zastupljen predstavnik organizacije civilnog društva? Iz prostog razloga što vi u stavu 2. kažete da Savet čine „predstavnicima državnih organa i ustanova nadležnih za primenu ovog zakona“, dakle, neko ko po službenoj dužnosti svakako primenjuje ovaj zakon. Ali, smatramo da je taj eksterni faktor (neko ko nije član Vlade niti je zaposlen u državnim organima koji će primenjivati ovaj zakon) ipak nužan da, u stalnoj komunikaciji i saradnji sa onima koji se staraju o najdirektnijoj primeni zakona, bude u prilici da raspravlja sa njima i da eventualno učestvuje u donošenju predloga Vladi, koja kao predlagač zakona i neko ko je ključni izvršni organ za primenu ovog zakona može kasnije interventno da predlaže eventualne izmene i dopune zakona, zašto da ne i ovog koji će za nekoliko dana, cenim, biti usvojen i uz podršku Lige socijaldemokrata Vojvodine. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam i izvinjavam se, gospođu Tepić, što sam pogrešno ime izgovorio. Izvinite, molim vas.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 35. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Petar Petrović i zajedno narodni poslanici Meho Omerović i dr Milorad Mijatović.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mijatović. Izvolite.

MILORAD MIJATOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Samo ću kratko. Zahvaljujem se.

Podneli smo na ovaj zakon četiri amandmana, sva četiri amandmana su usvojena. To je znak da je, ako ima dobre volje i želje da se zakon popravi, to moguće. Zahvaljujem gospođi ministarki i Vladi Republike Srbije na razumevanju da zakon bude bolji, kvalitetniji. Naravno, ono što očekujemo, to je njegova primena. A njegova primena je moguća samo ako pođemo sami od sebe, da budemo bolji, da budemo kvalitetniji. I, počecu da citiram i jednu latinsku

sentencu: *Se ipsum vincere pulcherrima res est* – samog sebe pobediti, najlepša je stvar. To je moja poruka na kraju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Na član 35. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Zoran Živković i zajedno narodni poslanici Čedomir Jovanović, Enis Imamović, Nataša Mičić, dr Žarko Korać, Nenad Milić i Bajro Gegić i zajedno narodni poslanici Goran Ćirić, Radoslav Milojević, Maja Videnović, Balša Božović, Gordana Čomić, Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Vesna Marjanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Radoslav Milojević.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala. Drago nam je da ste prihvatili amandman da se u članu 35. stav 1. menja i da glasi – kaznom zatvora do 60 dana kazniće se ono lice koje prekrši hitnu meru koja mu je izrečena.

Zahvaljujem se na prihvaćenom amandmanu. Nadam se da će ministarka odgovoriti – da li je tačno da iskustvo pokazuje da su upravo postupci sa elementima porodičnog nasilja slučajevi koji najviše zastarevaju u sudskim postupcima? Mi se nadamo da nije tako, ali smo dobili takve podatke. Zaista je strašno ako je tako.

Nije problem samo usvojiti amandmane i doneti ovaj zakon. Hvala na ovom amandmanu koji ste usvojili. Ovaj zakon jeste dobar, naravno. Da li je mogao pre da se donese? Da, mogao je. Da li sada treba da uđemo u polemiku da li ga je Demokratska stranka mogla doneti 2008. godine? Da, mogla je. Da li je Srpska napredna stranka, tada radikalna, 1999. godine? Da, mogla je. Ali, bitno je da ovaj zakon bude donet i da spasemo bar jednu žensku, ili mušku osobu, pošto su nečesto i muškarci žrtve nasilja. Najbitnije je da se ovaj zakon poštuje, da ne bude samo mrtvo slovo na papiru, kao što su drugi zakoni koji su doneti mrtvo slovo na papiru. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Tačno je da imamo problema kada je u pitanju zastara pojedinih krivičnih dela, ali ja sam već nekoliko puta iznosila statistiku kada je u pitanju nasilje u porodici – u ovom slučaju nemamo problem sa zastarevanjem, ali imamo problem sa blagom kaznenom politikom sudova. Tačno je da se učinioci osuđuju, ali se izriču uslovne osude, a kazne zatvora u vrlo malom broju slučajeva. Čak i tamo gde je izrečena kazna zatvora, zatvor bude izrečen u trajanju do šest meseci iako Zakonik o krivičnom postupku predviđa strože kazne.

Samo da budemo precizni, ovde nema reči o zastarevanju krivičnog gonjenja, već o blagoj kazenoj politici sudova.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Po amandmanu, reč ima narodni poslanik Zoran Živković. Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Dobro je što je usvojen ovaj amandman, ali ja mislim da smo uveli jedan loš običaj da se poslanici zahvaljuju Vladi zato što prihvata naše amandmane. Naprotiv, ja u očima ministarke vidim zahvalnost nama koji smo dali ovako dobar amandman koji je popravio zakon, i Vlada je to konstatovala samim tim što je usvojila.

Mere koje su predviđene u ovom članu, po amandmanu koji je usvojen, pomoći će nam da zaštitimo onu jednu Srbijanku od onog nasilnika koji je već četiri godine maltretira.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Na član 35. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su zajedno narodni poslanici Nenad Čanak, Marinika Tepić, Olena Papuga i Nada Lazić i zajedno narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima narodni poslanik Marinika Tepić. Izvolite.

MARINIKA TEPIĆ: Samo zbog toga da navežbamo ime, još jednom hvala i na datoj reči, predsedavajući.

Ja ću ipak nastaviti s onom praksom kako sam u toku današnjeg dana govorila o amandmanima, da se zahvalim najpre na pažljivom slušanju od strane ministarke i da primetim da je, kao jedan od novih ministara u Vladi, aktivno učestvovala u diskusiji, za razliku od nekih svojih prethodnika koji su prvi put na ministarskoj funkciji i, evo, želim to javno da kažem, sa punom pažnjom, rekla bih, ne samo zbog toga što su neki amandmani LSV usvojeni, već zato što sam naprosto primetila da postoji pozitivan odnos prema promišljanju i o sadržini onih amandmana koji su odbijeni, a sa nekim, bar gestikulativnim, naznakama da su opravdani i da će, nadam se, u nekom potonjem vremenu, kada takođe dođe do intervencije u zakonima, naći svoje mesto u izvornom predlogu zakona nadležnog ministarstva.

Ovaj naš amandman na član 35. je prihvaćen, kao i, koliko sam mogla da primetim, svih kolega koji su imali intervenciju na član 35, bez obzira na to kako taj amandman glasio, da li da glasi ovako do tačke ili da se posle zareza briše, ali je suština ista, a to je da smo uspeali da sačuvamo i krivično delo kršenja mere zaštite od nasilja u porodici po Porodičnom zakonu. Jer, svi smo nekako u načelnoj raspravi reagovali na to da ovo krivično delo, bez obzira na usporenu sudsku praksu i nedavanje željenih rezultata, ovim krivičnim

odredbama ipak ne treba eliminisati kao krivično delo i ostaviti ga u opticaju, jer ne može da šteti, na kraju krajeva. Može samo da koristi, ali svakako ne može da šteti. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić, po amandmanu. Izvolite.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Poslanička grupa Socijaldemokratske stranke i Narodnog pokreta Srbije podnela je amandman na član 35. i taj amandman je usvojen, što je za nas zadovoljstvo i znači da neko zapravo čita i posvećuje se ovim amandmanima koje mi podnosimo, bez obzira na to što dolaze od strane opozicije. Takođe, kao moja koleginica Marinika, pozdravljam posvećenost ministarke da popravimo barem malo, zajednički, Predlog zakona koji je pred nama.

Što se tiče samog člana, mi smo predložili brisanje u stavu 1. jednog dela iza reči „produžena“. Dakle: „Kaznom zatvora do 60 dana kazniće se za prekršaj lice koje prekrši hitnu meru koja mu je izrečena ili produžena.“

Dakle, predlogom ovog zakona, s obzirom na to da se radi o prekršaju, postupanje lica protivno meri zaštite od nasilja u porodici koja mu je izrečena sankcioniše se kao prekršaj, za razliku od dosadašnjeg zakonskog rešenja prema kome je takvo delo svrstano, odnosno inkriminisano kao krivično delo.

Smatramo da je postojeće rešenje bolje nego da to tretiramo kao prekršaj, pre svega zbog bolje zaštite žrtava nasilja u porodici, ali, isto tako, i da bi takva odredba imala bolji odvratajući efekat za one koji su nasilje činili ili će ga činiti.

Dakle, u okviru predloga amandmana na zakon o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika predlažemo zadržavanje postojećeg krivičnog dela u ovoj sferi jer smatramo da takva dela treba da budu tretirana kao krivična dela, a ne kao prekršaji. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Na član 35. amandman je podnela narodni poslanik Gorica Gajić.

Reč ima narodni poslanik Gorica Gajić.

GORICA GAJIĆ: Zahvaljujem. Evo nas na kraju Predloga zakona, kod člana 35. i kaznenih odredaba. Odmah da se pridružim, podržavam to što je promenjen stav 1. ovog člana zakona, gde je mera zaštite od nasilja u porodici izbrisana iz ovog člana, tako da je samo za hitnu meru ostavljena ova prekršajna prijava, a kršenje mere zaštite od nasilja u porodici ostalo je kažnjivo po Krivičnom zakoniku, član 194. tačka 5.

U stavu 2. ovog člana predviđena je kazna od 50.000 do 150.000 dinara za odgovorno lice u nadležnim institucijama i ustanovama koje ne prijavi nasilje.

Ali, pošto smo mi ovih dana uglavnom razgovarali o tome da je za prevenciju nasilja u porodici kriva uglavnom nekoordinisana aktivnost nadležnih institucija i uglavnom se sva krivica svodila na policiju, tužilaštvo, centar za

socijalni rad, DSS i ja smo ovde predložili amandman da i za njih predvidimo neku kaznenu odredbu.

Ako već hoćemo da ih označimo da su krivi, hajde da ne ostavimo samo da se pozivamo na njihovu profesionalnost, nego da na neki način odredimo da i oni mogu da budu kažnjeni novčano ako se ne pridržavaju mera u ovom zakonu: ako, recimo, ne završe specijalnu obuku; ako ne imenuju svoje članove u sastav grupe za koordinaciju i saradnju; ako ne izreknu hitnu meru, a ima indicija i imaju obaveštenje da treba da izreknu hitnu meru. Znači, da jasno stavimo do znanja da i nadležni zaposleni i odgovorni u ovim institucijama treba da budu podložni kaznenim merama.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Samo da ukažem da je ovaj član dopunjen tako što je uvedena disciplinska odgovornost kada su u pitanju zamenici javnih tužilaca i sudije, s obzirom na to da njih ne možemo da novčano kažnjavamo u prekršajnom postupku, da li su postupili ili ne. Usvojen je amandman, tako da je predviđeno da ukoliko javni tužioci i sudije ne postupaju u skladu sa ovim odredbama zakona, to je teži disciplinski prestup i onda će u skladu sa odredbama koje regulišu Zakon o sudijama i Zakon o javnom tužilaštvu da se vodi disciplinski postupak protiv istih.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Gospođo Gorice, nema osnova za repliku.

Na član 35. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Pavlović.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima narodni poslanik Dušan Pavlović.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Drago mi je, predsedavajući, da vidite osnovu za moje javljanje, što ste mi dali reč, veoma velikodušno od vas.

Hteo sam samo da ukratko kažem, u ovom članu 35. bilo je predviđeno da se kažnjavaju novčano lica koja ne prijave porodično nasilje. Ja sam dodao još, da kažem, dva posebna oblika: ukoliko neko ne reaguje na prijavu ili ukoliko opstruira kompletan proces prijavljivanja, on takođe podleže ovim novčanim kaznama. Tako imamo sve situacije pokrivena, da bismo sprečili bilo kakvu opstrukciju u prijavljivanju porodičnog nasilja. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 35. amandman je podnela narodni poslanik Branka Stamenković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 35. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Neđo Jovanović.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Uvažena ministarko, sa razumevanjem sam prihvatio deo obrazloženja koji se odnosi na amandman koji je podnela Poslanička grupa SPS, s tim što moram da ukažem na poseban motiv za podnošenje ovakvog amandmana, a to je da niko ne bude aboliran u celom postupku, u celom procesu, od svih učesnika koji neposredno primenjuju odredbe ovog zakona.

Imajući u vidu da javni tužioci i sudije ne mogu biti podvedeni pod kažnjavanje u smislu odredaba ovog zakona, imajući u vidu disciplinsku odgovornost koja je regulisana drugim propisima, odnosno zakonima, ostaje razmišljanje – šta je sa policijskim službenicima u policijskim upravama koji ne primenjuju ovaj zakon?

Dolazimo u sledeću fazu razmišljanja: jedna, da se neposredno primenjuju odredbe Zakona o policiji. Zašto? Zbog toga što u odredbama Zakona o policiji postoji disciplinska odgovornost vezana za policijske službenike. Nije sporno. Međutim, ovim amandmanom, barem po nekom mom uverenju, ne zadire se u odredbe Zakona o policiji, već se traži posebna odgovornost, kao pojačana odgovornost za sve propuste u radu koji proisteknu iz delovanja policijskih službenika.

Šta to znači? To znači da ukoliko policijski službenik učini krivično delo, nije sporno da će biti krivično gonjen za krivično delo nesavestan rad u službi, za krivično delo zloupotrebe službenog položaja ili za neko drugo krivično delo koje inkriminiše, odnosno koje se može podvesti pod inkriminaciju koja se vezuje za tog policijskog službenika. Ali, imajući u vidu da se ovde Krivični zakonik ne primenjuje, a da tražimo povećani stepen zaštite za žrtve od nasilja, gde niko ne sme da napravi propust jer onda dovodimo žrtvu nasilja u još teži položaj nego što jeste, onda je moj motiv i motiv mojih kolega u Poslaničkoj grupi SPS bio da kroz povećani stepen odgovornosti policijskih službenika uvedemo kaznenu meru, odnosno odredbu koja se vezuje i za njihovo novčano kažnjavanje. Ja vam se zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Amandmane, u istovetnom tekstu, kojima se posle člana 35. dodaje novi član 35a podneli su narodni poslanik Zoran Živković, grupa narodnih poslanika Demokratske stranke i grupa narodnih poslanika Liberalno-demokratske partije.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković. Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo. Čuli smo malopre od ministarke da postoji disciplinska odgovornost za odgovorna lica koja ne vrše na valjan način svoj posao, ali je obrazloženje za odbijanje predloga amandmana, koji podrazumeva član 35a koji kaže: „Smatraće se da je učinio težu povredu radne obaveze ko ne postupi u skladu sa odredbama ovog zakona“ itd., jako interesantno i mene jako interesuje ko je pisao to obrazloženje. Liči mi da je to pisao onaj naslednik što maltretira onu jadnu Srbijanku.

Kaže: „Amandman se ne prihvata najpre zato što državni organi nemaju pravilnike o radu“, tačka. Kakav argument? Onda drugo: „Potom, što je na primer nemoguće voditi postupak prema sudiji ili javnom tužiocu zbog povrede pravilnika o radu koji ne postoji.“ Pa, to je genije! Znači, prvo, nemoguće zato što ne postoji, a opet nemoguće zato što opet to ne postoji. Pa, idemo dalje, da ne pričam o štamparskim greškama, ali poenta je, i zato nam dobro ide, da nas boli glava i da nam je muka od toga, kaže: „Pozivanje na povredu zakona stvara pravnu nesigurnost i izlaže praksu riziku od nepravilne primene zakona.“ A pre toga piše da „za težu povredu radne obaveze bitno odličje jeste načelo legaliteta, što znači da ona mora biti izričito predviđena određenim propisom“. Pa to predlažemo!

Šta je poenta? Poenta je da ovo nije pisao normalan čovek, ja se izvinjavam. Ako se dokaže suprotno, ja sam spreman da se izvinim.

(Predsedavajući: Nemojte, nemojte, Živkoviću, dajte...)

S druge strane, objasnite mi zašto ne prihvatate mogućnost da neko ko ne radi svoj posao bude kažnjen?

PREDSEDAVAJUĆI: Vreme, gospodine Živkoviću.

Amandman kojim se posle člana 35. dodaje član 35a, sa ispravkom, podnela je narodni poslanik Gorica Gajić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Krsto Janjušević, po amandmanu na član 35. kojim se dodaje član 35a.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Poštovani predsedavajući, uz uglavnom jasna objašnjenja prethodnom govorniku, on je uspeo da mnogo više rečenica upotrebi vredanjem onih koji su pisali ovo obrazloženje, nego što rečenica ima...

PREDSEDAVAJUĆI: Prešli smo na amandman član 35a.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Molim vas, sekundu, ja moram jer je ovde bilo...

PREDSEDAVAJUĆI: Ne možete. Prešli smo na član 35.

(Krsto Janjušević: O tome i govorim.)

Na naslov iznad člana 36. i član 36a amandman je podneo narodni poslanik Zvonimir Stević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

(Krsto Janjušević: Ovde je bilo veoma uvredljivih izlaganja.)

Molim vas, prijavite se da se čujemo.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Govorim, predsedavajući, niste primetili da sam se javio po amandmanu gospodina Živkovića, nego ste odmah dali reč gospođi Gajić. Niste primetili. Ja sam vas molio da se obratim po tom amandmanu.

PREDSEDAVAJUĆI: Niste bili ovde na spisku.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Prijavio sam se. Reagovao sam kod vaših kolega. Molim vas, veoma je važno.

PRESEDAVAJUĆI: Nemate razloga... Stvarno nepotrebno sada vodimo raspravu o nečemu što nije toliko bitno.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Nepotrebno je bilo da dozvolite vredanje onih koji su pisali obrazloženje. Molim vas, pustite me da objasnim.

PRESEDAVAJUĆI: Ja sam već pročitao... Sedite, molim vas.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Povreda Poslovnika, član 107.

PRESEDAVAJUĆI: Dok završim sa članom 36.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Povreda Poslovnika, predsedavajući.

PRESEDAVAJUĆI: Izvolite. Prijavite se.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Povreda Poslovnika, član 107: „Govornik na sednici Narodne skupštine dužan je da poštuje dostojanstvo Narodne skupštine.“ Dakle, kao što sam i malopre rekao, prethodni govornik je izneo niz veoma ozbiljnih optužbi, gospodine predsedavajući... (Isključen mikrofonom.)

PRESEDAVAJUĆI: Kada reklamirate povredu Poslovnika, morate mene da ubedite u čemu sam ja povredio Poslovnik.

(Krstó Janjušević: Dozvolili ste uvrede.)

To je jedna rečenica, i to je to. A sada vi hoćete da vodite repliku sa njim, ne može.

Ja smatram da nisam povredio Poslovnik ni u čemu. On jeste, čak sam ga opomenuo za jednu reč koju je rekao, da nije u redu. Nemojte sada oko toga da vodimo raspravu. Hvala vam lepo.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Uvaženi predsedavajući, reklamiram član 108 – o redu na sednici se stara predsedavajući, a to ste u ovom slučaju vi. Nadam se da ćete izreći opomenu prethodnom govorniku koji se prvo javio po amandmanu, pa je onda želeo repliku, pa je na kraju reklamirao Poslovnik. To je zloupotreba vas i vašeg mesta, tako da se nadam da ćete mu dati opomenu.

PRESEDAVAJUĆI: Molim sve poslanike, kada reklamirate povredu Poslovnika, vi morate mene uveriti, kao predsedavajućeg, u čemu sam ja pogrešio, a ne u čemu je poslanik pogrešio.

(Radoslav Milojičić: Niste mu dali opomenu.)

To vi meni govorite, a ne poslaniku.

(Zoran Živković: Replika.)

Nema replike na povredu Poslovnika.

(Zoran Živković: Pomenuo me je imenom i prezimenom.)

Prema tome, molim vas, ubuduće...

Smatram da nije bilo povrede Poslovnika. Jedino mogu da vas pitam da li želite da se izjasnimo u danu za glasanje? (Da.)

(Zoran Živković: Trebalo bi da imam...)

Ne, ne, nisam čuo.

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Velimir Stanojević i Dubravka Filipovski.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Dubravka Filipovski.

DUBRAVKA FILIPOVSKI: Zahvaljujem, predsedavajući. Uvažena gospodo Kuburović, na kraju smo rasprave o predloženom zakonu o sprečavanju nasilja u porodici. Ovo je jedan potpuno tehnički amandman u kojem predlažemo da se posle reči „doneće se u roku od tri meseca od“ doda reč „dana“. Ovo je, znači, čisto tehnički amandman i jedna zanatska, pravnička kategorija, koju vi i vaši saradnici odlično poznajete.

Dobila sam odgovor u obrazloženju da se i bez reči „dana“ vrlo jasno formuliše ova odredba. Moje pitanje za vas je – zašto se onda u drugim odredbama precizira zakon i navodi reč „dana“? zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Na član 36. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Pavlović.

Da li neko želi reč? Ne.

Na član 38. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su zajedno narodni poslanici Nenad Čanak, Marinika Tepić, Olena Papuga i Nada Lazić i zajedno narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić. Izvolite.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Mi smo, kao Poslanička grupa Socijaldemokratske stranke i Narodnog pokreta Srbije, predložili da se iza člana 37. uvede novi član 37a koji se odnosi na pružanje besplatne pravne pomoći do donošenja posebnog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Dakle, predlog amandmana je da „do donošenja posebnog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, besplatnu pravnu pomoć žrtvi nasilja u porodici i žrtvi krivičnog dela iz ovog zakona pruža advokat. Državni organi i ustanove nadležne za primenu ovog zakona iz člana 6. ovog zakona, na zahtev žrtve nasilja u porodici, odnosno žrtve krivičnog dela iz ovog zakona, određuju advokata koji pruža besplatnu pravnu pomoć, po redosledu sa spiska advokatske komore nadležne prema mestu prebivališta, odnosno boravišta žrtve. Sredstva za pružanje besplatne pravne pomoći iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.“

Ovaj amandman je odbijen sa obrazloženjem da „Vlada ne prihvata amandman iz razloga što prejudicira sadržinu zakona. Pored toga, besplatnu pravnu pomoć danas ne pružaju samo advokati, već i udruženja i drugi oblici organizovanja civilnog društva“.

Mi smo upravo zato precizirali da to rade advokati po redosledu sa spiska advokatske komore nadležne prema mestu prebivališta, kako bi žrtve nasilja u porodici mogle da se njima obrate. Dakle, predlaže se normiranje prelaznog rešenja u pogledu pružanja besplatne pravne pomoći. Kako poseban zakon o besplatnoj pravnoj pomoći nije donet, time se ovo pravo žrtve potpuno obesmišljava, a time se onemogućava i efikasna zaštita žrtve. Iz tog razloga vas

molim da još jednom razmotrite predlog ovog našeg amandmana i da ga uvrstite u zakon. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Samo jedno preciziranje, amandman nije prihvaćen zato što se ograničava ustavna odredba da besplatnu pravnu pomoć pružaju advokati i lokalne samouprave. Vi upravo ovim amandmanom ograničavate lokalnu samoupravu da pruža besplatnu pravnu pomoć. S druge strane, propisujete pravila u pogledu besplatne pravne pomoći, koja treba da bude predmet posebnog zakona, a moguće da će biti u potpunoj suprotnosti sa onim što će se primenjivati u skladu sa zakonom koji uskoro treba da se nađe u skupštinskoj proceduri. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Određujem pauzu od pet minuta do nastavka rada.

(Posle pauze.)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Nastavljamo sa radom.

Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONIKA (pojediniosti).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika podneli narodni poslanici Velimir Stanojević, Dubravka Filipovski, Petar Petrović, Zoran Živković, Dušan Pavlović, Vjerica Radeta, Petar Jojić, Zoran Krasić, Sreto Perić, Milorad Mirčić, dr Ana Stevanović, Tatjana Macura, Aleksandra Čabraja, Ljupka Mihajlovska, Nenad Čanak, Marinika Tepić, Olena Papuga, Nada Lazić, dr Milorad Mijatović, Meho Omerović, Stefana Miladinović, Snežana Paunović, Čedomir Jovanović, Enis Imamović, Nataša Mičić, dr Žarko Korać, Nenad Milić, Bajro Gegić, Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić, Milan Lapčević, Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović, Zdravko Stanković, Goran Ćirić, Balša Božović, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Dušan Petrović, Tomislav Žigmanov, Maja Videnović, Radoslav Milojičić, Gordana Čomić i Vesna Marjanović.

Primili ste izveštaje Odbora za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu i Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Da li se neko javlja za reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Da li se neko javlja za reč?

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Poštovani predsedavajući, uvažena ministarko, dame i gospodo narodni poslanici, mi smo predložili izmenu u članu 18. stav 3. jer smatramo da sud, odnosno tužilaštvo prilikom odbacivanja krivičnih prijava i prilikom odlučivanja o tome da li će goniti za izvesno krivično delo, da tužilac mora da bude što više ograničen. Dakle, ovom izmenom koju predlažete vi ste tužiocu dali ogromnu mogućnost, preširoka ovlašćenja da može da odbaci bilo koju krivičnu prijavu bez potrebe da utvrdi ono što je izuzetak, a to je da li postoje olakšavajuće okolnosti ili ne.

Kada je, po sadašnjem rešenju, pisalo da treba da se utvrdi da je stepen krivice nizak, to je značilo da tužilac mora da utvrdi da postoje neke olakšavajuće okolnosti prilikom izvršenja tog krivičnog dela. Sada on to više ne mora da utvrđuje. Vi kažete – treba da proceni, praktično, da stepen krivice nije visok. To je utvrđivanje jedne negativne činjenice, što je inače pravni nonsens, da se utvrđuju negativne činjenice. To svako ko se bavi pravom zna.

Sušтина je da za ozbiljna krivična dela, kao što je zloupotreba odgovornog lica, o kome smo polemisali i još ćemo polemisati danas, i za mnoga druga, tužilac može da odbaci krivičnu prijavu, i to uopšte ne dolazi do suda, bez potrebe da utvrdi taj izuzetak.

Dakle, to je ranije bio izuzetak od pravila, a vi sada omogućavate da tužioci ne gone ukoliko ne žele da gone, i to je njihovo diskreciono ovlašćenje. To, u principu, do suda i ne dolazi.

Vi se u obrazloženju pozivate na sudsku praksu. Nije tu bitna toliko sudska praksa, jer je tužilac taj koji koristi ovaj član da ne goni ako neće da goni. Meni to izgleda kao da će tužioci moći, po nalogu, da odluče da nekoga gone, a da nekoga ne gone, bez vrlo jasnih i striktnih pravila. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Reč ima ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Primer krivičnog dela koji ste naveli ne može ni da se primeni s obzirom na to da smo mi izmenili; umesto pet godina, koliko je bilo predviđeno, sada je za primenu ovog instituta izmenjeno i stavljeno – do tri godine za krivično delo. Bolje da ste dali neki drugi primer nego ovaj.

Upravo je izmena ovog člana zakonika nastupila zbog toga što je bilo problema u sudskoj praksi i gotovo da se nije ni primenjivalo.

(Nenad Konstantinović: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Na osnovu čega replika, gospodine Konstantinoviću? Izvolite po amandmanu.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Prvo, što se tiče zloupotrebe položaja odgovornog lica, kaže se da će se odgovorno lice kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine. Tako da se može primeniti na to krivično delo, nešto ste pogrešili očigledno. To je za sva krivična dela do tri godine.

Ne možete da date obrazloženje – zato što je u praksi bilo problema. Kakvih je to problema bilo u praksi? Niste dali u obrazloženju kakvih je problema bilo u praksi. Ne možete odbacivati amandman zato što vi imate utisak da je u praksi bilo problema da se utvrde olakšavajuće okolnosti za nizak stepen krivice. Nikakvih problema nije bilo u praksi i nema ih ni danas.

Da li će biti problema u praksi da utvrde da stepen nije visok? Možda će opet biti problema u praksi. Šta vam daje za pravo da verujete da za ovo neće biti problema u praksi, a za ovo će biti?

Vi niste imali argument zašto odbacujete ovaj amandman i onda ste napisali – u praksi je bilo problema. Nikakvih problema nije bilo.

Sušтина je u tome da tužilac ne treba da ima mogućnost da odbaci šta god mu padne na pamet. Može da odbaci krivičnu prijavu samo za krivično delo za koje utvrdi da je stepen opasnosti nizak, odnosno da postoje naročito olakšavajuće okolnosti. A ne da on odbacuje za šta njemu padne na pamet ili mu neko javi telefonom – tog nemoj da goniš, a onog drugog može da goni. To je ono što mi hoćemo da sprečimo.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: U predlogu izmene se govori o stepenu krivice, a ne o stepenu opasnosti, tako da mislim da treba da budemo precizni kada govorimo o ovom članu.

Još nešto, ovde nije reč o olakšavajućoj okolnosti. Kada imamo olakšavajuću okolnost, krivična odgovornost već postoji. Ovde se utvrđuje da li uopšte postoji krivično delo ili ne, tako da delo malog značaja ne spada u one odredbe koje se odnose na olakšavajuće okolnosti.

PRESEDAVAJUĆI: Opet po amandmanu, narodni poslanik Nenad Konstantinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Koleginice, mi se očigledno ne razumemo, ili vi ovo ne razumete. Da bi se utvrdilo da je stepen krivice nizak, potrebni su neki razlozi. Razlozi da je stepen krivice nizak jesu da je to krivično delo izvršeno npr. iz nehata i da postoje neke olakšavajuće okolnosti. To piše u teoriji, poslaću vam radove profesora pravnog fakulteta koji su proučavali tu temu.

Šta znači – stepen krivice nije visok? Kako se utvrđuje da stepen krivice nije visok? Kako se utvrđuje ta negativna činjenica?

Ranije rešenje je podrazumevalo da morate da utvrdite da je nizak stepen krivice i onda možete to da proglasite delom malog značaja i da ne gonite.

To je izuzetak, po pravilu se goni i tužilac mora da goni za određeno krivično delo.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Saša Radulović. Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala. Ja bih samo da podvučem ovu argumentaciju još jednom. Znači, jako je neprecizno definisano i postoji opasnost od zloupotrebe. Negativna činjenica koja je uvedena u zakon nije dobro rešenje.

Kazali ste da se ovaj institut slabo koristio. To mogu da razumem, mada nema dovoljno podataka o tome, ali na ovakav način se taj problem ne rešava. Uvedena je mnogo veća konfuzija i velika sloboda interpretacije, gde može da se odustane od gonjenja u slučajevima za koje zaista to ne bi smelo da se desi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, u obrazloženju zašto se odbacuje amandman piše: „Amandman se ne prihvata iz razloga što je neophodno preciziranje člana 46. stav 1. na način kako se to predlaže u članu 3. Predloga zakona.“

Vi odbacujete amandman zato što smatrate da nešto mora da bude tako kako ste vi zacrtali. Ja vama kažem da ste vi pogrešno to predvideli i da opet niste dali nikakvo obrazloženje zašto odbacujete, nego tako odbacujete napamet i nemate nikakav argument za to.

U članu 46. osnovnog zakona, na koji se odnosi vaša izmena i na koji se odnosi moj amandman, imate praktično ponavljanje. U tom ponavljanju, koje je potpuno bespotrebno, vi kažete da treba da postoje okolnosti, da bi se neko pustio na uslovni otpust, koje ukazuju da osuđeni dok traje uslovni otpust neće izvršiti novo krivično delo. U prethodnoj rečenici stava 1. to je već napisano: „naročito da do isteka vremena za koje je izrečena kazna ne učini novo krivično delo“. Dakle, to je već sadržano u prethodnoj rečenici. To ponavljate dva puta.

Suštinski, vi ukidate to da se neko može pustiti na uslovni otpust ako je u odnosu na njega postignuta svrha kažnjavanja. To je sadašnje rešenje. Dakle, neko može da dobije uslovni otpust, znači ne mora da bude do kraja izdržavanja kazne, samo ukoliko je u odnosu na njega ispunjena svrha

kažnjavanja. Valjda je smisao u tome zašto se nekom određuje zatvorska kazna da se ispuni svrha kažnjavanja.

Mislim da nema razloga da menjate ovo i da ste mogli da usvojite amandman, nego, prosto, zato što je amandman podnet od strane opozicije, ne želite da ga usvojite.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su zajedno narodni poslanici Nenad Čanak, Marinika Tepić, Olena Papuga i Nada Lazić i zajedno narodni poslanici Čedomir Jovanović, Enis Imamović, Nataša Mičić, dr Žarko Korać, Nenad Milić i Bajro Gegić i zajedno narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Novom intervencijom predlagača ovog zakona vi praktično abolirate povratnike koji krše utvrđene mere bezbednosti na sportskim priredbama, koji su inače i dalje prepoznati kao nosioci huliganizma i nasilništva. Ja nisam u ovom trenutku upoznata sa nekim detaljnijim informacijama, a molila sam da, ukoliko je moguće, u toku rasprave dobijemo i konkretne podatke na osnovu čega se ovakav predlog našao pred nama.

Tačnije, predlogom predlagača, dakle Ministarstva, odnosno Vlade, predviđa se da se briše dosadašnje krivično delo koje glasi: „Ako posle izdržane kazne zatvora učinilac prekrši zabranu prisustvovanja određenim sportskim priredbama, odnosno ako ne izvrši dužnosti iz stava 2. ovog člana, sud koji je izrekao meru iz stava 1. ovog člana može ga kazniti zatvorom od 30 dana do tri meseca“.

Vaš je predlog da se ovo briše. U obrazloženju ste naveli da je članom 30. Predloga zakona Krivični zakonik dopunjen novim krivičnim delom – kršenje zabrane utvrđene merom bezbednosti, prema kome se lice koje prekrši zabranu utvrđenu izrečenom merom bezbednosti kažnjava novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Kao primer navela sam jednu plastičnu simulaciju potencijalnog događaja, odnosno pitanje – kako očekujete, na primer, da sudija objektivno sudi huliganima kada se u sudnici pojavi 20 ili 30 njih? Da li će sudija zaista izreći najblažu kaznu, u ovom slučaju novčanu, onako kako vi predviđate, a praktično abolirati od dosadašnje utvrđene, isključivo zatvorske, kazne povratnike u huliganizmu?

Mi smatramo da je, bez obzira na uvođenje novog krivičnog dela, adekvatnije da ostane i krivično delo za povratnike, odnosno huligane koji prekrše prethodno izrečene mere i da ipak sudijama u optičaju ostane izricanje za

njih isključivo zatvorske kazne u različitom rasponu, nego da se oni aboliraju i da im se uspostavi zapravo mnogo lakša, odnosno novčana kazna. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Krivični zakonik predviđa, ako se ne varam, jedanaest mera bezbednosti: obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi; obavezno lečenje narkomana; obavezno lečenje alkoholičara; zabrana vršenja poziva, delatnosti i dužnosti; zabrana upravljanja motornim vozilom; oduzimanje predmeta; proterivanje stranca iz zemlje; javno objavljivanje presude; zabrana približavanja i komunikacije sa oštećenim; zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama.

Važeći zakonik je samo za kršenje jedne mere bezbednosti, a to je prisustvovanje određenim sportskim priredbama, predvideo mogućnost kažnjavanja. To je predvideo tako da je sudiji dao mogućnost da može da kazni, a nije bila obaveza, ukoliko dođe do kršenja te obaveze, da se izrekne kazna zatvora ili ne.

Sada, uvođenjem novog krivičnog dela predviđamo kažnjavanje ne samo za kršenje zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama, nego za kršenje svih mera bezbednosti koje su propisane Krivičnim zakonikom. Ja sam sigurna da će sudije da cene težinu mere bezbednosti koja je prekršena, ili ne. Treba takođe imati u vidu da je novim predviđenim krivičnim delom predviđena mogućnost i težeg kažnjavanja nego što je bilo do sada, s obzirom na to da je bilo predviđeno izricanje kazne zatvora do tri meseca, a sada je omogućeno izricanje kazne zatvora do šest meseci.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Živković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, obrazloženje zašto se odbacuje moj amandman je da se u Krivičnom zakoniku upotrebljava izraz „subjekt privrednog poslovanja“, a ne izraz „privredni subjekt“, pa je zbog toga odbačen amandman.

Mislim da predlagač zakona, Ministarstvo uopšte nije ulazilo u suštinu ovog amandmana, a suština je da u privredi mogu određena krivična dela

iz privrede da izvrše privredni subjekti. I suština je da ne mogu svi drugi koji nisu privredni subjekti da izvrše ovakva krivična dela.

Jedni od tih subjekata, a koji nisu privredni subjekti, između ostalog su i advokati. Postoje određena krivična dela koja se odnose i na advokate. Sada se postavlja pitanje, ako ste advokate svrstali u privredne subjekte i pod udar ovih krivičnih dela u privredi, kako ćete primeniti zakon? Jer, možete goniti nekog za zloupotrebu poverenja, a možete goniti nekog i za zloupotrebu poverenja u privredi. Ne znam da li ste o tome razmišljali. Vidim da kolega Ćosić vrti glavom.

Član 216, Zloupotreba poverenja, kaže: „Ko zastupajući imovinske interese nekog lica ili starajući se o njegovoj imovini zloupotrebi data mu ovlašćenja u nameri da time sebi ili drugom pribavi imovinsku korist...“, pa kaže: „Ako delo iz st. 1–3. ovog člana učini staralac ili advokat...“. Dakle, zloupotreba poverenja odnosi se na sve građane, pa se tako odnosi, na primer, i na advokate. A vi sada uvodite zloupotrebu poverenja u privredi, pa sad možete advokate goniti i po tom krivičnom delu iako oni nisu privredni subjekti i ne obavljaju privrednu delatnost, već obavljaju svoju advokatsku delatnost.

Zbog toga sam ja ovakav amandman i podneo. I, to se ne odnosi samo na advokate, odnosi se i na druge ljude u ovoj zemlji.

Mislim da niste sagledali, kada ste odbacivali, suštinu amandmana, nego se bavite terminologijom, da li su privredni subjekti ili subjekti koji vrše privrednu delatnost.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman, sa ispravkom, podneli su zajedno narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani predsedavajući, gospodo ministre, mi smo želeli ovim amandmanima da zapravo preciziramo dve stvari koje su ovde definisane. Prva je poslovna tajna, a druga je polno uznemiravanje.

Ponudili smo precizne formulacije, koje glase: „Poslovnom tajnom smatraju se podaci i dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenom na osnovu zakona proglašeni poslovnom tajnom čije bi odavanje prouzrokovalo ili bi moglo da prouzrokuje štetne posledice za subjekt privrednog poslovanja“.

I preciziranje, takođe, šta je polno uznemiravanje: „Polno uznemiravanje jeste svako verbalno, neverbalno ili fizičko ponašanje koje ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva lica u sferi polnog života, a koje izaziva strah ili stvara neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje“.

Dakle, mi smo želeli da obe ove stvari preciziramo i smatramo da bi se time dobilo na kvalitetu ovih odredaba.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Termini „poslovna tajna“ i „polno uznemiravanje“ samo jednom se pominju u zakonu u okviru krivičnog dela koji to reguliše, tako da nije bilo potrebe da se nađe u članu 112. gde se pominju pojmovi koji se provlače kroz čitav zakonik. Upravo je normativna tehnika takva da ne bi dolazilo do ponavljanja i obrazloženja na šta se odnosi. Zbog toga je vaš amandman odbijen.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Petar Jojić i Zoran Krasić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Prihvatanje kojekakvih međunarodnih obaveza od strane Vlade Republike Srbije, pa onda i Narodne skupštine kroz ratifikaciju, dovodi do apsurdnih situacija poput ovog novog krivičnog dela – sakaćenje ženskog polnog organa.

Prosto je neverovatno, bez obzira na to što kažete da ste to prihvatili kao obavezu iz Istanbulske konvencije, da je nekom palo na pamet da ovo krivično delo unosi kao krivično delo u naš Krivični zakonik. Na ovaj način, kao da želite da podstičete nekoga da bi mogao i ovako nešto da uradi.

Kada biste pitali građane Srbije, pitanje je koliki broj ljudi, a ogromna većina je sigurno u pitanju, i ne zna da se ovako nešto radi kao kulturni i religijski običaj u nekim zemljama u Africi. Dakle, ovo krivično delo prosto nije primereno našoj kulturi, našim običajima, niti se zna da se nekada u praksi nešto slično desilo, a kada eventualno i bi, onda bi svakako moglo biti procesuirano po postojećem Krivičnom zakoniku.

Kada ste već uneli ovo krivično delo, i ovo vam je manir, utvrđujete kaznu zatvora: „Ko osakati spoljne delove ženskog polnog organa, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina“. Pa, kakav je to raspon za jedno krivično delo od jedne do osam godina? A ako postoje naročito olakšavajuće okolnosti, onda je kazna od tri meseca do tri godine.

Dakle, ovo ste očigledno onako uradili samo zato što ste prihvatili tu obavezu. Nije dobro da prihvatate sve što vam se ponudi, morate da vodite računa o tome u kojoj državi živimo, za koju državu i za koje ljude donosimo zakone. Ovaj član, i zato smo predložili njegovo brisanje, apsolutno je nepotreban.

Još jednom vas pozivamo, gospođo Kuburović, organizujte ekipu, napravite dobar tekst Krivičnog zakonika, kodifikujte krivično zakonodavstvo, donesite ovde da kao ozbiljni ljudi, političari, pravnici raspravimo, utvrdimo i donesemo jedanput zakon koji će važiti bar za određen broj godina, bez čestih izmena i dopuna. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Tačno ste rekli da smo prihvatili obavezu iz Istanbulske konvencije. To su odredbe na koje nisu stavljene rezerve, tako da smo bili u obavezi da uvrstimo i to krivično delo u naše zakonodavstvo.

Tačno je da je pojava sakaćenja ženskog polnog organa nešto što je karakteristično za afričke zemlje i pojedine zemlje Bliskog istoka, ali je takođe tačno da je veliki broj evropskih zemalja propisao isto ovo krivično delo upravo zbog velikog broja imigranata koji su tu praksu preneli na evropski kontinent. Mi nismo prvi koji uvode ovo krivično delo, pojedine evropske zemlje su čak osamdesetih godina propisale ovo kao krivično delo. S druge strane, ne možemo ni da previdimo to da se danas na teritoriji Republike Srbije nalazi veliki broj migranata koji upravo dolaze sa područja država gde se obavlja ovaj religijski kult.

(Vjerica Radeta: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice, nemate osnov za repliku, zaista.

(Vjerica Radeta: Imam, ali ako ne može...)

Ministarka je samo potvrdila ono što ste vi rekli, a stavovi se razlikuju.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Pavlović.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Dušan Pavlović.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Zahvaljujem. Dakle, radi se o ovom članu koji se tiče sakaćenja polnog organa. Ja sam predložio da se isključi reč „ženski“.

Predlog je da se reguliše samo sakaćenje ženskog polnog organa. Ja sam predložio da se briše reč „ženski“ zbog toga što predmet genitalne mutilacije mogu da budu podjednako ženski i muški polni organ. Nema nikakvog razloga, tako se bar meni činilo kada sam ovo čitao, da se pravi diskriminacija između dve vrste polnih organa.

U odgovoru Ministarstva dato je zanimljivo obrazloženje zbog čega se ovaj moj amandman odbija, pa kaže ovako – amandman se ne prihvata iz razloga što propisivanje krivičnog dela sakaćenja ženskog polnog organa predstavlja ispunjenje međunarodne obaveze i formulacija tog krivičnog dela predviđena Predlogom zakona u skladu je sa članom 38. Istanbulske konvencije.

Pogledao sam Istanbulsku konvenciju, tj. taj član 38. Zaista, tamo se pominje ženska genitalna mutilacija, odnosno sakaćenje ženskog polnog organa. Onda se ja pitam ovako – da li je ono što sam ja predložio, što se odnosi i na muški i na ženski polni organ, zaista u suprotnosti sa onim što stoji u članu 38. Konvencije? Ako ja dobro razumem ono što sam predložio, moj predlog je opštiji od onoga što stoji u članu 38. Konvencije i trebalo bi, po logici stvari, da pokriva i ono što stoji u članu 38. Konvencije. Dakle, kada kažete da je genitalna mutilacija zabranjena u totalu, za bilo koju vrstu polnog organa, pokrivajte, naravno, i ženski polni organ.

Mislim da ono što sam predložio, tj. moj amandman, nije u suprotnosti, već da obuhvata i jedno i drugo. Molio bih da ponovo porazmislite o ovom amandmanu. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Marinika Tepić, Olena Papuga i Nada Lazić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. I mi pozdravljamo raspoloženje Ministarstva da prepozna ovo krivično delo kao novo, s tim što predlažemo novi naslov i nove odredbe, verujem preciznije nego što su u trenutnom rešenju Ministarstva.

Najpre, predlažemo da se ovo krivično delo zove „genitalno sakaćenje žene“. Mislimo da je to primereniji naziv i, jednostavno, univerzalni naziv za sve mutilacije ovog tipa.

Jedno obrazloženje, mada ne na ovaj amandman, koje smo čuli jeste da... Pomenuli ste migrante koji se kreću kroz našu zemlju, s obzirom na to da je ovaj fenomen tipičan uglavnom i pretežno za afrički kontinent. Međutim, ne možemo izuzeti činjenicu da i razne druge životne okolnosti mogu dovesti ljude sa drugih kontinenata koji praktikuju ovakve ritualne obrede koji duboko zadiru i narušavaju prava, naročito malih devojčica u uzrastu od četiri do osam godina, kada se uglavnom ovakve neverovatne intervencije nad ženskim telom sprovode, tako da smatramo da je to samo parcijalno obrazloženje da usled ovih migrantskih pojava u poslednje vreme postoji osnov za prepoznavanje ovog krivičnog dela.

Ono što smo mi pokušali jeste da bude inkriminisan ne samo čin sakaćenja, već i pokušaj, odnosno pomaganje u ovom delu, jednako kako Krivični zakon predviđa da je krivično delo i saradnja, odnosno pomoć pri nedozvoljenom prekidu trudnoće. Smatramo da je to jednaka krivica, tako da tražimo da se uvede novi stav, odnosno naš član kompletan, koji u prvom stavu kaže: „Ko ženu genitalno osakati ili pokuša odnosno pomogne da se žena genitalno osakati, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.“ Sledeći stav koji predviđamo glasi: „Ako je delo iz stava 1. ovog člana učinjeno prema maloletnom ženskom licu ili je nastupilo teško narušavanje zdravlja ili je učinjeno prema više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.“ Treći stav: „Ako je usled dela iz stava 1. ovog člana nastupila smrt ženskog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dve do dvanaest godina.“

U obrazloženju, koje nas, moram reći, nije zadovoljilo, odnosno ne smatramo da je opravdavajuće, predlagač zakona navodi da postoje naročito olakšavajuće okolnosti pod kojima se ovo krivično delo može izvršiti. Niste nas uverili da je tako, jer osakatiti, naročito devojčice u periodu od četvrte do osme

godine, kada se genitalno sakate, zapravo, još uvek devojčice, čak ne ni žene, ne može biti osim sa jasnom namerom da se to krivično delo izvrši.

Po nama, ne postoji nijedna olakšavajuća okolnost koja bi abolirala izvršioca ili saizvršioca u ovom krivičnom delu, te apelujemo na vas da još jednom uzmete u obzir, verujemo, ozbiljne argumente u okviru ovog našeg amandmanskog predloga i utičete da ih i sam predlog zakona prepozna kao sastavni deo. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Amandman nije prihvaćen zato što se, kada je reč o pokušaju izvršenja krivičnog dela, primenjuju opšte odredbe Krivičnog zakonika i član 30. S obzirom na to da su ispunjeni uslovi da može da se primeni on, imajući u vidu raspon kazni koje su propisane, a, s druge strane, imajući u vidu način izvršavanja ovog krivičnog dela, i praksa koja je ustanovljena upravo se odnosi na devojčice od 14 do 10 godina.

Još jedna stvar zbog koje nismo mogli da prihvatimo amandman jeste i vrsta kazne koju ste propisali, ukoliko je učinjeno prema maloletnom licu, s obzirom na to da je skoro isti raspon kao i kada nastupi smrt, tako da smatramo da ne može da bude ista kazna.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman je podneo narodni poslanik Milan Lapčević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Živković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Maja Videnović, Radoslav Milojević, Gordana Čomić i Vesna Marjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani predsedavajući, kolege narodni poslanici, iz čitave ove diskusije, ja sam jedino razumeo da je po Istanbulskoj konvenciji dozvoljeno sakaćenje muškog polnog organa. Mislim, tako sam razumeo diskusiju kolege Pavlovića.

Međutim, ono što je ovde mnogo važnije od ove naše male šale jeste da je, ako sam dobro razumeo ministarku, a ona je ovde najpozvanija da protumači određena zakonska rešenja, ovo prvi slučaj da se srpsko zakonodavstvo prilagođava migrantskom zakonodavstvu. Dakle, Srbija počinje unapred da se prilagođava promenama u strukturi našeg stanovništva koje će nam doneti migranti, odnosno koje su migranti doneli u Evropu. Mi sada moramo da sledujemo Istanbulskoj konvenciji, moramo da se prilagođavamo religijskim –

šta, kultovima, obredima, idejama, koje migranti donose kao religijske specifičnosti u našu sredinu.

Da li je ovo početak jedne ozbiljne zakonodavne inicijative Vlade Republike Srbije, na čelu sa Aleksandrom Vučićem, u pravcu ispunjavanja različitih potreba migranata koji treba ovde da se nasele kada EU totalno zatvori svoje granice, a od Srbije napravi najveći azilantski centar u Evropi?

Dakle, to je ideja srpskog zakonodavstva – da se mi prilagođavamo migrantskim krizama, nametnutim seobama stanovništva koje nam se nameću iz SAD, promeni strukture stanovništva Evrope, nametanju religioznih kultova iz Afrike, Azije ili ne znam odakle i da sada naše zakonodavstvo prilagođavamo migrantskom pitanju.

Mislim da je SNS zaista ovde, za razliku od borbe protiv nasilja u porodici, vizionarska politička stranka; ona ovde ne kasni pet godina, ona ide pet godina unapred. Ona želi da reši zakone i pre nego što migranti nasele Srbiju u potpunosti.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić, pravo na repliku.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Dve stvari. Prvo, pozivam da se ne prihvati zato što pričamo o ozbiljnim stvarima i zaista teškom delu, a predlagač amandmana je predložio svojim amandmanom da se smanje kazne, ali to nije rekao. Pričao je o svemu drugom osim o sopstvenom predlogu. Znači, prvo, neprikladno; drugo, degutantno; treće, sam predlog, ne znam šta da kažem. Dovoljno da zaključim da se ne prihvati iz razloga što piše to što piše.

Druga stvar, sve što se čuje kao obrazloženje – a i to ću morati da prokomentarišem jer raspravljamo o obrazloženjima, i pisanim i usmenim – apsolutno nikakve veze ni sa čim nema. Vrlo je neumesno, recimo, na ovom pitanju, baš kao što je bilo neumesno i na onom prethodnom zakonu, praviti priče. I, ko će da zaštiti nekoga, Srbiju ili Evropu, od migrantske krize, strašni faktor poput čoveka koji je govorio malopre? A iza praznih reči obično stoji – šta? Verovatno neka dodatna praznina.

Čini mi se da se svaki put kad ga čujem (našalicio se malo, već smo se danas našalili, je li tako) setim jednog popularnog programa u kome je bila čuvena rečenica: „Što bi rekli naši stari, bolje znati mnogo i često, nego ne znati ništa povremeno, nikad, kojekude“. Kad god čujem predlagača amandmana, meni ona padne na pamet, stvarno ne znam zašto.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Boško Obradović. Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Gospodin Orlić ceo dan pokušava da bude duhovit, ali nikako da se nasmejemo.

PRESEDAVAJUĆI: A i vi isto.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ja sam vrlo ozbiljno govorio o jednoj od najozbiljnijih tema savremene Evrope, o kojoj čitava Evropa danas govori,

izuzev Vlade Republike Srbije, izuzev Narodne skupštine Republike Srbije, a to je tema migrantske krize i posledice migrantske krize na Evropu. Predsednik Skupštine, dakle, odbija već dva meseca da održimo posebnu sednicu na aktuelnu temu koja se tiče migrantske krize.

Što je posebno važno, imali smo ovih dana zajedničku sednicu sa Vladom Republike Mađarske, koja ima potpuno drugačiji stav po ovom pitanju i od koje bismo mnogo toga mogli naučiti o tome kako se štite sopstveni građani od posledica migrantske krize.

Imali smo juče jedan slučaj u centru Beograda, na Zelenom vencu, gde se desio obračun između grupe migranata, sa najstrašnijim posledicama, jedan migrant je podlegao povredama, ubijen je. Šta je sledeće? Šta je sledeći korak u našoj toleranciji, u našem liberalnom i ne znam kakvom pristupu migrantskoj krizi?

Pa, kad je tako glup taj Viktor Orban, što ste ga zvali i pravili zajedničku sednicu? Kada taj Viktor Orban nema pojma kako zaštititi građane Mađarske, što veličate prijateljstvo sa Viktorom Orbanom? Pa, poslušajte nešto tog Viktora Orbana. Ja ne vidim jednu jedinu sličnost između politike SNS i politike Fidesa u Mađarskoj, a vi ste, kao, veliki prijatelji. Imate potpuno suprotne politike: i u ekonomskoj sferi, i u finansijskoj sferi, u monetarnoj sferi, u sferi migrantske krize, u porodičnoj politici i svemu drugom, a ovamo glumite, kao, vi ste nešto prijatelji, vi nešto saradujete.

Pa, evo, kad ste prijatelji, zaštitite građane Srbije od migranata koji se biju nasmrt na Zelenom vencu, da ne znamo ko je sledeći u njihovim aktivnostima u centru Beograda.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući. Možda je i bolje što se onaj koji je govorio malopre nije nasmejao, jer ono što je on radio obrazlažući amandman, koji je sam po sebi skandalozan, možda je najmanje za smeh. Dobro je ako je u stanju da zadrži ozbiljnost.

Što se tiče pitanja migrantske krize i odnosa Srbije prema njoj, Srbiji po pitanju tog odnosa stižu isključivo reči hvale iz celog sveta, i sa istoka i sa zapada. Srbija na svoju ulogu u toj krizi može da bude samo ponosna; mnogo je „evropskija“ od mnogih evropskih zemalja, što same te zemlje kažu, u svom odnosu prema ljudima, u svom humanom pristupu, u načinu na koji tretira te ljude.

Tačno je, različite zemlje primenile su različite mehanizme. Pravo svakoga je da izabere kako smatra da je dobro, ali Srbija tu apsolutno nema čega da se stidi. To bi trebalo da podrži i predlagač amandmana, ako ni zbog čega drugog onda zato što se sam trudi, kad god se sretne s nekim iz Evrope, da nekako napomene da je i on poprilično proevropski, ali na neki svoj način, i kako on to ume da doživi. Nije toliki evroskeptik kad razgovara sa njima, koliki je kad se ovde pojavi na nekom trgu.

Neće nama niko birati prijatelje, dame i gospodo. Mađarska i Srbija danas imaju vanredno dobre odnose – pitanje je da li smo takve odnose imali ikada – upravo zbog toga što imamo odgovorne ljude na vlasti i u jednoj i u drugoj zemlji, ljude koji znaju koliko je teško kad se taj posao upravljanja jednom državom i jednim narodom radi savesno i odgovorno, pa zato dobro razumeju i cene trud i rezultate jedni drugih.

Ko to može da ne razume? Možda samo onaj ko prijatelje nema, pa mu to pitanje uopšte i ne znači puno, ko mora da ih traži po sumnjivim mitinzima, pod raznoraznim zastavama, ili da im se možda servilno nudi za kandidata, a od toga nema ništa. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Ja ću se ipak držati amandmana i onoga što ste predložili u amandmanu, samo da se vratim na ono što ste rekli – da se mi ovim krivičnim delom prilagođavamo migrantskoj krizi.

Nije mi teško, ponoviću koliko god puta treba da ispunjavamo obavezu iz Istanbulske konvencije. Samo bih volela da ste barem na fotografiji imali priliku da vidite kako izgleda to sakaćenje i da postoje različiti oblici sakaćenja, da je najteži oblik tzv. infibulacija, koja podrazumeva potpuno odstranjenje ženskih polnih organa. Pretpostavljam da ne biste imali takve komentare.

Da se vratim na ono što ste predložili. Da ste toliko protiv ovog krivičnog dela, pretpostavljam da biste predložili brisanje ovog člana, a ne izmene raspona kazne. Ali, moram da se osvrnem i na ono što ste stavili u amandman i predvideli da bude kazna zatvora od šest meseci do pet godina. Predlagač se pre svega rukovodio kaznom zatvora koja je propisana za tešku telesnu povredu, gde je ovaj raspon kazne od jedne godine do osam godina, smatrajući da sakaćenje ženskog polnog organa predstavlja jedan od vidova teške telesne povrede. Zbog toga je član 1. propisao ovakav raspon zatvorske kazne.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem. Koristim vreme Poslaničke grupe Demokratske stranke.

Kontekst kojim je ministarka objasnila uvođenje krivičnog dela, a na osnovu Istanbulske konvencije, ispravan je.

Povezivanje sa onim što kolokvijalno zovemo „migrantska kriza“ trebalo bi da u ovoj sali proizvede samo dodatna pitanja šta ćemo još od propisa i kako menjati da bismo išli u korak sa životom.

Vlada Republike Srbije u svojoj petoj godini ima vrlo kratak spisak dobrih stvari, ali upravljanje izbegličkom krizom je jedna od takvih dobrih stvari. Ko god hoće to da porekne, taj ne razume da smo jedna od retkih država koje su izbegličku i migrantsku krizu tretirale onako kako je trebalo cela EU, sa stanovišta ljudskih prava. Nadam se da niko u Vladi neće odustati od takvog pristupa, jer je on jedini moguć.

Svako huškanje, svaka rečenica da neko odnekle dolazi da nam nešto otme, svaki zid pokazuju da nismo ništa naučili ni o Berlinskom zidu, da nismo ništa naučili od nesreće i tragedija koje smo imali na prostorima bivše Jugoslavije, da nismo ništa naučili o ljudovanju, bez obzira na to koliko propisa o ljudskim pravima čitali.

Nije ovo jedini zločin koji se po Istanbulskoj konvenciji tretira kao obavezan, da bude uveden u naše krivično zakonodavstvo. Nije daleko dan kada ćemo... Nadam se da nećemo, ali je moguće da imamo ubistva iz časti na teritoriji naše zemlje. Šta ćete da radite u takvom slučaju? Kulturološki... On ubije sestru, ženu, majku, i prijavi da mu je žao ali da je osramotila porodicu. Postoje kulture, postoje zakonodavstva gde se za takvo krivično delo ne goni. Da li ćemo ili nećemo biti u prilici da gledamo da neko to smatra prirodnim, ne znam, nadam se da nećemo. Ali, imati u vidu da se život menja onako kako se menjaju kulturološki običaji i kako se prilagođavamo tome što se u životu menja, mislim da je sasvim ispravna odluka Vlade kao predlagača da ovo krivično delo uvrsti kao krivično delo po Krivičnom zakoniku Republike Srbije.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice. Ovde imamo jednu klasičnu situaciju apsurdna, i to apsurdna između obrazloženja i samog amandmana. Obrazloženjem se negira jedan deo krivičnog zakonodavstva, a, s druge strane, amandmanom se predlaže sankcionisanje na način kako se predlaže, i to ublažavanjem krivične sankcije koja bi trebalo da bude zaprećena krivična sankcija. Dakle, jedan klasičan apsurd.

Poznavaoci međunarodnog krivičnog prava i te kako dobro znaju da postoji mogućnost tzv. opredeljenja za primenu odgovarajućeg zakona, domaćeg ili stranog. A onaj ko ne zna za to, on će se pozivati na migrantsko pravo, koje nikad nije postojalo niti postoji. „Migrantsko pravo“ je floskula nekoga ko je izrekao nešto što je pravnički nonsens, a nonsens u prevodu znači besmislica.

Prema tome, ovde nije potrebno trošiti velike reči i energiju za obrazloženje nečega što je sasvim jasno. Država Srbija se obavezala da štiti migrante, da štiti ono što podrazumeva njihovo pravo, neprikosnoveno pravo koje je priznato međunarodnim aktima, pa i Univerzalnom deklaracijom o pravima čoveka i njegovim slobodama.

U ovom slučaju država Srbija postupa ispravno i na način koji podrazumeva zaštitu, pre svega, onoga što podrazumeva najimmanentniju vrednost čoveka, a jedna od tih vrednosti jeste vrednost da se štiti polna sloboda. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem. Reč ima narodni poslanik Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem. Osetila sam prosto potrebu da se javim po amandmanu kao žena, u prvom redu. Nadovezujući se na branjenje uspostavljanja ovog krivičnog dela od strane ministarke, rekla bih (ili preporučila) predlagaču ovog amandmana da nije potrebno da pogleda

fotografije, dovoljno je samo da pročita opise svih onih stvari koje podrazumevaju genitalno sakaćenje žena i da više nikada ne izgovori ono što je ovde izgovorio. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala. Da bih pojasnio šta sam ovde izgovorio, hvala na tome. Dakle, niko ovde ne spori da treba krivično da se goni bilo kakvo sakaćenje bilo koga, bilo čijeg tela i delova tela. Nemojte vi sada da ovde prebacujete nama ono što mi nismo rekli. Mi samo kažemo da takva praksa, takvi religiozni kultovi, takva tradicija u srpskom narodu i državi ne postoji, da ne postoji primer zbog koga uvodite ovo krivično delo.

Zbog koga vi uvodite ovo krivično delo? Zbog migranata. Otkud migranti u našoj državi? Pa, vi ste ih pustili da uđu. Kako su oni ušli? Pa, raznim načinima. Kako to oni ne ulaze u ove evropske zemlje? Pa, oni su podigli zid. A zašto oni vas hvale što vi ovde primete, a oni ne primaju? Pa, zato što vide da je mnogo bolje da mi primamo i da mi imamo probleme, nego da ih oni imaju. Ne samo da će da vas hvale, nego će i da vas finansiraju, da mi ovde primamo migrante, pravimo azilantske centre, prilagođavamo naše zakonodavstvo migrantima. Bolje nego da se to kod njih tamo dešava. Najbolje da se dešava ovde. O tome mi vama pričamo.

Niko ovde ne brani nikakvo sakaćenje. Niko ovde ne brani bilo koje krivično delo, naprotiv. Ali, mi ovde ulazimo u opasnu zonu prilagođavanja našeg zakonodavstva migrantskim procesima. Pa, mi smo protiv toga. Mi želimo da zaustavimo prodor migranata u našu državu, po uzoru na vašeg prijatelja Viktora Orbana.

PREDSEDNIK: Poslaniče, budite ljubazni, o amandmanu.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ovo je bila replika.

PREDSEDNIK: Ne znam da je bila replika.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ovo je bila replika, jer sam prozvan da je amandman besmislica, plus i pogrešno protumačen.

Samo da završim. Možda su reči „Socijalistička partija Srbije“ nonsens.

PREDSEDNIK: Poslaniče, hoćete li vi o amandmanu ili ne?

BOŠKO OBRADOVIĆ: Evo, završio sam repliku.

PREDSEDNIK: Znači, nećemo da se svađamo stalno. Prozivate sve partije zato što imaju drugačije stavove od vašeg. Vi ste vaše rekli, oni su rekli njihovo, to je valjda dozvoljeno.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Niko ne želi reč.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Taj amandman je prihvaćen od strane Vlade.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Mislim da je dobro da je predlagrač prihvatio amandman da zaprećena kazna za sakaćenje ženskog polnog organa sa smrtnom posledicom bude do 12 godina.

Prosto, mislim da je fer u ovoj raspravi reći da kod nas postoji u našem Krivičnom zakoniku teška telesna povreda, da su mnogi od ovih oblika podvedeni pod tešku telesnu povredu i da su tu zaprećene kazne do 12 godina i da nije bilo nikakve logike da mi sada za sakaćenje ženskog polnog organa privilegujemo nekog u odnosu na to što već imamo u zakonu.

Moja poruka je da je svakako u redu što smo nešto iz Istanbulske konvencije uneli u naše zakonodavstvo, ali mislim da bi bilo važno da dobro proučite zakon koji menjate pre nego što predlažete to. To kod nas u jednom delu ima, i već su zaprećene veće kazne, tako da je dobro što ste prihvatili ovakav amandman.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Na član 9... Aha, vi se zakopčavate, izvinjavam se.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovana predsedavajuća, ovo je već bilo duhovito, za razliku od kolege Orlića koji ceo dan pokušava, a nije nijednom uspeo.

Dakle, ja razumem da vi imate obaveze prema raznim inostranim konvencijama, propisima, naredbama, učenama, pritiscima i nizu drugih mera kojima ste izloženi na ovom vašem pogubnom putu Srbije u EU.

Već vam je kolega, prethodni govornik, sa kojim bih zaista teško uspeo da se složim, rekao ključnu stvar – imate krivično delo teška telesna povreda. Zašto se prilagođavate izvesnim istanbulskim konvencijama?

Evo, u ovom članu, za koji mi tražimo da se briše, vi se prilagođavate takođe tom novogovoru EU, koji, naravno, mora u sferu diskriminacije da odmah uvrsti seksualnu orijentaciju, rodni identitet, kao nove osnove diskriminacije iako ih naš Ustav ne poznaje. U članu 21. stav 3. Ustava Srbije nema ni seksualne orijentacije ni rodnog identiteta kao osnova diskriminacije, zbog čega je ova vaša dopuna u Krivičnom zakoniku u koliziji sa ustavnom zabranom diskriminacije, pa sa ovim amandmanskim rešenjem predmetna kolizija uklanja, jer bi se u suprotnom zakonskom normom proširilo ustavno sankcionisanje zabrane diskriminacije, što ne bi bilo u skladu sa hijerarhijom opštih pravnih akata. Ovo tim pre što se pomenuto krivično delo nalazi u glavi Krivičnog zakonika kojom se propisuju krivična dela koja se odnose na zaštitu sloboda i prava čoveka i građanina koja su utvrđena Ustavom.

Dakle, vi imate ideju da ovde propisujete nove odredbe diskriminacije, da ih proširujete na seksualnu orijentaciju i na rodni identitet, iako to nisu ljudska prava. To nije klasičan korpus ljudskih prava. Vi pod pritiskom iz EU morate da proširujete, izmišljate novi korpus ljudskih prava da biste, je li, napredovali na daljem putu Srbije u EU. Mi iz Dveri ne želimo da

napredujemo u takvu Evropsku uniju koja će nam donositi vrednosti poput ideologije homoseksualizma ili ne znam kakvih drugih izmišljotina koje su apsolutno u neskladu sa tradicionalnim vrednostima koje su u Srbiji prisutne vekovima.

PREDSIEDNIK: Hvala. Na član 9. amandman su zajedno podneli poslanici Velimir Stanojević i Dubravka Filipovski.

Reč ima narodni poslanik Dubravka Filipovski.

DUBRAVKA FILIPOVSKI: Uvažena gospođo Kuburović, očekujem da saslušate moju argumentaciju, u ime stotina hiljada osoba sa invaliditetom, i da prihvatite ovaj amandman.

Neshvatljivo je odbijanje da se invaliditet izričito predvidi kao zabranjeni osnov povrede ravnopravnosti. Ustav Republike Srbije članom 21. pominje invaliditet kao zabranjen osnov diskriminacije. Uključivanjem invaliditeta u ovu listu treba osigurati da ne bude predmet tumačenja da li povreda ravnopravnosti predstavlja izvršenje krivičnog dela ili ne. Uopštena formulacija o drugim ranjivim grupama i ličnim svojstvima, po mom mišljenju, nije dovoljna i ostavlja nekoliko stotina hiljada osoba sa invaliditetom nezaštićenim, jer institucije imaju tendenciju uskog tumačenja i ukoliko lično svojstvo nije taksativno nabrojano, pretpostavka je da institucije neće ulaziti u tumačenje toga da li ono spada u druga lična svojstva.

S druge strane, seksualna orijentacija i rodni identitet nisu, kao invaliditet, striktno predviđeni Ustavom Republike Srbije. Nelogično je da se ne navede invaliditet, koji u Ustavu eksplicitno postoji.

S druge strane, imamo i preporuku Konvencije UN iz 2016. godine da se pojača pravni okvir za zaštitu ovih osoba od diskriminacije i pooštre sankcije za diskriminaciju po osnovu invaliditeta, a upravo ovaj krivični zakon je odlična prilika za to.

Prema svim dostupnim podacima, osobe sa invaliditetom predstavljaju grupu koja je među svim grupama najčešće diskriminisana. Zato je neophodno invaliditet dodati na ovu listu ako na njoj već postoji kao lično svojstvo društveni položaj, socijalno poreklo, imovinsko stanje, jer invaliditet je sigurno, ako ne teže, onda barem podjednako važan za zaštitu ravnopravnosti.

To su moji argumenti u ime osoba sa invaliditetom, a znam da su razna udruženja dodatno molila vas i Ministarstvo pravde da se ovaj amandman usvoji.

PREDSIEDNIK: Hvala. Reč ima ministar.

NELA KUBUROVIĆ: U ime predlagača, prihvatamo amandman.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Demokratska stranka.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu, lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni Predloga zakona.

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Sreto Perić, Petar Jojić i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Sreto Perić.

SRETO PERIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, član 10. je u vezi s članom 138a kojim se uvodi novo krivično delo – proganjanje.

Predložili smo da se u stavu 1. koji kaže: „Ko drugog neovlašćeno uporno proganja na način koji može osetno da ugrozi njegov lični život, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine“, reč „neovlašćeno“ briše.

Ovo novouvedeno krivično delo takođe svoj osnov nalazi u Istanbulskoj konvenciji. Što se nas tiče, odavno već postoji razlog za inkriminaciju ovog krivičnog dela, niste morali da se pozivate na Istanbulsku konvenciju, ali, svejedno, nama to ne smeta. U nemačkom krivičnom zakonodavstvu ovo krivično delo je uvedeno 2007. godine i oni već razmišljaju o načinu na koji će da usaglase te odredbe, jer u praksi predstavlja ozbiljne probleme.

Hteli smo da kažemo da ne može neko neovlašćeno da proganja. Čim neko nekog proganja, to je krivično delo, znači da to treba inkriminisati kao krivično delo. Mi to prihvatamo, za nas je to prihvatljivo, ali ako vi izričito navedete „neovlašćeno“, znači da postoji ovlašćeno proganjanje.

Ovde moramo da budemo malo precizniji. U krivičnom zakonodavstvu ne kaže se: „proganja“, nego se kaže da „goni po službenoj dužnosti“, ako ima potrebe. Ovde moramo biti potpuno precizni.

Gospođo ministarka, kao što ste postupili kod prethodnog amandmana... Mislio sam da čak to i ne znate, jer ste nov, mlad ministar, izvinjavam se, nemam nameru da vas uvredim, ali sam hteo da kažem da imate pravo i u toku vođenja rasprave po amandmanu da prihvatite. Jedan od amandmana koje takođe treba prihvatiti jeste i ovaj, pa izvolite.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice. Mogu sa razumevanjem da prihvatim obrazloženje koje je dato, ali iako postoji nesporna podrška da se ovo krivično delo normira, u Zakoniku postoje problemi koji će se možda u praksi pojaviti, a naročito će možda proizvesti neujednačenu sudsku praksu. Poznato je da naše pravosuđe boluje od neujednačene sudske prakse, to je bolest koja traje unazad već deset, petnaest, možda i znatno više godina, i nikako od te bolesti da se izleči. Zbog čega?

Postoje određene formulacije u predloženom tekstu krivičnog dela proganjanja koje će izazvati probleme u praktičnoj primeni, počev od formulacije „određenog vremenskog perioda“. Postavlja se pitanje, koji je to određeni vremenski period? Praćenje – da li je to praćenje u toku 24 časa, da li je to praćenje u toku 15 dana, godinu dana, šest meseci, pet dana? Dakle, u svakom slučaju, možda bi bila preciznija formulacija da to bude duži vremenski period, pa da sudovi i tužioci na osnovu toga iznalaze mogućnosti kako da

protivpravnost uoče, odnosno identifikuju u ponašanju, odnosno delovanju počinioca krivičnog dela.

U raspravi u načelu ukazao sam da mi se čini da postoji ne identitet, ali približno identična formulacija kod krivičnog dela ugrožavanja sigurnosti. Kod krivičnog dela ugrožavanja sigurnosti imamo sličnu formulaciju ovoj koja je sadržana u tački 4) u stavu 2: „Ko preti napadom na život i telo“ – ovde je dodato: „ili slobodu“ – „drugog lica ili njemu bliskog lica...“. Ovde imamo, otprilike, podudaranje inkriminacija, odnosno kvalifikacija kada je u pitanju krivično delo.

Ono što mi se čini da takođe može da izazove neujednačenu sudsku praksu jeste formulacija: „preduzimaju druge slične radnje“. „Druge slične radnje“ podrazumevaju širok pojam, prilično širok pojam. Onda ćemo dovesti do voluntarizma u postupanju tužilaca. Sudovi su vezani za optuženja; ne sme da prekorači identitet optužbe ili granice optužnog akta, da li je to optužnica ili optužni predlog, u zavisnosti od zaprećene kazne. Pojaviće se situacije u kojima ćemo druge slične radnje široko posmatrati kada su u pitanju inkriminacije, odnosno protivpravna delovanja.

U svakom slučaju, ovo krivično delo treba da postoji i protivpravnost u ovom krivičnom delu mora da bude negde pronađena i prepoznata, samo treba suziti što više mogućnost da se sudovi opterećuju mogućnostima različitih tumačenja. Odnosno, da se u ovom slučaju, po mom dubokom ubeđenju, Vrhovni kasacioni sud odredi kada su u pitanju odgovarajuće formulacije, kako bi se ujednačila sudska praksa. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Želite reč? Izvolite.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Poštovana predsednice Parlamenta, dame i gospodo narodni poslanici, član 10. odnosi se na proganjanje i uvođenje jednog novog krivičnog dela, gde je, mislim, predlagač zakona potpuno nepromišljeno rekao da je krivično delo: „Ko drugog neovlašćeno uporno proganja na način koji...“, ne znam šta, i onda kaže, pod tačkom 5): „preduzima i druge slične radnje“.

Ne mogu se pisati zakoni tako – preduzima i druge slične radnje. Dobro je da ste prihvatili amandman opozicije. Kolege iz Demokratske stranke su takođe, a mislim da je i većina poslaničkih grupa, podnele amandman na ovaj član. Prihvatili ste da to bude definisano preciznije i to je dobro.

Kada sam video ovaj član i da tu piše „preduzimaju i druge slične radnje“, meni je palo na pamet da vi u stvari hoćete da sprečite, odnosno da proglasite za krivično delo ono što su inače radili aktivisti Srpske napredne stranke u izborima kada su kucali i zvonili na vrata građana, sa njihovim ličnim podacima, i pitali ih za koga će da glasaju. To je proganjanje. I vrlo je uporno

bilo proganjanje, da dolazite na vrata i pitate ljude – da li ćete vi da glasate za ovoga ili onoga, a imate sve podatke o njima.

Sada je to precizirano na bolji način jer ste prihvatili drugi amandman na ovaj član, ali vas molim da ubuduće ne budu ovako široke formulacije, koje ne znače ništa.

PREDSIEDNIK: Na član 11. amandman je podnela narodna poslanica Ljupka Mihajlovska.

Reč ima narodna poslanica Ljupka Mihajlovska. Izvolite.

LjUPKA MIHAJLOVSKA: Hvala. Pa, pre svega da pohvalim predlagača što su najzad, posle dugo godina, kazna za krivično delo silovanja i kazna za obljubu nad nemoćnim licima izjednačene, to je dobra stvar. Međutim, još bolja stvar bi bila kada bi se praktično ova dva krivična dela stopila u jedno.

Ideja mog amandmana je bila da se zapravo definicija silovanja promeni, a u skladu sa preporukama Istanbulske konvencije i u skladu sa pomeranjima u međunarodnom pravu. Naime, akcenat je na tome da se, praktično, obljubom ili sa njom izjednačenim činom smatra sve što je učinjeno nad licem koje nije dalo svoj pristanak, bilo da je bilo upotrebe sile, pretnji, ili ne.

To takođe nije meni palo na pamet, to je predlog Autonomnog ženskog centra i raznih organizacija koje se bave osobama sa invaliditetom, pogotovo što se dešavalo u praksi da se podrazumevano pretpostavlja da ako je lice bilo nemoćno, a to su najčešće osobe, odnosno žene sa invaliditetom, nije ni bilo fizičke sile, što, naravno, nužno ne mora da znači. Ako ste već visinu kazne izjednačili, ne vidim zašto ovo nije podvedeno kao jedno krivično delo.

Ovde u obrazloženju, pored ovog prvog dela pisanog obrazloženja, ima deo gde kaže: „Zaprećena kazna iz stava 1. člana 178. Krivičnog zakonika koja se predlaže amandmanom je previsoka“. Ja sam stavila kaznu identičnu onoj koju ste vi dali u promeni, a to je od pet do 12 godina zatvora. Volela bih da čujem kratko, makar usmeno obrazloženje. Hvala vam.

PREDSIEDNIK: Hvala. Na član 12. amandman je podnela narodna poslanica Ljupka Mihajlovska.

Želite reč?

LjUPKA MIHAJLOVSKA: Hvala. Ovde je ideja da se briše član 179. Krivičnog zakonika ukoliko bi se prihvatio amandman na član 11. Predloga zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika. Hvala.

PREDSIEDNIK: Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Marinika Tepić, Olena Papuga i Nada Lazić.

Želite reč? (Ne.) Hvala.

Na član 14. amandman su zajedno podnele narodne poslanice Maja Videnović i Aleksandra Jerkov.

Reč ima narodna poslanica Maja Videnović.

MAJA VIDENOVIĆ: Poštovana predsednice, gospođo ministarka, samo ću vas podsetiti ukratko na ono što smo navele u obrazloženju zakona.

Smatram izuzetno važnim i pozdravljam vašu inicijalnu tendenciju što ste, u skladu sa vašom intencijom i društvenom potrebom, propisali strože kazne za dela protiv polnih sloboda.

U tom smislu, koleginica Jerkov i ja podnele smo amandman gde smo tražile da se u članu 180. stav 1. reči „od tri meseca do tri godine“ zamenjuju rečima „ od jedne do osam godina“. Ja ću vam pročitati, u zakonu, radi se o članu 181. gde kaže: „Ko zloupotrebom svog položaja navede na obljubu ili sa njom izjednačen čin lice koje se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili zavisnosti, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine“.

Mi za ovo krivično delo predlažemo povećanje i zakonskog minimuma i zakonskog maksimuma. Neobično je što samo ovo krivično delo nije obuhvaćeno pooštavanjem sankcija.

Nema potrebe, pretpostavljam, vama da govorim o izuzetno teškom dokazivanju ovog krivičnog dela, izuzetno teškom dokazivanju radnji izvršenja, o suptilnim oblicima koji prate radnju izvršenja ovog krivičnog dela, o strahu i patnji koju prolazi oštećeno lice, primarno žena, žrtva, o stigmatizaciji okoline i o tom strahu koji se širi. Molim vas da još jednom razmislite. Ovo je jedino krivično delo koje ne prati podizanje zakonskog minimuma i maksimuma, te u tom smislu naš amandman ide na više nego dvostruko pooštavanje sankcija. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milorad Mirčić, Petar Jojić i Zoran Krasić.

Reč ima Petar Jojić.

PETAR JOJIĆ: Dame i gospodo, kada je u pitanju član 15. predloženog zakona, Srpska radikalna stranka uložila je amandman, i ja ostajem kod tog amandmana.

Međutim, mi živimo u periodu moći i nemoći kazne. Gospodo ministre, vi ste mlad čovek, imate ambicije, ali ono što je moja poruka jeste da odolite pritiscima; ne dozvolite da vam iz EU dolaze činovnici da biste vi morali da prihvatite sve ono što oni traže.

Kada su u pitanju izmene i dopune Krivičnog zakonika, skrećem pažnju da je rečeno da Srbija mora da prihvati Okvirnu odluku Saveta Evrope. Srbija ne mora da prihvati Okvirnu odluku Saveta Evrope, jer je ne prihvataju ni sve članice EU. One je individualno prihvataju, ali ni u kom slučaju ne prihvataju za preispitivanje genocida. Za preispitivanje može biti samo što se tiče Holokausta. To je slučaj kod Francuske, Nemačke, Austrije i Belgije. Dakle, Srbija, i da je član Evropske unije, ne bi morala da prihvata preispitivanje genocida. S obzirom na to da imamo Ustav...

PREDSEDNIK: Poslaniče, u pitanju je polno uznemiravanje.

PETAR JOJIĆ: Ja sam želeo da skrenem pažnju na zakon koji je obuhvatio upravo ovo što ste vi rekli, ali je istovremeno obuhvatio i odredbe koje se odnose na preispitivanje genocida.

PREDSIEDNIK: Ali nije vezano za amandman. Potpuno vas razumem, ali nije vezano za amandman.

PETAR JOJIĆ: Ja samo kažem da Srbija nije u obavezi i zato ministar treba da ne prihvata sve ono što se servira iz Evropske unije, pogotovo kad dođu nižerazredni činovnici u Ministarstvo pravde.

Kad sam ja bio savezni ministar pravde, kod mene nije mogao ovako da uđe ni na jedna vrata. Niko iz Evropske unije!

PREDSIEDNIK: Verujemo vam, ali da se vratimo na zakon.

Na član 15. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanik Zoran Živković i zajedno Maja Videnović, Radoslav Milošević, Gordana Čomić i Vesna Marjanović.

Hvala.

Na član 15. amandman je podnela poslanica Tatjana Macura.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 15. amandman su zajedno podneli poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Dušan Petrović, Tomislav Žigmanov, Veroljub Stevanović.

Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, predsednice. S obzirom na to da naš amandman koji je u vezi sa ovim amandmanom, a odnosi se na zakon o kom smo prethodno raspravljali, nije prihvaćen, pretpostavljam da će to biti slučaj i sa ovim amandmanom.

Naime, mi predlažemo da se razdvoje dva krivična dela – polno i seksualno uznemiravanje. Mi smatramo da je polno uznemiravanje širi pojam od seksualnog uznemiravanja i da neko može da vas verbalnim, neverbalnim ili fizičkim ponašanjem, koje ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva lica u sferi polnog života, uznemirava, a da to ne bude seksualno. Drugim rečima, neko može da vas ponižava, uznemirava zbog toga što ste žena, a da to ne bude seksualno uznemiravanje.

Vi dajete nejasan odgovor u mišljenju Vlade zbog čega amandman nije prihvaćen. Kažete da smatrate da je ova definicija koju vi dajete preciznija. Mi, naprotiv, mislimo da je preciznije ako ustanovimo dva različita, jasno odvojena krivična dela. Za njih predviđamo i različito trajanje kazne. Tako da je nejasno zbog čega mislite da je preciznije nešto što je po svojoj suštini opštije.

Pretpostavljam da amandman neće biti prihvaćen s obzirom na to da niste prihvatili ni naše amandmane koji se zasnivaju na ovom amandmanu koji se odnose na zakon o kom smo već raspravljali.

Volela bih da čujem više informacija od toga da jednostavno smatrate da je ovo što predlažete preciznije. Kao što sam rekla, ovo što predlažete nije preciznije, nego je prosto opširnije.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Na član 15. amandman je podneo poslanik Milan Lapčević.

Da li neko želi da diskutuje?

Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Da li neko želi reč? Izvolite.

IVAN KOSTIĆ: Poslanička grupa Dveri smatra da sva krivična dela koja se tiču maloletnih lica treba da se još strože kažnjavaju. Zato je naš amandman bio da se kazna od tri meseca do tri godine poveća na od šest meseci do pet godina.

U vremenu koje je pred nama sigurno će biti sve više i više stvari koje nam dolaze iz Evrope, gde su se oni izuzetno dobro usavršili u svim tim radnjama po pitanju nasilja nad decom, tako da smatramo da bi povećanje kazne po ovom zakonu i po ovom amandmanu bilo neophodno.

PREDSEDNIK: Na član 15. amandman je podnela poslanica Aleksandra Čabraja.

Želite reč? Izvolite.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Zahvaljujem. Ovde govorimo o krivičnom delu – polno uznemiravanje, koje se, koliko znam, sada po prvi put normira posebno u našem krivičnom zakonodavstvu. Ranije je bilo pominjano u okviru nekih drugih krivičnih dela, ali je sada prvi put posebno pravno normirano.

Mi smo ovim amandmanom predložili jednu izmenu. Predlagač je predvideo da se za krivično delo iz stava 1. krivično gonjenje preduzima po predlogu. Naime, nije tačno definisano o čijem je predlogu reč. Analognim tumačenjem Krivičnog zakonika, možemo zaključiti da je reč o predlogu žrtve ili oštećenog. Smatramo da je ovakvim predlogom predlagač relativizovao i umanjio težinu ovog krivičnog dela predvidevši supsidijarno gonjenje po predlogu.

Takođe, smatramo da je predlagač ovde zanemario nešto o čemu je već više puta ovde govoreno, a to je da se žrtva ili oštećeni često, iz straha od odmazde, iz straha da neće biti dovoljno zaštićen od strane države, ustručava da podnese krivičnu prijavu. Smatramo da zbog toga nije dobro da se težina, odnosno odgovornost za krivično gonjenje ovde prebacuje na žrtvu.

U obrazloženju je rečeno, između ostalog, da se ovo krivično delo odnosi na osetljivu zonu privatnosti, odnosno dostojanstvo u sferi polnog života. Pa, za silovanje se preduzima gonjenje po službenoj dužnosti, pa nećemo valjda reći da je silovanje u ovom smislu manje stresno ili manja trauma za žrtvu od polnog uznemiravanja? Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 15. amandman su zajedno podneli poslanici Poslaničke grupe LSV.

Na član 16. amandman je podneo poslanik Zoran Živković.

Nije ovde.

Na član 16. amandman su zajedno podneli poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, predsednice. Ovde se desilo nešto veoma čudno sa obrazloženjem koje ste dali u mišljenju zbog čega ne prihvatate ovaj amandman.

Naime, ovaj član govori o predmetima pornografske sadržine nastalim iskorišćivanjem maloletnog lica. Vi predlažete da bude kažnjeno ono lice koje svesno pristupa tim sadržajima. Mi predlažemo da se ova reč „svesno“ izbriše zato što smatramo da se svako krivično delo, osim u zaista retkim slučajevima, izvršava svesno i da je ta reč u ovom kontekstu potpuno suvišna, da to treba da se odnosi na sve, a ne samo na one koji svesno pristupaju tim sadržajima.

Međutim, u obrazloženju koje dajete pozivate se na obrazloženje koje ste dali odbijajući naš amandman na član 7. koji se odnosi na nešto potpuno drugo. Mi smo tu nudili da se definiše pojam dečje pornografije, što inače i dalje mislimo da treba uraditi, ali ovaj amandman se ne odnosi na to. Ovaj amandman se odnosi na to da mi predlažemo da se reč „svesno“ izbriše i da ovaj član glasi: „Ko pomoću sredstava informacionih tehnologija pristupi slikama, audio-vizuelnim i drugim predmetima pornografske sadržine nastalim iskorišćavanjem maloletnog lica, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.“

Dakle, mi predlažemo da se to ne odnosi samo na one koji svesno pristupe tim sadržajima, jer ne znam kako se može desiti da neko nesvesno pristupa takvim sadržajima, i zbog toga predlažemo nešto za šta vi ne dajete zapravo obrazloženje zbog čega ne prihvatate.

PREDSEDNIK: Na član 16. amandman su zajedno podneli poslanici Maja Videnović, Radoslav Milojević, Gordana Čomić i Vesna Marjanović.

Želite reč?

Na član 17. amandman su zajedno podneli poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Želite reč? Ivan Kostić.

IVAN KOSTIĆ: Takođe, kao i po prethodnom predlogu amandmana, smatramo da kazne treba da budu povećane.

Mi smo po pitanju obljube nad decom već imali jedan zakon koji je donet u Skupštini 2013. godine, Marijin zakon. Nažalost, ova praksa u Srbiji, ne u tolikoj meri, ali opet se ponavlja, tako da bi u svakom slučaju trebalo što drastičnije kazniti ljude koji vrše polne radnje nad decom. Tako da se zalažemo da ove kazne budu još strože.

PREDSEDNIK: Na član 19. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanici Zoran Živković i zajedno Maja Videnović, Radoslav Milojević, Gordana Čomić i Vesna Marjanović.

Želite reč? Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem. Amandman se odnosi na dodati član 187a, gde želimo da menjamo stav 2. tako da glasi: „Ko radi izvršenja dela iz stava 1. ovog člana drugo lice odvede u inostranstvo ili ga u istom cilju navede

da ode u inostranstvo ili delo učini prema maloletnom licu, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.“

Čini se kao da je propust da se propiše kvalifikovani oblik ovog krivičnog dela kada je u pitanju maloletno lice i zbog toga smo tražili da sankcija bude viša nego što je zakonom predložena. To je jedini razlog zašto pojašnjavamo, menjanjem stava 2, ponuđeno rešenje.

PREDSEDNIK: Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS i to: Goran Ćirić, Balša Božović, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Tomislav Žigmanov.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Tomislav Žigmanov.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 22. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su: narodni poslanik Zoran Živković, zajedno narodni poslanici Nenad Čanak, Marinika Tepić, Olena Papuga i Nada Lazić, zajedno narodni poslanici Čedomir Jovanović, Enis Imamović, Nataša Mičić, dr Žarko Korać, Nenad Milić i Bajro Gegić, zajedno narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković, zajedno narodni poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov i zajedno narodni poslanici Maja Videnović, Radoslav Milojičić, Gordana Čomić i Vesna Marjanović.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Dakle, jasno vam je da su maltene sve poslaničke grupe podnele sličan amandman, iz prostog razloga što ste vi Predlogom zakona pokušali da isključite iz Krivičnog zakonika da se kazne zatvorom od tri meseca do tri godine oni koji krše meru zaštite od nasilja u porodici, u isto vreme kada ste predložili poseban zakon o nasilju u porodici. Dakle, to je u suprotnosti jedno sa drugim. Dobro je da ste prihvatili amandman, čini mi se, kolege Omerovića i drugih kolega i ispravili tu grešku, ali mi nije jasno odakle vam ideja da, kada govorimo ovde danima o nasilju u porodici, kršenje mere zaštite od nasilja u porodici isključujete kao krivično delo.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Volela bih da ste bili prisutni tokom rasprave svih ovih dana, pa biste čuli obrazloženje zašto je uopšte

pokušano da se izbriše ovaj stav. Razlog je, ponoviću ga, nije teško, što se u sudskoj praksi uopšte nije primenjivalo, niti su sudovi izricali kaznu zatvora za kršenje mere zaštite koja je predviđena Porodičnim zakonom.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov, zatim Gordana Čomić.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem. Ovo je jedan od amandmana za koje su predstavnice Autonomnog ženskog centra rekly da će, ako bude usvojen, biti potpuno besmisleno sve o čemu smo razgovarali kada smo pričali o zakonu o sprečavanju nasilja u porodici.

Kada smo govorili u raspravi u načelu, ovo je bila naša bojazan kada smo rekli da ne sme da nam se desi da usvojimo zakon kojim ćemo zapravo još dodatno otežati položaj ženama koje trpe nasilje i koji će nasilnicima u porodici poslati poruku da će država ubuduće biti blaža prema njima.

Ako sudovi nisu primenjivali ovaj član zakona, onda je to problem sudova, a ne problem zakona. Nemojte da uskraćujemo nekome pravo koje je imao zbog toga što neko to pravo nije znao da primenjuje.

Mi smo, naravno, kao i sve druge poslaničke grupe, dali predlog da ova kazna zatvora za one koji krše zabranu prilaska ostane u zakonu. Nadamo se da će ovo biti prihvaćeno i pozivamo vas i narodne poslanike da se oko ovoga složimo, iako je sličan amandman usvojen. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem. Predlog za zakon o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika bio je da se član 22. briše, predloga izmena i dopuna, odnosno da se briše prvobitni predlog Vlade da se briše stav 5. člana 194. Krivičnog zakonika: „Ko prekrši mere zaštite od nasilja u porodici koje mu je sud odredio na osnovu zakona, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine i novčanom kaznom“.

Razumeli smo da je prihvaćen amandman koji ostavlja stav 5. člana 194. sa rečima, a ne sa – briše se. Nema ja ništa protiv, naprotiv, meni je drago da je prihvaćen, ali mislim da amandman zaslužuje naš dijalog o obrazloženju koje Vlada ima, koje ja razumem.

Vlada prati, deset ili jedanaest godina, jednu meru koju je uvela u dobroj veri i sa dobrim namerama u Porodični zakon – niko je nikada nije primenio – i kaže: ovo neće niko da radi, neće niko da primenjuje, hajde da je brišemo. To je problem, zato što može da se desi za tri godine dođete ovde i kažete – hitna mera nikom nije izrečena, nikom nije urađena procena rizika takva da se izriče hitna mera, da ukinemo hitnu meru.

Ovi zakoni koje vi unosite, kao i prvobitni amandmani na Krivični zakonik kojima se uvelo porodično nasilje kao krivično delo, definisalo, nailazili su na ogromne otpore. Vrlo se živo sećam rečenica da ja hoću da uništim tradicionalnu srpsku porodicu zato što tvrdim da se u našim porodicama mlati – mlati ko koga stigne, čime god stigne, zbog čega god stigne, a da ...

(Predsednik: Vreme.)

Ako imam vremena poslaničke grupe?

PREDSEDNIK: Nemate više vremena.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Ministarka, vi ste meni odgovorili da vi stojite kod toga da je trebalo da se izbriše član 194. stav 5. Ja vas pitam, zašto ste onda prihvatili amandman, koji je isti, kolega Mehe Omerovića, Petra Petrovića i Milorada Mijatovića?

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Nela Kuburović. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Samo da budem precizna, mi jesmo predložili brisanje, ali je bila predviđena prekršajna odgovornost i mogućnost izricanja kazne zatvora do 60 dana, što znači da je bilo predviđeno da u hitnom postupku i pre pravosnažnosti odluke ta presuda može da se izvrši, odnosno da se nasilniku koji krši meru izrekne kazna zatvora u trajanju do 60 dana.

S obzirom na to da je veliki broj poslanika u Skupštini bio protiv toga, čak i iz vladajuće koalicije (da ne bude samo da ste vi), smatram da je bilo razumno da prihvatimo amandman.

Ono što sam, mislim, pokazala tokom cele rasprave – nije bitno od koga amandman potiče, bitno je obrazloženje koje dobijemo. Nemam nikakav problem, ukoliko je predviđeno bolje rešenje nego što je imao predlagač, da ga prihvatimo.

PREDSEDNIK: Na član 22. amandman, sa ispravkom, zajedno su podnele narodne poslanice Stefana Miladinović i Snežana Paunović.

Reč ima narodna poslanica Stefana Miladinović.

STEFANA MILADINOVIĆ: Hvala, uvažena predsednice. Poštovana ministarko, u raspravi u načelu pomenula sam amandman moje kolegice Snežane Paunović i moj, a tiče se takođe člana 22, odnosno člana 194. važećeg Krivičnog zakonika, s tim da se naš amandman odnosi na prvi stav ovog člana.

Naime, važeći član, pročitacu zarad javnosti i kolega, glasi: „Ko primenom nasilja, pretnjom da će napasti na život ili telo, drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrožava spokojstvo, telesni integritet ili duševno stanje člana svoje porodice, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.“

Naš predlog amandmana jeste izmena ovog prvog stava koji bi trebalo da glasi: „Ko primenom fizičkog ili psihičkog nasilja, pretnjom da će napasti na život ili telo, drskim i bezobzirnim ponašanjem, zastrašivanjem, potcenjivanjem, stvaranjem bilo kog oblika nesigurnosti ugrožava spokojstvo, telesni ili psihički integritet člana svoje porodice, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.“

Zaista mislim da je važno da još jednom razmotrite usvajanje ovog amandmana budući da smo mi predložile da se razdvoje i posebno iskažu fizičko i psihičko nasilje. To jeste obaveza koju smo preuzeli ratifikacijom Istanbulske konvencije. Svakako je važno, osim razdvajanja fizičkog i psihičkog nasilja, koji

kao dva pojavna oblika mogu ali i ne moraju biti istovremeni, posebno kada je u pitanju psihičko nasilje, važno je da ga sankcionišemo jer ono prethodi fizičkom nasilju.

Mi smo predložile i terminološko usklađivanje, odnosno zamenu termina „duševno stanje“ terminom „psihički integritet“. Svakako da ovo terminološko usklađivanje jeste u skladu sa članom 25. Ustava Republike Srbije koji garantuje nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta, ali postoji i suštinska razlika između duševnog stanja, koje predstavlja deo sveobuhvatnog psihičkog integriteta i odnosi se na bazične emocije (ono samo po sebi može biti različito), dok psihički integritet označava celovitost i nepovredivost ličnosti. Samo narušavanje psihičkog integriteta jeste posledica konfliktnih situacija; stoga je psihički integritet ono što se psihičkim nasiljem i ugrožava. Zaista mislimo da bi bilo dobro da prihvatite ovaj amandman. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 22. amandmana, u istovetnom tekstu, podneli su poslanik Petar Petrović i zajedno Milorad Mijatović i Meho Omerović.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman, Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom, pa konstatujem da je amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mijatović.

MIHORAD MIJATOVIĆ: Poštovana predsednice, moje kolege Gordana Čomić, Aleksandra Jerkov i Nenad Konstantinović objasnile su suštinu amandmana koji smo podneli Meho Omerović, Petar Petrović i moja malenkost, u istovetnom tekstu. Smatram da je dobro što je prihvaćen. Samim tim, ovo što je ostalo u Krivičnom zakonu je dobro za dalje postupke koji će se dešavati.

Još nešto na kraju, na ovaj set zakona Četvrte sednice Drugog redovnog zasedanja Socijaldemokratska partija je podnela pet amandmana, i svi amandmani su usvojeni. Što bi se reklo profesorski – sedi, odlično, pet.

PREDSEDNIK: Na član 27. amandman su zajedno podneli poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Reč ima narodna poslanica Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Ovde se govori o odgovornom licu koje iskorišćavanjem svog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granica svog ovlašćenja ili nevršenjem svoje dužnosti pribavi sebi ili drugom fizičkom ili pravnom licu protivpravnu imovinsku korist ili drugom nanese imovinsku štetu itd.

Mi hoćemo da se to „drugom“ dopuni rečima „drugom privrednom subjektu“ zato što je malo nedoumica šta znači to „drugom“, tako neodređeno napisano, zbog toga što se ovde govori i o fizičkom i o pravnom licu. Subjektat rečenice je vrlo lepo definisan, međutim, ne zna se na koga se to „drugom“ može odnositi.

Vi ovde kažete u obrazloženju da se zna na šta se misli kada se kaže „drugom“, da nema potrebe za pojašnjenjem. Mi mislimo da ima.

Sada tu zaista dolazimo do suštine obrazloženja koja vi dajete kada nam odbijate amandmane. Vi svaki put kažete da zapravo, praktično, odbijate amandmane zato što ste vi drugačije napisali. Mi ni za jedno odbijanje amandmana nismo čuli valjano obrazloženje zbog čega te amandmane odbijate, osim da mislite da je bolje to što ste vi napisali.

Da mi tako podnosimo amandmane, gospođo ministarka, nama bi odbijali amandmane, i gospodin Martinović bi nam ... Zapravo, sada ne više gospodin Martinović, nego predsednik odbora koji je nadležan za to bi nam odbijao, sa pravom, amandmane, zato što mi ne možemo da stavimo u obrazloženje amandmana da dajemo amandman zato što mislimo da je tako bolje kako smo mi napisali. A vi na svaki amandman koji mi dajemo u obrazloženju zašto ne prihvatate kažete – zato što smatrate da je vaša formulacija bolja. Bilo bi dobro da nekad čujemo i neke stvarne argumente, a ne ove koje ste naveli.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 27. amandman su zajedno podneli poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Poštovana predsednice Parlamenta, dame i gospodo narodni poslanici, ovo je ključni amandman koji je predlagač zakona, Ministarstvo, odbio, a to je amandman da se ukine krivično delo – zloupotreba položaja odgovornog lica. Da bi građani znali, zloupotreba položaja odgovornog lica odnosi se na direktora u privatnoj firmi.

Vi ste napravili jedno krivično delo koje kaže – odgovorno lice koje iskorišćavanjem svog položaja nekom drugom nanese imovinsku štetu, ukoliko time nisu ostvarena obeležja nekog drugog krivičnog dela, izvršilo je krivično delo. Dakle, svaki privrednik u ovoj zemlji, svaki direktor, svaki vlasnik privatne firme, ukoliko nije učinio nijedno drugo krivično delo iz privrede, biće odgovoran što je učinio krivično delo jer je nekom drugom naneo štetu.

Ponovo negativno definišite nešto što se ne može negativno definisati. Ovde se ne zna od čega se to direktor neke firme brani.

Ovo krivično delo, ovako formulisano, isključivo služi da Srpska napredna stranka preti svakom privredniku u ovoj zemlji da može da završi na optuženičkoj klupi, da može da ode u pritvor i da može da bude diskreditovan u društvenom životu ove zemlje.

Dakle, ovo je krivično delo za koje se ne zna na šta se odnosi.

U obrazloženju zašto odbijate amandman kažete – neophodno je da ono postoji. Nije neophodno da postoji, nema ni u jednoj zemlji EU ovakvog krivičnog dela. Izveštaj Evropske komisije, koji ste verovatno pročitali, ukazuje na to da treba ukinuti ovo krivično delo. Puna su vam usta Evrope; imate izveštaj Evropske komisije koji kaže – ukinite ovo krivično delo. Vi to nećete. To su

ostaci iz komunizma, to je bilo u krivičnom delu – zloupotreba službenog položaja. Takođe smo kazali da bi i to trebalo ukinuti.

Međutim, vi prosto ne želite da uvedete u ovu zemlju pravnu državu i vladavinu prava. Nema vladavine prava ako svako može da odgovara za nešto što se učini izvršnoj vlasti ili javnom tužiocu da je učinio neko krivično delo, a ne znamo koje. Šta je on to uradio? Da li je primio mito, da li je dao mito, šta je to? Znači, nema toga.

Nemojte više da ucenjujete građane ove zemlje time što sebi zakonski omogućavate da ljude držite ucenjene svakodnevno. Koliko ste podneli, koliko je optužnica bilo u „Rezaču“? Nema nijedne. Toliki ljudi su pohapšeni, toliki su završili u pritvoru, baš za ovakva krivična dela, i onda nema optužnice. Zato što to i ne može da se dokaže.

Dakle, imali ste priliku da hrabro iskoracite, da napravite neku promenu. Vi nemate ni političke volje ni hrabrosti da tu promenu uradite.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar.

NELA KUBUROVIĆ: Zaista bih volela da mi je neko drugi skrenuo pažnju zašto nije izvršena dekriminalizacija ovog krivičnog dela, ali ja ću vas podsetiti šta ste 2009. godine vi uradili, a upravo sada otklanjamo i trpimo posledice svega onoga što je uneto u Krivični zakonik 2009. godine.

Da bih bila precizna i jasna, do 2009. godine postojao je član 359. zakona, Zloupotreba službenog položaja, koji je glasio: „Službeno lice koje iskorišćavanjem svog službenog položaja i ovlašćenja, prekoračenjem granica svog službenog ovlašćenja ili nevršenjem svoje službene dužnosti pribavi sebi ili drugom kakvu korist, drugom nanese kakvu štetu ili teže povredi prava drugog, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.“

Gle čuda, onaj ko mi sad prigovara 2009. godine menja član 359, koji glasi: „službeno ili odgovorno lice“. Znači, pojam odgovornog lica ste vi uveli 2009. godine u odredbe Krivičnog zakonika, te je nastala inflacija krivičnih postupaka upravo zbog zloupotrebe službenog položaja.

Tačno je da je Evropska komisija i tada ocenila ovo kao jednu od najnegativnijih odredaba koje se nalaze u Krivičnom zakoniku, ali mi smo pokušali, pre svega izmenama i dopunama 2012. godine, da izvučemo odgovorno lice u posebno krivično delo upravo imajući u vidu broj krivičnih postupaka koji su se vodili.

Moramo voditi računa o tome da bi obustavom krivičnog postupka ova država plaćala i te kako velike naknade štete, koje ionako plaća zbog neosnovanog lišavanja slobode, zbog vođenja krivičnih postupaka, tako da smo suzili kriminalnu zonu, izvukli posebno krivično delo. Predviđena je bila i manja kazna zatvora nego što ste vi to učinili članom 359.

Sada smo pokušali da preciziramo i ukažemo da je ovo krivično delo supsidijarnog karaktera uvođenjem novih krivičnih dela u okviru privredne delatnosti, dajući mogućnost sudskoj praksi da ono što predstavlja cilj ovog zakona, a to je upravo da se štiti privredna delatnost, odgovorna lica kažnjavaju,

odnosno da primenjuju odredbe novih krivičnih dela, a da zloupotreba položaja odgovornog lica ima samo supsidijarni karakter.

PREDESEDNIK: Vreme, ministre.

Vladimir Orlić je tražio repliku na vaše izlaganje, pa onda vi ministru.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodo predsednice. Na suštinu koja je upravo izneta od strane gospođe ministra apsolutno nemam šta da dodam. Dakle, što se tiče nauke, ovde je priča više nego jasna.

Što se tiče ove prakse koje smo se dotakli i mogućih posledica, baš zbog toga što je pominjana Srpska napredna stranka sad, onako upadljivo, žustro, ali ne samo sada, nego više puta danas od strane predlagača, ja ću da dam sebi luft da se osvrnem baš na ovo što smo rekli po pitanju te prakse i mogućih posledica. To je, dame i gospodo, upravo suština ovog predloga, to i ništa drugo – da se nešto izbaci da bi onda neki procesi stali, da bi se nekome plaćala neka odšteta.

Ako neko ne zna precizno o čemu je reč, upravo po pitanju zloupotrebe položaja odgovornog lica, gonjeni su najveći, najdrskiji, najbezobzirniji tajkuni u ovoj zemlji. Ovo je naručeni amandman, i to je jedino što je bilo hrabro ovde. Ali naš odgovor je – nema od toga ništa. Hvala lepo.

PREDESEDNIK: Replika ministru.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Ministarka, uveli ste nova krivična dela u privredi. Pokrili ste sve moguće situacije u privredi, sve moguće situacije koje se odnose na tajkune koje kolega pominje. Šta je to što vas sprečava da ispunite zahtev Evropske komisije u procesu pridruživanja i u procesu zatvaranja ili pregovaranja, vezano za poglavlje 23? Kako mislite da se zatvori to poglavlje i da mi uđemo u EU ako ne uradite ovo što Evropska komisija direktno u izveštaju piše da treba da se uradi? To je jedno.

Druga stvar, imate sva moguća krivična dela u privredi. Sada je momenat kada možete da ukinete ovo krivično delo. Nije moglo da bude ukinuto ranije, dok nisu bila predviđena sva krivična dela u privredi koja su sada predviđena. Dakle, šta vas sada sprečava da ga ukinete? Koga vi to po ovom delu, a nije uradio ništa drugo što može da se dokaže, morate da gonite? Pa, nije isto. Nije isto, kao što je bilo ni kada je bila zloupotreba službenog položaja.

Vi kažete, onaj ko nije učinio nijedno drugo predviđeno krivično delo može biti gonjen za ovo krivično delo. A ja vas pitam, za šta? I, zašto ne ukinete zloupotrebu službenog položaja? Na šta liče ta krivična dela? Ne znam da li shvatate da tu ljudi ne znaju od čega treba da se brane.

Dakle, ovde u privredi imate direktora firme koji je naneo finansijsku štetu nekoj drugoj firmi. Ljudi, to je poslovanje, da li je ovaj zaključio dobro ugovor, nije zaključio dobro ugovor. Ako ovaj trpi štetu, vi ovog možete da gonite za krivično delo. Zašto? Zato što je bio pametniji pa je bolje zaključio ugovor o tom njihovom međusobnom odnosu.

Dakle, ovo krivično delo služi isključivo za ucenjivanje svih privrednika u ovoj zemlji od strane Srpske napredne stranke.

PREDSEDNIK: Hvala. Vladimir Orlić, replika, pa ćete vi po amandmanu.

VLADIMIR ORLIĆ: Slobodno knjižite i po amandmanu, jer apsolutno ništa novo čuli nismo.

Dakle, moja preporuka i ministru i ostalima – nema potrebe da idemo dalje u raspravu, ovo shvatite prosto kao potrebu predlagača da odradi ono što je bilo naručeno. A zaključak ostaje isti – da se zadrži, amandman da se ne prihvati. Hvala.

PREDSEDNIK: Po amandmanu je bilo, znači. Nije bila replika.

Đorđe Komlenski, po amandmanu.

ĐORĐE KOMLENSKI: Ja ću vrlo kratko. Ovo je samo pokazatelj da Ministarstvo ne radi ni po čijoj direktivi i nalogu. Apsolutno je jasno da ovaj amandman ne treba prihvatiti. Ovo bi dovelo do obustave postupaka, ne za izmišljena krivična dela, nego upravo ona krivična dela za koja postoje dokazi. Prema tome, ne može se dozvoliti da zbog prekvalifikacije ili brisanja ovog krivičnog dela neko bude na indirektan način aboliran od krivičnih dela koja je činio u prethodnom periodu.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 27. amandman, sa ispravkom, podnela je poslanica dr Ana Stevanović.

Ana Stevanović. Izvolite.

ANA STEVANOVIĆ: Hvala vam. Moj amandman se odnosi na dve intervencije. Prvo, predlažem da se krivično delo zloupotrebe položaja odgovornog lica ukine, odnosno dekriminalizuje. U situaciji kada društvene svojine više nema, potpuno je neprihvatljivo da u našem pozitivnom pravu i dalje egzistira ovo delo. Na ovaj način, inkriminisana radnja dela je u potpunoj suprotnosti sa načelima slobodnog i otvorenog tržišta. Odgovorno lice zbog pogrešne procene kažnjava tržište ili vlasnik kapitala tužbom za naknadu štete, ali to lice nije i ne može biti krivično odgovorno. Mi smo gotovo jedina država u svetu koja krivičnopravno sankcioniše pogrešne odluke.

Zakonodavac u obrazloženju navodi da je razlog za donošenje zakona usaglašavanje sa određenim standardima koji su postavljeni od strane EU, čiji Republika Srbija želi da postane član. Zanima me, kako opravdati hitan postupak zbog usaglašavanja sa propisima EU, a odbija se jedan od osnovnih instrumenata evropskog prava?

Inače cenim mišljenje Ministarstva, ali zamolila bih gospođu ministarku da nam pruži tri konkretna primera ovog krivičnog dela kako bismo i mi shvatili da je apsolutno neophodno da se ono zadrži, a u cilju zaštite privrednog poslovanja, u kojoj konkretno situaciji će se primenjivati ovo delo, pa ćemo uvideti neophodnost postojanja ovog krivičnog dela, jer to nije dato u obrazloženju za odbijanje mog amandmana.

Moja druga zamerka je ta što predlagač nije uneo element namere kod krivičnog dela restriktivnog sporazuma. Ne može svaki restriktivni sporazum da bude objekt krivičnog dela, već samo onaj kome su učesnici pristupili sa namerom za protivzakonitim delovanjem.

Zato predlažem da se krivično delo zloupotrebe položaja odgovornog lica briše, a kod restriktivnog sporazuma unese namera, kao što je to učinjeno kod ostalih dela protiv privrede. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala, kolegice Stevanović.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Gospodine predsedavajući, ima jedna rečenica svega: isti naručilac, ista priča, pa isti i zaključak – da se ne prihvati. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski, po amandmanu.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem. Predlažem da se amandman odbije. Zaista je neprihvatljivo obrazloženje povezivati na bilo koji način pojam društvene svojine sa postojanjem zloupotrebe službenog položaja u ovom trenutku, jer to jednostavno uopšte nikada nije bio kvalifikatorni momenat kada se radi o ovom krivičnom delu.

Još jedna stvar, obmanjivati građane Srbije da postoji kodifikovano pravo EU i pozivati se... Jednostavno, nije istina. Evropska unija se sastoji od 27 različitih zakonodavstava; prema tome, na različite načine su slična ili ovakva krivična dela u pojedinim zakonodavstvima definisana. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Komlenski. Reč ima Ana Stevanović. Izvolite.

ANA STEVANOVIĆ: Zahvaljujem se kolegama, ali bih ponovo zamolila ministarku samo da nam da tri situacije u kojima možemo da vidimo opravdanje za dalje postojanje ovog krivičnog dela. Samo bih zamolila gospođu ministarku da nam pruži konkretan odgovor, znači, opis tri situacije u kojima ovo delo ima svoje opravdanje. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Čedomir Jovanović, Enis Imamović, Nataša Mičić, dr Žarko Korać, Nenad Milić i Bajro Gegić.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović. Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Samo ću se nadovezati, imajući u vidu da je ovih nekoliko amandmana koji predstavljaju korpus amandmana, a odnose se na krivično delo zloupotrebe odgovornog lica, bez utemeljenja, iz jednog jedinog razloga.

Voleo bih kada bi predlagači ovih amandmana dali objašnjenje ko će da nadoknadi štetu i iz kojih sredstava će se nadoknaditi šteta svima onima koji su do sada bili obuhvaćeni ovim krivičnim delom, a sada bi bili van domašaja krivične odgovornosti. Znači, samo jedno pitanje, ništa više, za sve

predlagače: ko je taj i iz kojih sredstava će se naplatiti šteta od svih onih koji će to pravo imati u slučaju, ne daj bože, da stvarno dođe do dekriminalizacije ovog krivičnog dela? I, koja će to suma da bude? Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Jovanoviću. Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović. Izvolite.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Da odgovorim kolegi Neđi Jovanoviću pošto je pitanje bilo upućeno meni.

Sada ima deset novih krivičnih dela iz oblasti privrede. Prema tome, ti postupci koji su u toku, ako se mogu podvesti pod ta krivična dela... Odnosno, ako imaju za šta ljudi da se gone, oni će se goniti i dalje.

(Predsedavajući: Kolega Konstantinoviću, izvinite, mi smo na sasvim drugom amandmanu, ali završite.)

Postavio je kolega pitanje na ovu temu.

Tako da će moći da se gone za ta druga krivična dela i nema nikakve štete.

Ne može da bude obrazloženje da mi nešto nećemo da ukinemo zato što će možda neka šteta nekom da se nadoknadi. Ako treba da se nadoknadi, onda će država tu štetu i da nadoknadi, što je gonila ljude za besmislene stvari.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

(Neđo Jovanović: Ja sam se pre javio.)

Ne, nisam vas imao. Izvolite.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Nažalost, nisam dobio adekvatan odgovor. Moj uvaženi kolega Nenad Konstantinović i te kako dobro zna šta znači retroaktivno...

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Jovanoviću, pa nemojte, molim vas, sad smo na potpuno drugom amandmanu.

NEDO JOVANOVIĆ: Nismo.

PRESEDAVAJUĆI: Jesmo. Ako mogu da vas zamolim, biće prilike narednog puta, ali da ne razgovaramo o amandmanu koji smo...

NEDO JOVANOVIĆ: Nećemo razgovarati o tome, razgovaraćemo na sledeći način. I dalje stoji opasnost...

PRESEDAVAJUĆI: Hoćete li, izvinjavam se, po amandmanu 27. koji su podneli narodni ...

NEDO JOVANOVIĆ: To je isto, predsedavajući, u 27. se traži ono što su tražili i prethodnici. Vi niste pravnik pa očigledno niste razumeli šta je suština, ali ću vam reći otprilike šta je ono što smatram da je jako važno.

PRESEDAVAJUĆI: Ja ne bih samo da imamo replike na amandman koji je prošao. Dakle, pre dva amandmana smo to imali. Izvolite, završite.

NEDO JOVANOVIĆ: Ni ovim amandmanom se ne otklanja ona opasnost na koju sam ukazao. Dekriminalizacijom krivičnog dela zloupotrebe

odgovornog lica stvorili bismo opasnost od postojanja mogućnosti naknade štete, nematerijalne štete. Ne bi mogli ti učinioci ili ti okrivljeni, po nekom drugom krivičnom delu na koje se ukazuje ovde od predlagača, bez obzira koje krivično delo iz grupe krivičnih dela koja se sada normiraju po predloženom zakonu, da se obuhvate bilo kojim optužnim aktom, bilo optužnim predlogom, bilo optužnicom, jer je ovo zakon koji se zna kada stupa na snagu i zna se od kada će se moći primenjivati na potencijalne učinioce krivičnih dela. Dakle, ne stoji da mogu biti obuhvaćeni novim krivičnim delima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala na diskusiji. Na član 27. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Čabraja. Izvolite.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Ovde je reč o tome da smo predložili da se naziv ovog krivičnog dela, koji je u zakonu dat kao „pranje novca“, izmeni u „legalizovanje novca stečenog kriminalom ili kriminalnom aktivnošću“.

Naime, ovaj naziv nije nov, bio je dat i u članu 231. prethodnog Krivičnog zakonika. Međutim, smatramo da pre svega nije primereno da se jedan žargonski izraz koristi ovako u pravnom normiranju, a drugo, i radi upodobljavanja sa samim opisom bića krivičnog dela.

Inače, u ovom članu, koji je poprilično dugačak i opširan, nigde se ne pominje izraz „pranje novca“, tako da smatramo da bi primerenije bilo da i sam naziv krivičnog dela u zakonu bude drugačije formulisan. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Na član 29. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Velimir Stanojević i Dubravka Filipovski.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 29. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima narodni poslanik mr Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem. U ovom članu se govori o uređajima i računarskim programima projektovanim ili prvenstveno u svrhe izvršenja nekog krivičnog dela, računarskim šiframa ili sličim podacima putem kojih se može pristupiti računarskom sistemu kao celini ili nekom njegovom delu sa namerom da bude upotrebljen u izvršenju nekog od krivičnog dela definisanih čl. 298–303. Mi predlažemo, a vi ste to usvojili – ukoliko se ti predmeti nađu kod nekoga, biće oduzeti.

Mislimo da je dobro što ste prihvatili ovaj amandman. Neću se, kao drugi narodni poslanici, zahvaljivati Vladi na tome što je prihvatila amandman. Nama je posao da predložimo amandmane, a vama je posao da prihvatate dobre amandmane koje predložimo. Žao mi je što niste uzeli u razmatranje neke od drugih amandmana koje smo predložili, a zahvaljujući kojima bi Predlog zakona, zakon kada ga usvojimo, bio još bolji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Na član 30. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, mr Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Dejan Nikolić, Veroljub Stevanović, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov.

Reč ima narodni poslanik mr Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem. Ovim članom se dodaje novi član 340a. Zapravo, dodati član menja se i glasi, kako mi predložimo: „Ko prekrši zabranu utvrđenu izrečenom merom bezbednosti“ – naš dodatak je – „ili ne izvrši obaveze predviđene izrečenom merom“ – a zatim se nastavlja onako kako ste vi predložili – „kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci“.

Vi ste predvideli da se kazne zatvorom samo oni koji prekrše zabranu utvrđenu izrečenom merom bezbednosti, a mi predložimo da se u tu grupu lica koja će biti kažnjavana u skladu sa ovim članom uvrste i oni koji ne izvrše obaveze predviđene izrečenom merom. Ne znamo zbog čega je to nešto što je vama neprihvatljivo, iz obrazloženja koje ste dali i dalje to ne možemo da vidimo, ali mislimo da bi Predlog zakona bio kvalitetniji i obuhvatio veći broj situacija ukoliko biste ovaj amandman prihvatili.

PRESEDNİK: Na član 40. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su: zajedno narodni poslanici Milorad Mirčić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić, narodni poslanik Aleksandra Čabraja i narodni poslanik Milan Lapčević.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Radi se o krivičnom delu iz člana 387. Krivičnog zakonika Republike Srbije koji se kolokvijalno zove – rasna i druga diskriminacija. Ako se pogleda prečišćeni tekst tog člana posle ove intervencije koja se nudi izmenama ovog zakona, u stavu 1. štite se osnovna ljudska prava, u stavu 2. ravnopravnost ljudi, u stavu 3. zabranjuje rasna mržnja i rasna diskriminacija, nešto slično i u stavu 4; nov stav 6, koji bi bio, takođe nešto slično mržnji i diskriminaciji, a ovo što se ubacuje u stavu 5, to se odnosi na odobravanje ili negiranje postojanja genocida, da ne citiram dalje.

Sad se postavlja pitanje, kakve veze ovo što vi ubacujete kroz izmene i dopune ovog člana ima sa bilo kojim stavom iz postojećeg člana? Tu pravite svojevrsnu papazjaniju, koja je poprilično karakteristična.

Ali, ono što je najvažnije za kompletan ovaj zakon, znate, kada se donosi Krivični zakonik ili kada se menja Krivični zakonik, po pravilu je sužen prostor za amandmansko delovanje. Zašto? Ako bi se intervenisalo, pogotovo u onom delu posebnog dela Krivičnog zakonika gde se definišu na neki način

krivična dela, onda je gotovo neumesno mešati se u posao autora, jer autor je morao da reši pitanje poštovanja načela legaliteta, da vodi računa o protivpravnosti, o elementima bića krivičnog dela, o društvenoj opasnosti, o stepenu društvene opasnosti, o svim drugim elementima. Ako bi se amandmanom uticalo na to, onda je kada predlagač prihvati amandman očigledno da je on pogrešio u nekom od vrlo važnih elemenata bića krivičnog dela. Nažalost, imali smo prilike da slušamo i te stvari.

Ovde ne postoji nijedan osnov da se ugrađuje novi stav 5. ovog člana, ni pravnotehnički ni pravnologički; ne postoji međunarodna obaveza da se to uradi, i ne zna se uopšte šta želi da se postigne ovim novim stavom 5.

Da postoji veliki problem, dokaz je i to što je sam predlagač tako koncipirao ovaj stav da u drugom delu ovog stava unosi kvalifikacione i druge elemente koji treba da pomognu da se utvrdi da li uopšte postoji mogućnost da postoji ovakvo krivično delo.

Očigledno je da ste ovo skarabudžili da biste dokazali da ste na putu ka EU, da ispunjavate sve moguće uslove koji su propisani, ali, znajte, ovo je neprimenjivo, ne treba da stoji u ovom zakonu. Mnogo bi bolje bilo da ste doneli u ovim izmenama jedan novi član kojim kažnjavate svakoga ko promovise da je negde bilo genocida, a genocida nije bilo.

Pogledajte sa onima sa kojima razgovarate u Briselu; još se niste ni digli sa stolice, oni izlaze i kažu – ova runda je dobro završena, ali EU treba da osudi genocid koji je Srbija uradila na teritoriji Kosova i Metohije. Pa, pogledajte ovaj nevladin sektor ovde, koji se finansira iz inostranstva, koji olako daje kvalifikacije, te da su Srbi sa ove strane Drine, sa one strane Drine genocidni narod, da su genocidom postigli nešto, napravili neke svoje teritorije, neke svoje države.

Pozivam vas da prihvatite ovaj amandman. Zakon samo može da dobije na kvalitetu.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Teško je poverovati da postoji spremnost u Narodnoj skupštini Republike Srbije da se prihvati predlog Vlade Aleksandra Vučića gde se preti kaznom zatvora do pet godina svakome ko negira postojanje genocida.

Ne bih trošila vreme da čitam šta sve piše u ovom delu člana 387, koji mi inače predlažemo da se briše, odnosno predlažemo da se ni po koju cenu ne prihvati zato što je očigledna namera da se zapravo kažnjava svako ko negira, recimo, postojanje genocida u Srebrenici, gde genocida nije bilo.

Nemojte da vrtite glavom, gospođo ministar, zato što je to više nego jasno.

Kada smo mi u načelnoj raspravi stavljali primedbe, a osnovna primedba nam je bila upravo ovo, i govorili o odlukama Haškog tribunala i nevino osuđenim Srbima u Haškom tribunalu, vi ste tada rekli da ne razumete zbog čega se mi čudimo kad je ovaj tekst upravo vama izdiktiran u komisiji

Evropske unije. E, tome se čudimo, i to je ono što je zastrašujuće – da ste vi zarad puta u EU spremni na najgnusnije stvari u odnosu na svoj narod.

Doneli ste mnogo loših zakona, predložili ste mnogo loših zakona, ali nema gore odredbe od ove kojom želite da kaznite svakog u Srbiji ko kaže da u Srebrenici nije bilo genocida. Ali, džabe vam zakon, postoje ljudi koji u to veruju i postoje ljudi koji su spremni, i po cenu kazne zatvora i po cenu haške kazne, da kažu ono što jeste istina – da u Srebrenici nije bilo genocida. Nema te kazne, ni novčane ni zatvorske, kojom ćete zaustaviti rodoljube i patriote u Srbiji da to tvrde.

Dovodite zaista u ozbiljnu opasnost, proizvodite veštačke probleme samo da biste udovoljili... Sami kažete, ovo je usklađivanje sa Okvirnom odlukom Saveta EU. Sa Okvirnom odlukom. Šta me briga, i da je obavezujuća i da je okvirna i da je kakva god odluka, ne može ovo biti odredba u Krivičnom zakoniku Republike Srbije.

Gospodo ministar, gospodo narodni poslanici, nemojte da glasate za ovako nešto, nemojte da učestvujete u kampanji protiv srpskog naroda koja se vodi od strane naših neprijatelja, od strane nevladinih organizacija, od strane neprijatelja spolja koji pokušavaju da nametnu tezu da su Srbi genocidan narod. Nismo, mi smo slobodarski narod i uvek ćemo tvrditi da u Srebrenici nije bilo genocida, a vi, izvolite, čim objavite u „Službenom glasniku“, dođite, hapsite nas, mi smo i na to spremni. Hvala.

PREDESDNIK: Reč ima ministar Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Ja ću još jednom da pokušam da pojasnim odredbu ovoga člana, iako neki pokušavaju da iskrenu moje reči, a naročito da citiraju nešto što nisam rekla, a pogotovo da je izdiktirano od strane Evropske komisije.

Još jednom ću ukazati na Okvirnu odluku Saveta EU od 28. novembra 2008. godine. Između ostalog, i Akcioni plan za poglavlje 23 predviđa obavezu da se naše krivično zakonodavstvo uskladi sa ovom odlukom. U ovoj odluci je navedeno, upravo se odnosi na krivična dela koja su povezana sa rasizmom i ksenofobijom. A i radi javnosti, prosto da budemo jasni da li se odnosi na odluke Haškog tribunala ili ne.

Samom odlukom je predviđeno da „svaka država članica preduzima neophodne mere kako bi obezbedila da je umišljajno izvršenje sledećih dela kažnjivo, i to: javno odobravanje, negiranje ili grubo omalovažavanje zločina genocida, zločina protiv čovečnosti i ratnih zločina definisanih u čl. 6, 7. i 8. Statuta Međunarodnog krivičnog suda, koji su usmereni protiv grupe lica ili člana takve grupe određenih na osnovu rase, boje kože, veroispovesti, porekla ili nacionalne ili etničke pripadnosti, kada je takvo delo izvršeno na način koji može da podstakne nasilje ili mržnju protiv takve grupe ili nekog njenog člana“. Takođe, u istoj odluci se navodi da svaka država članica može da prizna da postoji krivično delo ukoliko je ono potvrđeno pravosnažnom odlukom nacionalnog suda ili Međunarodnog krivičnog suda.

Ovde je reč isključivo o Međunarodnom krivičnom sudu kao stalnom telu, koji je osnovan Rimskim statutom 2002. godine. Upravo, krivična dela genocid, zločin protiv čovečnosti i ratni zločini definisana su u okviru tog statuta, a ne pominje se nigde privremeni sud niti Haški tribunal, koji je počeo sa radom mnogo ranije, još 1993. godine, tako da se ova odredba ne odnosi na odluke privremenih sudova.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Aleksandra Čabraja.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Zahvaljujem. Da je ovaj član 40. veoma sporan, naročito stav 5, mislim da pokazuje i činjenica da je o njemu bilo veoma mnogo diskusije u uvodnom izlaganju, kao i danas.

Ja ću se nadovezati na ovo o čemu su već govorile kolege i ministarka, ali bih želela da kažem nešto drugo. Nije samo pitanje kod ovog člana i ovog stava 5. o kome govorimo da li je bio genocid u Srebrenici ili nije, da li pričamo o Haškom tribunalu ili ne pričamo, ovde je problem u tome što ovaj član, odnosno stav 5. krši odredbe Ustava, odnosno član 43. Ustava Srbije i član 46. kojim se jamči sloboda mišljenja i izražavanja; takođe, član 20. Ustava Republike Srbije koji kaže da se jednom dostignuti nivo ljudskih i manjinskih prava ne može smanjivati. Naime, zabranjuje se izražavanje slobodnog mišljenja o nekoj presudi. Bez obzira na ovo obrazloženje, vi ne možete bilo koju presudu, bilo kog suda, staviti iznad Ustava Republike Srbije. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Ministre, replika.

NELA KUBUROVIĆ: Ja bih volela samo da opis krivičnog dela čitamo do kraja i da postoji objektivna okolnost koja je ovde neophodna, a to je da nije samo ko javno odobrava ili negira postojanje genocida, već treba da postoji još dodatna okolnost da time dovodi do nasilja ili izazivanja mržnje.

Svakako, i odluka koju sam vam pomenula upravo ukazuje da ne može postojati krivično delo ukoliko se time krši sloboda izražavanja, ali je bitna i objektivna okolnost koju treba da ispuni negiranje, odnosno odobravanje postojanja genocida, a to je upravo da postoji nasilje ili izazivanje mržnje.

PREDSEDNIK: Hvala.

Da, da, sada ćemo još jedan krug, samo da vidimo prvo ovi koji se prvi put javljaju.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić. Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala lepo. Što se tiče pravne suštine, do poslednje zapete precizno, još jednom hvala ministarki na tome, ovome nema šta da se doda.

Zbog javnosti koja prati, pošto su se čule različite ocene koje su išle u istom smeru, pa, s jedne strane, da to je principijelno pitanje, tiče se slobode mišljenja, čuli smo šta treba da podrazumeva – dakle, moguću štetnu posledicu, posledicu koja se tiče rezultata u smislu nasilja, izazivanja mržnje prema ljudima itd. Dakle, to nije pravo na mišljenje, to je pitanje ove posledice.

Druga stvar, rečeno je, nije ovo samo pitanje Srebrenice, kao što je od nekih predstavljeno kao suštinski samo i isključivo pitanje Srebrenice. Da se razumemo i budemo precizni do kraja, nije ovo uopšte, ni najmanje, pitanje Srebrenice. Ovo sa tim nikakve veze nema.

Ja bih razumeo da se neko iskreno zabrinuo zato što ne zna, ali nemoguće je da je neko živio u Srbiji od prošle nedelje, kada je počela ova sednica, do danas i da nije već čuo sva moguća mišljenja i sva moguća obrazloženja na ovu temu. Dakle, ne može niko da ne zna da ovo nema nikakve veze sa tim. Može samo da se pravi da ne zna da bi od toga pravio malo političke priče, malo zvučnih tonova za sebe i politiku koju predstavlja. To nije ozbiljno, ali to nije nešto što treba da se govori bilo kome ko predstavlja poslaničku većinu u ovoj Skupštini.

Mi smo, a ne neko drugi, štitili i štitićemo obraz ovog naroda i daćemo sve od sebe, bićemo uspešni koliko smo i bili, da izbegnemo svaku štetnu posledicu u tom smislu. Mi smo, a ne neko drugi, sa našim prijateljima iz sveta uspevali da sprečimo stavljanje stigme, poput one o genocidnom narodu, nad Srbima. Mi smo to uspevali, mi o tome vodimo računa, baš kao što u svakom mogućem smislu o ovom narodu i ovoj zemlji mi vodimo računa. U tom smislu, nema potrebe da bilo ko bilo šta brine. Naši ljudi to razumeju. Između ostalog, zato nas i jeste i ove godine u ovoj sali više od pola. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić. Izvolite.

ZORAN KRASIĆ: Pa, očigledno da me na početku niste razumeli. Ja sam dao u uvodu osnovu i objasnio gde je greška, ali džabe to pričam.

Morate da shvatite jednu stvar: i kada pričate o Istanbulskoj konvenciji i kada pričate o nekim dokumentima koji dolaze iz Evropske unije, morate da znate da evropsko pravo ne postoji. Pravo Evropske unije postoji, poprilično je selektivno. Morate da shvatite, kvalitet onih ljudi koji pišu ta dokumenta i propisuju te norme je ispod nivoa ljudi koji taj posao rade u Srbiji. Oni su puki izvršioci nekih interesa.

I na kraju, da vam samo skrenem pažnju, Međunarodni krivični sud, koji je osnovan Rimskim statutom, nije priznat od strane SAD; nikada nisu dostavili dokumente o tome da je taj statut ratifikovan u Americi. Bil Klinton to nije hteo da dostavi. A valjda čitate novine, afričke države izlaze iz tog suda, Amerika nije član, Ruska Federacija izlazi iz tog suda, svi izlaze. Opasnost stalnog Međunarodnog suda je u tome što, pored i te kako kvalitetnog statuta i pravila postupka i dokaza, imaju lošu praksu Haškog tribunala i suda za Ruandu. Od toga svi beže.

Nemojte da se pozivate na propise EU i uslove EU kao na dogmu. To je naš problem kod ova četiri zakona – što smatrate da sve što dolazi iz Brisela može da se jede. Nije to dobro. Pogledajte malo, u Evropskoj uniji, ko se slepo drži njihovih propisa i standarda? Francuzi 5%, Nemci 2%. Šta traže od vas? Sto dvadeset posto. Nemojte to da radite. Pokazali su se i imamo iskustva da

su skloni greškama, i to opasnim greškama, i ne smemo da dozvolimo više da budemo žrtve.

PREDSEDNIK: Aleksandra Čabraja.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Zahvaljujem. Osvrnula bih se ono što je rekla ministarka i što je govorio kolega Orlić.

Dakle, ovde nije problem rasna i druga diskriminacija, ovde nije problem u raspirivanju mržnje, jer mi imamo već članove Krivičnog zakonika i članove Ustava koji brane ovo, odnosno koji se odnose na ova krivična dela. Ovde je reč o tome da ovaj član zakona krši Ustav Srbije.

U obrazloženju je navedeno samo to da on predstavlja usklađivanje sa Okvirnom odlukom Saveta EU itd.

Ne možemo nekritički prihvatati bilo koju odluku, odnosno moramo je prilagoditi tako da ona, kao što sam već govorila u nekim drugim situacijama, bude povoljna po nas, da nama donese nešto dobro, a ne da se samo prepisuje bez ikakvog kritičkog stava. Hvala.

PREDSEDNIK: Izvolite, Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala. Još jedan, poslednji krug.

Dakle, što se tiče prava na slobodu mišljenja, nije ugroženo. Svako ima pravo na stav, samo neka bude iznet tako da ne dovodi do nasilja i ne izaziva mržnju i sve je apsolutno u redu. Kakav god bio taj stav, koliko god kritički, samo nek nema ove posledice, i sve je u redu.

Što se tiče primedaba da smo previše evropski i nekritički, pa, znate kako, napravite neku srednju vrednost između tog stava i onog koji smo čuli od poslušnika krupnog kapitala malopre, da nismo dovoljno evropski. Zaključićete da smo negde taman otprilike izbalansirani koliko je dovoljno da apsolutna većina ljudi u ovoj zemlji smatra da je to ispravno, i mi smo zadovoljni. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala. Izvolite, Aleksandra Čabraja.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Hvala. Uopšte ne mislim da većina ljudi u ovoj zemlji smatra da je ovo ispravno.

Zaista, još jednom ću vam vam odgovoriti, nije reč o raspirivanju mržnje, Ustav već to reguliše, i Ustav i Krivični zakonik. Reč je o tome da je u Srbiji zajamčena sloboda misli i izražavanja misli, slobodnog izražavanja, a da se ona krši ovom članom. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Srblav Filipović.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala. Dame i gospodo narodni poslanici, kada govorimo o slobodi mišljenja i o tome šta većina građana u Srbiji misli, moram da kažem da me čudi da neki imaju pamćenje koje je toliko kratko.

Na izborima su građani rekli šta misle. Na slobodnim demokratskim izborima građani su rekli da ...

(Predsednik: Poslaniče, molim vas, o amandmanu. To je jasno.)

Apsolutno, šta građani misle i šta većina misli u ovoj zemlji, to je jasno. Mislim da na to ne treba da gubimo vreme dalje.

PREDSEDNIK: Hvala. Na član 40. amandman su zajedno podneli poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Želite reč? Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ja sam duboko uveren, gospodo predsedavajuća, da su građani Srbije na izborima rekli – da, mi hoćemo da budemo genocidni narod, zato glasamo za SNS ... (Isključen mikrofoni.)

PREDSEDNIK: Poslaniče, to ne mogu da dozvolim. To su uvrede, i po srpski narod i po poslanike za koje su glasali.

(Boško Obradović: Hajmo ispočetka.)

Da počnemo ispočetka? Hajde.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Što bi rekla pesma, „Počnimo ljubav ispočetka“.

Dakle, gospodo predsedavajuća, uvažene kolege narodni poslanici, brisanje ovog člana Krivičnog zakonika je krajnje neophodno iz najmanje dva veoma važna razloga.

Prvi je što je ovo, po ko zna koji put, naše klečanje pred Evropskom unijom, naše dodvoravanje Evropskoj uniji, naše slugeranjstvo Evropskoj uniji, naše bedno prilagođavanje nametnutim propisima iz Evropske unije, čega se, uostalom, Vlada Republike Srbije nikada nije stidela. Ona je pod Aleksandrom Vučićem najevrofanatičnija Vlada Republike Srbije od 5. oktobra 2000. godine do danas. Tu „žuti“ ne mogu, što bi rekao naš narod, ni da prismrde.

Ovako kaže Vlada Republike Srbije o odbijanju ovog amandmana: „Amandman se ne prihvata jer predložena dopuna krivičnog dela“, tra-la-la, tra-la-la, „predstavlja usklađivanje sa Okvirnom odlukom Saveta EU, što je predviđeno kao obaveza Republike Srbije u procesu pridruživanja Evropskoj uniji, u skladu sa Akcionim planom za Pregovaračko poglavlje 23.“

Znači, ovo je vaša obaveza. Vi ste se na ovo obavezali. Vas ne interesuju nacionalni i državni interesi Srbije, vas interesuje da ispunjavate naloge iz Brisela,

A šta je ovde suština? Možete vi da unosite finese, nije, jeste, da li je Srebrenica, da li je ovo, da li je ono... Vi uvodite pojam negiranja genocida u krivično zakonodavstvo Srbije, a onda ćete taj prostor da proširite i da kažnjavate svakoga ko negira bilo šta tog tipa, pa tako i Srebrenicu. Dakle, vi uvodite nešto što je nepotrebno srpskom krivičnom zakonodavstvu, što je potpuno antiustavno, što ugrožava slobodu misli i izražavanja i što na svaki drugi način jednostavno uvodi jedno krivično delo koje će biti predmet manipulacije.

Mi smo protiv toga, kao što smo protiv ulaska Srbije u Evropsku uniju, i zato tražimo da se ovaj član izbriše.

PREDSEDNIK: Reč ima ministarka.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem. Ja bih samo da budemo precizni: ovim se ne uvodi krivično delo genocida, genocid kao krivično delo postoji odranije u našem Krivičnom zakoniku.

Rekli ste da uvodimo krivično delo genocida. Tako da genocid nije sad uveden, već postoji kao krivično delo odranije u okviru krivičnih dela protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom.

PREDSEDNIK: Reč im9a Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala još jednom. Moj komentar malopre na sličnu temu, istu temu, onima za koje sam mislio da su iole stvarno zainteresovani za nju, zvučao je kako je zvučao. Sad slušamo iste stvari, samo mnogo lošije upakovane. Mislim da jedino što je bilo ispravno jeste onaj deo koji je predlagač amandmana pročitao sa ovog papira i koji se tiče Akcionog plana. To je bilo dobro. Sve ostalo, što će reći, sve ono što je kazao sam, da Bog sačuva.

Mislim da ipak ne treba da odgovorimo očiglednoj želji da se mi sad ovde bavimo nekom krupnom raspravom, iz jednog jedinog razloga – predlagača amandmana ovo što je rekao, ova tema i bilo šta u vezi sa njom, iskreno, ne zanima uopšte. Njega to apsolutno ne zanima, ako ćemo iskreno. Ne može čovek koji je delio poslaničku listu sa onima koji su se izjašnjavali o genocidu u Srebrenici, takozvanom, na način kako su se izjašnjavali, da danas tvrdi da je to nešto za njega jako osetljivo, nešto što ne može da prihvati. On je taj sistem vrednosti, rogotatnih, nakaradnih vrednosti, prihvatio i ništa mu nije smetalo. I, stalo mu je do tog pitanja, kao i do bilo čega vezanog za ovaj narod, isto, što će reći – koliko do lanjskog snega. Isto je tako lepo zdušno prihvatio i Franju Tuđmana i njegove aktivnosti prema Republici Srpskoj Krajini i danas je...

(Predsednik: Poslaniče, idemo na amandman.)

Tako je, obrazlažem. Znamo da nije. I pošto mu ništa od toga stvarno nije važno, što bi nama bilo važno da slušamo i da uopšte raspravljamo, a kamoli podržimo njegove predloge? Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Prijavite se, ne mogu da vam dam reč.

(Ivan Kostić: Povreda Poslovnika.)

Nemate karticu. Pa, ne može onda povreda Poslovnika.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

(Ivan Kostić: Kartica, tu je, tu je, molim vas reč.)

Tražili ste reč, a niste bili prijavljeni, to ne može.

Reč ima Boško Obradović. Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ovo je replika? Da li je tako, gospodo predsedavajuća? Hvala.

Dakle, teško je izmeriti razmere evrofanatizma Srpske napredne stranke i razmere spremnosti da se žrtvuje srpski nacionalni državni interes zarad pogubnog puta Srbije u EU.

Ono što je ovde važno, i ovo je veliki dan za Narodnu skupštinu Republike Srbije, jeste to što su se čuli glasovi evroskeptične opozicije i što posle

toliko vremena u Narodnoj skupštini Republike Srbije vi ne možete da pevate vašim jednoglasnim horom evrofanatizma. Građani Srbije i te kako imaju priliku da čuju one koji drugačije misle od vas, one koji smatraju da EU nije naš prioritet, da mi nemamo više nikakav interes da idemo u EU po svaku cenu i da nećemo – ponavljam, nećemo – da ispunjavamo naloge iz Brisela koje vi ispunjavate od kada su vas doveli na vlast čestitajući Tomislavu Nikoliću tri sata pre zatvaranja birališta pobjedu u drugom krugu predsjedničkih izbora.

Vi, gospodo naprednjaci, imate obavezu prema Briselu. Ne samo da uvodite krivično delo negiranja genocida, imate vi brojne druge obaveze, jer su vas oni doveli na vlast, pa sada mora da se plati to što su vas doveli na vlast.

Dakle, to je ono što je vaš problem, što vi imate sada veoma veliku, da kažem, teškoću jer se u Skupštini Srbije čuje neko ko misli drugačije od vas, ko kaže – čekajte, pa taj evrofanatizam je prevaziđen u Evropskoj uniji. Pa, Evropska unija više nije evrofanatična. Vi ste ostali poslednji evrofanatici u Evropi. Kao što smo nekada bili poslednji Jugosloveni i poslednji komunisti, mi Srbi danas ne shvatamo političke promene. Vi ste, naprednjaci, poslednji evrofanatici u Evropi. PREDSEDNIK: Hvala.

(Aleksandar Martinović i Vladimir Orlić: Povreda Poslovnika.)

Dogovorite se ko će prvi.

Samo, dogovaram se sa ministarkom. Nas dve hoćemo da radimo po amandmanima. Daćemo još malo replike, a onda prekidamo. Nećemo da budemo kulise ovde za raspravu, nikome. Znači, daću još replike sada ako hoćete da završimo zakon. Ako nećete, iskreno, neću da budem više kulisa, ni ministar ni ja, da sedimo ovde satima i slušamo nešto što nema veze sa temom.

Izvolite. Povreda Poslovnika.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Član 107, gospođo Gojković. Sramota je da se u Narodnoj skupštini kaže da je Srpsku naprednu stranku i poslanike Srpske napredne stranke na vlast doveo bilo ko sem građana Srbije.

Što se tiče prethodnog govornika, on toliko voli srpski narod i Srbiju da se pre neki dan slikao ovde sa jednim poslanikom Hrvatskog sabora, koji je između ostalog rekao sledeće: „Tijekom 'Oluje' sa područja Krajine je nestalo dvjesto tisuća Srba.“

(Predsednik: Poslaniče, povreda Poslovnika.)

„Ja sam to nazvao etničkim čišćenjem u režiji srpskog vođstva. Jedina sam osoba ...“

(Predsednik: Poslaniče, povreda Poslovnika.)

Da, da. „Jedina sam osoba iz Hrvatske koju Srbi zovu da o tome slobodno govori na njihovoj televiziji. Za one koji ne vjeruju da su srpske vođe ...“

(Predsednik: Poslaniče, povreda Poslovnika.)

„Pozvale Srbe na evakuaciju tj. napuštanje svojih domova...“

(Predsednik: Poslaniče, ne čujete se. Prvo, pokrili ste mikrofon papirima. Molim vas, onda barem u mikrofon, da mogu da pratim. Ne mogu ništa da pratim.)

Samo da završim. Evo, u mikrofon.

Dakle, gospodin koji je prethodno govorio i držao nam lekcije o patriotizmu hvali se da je prijatelj sa čovekom koji kaže ovakve reči: „Za one koji ne vjeruju...“

(Poslanici Dosta je bilo dobacuju.)

(Predsednik: Ne mogu u povredama Poslovnika da vičem – o temi.)

Pričam o povredi dostojanstva Narodne skupštine.

„Za one koji ne vjeruju da su srpske vođe pozvale Srbe na evakuaciju, tj. napuštanje svojih domova, što je dovelo do nestanka Srba sa područja Krajine, odnosno do etničkog čišćenja, hrvatska vojska nije protjerala te ljude. Oni su sami pobjegli...“

PREDSEDNIK: Poslaniče, ko je to rekao? Ne razumem ko je to rekao. Ozbiljno vam govorim, ne razumem. Vi kažete, član 107, povreda Poslovnika, povreda dostojanstva, ali ne znam ko je to rekao.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Molim? Povreda dostojanstva.

Ovo je rekao Ivan Pernar, prijatelj Boška Obradovića.

PREDSEDNIK: Dobro, ali ne možemo sada o tome.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Moramo o tome, gospodo Gojković, zato što ne mogu da dozvolim da padne ljaga na SNS da je nas doveo na vlast ne znam ni ja ko ...

PREDSEDNIK: Apsolutno, samo, molim vas, tražite repliku. Nemojte zbog mene da tražite povredu Poslovnika. Sigurno ne odobravam govor Boška Obradovića.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Da li mogu po replici?

PREDSEDNIK: Morate da se javite. Ovo nije bila povreda Poslovnika. Vladimir Orlić se javio na repliku, pa ste me potpuno zbunili. Ali ne može povreda Poslovnika, ja stvarno ne kršim Poslovnik ni u čemu.

Sačekajte samo.

Prvo ću da napravim pauzu. Ja sam se zarekla da ja petak još jedan ne mogu da preživim. Učiniću sve da me nema i pravim pauzu pet minuta, jer stvarno ne mogu da dozvolim da se ovo pretvori ponovo u reprizu. Reprize su inače užasno dosadna stvar.

(Posle pauze – 20.05)

PREDSEDNIK: Na član 42. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Goran Bogdanović, Nenad Konstantinović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? Ne.

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O ORGANIZACIJI I NADLEŽNOSTI DRŽAVNIH ORGANA U SUZBIJANJU ORGANIZOVANOG KRIMINALA, TERORIZMA I KORUPCIJE (pojedinosti).

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Petar Jojić i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Član 4. Predloga zakona govori o državnim organima nadležnim za postupanje u predmetima krivičnih dela organizovanog kriminala i terorizma.

Predlagač je ovde naveo za postupanje u predmetima krivičnih dela iz prethodnog člana, koji su sve nadležni organi. Tu su: Tužilaštvo za organizovani kriminal, MUP, posebna odeljenja Višeg suda i Apelacionog suda i posebna pritvorska jedinica. Tu ste završili sve vezano za ove državne organe.

Mi predlažemo da se u ovom članu doda stav 2, koji bi rekao da sudije i tužioci iz ovog stava koji postupaju u predmetima iz člana 3. ovog zakona moraju da poseduju sertifikat o završenoj obuci za suzbijanje organizovanog kriminala, terorizma i korupcije.

Nama nije baš najjasnije kako je moguće da niste prihvatili ovaj amandman. Kada smo govorili o prethodnom, odnosno o prvom zakonu, o nasilju u porodici, tada ste pravili ne znam koliko tih grupa, organizacija sa posebnim obukama itd. Mi mislimo da tako nešto treba da se uradi i za ovih pet grupa koje će biti zadužene kao državni organi za krivična dela organizovanog kriminala i terorizma.

Mislimo da ako hoćete stvarno da ovaj posao bude urađen, a treba zaista stati organizovanom kriminalu na put i treba stati naravno... Hvala Bogu, kod nas nema terorizma u toj meri i nadamo se da ga neće ni biti, ali organizovanog kriminala ima i te kako i organizovanim kriminalom zaista treba da se bave ozbiljno obučeni ljudi, timovi ljudi.

Kada je reč o organizovanom kriminalu, moram da pitam, redovno to radim, državnog tužioca Zagorku Dolovac zašto se u fiokama drže neke...

PREDSEDNİK: Potrošili ste vreme poslaničke grupe, hvala.

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Srđan Nogo, Boško Obradović, dr Dragan Vesović, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić i Zoran Radojičić.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Zaista je velika istorijska stvar za Srbiju da SNS posle pet godina vlasti kreće da se bori protiv kriminala i korupcije. To je, ovako, jedan veliki događaj. Zaista, svi mi koji smo danas ovde izražavamo svoju veliku radost što se jedno od najvažnijih predizbornih obećanja Srpske

napredne stranke možda nađe na dnevnom redu posle pet godina njihove vladavine. U petoj godini mandata, dakle, oni su rešili da donesu zakon o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, terorizma i korupcije. To je zaista veliki napredak, što znači da možda u narednih pet godina, negde tamo do desete godine vladavine, donesu i zakon o ispitivanju porekla imovine svih političara i tajkuna od 1990. godine do danas, koji su takođe obećali, a koji nikako da dođe na dnevni red.

Naravno, mi podržavamo borbu protiv kriminala i korupcije i zato smo ovim amandmanom želeli dodatno da preciziramo uslove koje svako lice mora ispunjavati za izbor na funkciju tužioca, odnosno zamenika tužioca, te bi se na taj način, mi se nadamo, smanjile mogućnosti zloupotrebe i partijskog izbora tužilaca, kao i nepotizma, i svele na najmanju moguću meru.

Dakle, negde postoji problem u borbi protiv kriminala i korupcije u Srbiji. Da li je to problem kod tužilaca, da li je to problem kod sudova, da li je to problem kod policije? Gde je problem? Kako je moguće da za pet godina vlasti Srpske napredne stranke nemamo jednu pravosnažnu presudu gde bi na višegodišnjoj robiji u zatvoru konačno završio neko ko je opljačkao Srbiju u prethodnih 26 godina? To je zaista neverovatno, pet godina nema jedne pravosnažne presude! Oni koji su nas opljačkali u prethodnih 26 godina još uvek su na slobodi, nisu završili u zatvoru. Zato smatram da ne postoji borba protiv kriminala i korupcije od strane Srpske napredne stranke, već da je to jedna velika medijska propaganda.

PREDSEDNIK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Pravo na repliku, gospođu predsednice, pominjanje stranke.

Pominjanje stranke i, kako beše ona interesantna teza, nakon pet godina borba protiv organizovanog kriminala, terorizma i korupcije. Naravno, ovo sebi kao konstataciju može da dozvoli samo neko ko o predmetnoj oblasti ništa ne zna, jer onaj ko bar nešto zna ne bi sebi dozvolio neprijatnost da se sramoti pred očima javnosti. Između ostalog, i zato što je vrlo jednostavno: dovoljno je doći možda jednom na nadležni skupštinski odbor kada se raspravlja upravo o rezultatima postignutim u ovim oblastima pa da onaj koga baš zanima da nešto nauči sazna da su rezultati u ovoj oblasti iz kvartala u kvartal, sve vreme koliko se SNS stara o ovoj zemlji i ovom narodu, bolji. Tako postupa neko ko ozbiljno shvata posao narodnog poslanika. Onaj ko hoće samo da priča da bi se kasnije divio sam sebi u montiranom video-klipu, on to radi kao čovek koji mi uporno daje po dva minuta besplatnog vremena, što je vrlo lepo i ljubazno s njegove strane i ja se svaki put vrlo rado odazovem prilici da mu u dva minuta objasnim koliko nešto ne zna.

Pitanje ispitivanja porekla imovine dolazi na dnevni red. Bez ikakve brige, doći će jako brzo. Ali, nije loše setiti se one univerzalne mudrosti – vodi računa o tome šta želiš, možda ti se ispuni. Nešto mi se čini da će u onom trenutku kada mere u toj oblasti stupe na snagu, onaj koji ih tako glasno tobož

priziva naglo ostati bez odgovarajućih finansijskih sredstava od strane onih koji ga finansiraju. Šta ćemo onda? Hoće li kritikovati svoju pamet, takvu kakva je, ili SNS? Hvala.

PREDSEDNIK: Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Dakle, ja sam vrlo dobronamerno ukazao na izbegavanje, koje već petu godinu zaredom vrši SNS, da se donese jedan od najvažnijih zakona, koji uostalom stoji i u programskim aktima Srpskog pokreta Dveri od našeg ulaska u politiku pre više od pet godina, a to je zakon o ispitivanju porekla imovine svih političara i tajkuna od 1990. godine do danas, sa pripadajućim oduzimanjem imovine stečene kriminalom, zloupotrebom službenog položaja i svim drugim vidovima korupcije na najvišem državnom nivou.

Ne mogu da razumem da vi i dalje imate hrabrosti da kažete – evo, samo što nije ušao u skupštinsku proceduru zakon o ispitivanju porekla imovine, posle pet godina od vaše najave da ćete ga doneti. Dakle, to samo govori o onom političkom futurizmu koji je zapravo suština politike Srpske napredne stranke – biće, samo što nije, evo, radimo na tome, još dve, dve i po godine najviše, samo što nije stiglo do boljeg života, do donošenja tog i tog zakona, do ovoga i onoga.

Dakle, veoma smo precizno ukazali, bez tog zakona ne može doći do suštinskih pomaka ni u ovakvim zakonskim stvarima koje ovde donosite, a koje mi podržavamo iz ugla da je zaista potrebno stati konačno na trag tom ključnom pitanju zašto nema borbe protiv kriminala i korupcije, zašto nema pravosnažnih presuda, zašto nema robijaša koji su na višegodišnjim robijama zato što su opljačkali Srbiju u prethodnih 26 godina. Ne da ih nema, nego nema ni jednog jedinog.

Molim ministarku pravde da me demantuje, da mi kaže primer jednog robijaša u ovom trenutku u Srbiji koji leži na višegodišnjoj robiji u zatvoru na osnovu pravosnažne presude zato što je zbog mita i korupcije ili na bilo koji drugi način opljačkao i oštetio Srbiju u prethodnih 26 godina.

PREDSEDNIK: Hvala.

Hajde vi da odgovorite, pa da završimo raspravu večeras. Mislim da su zreli uslovi da se odmorimo.

VLADIMIR ORLIĆ: Nema nikakvih problema, gospođo predsednice. Kad već toliko žure da čuju određeno mišljenje, nije sporno da ga čuju, čuće ga svaki put.

Pitanje neke hrabrosti. Stvarno se izvinjavam što neko doživljava kao problem to što se nekoga ne plašimo. Iskreno, nemamo čega; dakle, praznih reči i priče „nema toga, nema ovoga, nema onoga“ – pa, nema možda taman onoliko koliko nema tih novih rezultata kada je reč o borbi protiv kriminala. Kada bi onaj ko uporno insistira ovde na nekim potpuno promašenim temama i praznim pričama znao da nam kaže kako se kreće npr. stopa kriminaliteta u ovoj zemlji iz kvartala u kvartal, godinama unazad, pa da imamo o čemu da pričamo. Tvrdim, ne zna. Tvrdim, ne zna, jer slušam kako govori.

Još jednom, taj luksuz može sebi da dozvoli samo neko ko je apsolutno neopterećen neznanjem. Može da se trudi da bude glasan, opet nemam ništa protiv, čak i u duhu jedne univerzalne mudrosti – što je ćup prazniji, to više zveči. Ali, ako bi nešto znao npr. o toj stopi kriminaliteta ili o korupciji, znao bi da je upravo zahvaljujući Srpskoj naprednoj stranci, ovoj većini i ovoj Vladi Srbije ona manja, vremenom uvek sve manja i manja. To je trend, to je kontinuitet kao rezultat.

Borba protiv korupcije je nešto što je konstatovano od strane relevantne javnosti, i domaće i strane, i Istoka i Zapada, kao nešto što stoji bolje nego što je stajalo ikada. To što je bolje nego što je bilo u vreme onih sa kojima bi ovaj glasni čovek neku koaliciju da pravi, ali ga niko neće, iako se uljudno nudi, to je možda samo njegov problem. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Živković.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije, pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Čedomir Jovanović, Enis Imamović, Nataša Mičić, dr Žarko Korać, Nenad Milić i Bajro Gegić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Ovde bismo završili večerašnji rad. Sutra nastavljamo u 11.00 časova. Konsultovala sam se sa ministrom, ima određene obaveze i u 11.00 časova ćemo nastaviti o amandmanima, kada budemo malo odmorniji.

(Sednica je prekinuta u 20.25 časova.)